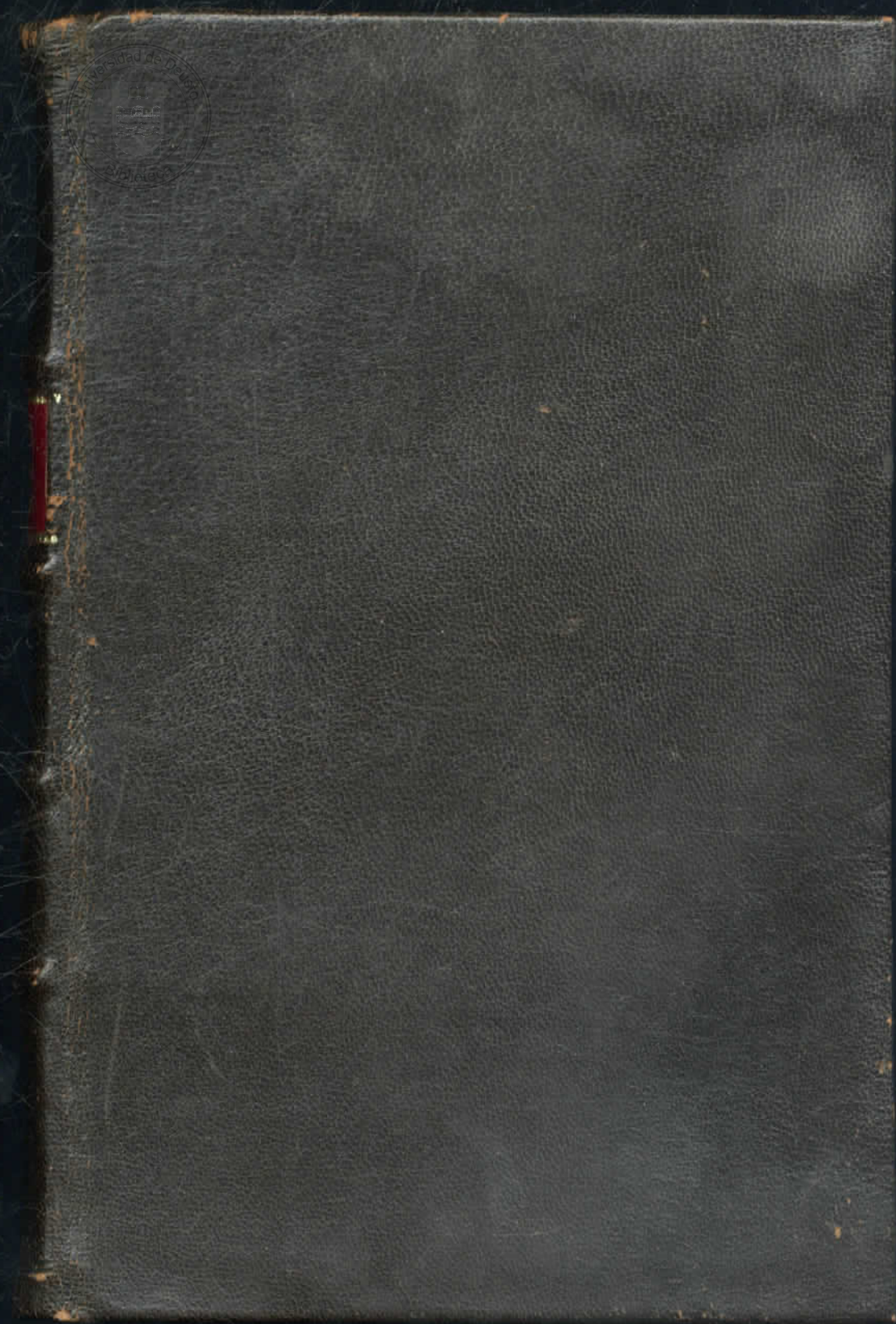

EPISTOL.
BEATI
PAULI

227.01

N 27 a

359671

464591

M 7a

40000464591

25

264-121
SEGMENTA EX

EPISTOLIS PAVLI. PETRI.

Iacobi. et Ioannis. Necnon ex pro-
phetis quæ in re diuina leguntur
per anni circulū, tam in die
bus Dominicis, q̃ in
sanctorū festis
& profe-

stis. Quibus Anto-
nius Nebrissensis adiecit grammatica
quædam scholia non con-
temnenda.

Vitr.
X
11

CVM PRIVILEGIO.

5888

AD PERQVAM REVERENDVM AC PRO

inde Illustrissimum dñm. D. Ioannē Fonsecam Epi
scopum Burgensem atq; Archiepiscopum
Rosā. &c. Antonii Nebrissensis

Regii historiographi in

Epistolas quæ

pannū

in Ecclesia leguntur:

Præfatio.

Rnaldus Guillelmus Brocarius Amplitudinis tue
cliēs adiuratus admonuit me: vt epistolas Pauli atq;
prophetias: quæ per oēs grāmaticorū scholas enar-
rari cōsueuerunt: qđ ad orthographiā pertinet: casti-
garem: quodq; ad enucleādos sensus cōducit: pūge-
rem dispūgeremq; atq; omnia cesa quæ plerūq; re-
periuntur confusa: colo & comate distinguerem. Addidit præterea
vt huius laboris mei rationem Dignationi tue potissimum redde-
rem: quando ad censuram tuam pertinet: & quas disciplinas esse in
tam numeroso clero: & quales quemq; addiscere: & quousq; oportet:
decernere. Ego vero qui non alterius cuiusquā nominis recor-
datione magis delector quā tui: & quod hominī de me præclare me-
rito nihil potui denegare: suscepi prouinciā hanc nō tam opūior
honorificā q̃ onerosā. Sed illud imprimis hoc in loco præfandū
est: quod quemadmodū nulli sunt in vsu ecclesiastico libri frequen-
tiores: q̃ ex veteri testamento regis Dauid psalterium: & ex nouo
epistolę Pauli: ita nulli difficiliore. Alter propter linguę iam pridē
obsoletę antiquitatē: alter propter linguę gręcę in qua scripsit igno-
rationem. cui accessit alia ex latino interprete difficultas. Et ne quis
calūnietur me quod de paulo dixi: subiiciam Hieronymi verba ex
epistola ad Algasiam: tractantis illud ex epistola ad Colossenses. Ne
in uos superet in humilitate mentis. Quod crebro inquit diximus
& si imperitus sermone nō tamen scientia: nequaquam Paulum de
humilitate: sed etiam de conscientie veritate dixisse etiam nunc ap-
probamus. Profundos enim & reconditos sensus lingua non ex-
plicat. Et cum ipse sentiat quid loquatur: in alienas aures puro non
potest transferre sermone: quem cum in vernacula lingua habebat
disertissimum: quippe vt hebreus: & ad pedes eruditus Gamaliel

3
lis viri in lege doctissimi: seipsum interpretati cupiens inuoluitur.
Si autem in gręca lingua hoc ei accidit: quod nutritus in Tharso ci-
licię a prima etate imbiberat: quid de latinis dicemus: qui verbum
ex verbo exprimere conantes obscuriores faciunt eius sententias:
& velut herbis crescentibus frugum strangulant vbertatem. Et qđ
in eadem epistola subdit: quæ sunt rationem quidem habentia sa-
pientię. Hoc ait in loco/quidem/coniunctio superflua est: quod in
plerisq; locis propter imperitiā artis grāmaticę Apostolum fe-
cisse reperimus. Neq; enim sequitur/sed/vel alia coniunctio: quæ so-
let vbi quidem positum fuerat respondere. Nam quidem plerūq;
aduersatiua reperitur. Hęc hieronymus: quæ sunt a me tam multis
repetita: vt ostenderem multo maioris esse negocii hoc opus: quam
quod a grāmaticis tractari debeat. Ad duas superiores quas
Hieronymus enumerat difficultates: accessit tertia: quam induxe-
runt illi: qui ex veteris ac noui instrumēti libris diuini cultus officia
ordinarunt addentes: mutilantes: mutantes: inuertes prototy-
porum verba. Vt quod in ipso statim initio epistolę quæ legitur in
dominica prima aduentus: scientes quia hora est iam nos de som-
no surgere. In gręco vnde & epistola venit ad latinos: sic ad verbū
est. & hoc simus scientes tempus quod hora est. Et reliqua. Manife-
stum est adiectum esse fratres: sed repetitum a superioribus. detra-
ctum tempus. Et /quia/ positum pro q. Sed hęc vtq; tolerabilia:
quia non mutatur sententia: illud nulla ratione excusabile. q. feria
quarta sequente ex Esaia propheta legitur: quia completa est mali-
cia eius. Nam pro malicia velint nolint vitiligtatores isti legēdum
est militia: quod in hebreo est. Sed hęc & huiusmodi alio tempore
disputabuntur commodius. Nunc in hac tui nominis præfatione
tantum lectorem admonemus: nihil nos mutasse ex eo quod in vo-
luminibus castigatis habetur: etiam si contra artis grāmaticę præ-
cepta scriptum reperiatur admoniti autoritate Quintiliani orato-
riarum institutionū libro primo: vbi de vetustate. quędam inquit
sunt: quæ mutare vetat religio: & consecratis vtendum est. Sed plu-
ra feci quam quæ amicus ille meus idemq; tuus familiaris exigebat.
Neq; enim tantum cesa colo comateq; distinxī: singulis dictionib;
orthographiam suam accommodaui: sed & quędam scholia glos-
sulasq; adiunxi: atq; locos quosdam obscuriores audacius para-
phrasi verti. Hęc amplitudinī tue narraui: non quo putem pueri-
lia hęc ad te pertinere: sed vt studiorum meorum ratio tibi vnico
honoris mei amplificatori constet. Vale.

Argumentum epistolarum.

Ecce epistolas Paulus ad diversas ecclesias scripsit. Ad Romanos unam. Ad Corinthios duas. Ad Galatas unam. Ad Ephesios unam. Ad Philippenses unam. Ad Colossenses unam. Ad Thessalonicenses duas. Ad hebreos unam. Romani notiores sunt, quāvis impresentiarum de illis quicquam dicebat: ad quos scribit ex corintho. Corinthii habitabant urbem illam clarissimam totius Achaiae: qua parte Peloponessus per Isthmum graeciae annectitur. Ad hos scribit ex Epheso epistolam primam. Secundam vero ex troade. Galatæ populi sunt habitates Galatiam regionem: quæ prius gallograecia dicebatur. Ad hos scribit ex Epheso.

Ephesi urbem habitant nobilissimam Ioniæ siue Asiæ minoris ut in principio Apocalypsis legitur. Ad hos scribit ex urbe Roma: cum esset in carcere per Tichicum diaconem. Philippenses urbem habitant Macedoniæ philippos sic appellatam a Philippo Macedonum rege atque magni Alexandri patre. Ad hos scribit ex urbe Roma cum esset in carcere. Colossenses urbem habitant Asiæ proprie dicte colossi: non ut quidam inerudite dicunt Rhodi insule: propterea quod in illa fuit colossus memorabilis Apollini dedicatus atque alii centum minores colossi atque ab illis dictos Colossenses: sed quemadmodum Hieronymus scribit: Asiani sunt: atque Laodiceæ finitimi. Colossorum urbis meminit Plinius libro. xxxv. naturalis historię. In colossis inquit flumen est in quo lateres defecti lapides extrahuntur. Ad hos ab Epheso scribit iam ligatus per Tichicum diaconem & Onesimum acolytum. Thessalonicenses urbem habitant Macedoniæ Thessalonicam in ora maritima sinus Macedonici sita.

Hebrei dicti sunt non ab heber ut aliqui putauerunt: sed ab abraam hebreo sic cognominato posteaquam veniens in terram Chanaan pertransiit Euphratem. Heber namque graece interpretatur perotes: latine transitor. Postea appellati iudei a iudea regione quæ duas tribus complectebatur iude & beniamin. Ad hos scribit apostolus si modo eius est epistola quæ inscribitur ad hebreos: siue altunde in familiam illius ascita. Sunt & quattuor eiusdem apostoli priuatim ad discipulos scripte. Ad Timotheum duas. Ad Titum Crete insule præfulem una. Ad Philemonem item una. Sunt præterea aliae septem epistolæ quæ dicuntur canonicæ. Iacobi una. Petri duas. Ioannis tres. Iude una: de quibus nihil attinet impresentiarum dicere.

EPISTOLAE BEATI PAULI.

Dominica prima in aduentu domini: in quo legitur epistola Pauli & prophetie ex Esaiam in quibus fit mentio triplicis aduentus domini: scilicet cotidiani per gratiam. Annui per solemnitatem temporalis generationis. Extremi iudicii quo vivi & mortui sunt iudicandi.

Ratres scientes. Segmentum hoc ex epistola Pauli ad Romanos trāslatum est Cap. xiiij. i quo postea quā exhortatus est illos ad obedientiam principum & ad proximi dilectionem infert. Sciētes tēpus. Sic enim in greco legitur & subauditur simus. nam apud hebreos & grecos frequenter: apud latinos quoque nōnunquā sum es fui supponitur. Quia hora est. Quia p quod posuit: quod i sacris litteris frequenter legitur: sed perperam. ut est illud: scitis quod post biduum pascha fiet: quod nō reddit causam: sed coniunctio tantum simplex est. De somno surgere. Metaphora est vel potius allegoria: sicut quæ sequuntur. nox. dies lux tenebre. sunt quoque antithetæ contra posita. Propter quod eo quod est propinquior a prope. grece

Dominica prima aduentus. Epistola beati Pauli ad Romanos. Capitulum. xiiij.

Ratres. Sciētes quia hora est iā nos de somno surgere: nūc enim propior est nostra salus quā cū credidim⁹. Nox præcessit: dies autem appropinquauit. Abiciamus ergo opera tenebrarum: & induamur arma lucis: sicut in die honeste ambulemus. Non in comessationibus & ebrietatibus. Non in cubilibus & impudiciis. Nō in cōtentione & æmulatione: sed induim⁹ dñm iesum christum.

A Feria. iiii. Esaiæ prophetæ. Cap. xl. Consolamini cōsolamini pp̄le me⁹: dicit

propius nos est salus. ut sit propius prepositio. sed idem est sensus. Ante aduentū christi. nā quod credidimus runciam cernim⁹. Induamur arma. Ex speciali significato verbi induo. alloqui nullū verbi passiuū nisi figurate construitur est accusatiuo. Sicut in die. In greco una particula est sicut videlicet sic aut ita quā. Nō in comessationibus. i. cōuiuiis. vel potius comotationibus post cenā ad multā noctē. De comessationibus Aristoteles multa in politicis. In cubilibus & impudiciis. Per endiadin in lectis impudiciis: est anaphora quoniam ter: nō: particula repetitur. & dyaliton quia subtrahitur coniunctio. Induim⁹ dominum iesum. Sic in alio loco induite nouum hominem.

Seria quarta eiusdem hebdomade.

Ecdicit dominus deus. Consolamini. &c. Segmentum ex Esaiæ propheta cap. xl. nam posteaquam in superioribus denunciavit peccatorū punitionē hic subiungit iustorum consolationē. dicens: consolamini. &c. Consolamini in voce passiva ab eo quod est consolo. as. Harro in oedipo. per idem tempus oedipus athenas exul venere dicebatur: qui consolaretur. & est epizeusis. i. eiusdem verbi subiunctio. ut Licero: veniet illa dies. Popule meus. quia nomen est collectivum cum verbo plurali iungit. & meus in vocatiuo posuit pro mi: quemadmodum & Lucanus in. ii. dixit.

A iiii

Degenero populus. et Vergilius. Fluuius regnator aquarum. Loquimini ad cor
Sicem ad sacerdotes refert. Loquimini ad cor. Metaphore species a parte corpo-
ris ad animum. unde concordēs et discordēs dicti. Completa est malicia. Mendū
inexcusabile mutatione vnius littere malicia pro militia etiam refragantibus libris
recentioribus nam antiqui omnes ad vnum habent militia: pro quo in hebreo Sa-
baoth: id est exercitus le-
gitur hoc est militia in il-
lo significatione de qua
in Job militia est vita
hominis super terram.
In greco tapmoss: id est
humiliatio est pro mili-
tia: vt nullo modo relin-
quatur locus malicie.

Duplicia. quia mato-
ra sunt data bona quā
fuerunt mala. Vox
clamantis. participium
per quod hebrei supplet
presens indicatiui quo
carent. subaudiendūq;
verbum est. et est allego-
ria que intelligenda est
etiam in sensu literali
de Joanne baptista vel
omnium euangelistarū
testimonio. Mons et
collis differunt: quia mō-
tes sunt perpetui: et col-
les intercisi aut separati
in tumorem surgentes.

Praua. id est a recti-
tudine distorta et obli-
qua. In directa: id est
in rectitudine reducta. Gloria dñi. i. verbū humanitati cōiunctū. Ois caro. i. homo
vt sit pars p toto. Ois. i. verbū. Locuti est. sub. per pphetas de illi^o aduētū. Vox dñi
cētis. vt supra vox clamantis. Ois caro. hoc est predicatio Baptiste de hominis fragi-
litate: et verbi incarnati cōi patre et spiritu sancto eternitate. Foenū in hebreo herba
simpliciter est. foenū et flos translationes sunt. Spiritus. i. vētus a deo missus alioq;
spiritus dñi oīa creat et renouat: vt inq; psalmographus. et Vergil. Spirit^{us} iur^{is} alit.

¶ Feria sexta eiusdem hebdomade.

Ecce seru^{us} me^{us}. Ex eodē Esaiā cap. xlii. Abi postea q; ostēdit dilectionē dei ad po-
puli iudaici exollaris in eū benedictio: hic ostēdit illud idē ex filio quē illi misit.
nā de christo debere intelligi et nō de Cyro ppheta rege etiam hebreorū pleriq; testā-
tur. Ecce seru^{us}. subauditur adest: nō vt grāmatiste quidam dicūt: qd ponitur abso-
lute. Et ecce seru^{us} de re improvisa dñi. Suscipiā est. qā natura diuina sumpsit huma-
nā et qd semel assumptū nūq; dimisit. Elect^{us} me^{us}. iterū subauditur adest. Cōplacuit in
illo. sic in Luce. ii. in te cōplacuit mihi: et dictū ex idiomate hebraico: p mihi places.

dominus deus vester. Loquimini ad cor Ier-
usalem & vocate eam: quoniam completa est
malicia eius: dimissa est iniquitas illius. Su-
scipit de manu domini duplicia pro omnibus
peccatis suis. Vox clamantis in deserto: parate
viam domini: rectas facite in solitudine semī-
tas dei nostri. Omnis vallis exaltabitur: &
omnis mons & collis humiliabitur: & erunt
praua in directa: & aspera in vias planas. Et
reuelabitur gloria domini: & videbit omnis
caro pariter quod os domini locutum est. Vox
dicentis. Clama. Et dixi. Quid clamabo? Om-
nis caro fœnum: & omnis gloria eius quasi
flos agri. Exiccatus est fœnum: & cecidit flos:
quia spiritus dñi insufflauit in eo. Vere fœnū
est populus: exiccatus est fœnum: & cecidit
flos: verbū autem domini manet in æternum.

¶ Feria sexta. Esaię pro-
phete. Capitū. xlii.

Hæc dicit dñs de^{us}. Ecce seru^{us} me^{us}: suscipiā
eū: elect^{us} me^{us} cōplacuit sibi in illo aīa mea.

Spiritu meū dedi. Esaię. lxi. Spiritus dñi super me: eo qd vnixerit me: vnde chri-
stus. Iudiciū proferet. vnde Joānis. v. Pater omne iudiciū dedit filio. Hō clama-
bit. i. nō erit clamor nec cōtētiō nec q̄rulus. Hō accipiet psonā. i. nō erit acceptor
psonarū. Calamū quassatū nō cōte. sed pot^{ius} cōsolidabit. Lignū fumi. nō exun. sed
pot^{ius} accēdet. Educet iudiciū. i. vere iudicabit. Hō erit tri. nec tur. sed tranquillo et se-
reno vultu. Donec po-
nat. et postea multo mi-
nus. vt p̄sal. cix. Donec
ponā inimicos tuos.

Dedi spiritū meū super eum: iudiciū gentibus
proferet. Nō clamabit: nec contendet: nec acci-
piet personam: nec audietur vox eius foris. Ca-
lamū quassatum nō cōteret: & lignū fumigās
nō extinguet. In veritate educet iudiciū. Nō erit
tristis: nec turbulētus: donec ponat in terra su-
dictū: & legē eius insulę expectabūt. Hęc dicit
dñs de^{us} creās coelos & extēdēs eos: firmās terrā
& quę germinant ex ea: dans statū populo qui
est sup terrā: & spiritū calcātibus eam. Ego dñs
vocaui te iniusticia: & apprehendī manū tuā:
& seruaui te & dedi te in fœdus populi in lucem
gentium: vt aperires oculos cecorum: & educe-
res de cōclusionē vinctum: & de domo carceris
sedentes in tenebris. Ego dominus: hoc est no-
men meum. Gloriam meam alteri non dabo:
& laudem meam sculptilibus. Quę prima fue-
runt ecce venerunt: noua quoq; ego annuncio:
antequā oriātur audiat vobis faciam. Cantate
dominum canticum nouū. Laus eius ab extre-
mis terre. Qui descēditis in mare & plenitudo
eius: insulę & habitatores earum. Letetur deser-
tum & ciuitates eius: in domibus habitabit
cedar. Laudate eum habitatores Petre: de ver-
tice montium clamabunt. Ponent domino glo-
riam: & laudem eius in insulis nuntiabunt.

Audita faciā. i. audietis per pphetas. Cātate. gratiarū actio est pro tāto benefi-
cio accepto aut accipiēdo. Ab extremis. i. a solis ortu vsq; ad occasum. Descēditis i
mare. rectius cōscēditis. Vergil. j. c. cōscēdit in auib; equor. Et plenitudo ei^{us}. i. ma-
ris cāter. vt in cātico. Benedicite mari et flumina dño. Letetur desertū. i. exulter. quale
illud est. Mōtes exultauerūt vt arietes. In domib; cedar. regio est Arabic dicta ab
vno ex duodecim filiis Ismael: de q; in ps. Habitā cū habitātib; cedar. Habitabit
sub messias: de q; hic agit. Habitatores petre. q; ciuitas q; est Arabic in terra Edō
ab Assyrijs dicta Baccē. vñ Arabic petre nomē. Clamabunt. i. habitatores Petre.

EPISTOLAE

Dominus sicut i exurget in sceleratorum ultionem. **Psalmus. ii. aduentus.**
Ratres: Quicquid. Ex epistola ad Romanos Cap. xv. Hoc clausula ex superiori
 pendet: nam dixerat supra validos infirmorum imbecillitates debere tolerare:
 sicut et Christus multa perpassus est. citatur illud ex psalmo. lxxvii. opprobria exprobra-
 tum tibi ceciderit super me. et sequitur: operui in ieiunio animam meam. et deinde subdit
 ratione eius quod dixit ne-

minem debere sibi place-
 re sed imitari christum: quia
 quicquid eis scripta sunt et
 et suppressit enim particu-
 la: reddes causam: quoniam non
 posuit illud cuius causam
 reddebat. In verbis tamen
 consecrationis non suppres-
 mitur: quia reddit causam
 eius quod sacerdos opera-
 tur: prout dixerat hoc est enim
 corpus meum. Et per pa-
 tientiam. id est expectationem
 nam hypomene est expe-
 ctatio ab hypomeneo quod
 est expecto vel sustineo.
 Scripturarum. id est coram
 scripta sunt. Deus pati-
 entie. id est qui dat patientiam.

Et solatiis. Cur muta-
 uit verbum patientie in sola-
 tiis cum vobis sit in gre-
 co paradesis: cum solatiis
 et consolatio differat. Id
 ipsum sapere. per idem ex
 gura greca dicitur. non lati-
 ne. In alterutro. inui-
 cem siue mutuo dicendum
 fuit: non in alterutro quod si-
 gnificat alterum et duobus
 quod velis. Suscipite in-
 micem. sicut illi infirmos.

Suscepit vos. quia infirmitates nostras ipse tulit: et dolores nostros ipse porta-
 vit. Ministrum circumcissionis. id est iudaismi. quia venit propter oves que perierunt de
 domo israel. Propter veritatem. id est ut ea que facta est re promissio adimpleretur ex
 iusticia. sed gentes hoc est gentes propter misericordiam: sed super posuit pro eo quod
 est propter de vocatio est gentium plena est sacra scriptura. sed hic Paulus quosdam locos
 ponit. ex psal. lxxvii. propterea confitebor tibi in gentibus. Edito communis habet in na-
 tionibus quod idem est. et ex psal. lxxvii. Metamini gentes cum plebe eius. et ex psal. cxvi. Laudare
 dominum omnes gentes. Esaias cap. xxi. die inquit illa radix iesse. in eum gentes sperabunt: siue vi tra-
 nslatio hebraica habet. est gentes deprecabunt. et per eo quod greci dicunt iesse: hebrei dicunt isai
 ex causa nobis aliubi assignata. De autem more suo Paulus bene precat credendum.

Dñs sicut fortis egredietur: & sicut vir p̄liator
 suscitabit cœlū. Vociferabitur & clamabit: sup
 inimicos suos confortabitur.

Dominica. ii. Pauli ad Romanos. Cap. xv.

Ratres: Quicquid scripta sunt ad nostrā
 doctrinā scripta sunt: ut per patientiam &
 consolationē scripturarū spem habeamus. De
 autē patietia & solatiis det vobis idipsum sape-
 re in alterutrū secundū iesum christū: ut vnani-
 mes vno ore honorificetis deū & patrē dñi no-
 stri iesu christi. Propter quod suscipite inuicē
 sicut & christus suscepit vos in honorē dei. Di-
 co autem iesum christum ministrum fuisse cir-
 cuncisionis: propter veritatem dei ad cōfirmā-
 das promissiones patrum. Gentēs autem sus-
 per misericordia honorare deum: sicut scriptū
 est. Propterea confitebor tibi in gētibus: & no-
 minī tuo cantabo. Et iterum dicit. Letamini
 gentes cum plebe eius. et iterum. Laudate om-
 nes gentes dominum: & magnificate eum oēs
 populi. Et rursum Esaias ait. Erit radix iesse: quae
 exurget regere gētes: in eū gētes sperabūt. De
 autē spei repleat vos omni gaudio & pace in cre-
 dēdo: ut abundetis in spe & virtute spiritus sancti.

BEATI PAULI.

C Feria quarta. eiusdem hebdomade.

Hec dicit dominus. Creans te Jacob. Ex Esaias capitulum. xlii. Tibi postquam in su-
 perioribus egit de missione verbi: hic agitur de multiplicatione fidelium: qui
 successerunt in gentis iudaice locum. unde non solum hereditatem sed et nomina for-
 mae sunt quasi in familiam illam ascendi. Creans te Jacob: id est o christiana et fide-

C Feria quarta. Esaię pphetę. Cap. xlii.

Hec dicit dominus deus: Creans te Ia-
 cob & formans te Israel. Noli timere
 quia redemi te: vocavi te nomine tuo.
 meus es tu. Cum transferis per aquas tecum ero:
 & flumina non operient te. Cum ambulaueris
 in igne: non combureris: & flamma non ardebit
 te. Quia ego dominus deus tuus sanctus israel
 & saluator tuus: dedi propitiationem tuam Aegy-
 ptum & Aethiopiam & Saba per te. Ex quo ho-
 norabilis factus es in oculis meis & gloriosus:
 ego dilexi te. & dabo homines pro te: & popu-
 los pro anima tua. Noli timere quoniam tecum
 sum ego. Ab oriente adducam semen tuum: &
 ab occidente congregabo te. Dicam Aquiloni
 da: & Austro noli prohibere. Affer filios meos
 de longinquo: & filias meas ab extremis terre.
 Et omnem qui invocat nomen meum: in glo-
 riam meam creavi eum: formavi eum: & feci eum.
 Educ foras populum cecum & oculos haben-
 tem: surdum & aures ei sunt. Omnes gentes co-
 gregate sunt simul: & collectę sunt tribus. Quis
 in vobis annunciet istud: & quę prima sunt au-
 dire vos faciet? Dent testes eorum et iustificen-
 tur: & audiant & dicant. Vere vos testes mei di-

precipatio eius in idipsum. nam cuius eius latine non diceretur. Educ foras. ut supra
 affer filios. Populi cecum. Quotusmodi sunt iudei: qui habent oculos et non vident.
 Surdi. ut illud aures habent: et non audient. Omnes gentes. In hoc ad vocationem gen-
 tium pertinet: quia superiora de hebreis dici videbatur. Quis in vobis. subaudi o ge-
 tes. Annunciet istud. quasi dicat: nemo nisi ego dominus. Prima sunt. id est principalia. Dent
 testes eorum. id est gentium. Et iustificentur. si poterit. Et audient. futura. Et dicant
 eadem futura. Et est hystorologia. prius enim dicitur aliquid et auditur. quasi dicat: illi non pote-
 runt: et ego potero. Vere vos testes mei. Verba sunt dei ad Apostolos et prophetas.

lis gens. Homine tuo.
 scilicet Jacob et israel: que no-
 mina iudei amiserunt et
 christiani acceperunt. De
 di propitiationem tuam. id est
 di propitiationem tuam. id est
 di egyptum similem tibi in
 propitiationem redigendo il-
 lam in corpus ecclesie my-
 stici ut sim illi propitius si-
 cut et tibi. Et Ethiopia
 et Saba. Que sunt Egy-
 ptus ceterum. nam Sa-
 ba est Arabia felix por-
 tio. Pro te. id est tui multi-
 plicandi causa. Mono-
 rabilis factus es. sub. o Ja-
 cob. Dabo homines per
 te. id est causa tui nois propa-
 gandi permittam homin-
 tes: siue martyrum siue
 plequentium illos. Ab ori-
 ente iuxta illud Matthei
 viii. Multi venient ab ori-
 te et occidete. Aquiloni. qui
 spirat a septentrione. Da
 subaudi populos constru-
 de ecclesie mee. Austro
 qui spirat a meridie. Noli
 prohibere. subaudi venire.

Affer filios meos. De
 alioque hec loca que enu-
 meravit a quatuor mun-
 di partibus. Et omnem. cre-
 aut enim. Ex figura hebrai-
 ca et greca. sicut illud cuius

EPISTOLAE

Iuxta illud: et eritis mihi testes in Ierusalem et iudea. Et seruus meus, si loquitur pater de filio est intelligendum. Si filius: de quocumque electo ad id opus. Credatis mihi. cum videritis completa: que dixi vobis. Et sciatis. hoc experimento quod dixi. Ego ipse. Emphaticum est ipse. quasi dicat: et non alius quispiam. Ante me et post me. Quia dei essentia non mensuratur nisi eternitate. Ego autem

nunciaui: id est dixi salutem futuram. Et saluamini per filium. Aliter: id est deus qui talia faceret. Vos testes. Ex predictis patet sequentia. De manu mea eruat. pro eruat. nam eruo actum est. Opera: scilicet salutem gentium. Auertat illud: id est prohibebit salutem gentium. Feria sexta eiusdem hebdomade.

Audite me qui sequimini. ex Esaias cap. li. ubi remouet quoddam impedimentum liberationis faciende per messiam. qui aliqui ex hebreis desperabant hanc liberationem. Itaque confirmatur in primis hec spes exemplo. dicit itaque dominus ad fideles. Ad petram. id est abraham qui appellatur petra propter fidem. qui credidit abraham deo.

Ad Saram. qui ex iis duobus propagati sunt hebrei. Ansi vocaui. i. solam et sine prole. quando Gen. xii. dixit illi: Egrede de terra tua: et de cognatione tua. Consolabitur sion. i. ecclesia. sic enim accipitur sion in plenitudine locis. Desertum. quod alias est sterile. Et solitudo. id est quod desertum. quasi dicat: quod est sterile fiet foecundum. Attendite. hic remouet christo impedimentum prefatum. Quia lex a me erit. Evangelica. Et iudicium. legis executio. In luce populorum. ut non intelligat de lege Moysi quae ad vniuersum populum pertinebat. Iustus meus. i. christus. Saluator meus. i. quem ego mittam vestrum saluatorem. Brachia mea. i. filius. mecum vires. Idem cap. liii. Et brachium domini cui releuatus est.

dominus: Et seruus meus quem elegi. Ut sciatis & credatis mihi & intelligatis: quia ego ipse sum. Ante me non est formatus deus: & post me non erit. Ego sum dominus: & non est absque me saluator. Ego annunciaui & saluaui. Audium feci: & non fui in vobis alienus. Vos testes mei dicit dominus: & ego deus. Et ab initio ego ipse: & non est qui de manu mea eruat. Operabor & quis auertat illud: ait dominus omnipotens.

Feria sexta. Esaias propheta. Capitulum li.

Nunc dicit dominus. Audite me qui sequimini. quod iustum est: & queritis deum. Attendite ad petram unde excissi estis: & ad cauernam laci: de qua praecissi estis. Attendite ad Abraam patrem vestrum: & ad Saram quam peperit vos. Quia vnum vocaui eum: & benedixi eum: & multiplicauimus eum. Consolabitur ego domus sion: & consolabitur omnis ruina eius. Et ponet desertum eius quasi delicias: & solitudinem eius quasi ortum domini. Gaudium & leticia inuenietur in ea gratiarum actio & vox laudis. Attendite ad me popule meus: & tribus mea me audite. Quia lex a me erit: & iudicium meum in luce populo: regescent. Prope est iustus meus: egressus est saluator meus: & brachia mea populos iudicabunt.

BEATI PAULI.

Infula: id est gentes. Sustinebunt: id est patienter expectabunt. Leuate. confirmatio est promissi. In celum. quod liquecet & euanesceat sicut fumus. Et terra. que atteretur ut vestis. Salus mea: id est christus: ut supra dixit saluator meus.

Feria tertia aduentus. **R**atres. Sic nos existimet homo. Ex epistola Pauli ad Corinthios. i. Cap. liii. Dixit paulo ante nos non debere gloriari in hominibus: sed oia in deum esse referenda. nunc inferat. Sic nos existimet homo ut ministros christi. i. non dominos sed gratiarum christi dispensatores. Fide: hoc primum in dispensatione desideratur. si fidelitas. Pro minimo est. i. minimifacio & parui-pendo: quia tantum domino meo christo Iesu placere volo. Humano die. i. ab homine huius vite teste. Nec me iudico. quia si non sum mihi conscius eius quia fraudis in dispensatione: non idcirco iudico me fidelem: sed dominus cui serui. Nolite. vos o Corinthii. Abscidite tenebrarum. i. oculta & quae interim latent. A deo. quia bonos probabit malos improbitur. Feria. iiii. quatuor temporum.

Feria tertia. Pauli ad Corinthios prima. Cap. liii.

Ratres. Sic nos existimet homo ut ministros christi & dispensatores mysteriorum dei. Hic iam querit inter dispensatores ut fidelis quis inueniatur: Mihi pro minimo est ut a vobis iudicer aut ab humano die: sed nec me ipsum iudico. Nihil enim conscius sum: sed non in hoc iustificatus sum. Qui autem iudicat me: dominus est. Itaque nolite ante tempus iudicare: quoad usque veniat dominus qui & illuminabit abscondita tenebrarum: & manifestabit consilia cordium: & tunc laus erit vnicuique a deo.

Feria quarta quatuor temporum.

Lectio Esaias propheta. Cap. li.

In diebus illis. Dixit Esaias: erit in nouissimis diebus preparatus mons domini domini in vertice montium: & eleuabitur super colles: & fluent ad eum omnes gentes: & ibunt populi multi: & dicent.

quibus dicitur Gen. xlix. A mori iacob congregamini ut annunciem vobis quod futurum sit in nouissimis diebus: & paulo post. non deficiet princeps de iuda: donec veniat cui promissum est. Mons domini. i. ecclesia: que habuit originem a monte sion: in quo Ierusalem fundata est. Super colles. i. super alios terre principatus. Omnes gentes. ad quas magis quam ad iudeos pertinet ecclesia. Actum. xii. Ecce conuertimur ad gentes.

In diebus illis. Dixit Esaias: erit in nouissimis diebus. Ex Esaias cap. li. Abi posteaquam in superiori capite descripsit euerisionem regni iudeorum: hoc in loco ostendit ecclesie erectionem. Itaque dicit. Erunt in nouissimis diebus: de

EPISTOLAE

De fion. Verba sunt Esaie nō gentium. Et iudicabit gentes, scilicet verbum dñi numerici data est omnis potestas in celo ⁊ in terra. Gladios in vomeres, pacem illā significat: quod fuit sub Augusto Cesare: quo tempore saluator natus est. quod dicitur ex eo quod in pace agricultura exercetur ⁊ instrumenta bellica conuertuntur in rustica instrumenta. Lanceas in falces, putatorias, messorias: ⁊ foenarias. Venite. Verba sunt Esaie ad

iudeos exhortantis eos ut veniant secū ad viam rectam: quādoquidem gentes arripiunt hereditatem illis debitam.

In diebus illis. Locutus est dñs. Ex Esaie cap. vii. De christo ad litterā hec prophetia est intelligēda etiam euāgeliste testimonio. qui hec verba ad christi temporalem generationē pertinere dicit. Hoc totū inquit factū est: ut impleveretur qd dictū est per prophetam dicentē. Ecce virgo habebit in vtero rē. Sed qā plures sensus litterales possunt dari i eodē xpo cōtextu exponatur in vtroq; sensu et quē pre se fert littera, ⁊ q subintelligitur. Achaz rex fuit iuda a Saule q̄r tūsdicimus ad quē nūc loquitur dñs per Esaia.

Signū: scilicet liberationis populi tui. In profundū: scilicet per resurrectionē alicuius mortui. In excelsum: ut

qd stet sol ut tēpore Josue. Achaz tentabo dñm, simulat se bonū Achaz est sit malus: vnde ppheta infert. Idoibus. i. pphetis quos molestatis. Deo meo, nolētes ei signū accipere. Propter hoc. i. ad gloriā suā: aut ne sitis illi molesti. Dabit signū. i. liberationis populi. Ecce xpo cōcipiet. Hoc de xgine dei pura est simpliciter intelligēda: iudeis etiā repugnāribus. Emmanuel. qd interpretatur nobiscū de: nūli magis christo adaptari potest: in quē natura diuina ⁊ humana coheret. Buryrū ⁊ mel. p q omne edulsi hominī aptū intelligit. est autē buryrū bubulus caseus. Ut fiat. ut pti cula nō causatiue sed cōiunctio tantū est ordinē demonstrās. Reprobare malū ⁊ eligere bonū. Per sciētiā iam inde a cōceptu infusam hominī qui idem erat deus.

¶ Feria sexta. eiusdem hebdomade.

Venite ascendamus ad montem domini: ⁊ ad domum dei Iacob: ⁊ docebit nos vias suas: ⁊ ambulabimus in semitis eius: quia de fion exiit lex: ⁊ verbum domini de Ierusalem. Et iudicabit gētes, ⁊ arguet populos multos. Et stabunt gladios suos in vomeres: ⁊ lāceas suas in falces. Nō leuabit gens contra gentē gladiū: nec exercebuntur vltra ad prēlium. Domus Iacob venite ⁊ ambulem⁹ in lumine dñi.

LECTIO Esaie prophete. Cap. vii.

In diebus illis. Locutus est dominus ad Achaz dicēs. Pete tibi signum a domino deo tuo in profundum inferni siue in excelsum supra. Et dixit Achaz. Non petam: ⁊ non tentabo dominum. Et dixit. Audi te ergo domus David. Nunquid parum vobis est molestos esse hominibus: quia molesti estis ⁊ deo meo? Propter hoc dabit dominus ipse vobis signum. Ecce virgo concipiet ⁊ pariet filium: ⁊ vocabitur nomen eius Emmanuel. Butyrum ⁊ mel comedet. ut sciat reprobare malum ⁊ eligere bonum.

¶ Feria sexta. Esaie prophete. Capitulum. xi.

BEATI PAULI.

Hec dicit dñs de⁹. Egredietur xga. Ex esaie cap. xj. in quo pba pmo describit mystice xpi incarnatiōis xpi diuini: ⁊ eiusdē natalis. deinde illi⁹ sanctitatē doteq; enumerat. Egredietur xga. xgo dei pura q̄ ducebat originē a dauid rege: q̄ fuit iesse siue isa filius. Et flos. i. xps. de quo in canticis. Ego flos cāpi ⁊ lilii cōuallii. Spūs dñi. q̄ in eis cōferet septē sua dona: q̄ hic enumerātur. Oculorū ⁊ auris. i. corporaliū. sed iudicabit p sciētiā infusam qua est hō: aut p increatā qua de⁹. Arguet p māsuetū qd fecit qñ arguit phariseos qui aplos infimulabāt: qd sabbata violabāt. Percutiet terrā. i. habitatores terre. Virga oris. i. doctrina. Interficiet ipsi. de atirpo intelligit: de quo aplos in ep̄la thesalonice. ii. tūc reuelabitur ille iniqu⁹ quē dñs iestas interficiet spū oris sui. Iusticia cingulū. i. in-

Hec dicit dñs de⁹. Egredietur virga de radice ei⁹ ⁊ dicit iesse: ⁊ flos de radice ei⁹ ascēdet. Et requiescet sup eū spūs dñi: spūs sapiētiē ⁊ intellectus: spūs cōsiliū ⁊ fortitudinis: spūs sciētiē ⁊ pietatis: ⁊ replebit eū spūs timoris dñi. Nō secūdū visionē oculorū iudicabit: nec fm auditū auris arguet: sed iudicabit in iusticia pauperes: ⁊ arguet in equitate p māsuetis terrē. Et percutiet terrā virga oris sui: ⁊ spū labiorum suorū interficiet impiū. Et erit iusticia cingulū lumborū eius: ⁊ fides cinctoriū renū ei⁹.

Sabbato Esaie prophete. Cap. xix.

In diebus illis. Clamabūt ad dñm a facie tribulātis: ⁊ mittet eis saluatorem ⁊ propugnatorē: qui liberet eos. Et cognoscetur dñs ab egypto: ⁊ cognoscēt egypti dñm in die illa: ⁊ colet eū in hostiis ⁊ munerib⁹ ⁊ vota vouebūt dño ⁊ soluēt. Et percutiet dñs egyptū plaga: ⁊ sanabit eam. Et reuertentur ad dñm: ⁊ placabitur eis. ⁊ sanabit eos dominus deus noster.

Esaie prophete. Capitulum. xxxv.

Hec dicit dñs. Lētabit⁹ deserta ⁊ inuia: ⁊ exultabit solitudo: ⁊ florebit sicut lilii.

licet egypti. Tribulātis. i. persecutoris. Propugnatorē. i. defensore siue pectorē. Ab egypto. i. ab egyptiis liberat. Et egypti. honori psecutores. Plaga. i. pena tēporali ad castigationē. Et sanabit eā. per fidē. Placabit eis. i. ex irato mitefecit.

Hec dicit dominus. Lētabitur. Ex Esaie capitulum. xxxv. in quo posteaquam in capite precedenti denuntiāuit destructionem idumee ad consolationem iudeorum. hic denūciat eis cōsolationem a christo venturā. ⁊ primo de multiplicatione credentium. deinde de illorū corroboratiōe. Lētabitur deserta. i. iudea. Et inuia. qā in desertis locis nō sunt vic strate. Exultabit solitudo. quomō dñ mōtes exultauerūt.

¶ Sabbato eiusdē hebdomade.

In diebus illis. Clamabūt ad deū nū. Ex Esaie cap. xj. Abi posteaquā dicit propheta. erit altare domini in terra egypti: infert clamabunt ad dominū: sci-

EPISTOLAE

Germinās germinabit. ex idiomate hebraico germinatio illa multitudine designa-
bit. Et tabula. corde. Et laudās. f. ore. Gloria libani. q. abundat arborib⁹ pulcherrī-
mis. Decor carmeli. mōs in deserto nō lōge ab Ebro. Saron regio est inter mōrē La-
bori & mare tiberiadis. Gloria dñi. i. xpm gloriā dei patris. Cōfortate. hec est secūda
pars. & sunt xba ppe ad aplos. Man⁹ dispo. & genua debui. gēniū. q. erat desides ad
fidē accipiendā. Roborate

ad parēdos p xpo dolo-
res. Dicite. i. p. dicite. o
pusillanimes i. c. Ultio
nē retribuitōis. i. vfos pfe
cutores. Lecor. hec a sal-
uatore gesta sūt. In de-
serto aque. ppter baptis-
mum dicit: quod de iphi-
lippo & eunuchō baptiza-
to proptie dicitur.

Hec dicit dominus.
Super mōtem. Ex
Esaia capit. xl. & se-
quitur post illam. pphē-
tiam quā posuim⁹ supra
cui⁹ in iustis est solamini.
& introducit hic cōsolato-
ris psona. i. xpi. et est ver-
bū dñi ad Joannē bapti-
stā. Qui euāgelizās sō
in dativo. q. Joānis pre-
dicatio ad iudeos est.
Ecce deus noster. quia vi-
gito ostendens illum di-
xit. Ecce agnus dei.
Brachii ei⁹. i. christus q.
brachii est p̄s. Mer-
ces ei⁹. q. pōt retribuere
cui⁹ iuxta merita. Co-
rā illo. i. in ei⁹ volūtatē &
potestate. Sicut pastor.
vnde ipse dicit Joannis.
x. Ego sum pastor bon⁹.

Et leuabit in sinu. i.
portabit. more boni pa-
storis qui morib⁹as pe-
cudes humero vehit.

Hec dicit dñs. xpo meo Cyro. Ex esaie capit. xlv. Abi posteaq. ppheta induxit po-
pū ad expectandū diuinā pmissa: hic p̄dicit futurā illi⁹ liberationē: & pmo ponit
liberatoris potestātē de inde illius natalē. Christo meo Cyro. per Cyri regē persarū:
cuius tēporibus tēplū reedificādū fuit exordis. hebraei etiam in sensu litterali intelligūt
messiam. Cuius dexterā. quā iacentē erigens ad multosū populorū victoriā.

Germinās germinabit: & exultabit letabunda
& laudās. Gloria libani data est ei: decor Carme-
li & Saron. Ipi videbūt gloriā dñi: & decorē dei
nostri. Cōfortate manus dissolutas: & genua de-
bilia roborate. Dicite pusillanimes: cōfortami-
ni: & nolite timere. Ecce deus vester ultionē ad-
ducet retributionis: deus ipse veniet: & saluabit
nos. Tunc aperientur oculi cecorū: & aures sur-
dorum patebunt. Tunc saliet sicut ceruus clau-
sus: & aperta erit lingua mutorum: quia scissē
sunt in deserto aque: & torrentes in solitudine.
Et quē erat arida in stagnum: & sitiens in fon-
tes aquarum. At dominus omnipotens.

Lectio Esaie prophete.
Capit. xl.

Hec dicit dominus: Super montem excel-
sum ascende tu qui euangelizās sion: exal-
ta in fortitudine vocē tuam qui euangelizās Ie-
rusalem. Exalta: noli timere. Dic ciuitatibus iu-
de. Ecce deus vester. Ecce dominus in fortitudi-
ne veniet: & brachium eius dominabitur. Ecce
merces eius cum eo: & opus illius coram ipso.
Sicut pastor gregem suum pascet: in brachio
suo congregabit agnos. Et in sinu suo leuabit
eos dominus deus noster.

Esaie prophete. Capit. xlv.

Hec dicit dñs: xpo meo Cyro cui⁹ apphē-
di dexterā: & subiciā ante faciē ei⁹ gētes:

BEATI PAULI.

et dorsa regum vertam: & aperiam coram eo la-
nuas: & portē non claudētur. Ego ante te ibo.
& gloriosos terrē humiliabo. Portas creas con-
teram: & vestes ferreos confringam. Et dabo
tibi thesauros absconditos: & arcana secreto-
rum: vt scias quia ego dominus: qui voco no-
men tuum deus Israel: propter Iacob seruum
meum: & israel dilectum meū. Et vocaui te no-
mine meo: assimilaui te: & nō cognouisti me.
Ego dominus: & non est amplius: extra me nō
est deus. Accinxi te: & non cognouisti me: vt
sciant hi qui ab ortu solis & qui ab occidente:
quoniam absq. me nō est deus. Ego dominus:
& non est alter: formans lucem: & creans tene-
bras. faciens pacem: & creans malum. Ego do-
minus faciens omnia hęc. Rorate coeli desuper:
& nubes pluant iustum: aperiat terra: & ger-
minet saluatore. Et iusticia oriatur simul: ego
dominus creauī eam.

Danielis prophete. Cap. iij.

In diebus illis. Angelus dñi descēdit cū
azarā & sociis eius in fornacē: & excus-
sit flāmam ignis de fornace: & fecit me-
dū fornacis quasi ventū roris flātē: flāma autē
diffusa est sup fornacē cubitis quadraginta no-
uē: & incēdit quos reperit iuxta fornacē de chal-
deis ministros regis: qui eā incēdebāt. Et nō te-
gūt eos omnino ignis: nec cōtristauit: nec quic-
q. molestie intulit. Tūc hi tres quasi ex vno ore
laudabāt & glorificabāt & benedicebāt deū in
fornace dicentes. Benedictus es dñe deus patrū
nostroꝝ: & laudabilis & superexaltatus in secula.
Et benedictum nomen glorię tuę sanctū &
laudabile: & superexaltatū in omnibus seculis.
Benedictus es in tēplo sancto glorię tuę: & su-
perlaudabilis & gloriosus in secula. Benedict⁹
es qui intueris abyssos: & sedes sup cherubim
& laudabilis & superexaltatus in secula.

Januas. vbi expu-
gnarati. Gloriosos. po-
tētes & superbos. Arcana
alias res cū thesauris
reconditas. Qui voco
nomen tuū quia te nomi-
ne proprio appello: qd ho-
norificū est. Assimilaui
te. subaudi filio meo. q.
sub nomine tuo fili⁹ me⁹
intelligitur. Extra me
quia tres persone intra
dei sunt: reliqua omnia
extra in deo tamen fun-
data. Accinxi te. i. ad
bellū armaui. Non co-
gnouisti me. ad Cyri pri-
net hoc nō ad filii. Cre-
ans malum. i. res que de
natura sua bone sunt: ho-
mines tamen illis male
vritur. Pluat iustum
i. a celo mittatur xpus: &
descēdat quasi pluuia in
vellus. Aperiat terra
ra. quasi partū emittens
ex se. Germinet salua-
torē. ea scilicet parte qua
hō est. Creauī eū ex ter-
ra. nam intra me genui.

In diebus illis. Ange-
lus dñi. Ex Daniele
cap. iij. historia nota est:
& qua ex causa hi tres pu-
eri fuerūt i caminis ignis
iniecī. Habuchodonosor
regis imperio. vbi canti-
cum hoc cecinerūt. Nam
canticū illud qd Ecclesia
canit sub noie tris puero-
rum in hebreo non habe-
tur: sed ex theodotionis
translatione sumptū est.

Cū azaria. qui antes
vocabat abdenago. Et
socii ei⁹. i. ananie & misae-
li. Que sequitur nō indi-
gent expositione.

EPISTOLAE

Ratres: Rogamus vos. Ex epistola Pauli ad Thessalonicenses secunda cap. ii. in quo apostolus Thessalonicenses diem iudicii vniuersalis instare timentes consolatur dicens alia multa ante diem illam precessura: puta numerus electorum complendus et antichristi aduentus. Et nostre congregationis in ipsum. in greco nostram congregationem in eo. Per spiritum. alicuius diuinationis. Discessio i. apostasia grece dicta.

quia notior est aliquando greca dictio quam latina. Homo peccati. i. antichristus. Supra omne quod dicitur. in greco supra omne quod dicitur deus. hoc est simulachrum: quod tamquam deus in templo est collocatum.

Non retinetis. i. non me ministris. Quid detineat: scilicet ut reueletur ille in tempore suo. et est hec prophetia Pauli de aduentu antichristi.

Dominica quarta aduentus.

Ratres. Gaudete. Ex epistola Pauli ad philippenses cap. iiii. et est clausula epistole: quam solemus finire per huiusmodi verba. vale. gaudete. visitati ergo et magis laetare dicere valete. Ad destina vestra. in greco magis significat iusticiam vel potius equitatem illam que est iusticie siue iuris interpretatio. hoc est epistola. Omnem sensum. in greco non sensum sed mentem legitur: neque custodiat: ut sit modus deprecationis sed custodiet ut sit indicatio. Itaque multum refert inter utramque qualitatem. quamquam ad hebreos confunditur.

In vigilia natiuitatis.

Beati Pauli ad Thessalonicenses secunda. Capitulum ii.

Ratres: Rogamus vos per aduentum domini nostri Iesu christi & nostre congregationis in ipsum: ut non cito moueamini a vestro sensu: nec terreamini: nec per spiritum: nec per sermonem: nec per epistolam tamquam per nos missam quasi instet dies domini. Ne quis vos seducat vilo modo. Quoniam nisi discessio venerit primum: & reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis qui aduersatur & extollitur supra omne quod dicitur deus: aut quod colitur: ita ut in templo dei sedeat ostendens se tanquam sit deus. Non retinetis quod cum adhuc essem apud vos: hec dicebam vobis: Et nunc quid detineat scitis: ut reueletur in suo tempore. Nam mysterium iam operatur iniquitatis. Tantum ut qui tenet nunc teneat: donec de medio fiat. Et nunc reuelabitur ille iniquus: quem dominus Iesus interficiet spiritu oris sui: & destruet illustratione aduentus sui.

Dominica quarta. Pauli ad philippenses. Capitulum iiii.

Ratres: Gaudete in domino semper: iterum dico gaudete. Modestia vestra nota sit omnibus hominibus: dominus enim prope est. Nihil solliciti sitis: sed in omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione petitiones vestre innotescant apud deum. & pax dei que exuperat omnem sensum custodiat corda vestra & intelligentias vestras. In christo Iesu domino nostro.

In vigilia natalis domini. Esaię. Cap. lxi.

BEATI PAULI.

Propter sion non tacebo. Ex Esaię capitulum lxi. ubi fit mentio de christo nascituro prope diem. Et est vox prophete in persona apostolorum: si de christo Iesu intelligatur. Hebrei hanc partem de messia venturo interpretantur: quidam tamen illorum ad Cyrum regem Persarum referunt: cuius permisso templum est restitutum: ut supra dictum est: sed et per Cyrum intelligimus saluatorem nostrum.

Nec dicit dominus. Propter sion non tacebo: & propter Ierusalem non quiescam: donec egrediatur ut splendor iustus eius: & saluator eius ut lampas accendatur. Et videbunt gentes iustum tuum: & cum tui reges incluturum tuum. Et vocabitur tibi nomen novum quod os domini nominabit. Et eris corona glorie in manu domini: & diadema regni in manu dei tui. Non vocaberis vltra derelicta: & terra tua non vocabitur amplius desolata. Sed vocaberis voluntas mea in ea: & terra tua inhabitabitur: quia complacuit domino in te.

Beati Pauli ad Romanos. Cap. i.

Ratres. Paulus servus Iesu christi vocatus apostolus segregatus in euangelium dei: quod ante promiserat per prophetas suos in scripturis sanctis de filio suo: qui factus est ei ex semine David secundum carnem. Qui predestinatus est filius dei in virtute secundum spiritum viuificationis ex resurrectione mortuorum Iesu christi domini nostri. Per quem

stole ad Romanos. Epistole mori sequitur: in qua primo ponit nomen mittentis. deinde eorum ad quos mittitur. Qui deus salutis siue gaudii: pro quibus apostolus dicit pax & gratia. legitur autem hoc die: quia fit mentio de christi diuini incarnatione & hominum reparatione.

Vocatus non est accipiendus hic vocatus pro nominatus: sed a deo vocatus ad apostolatum. Segregatus. quia ceteri apostoli missi sunt ad predicandum omnibus qui perierunt de israel: ipse vero ad gentes: unde doctior gentium dictus. Factus ex semine David. in greco potius est generatus. iuxta illud psalmi. De fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Predestinatus. definitus & declaratus per spiritum sanctum cum descendit super eum in specie columbe: & audita est vox: hic est filius meus. Ex resurrectione mortuorum. ex eo etiam declaratus est filius dei quod in virtute propria resurrexit a mortuis. Iesu christi. videtur dicere quod mortui erant Iesu christi: sed non est ita: sed referendum est ad illud quod supra dixit de filio suo. et tunc inferendum Iesu christo domino nostro. Per quem. scilicet christum.

EPISTOLAE

Ad obediendum, id est obedientiam fidei. In omnibus gentibus, quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos, quia Romani gentiles erāt. Vocati Iesu christi, de gentium vocatione plena est sacra scriptura. **C**In missa de gallicantu.

Populus gentium qui ambulabat in tenebris. Ex Esaiā cap. ix. In quo tangitur christi natalis: nam et hebrei etiam de messia venturo hanc lectionem intelli-

gunt ex parte: et ex parte de captivitate iudeo-

rum apud Assyrios.

Aut ambulabat in tenebris, s. ignorantie.

Lucem magnā, i. christū qui Joannis. viii. dicit.

Ego sum lux mundi. In regione vmbre mor. id est

in limbo inferorum lux orta est. cum post mortē descendit ad inferos.

Paruulus em̄. hec omnia de christo nimirum intelligenda sunt: tamen si

quidā hebreorum de Ezechia rege potius intelligere volunt.

Super humerum ei⁹. quia factus est sub lege ad Galatas. iiii.

Aut ad crucem referendum est quam humeris sustulit. unde data est illi

omnis potestas in celo et in terra. Matth. vi.

Solium David id est sedē regis, quod de regno spiritali est intelligendum.

Alioi tempus paritum David regni terminū habuit. Am modo: id est a tempore quo cepit gubernare.

CPost prophetiā epistola.

Apparuit gra dei.

Ex epistola Pauli ad Titum cap. ii. In quo

fit mentio de aduentu christi per gratiam.

Gratia dei saluatoris. In greco gratia salutaris sive salutifera. neque est dei nostri sed ab interpete adiectum.

Aduentum glorie. In greco apparitionem legitur: sicut supra dixit apparuit benignitas.

Populum acceptabilem. In greco peculiarem: pro sectatorem zelatorem habetur: sive imitatore.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

BEATI PAULI.

Spiritus domini. Ex Esaiā propheta cap. lxi. Quod tamen de ipso Esaiā potest intelligi: de christo potius est intelligendus. qui potest dicere quia parte minor est patre spiritus domini. **A**nxit me. unde et christus cognominatur. i. vnctus. **A**n nuntiandum. In greco euangelizandum. Mansuetis. id est apostolis primis: deinde per eos alijs. **M**ederer contritos. antequam dixit cum accusatio sicut Terentius in phormione, quas res minus mederi possis. adductus est gentilis interpres dixit in Threnis: quis meditabitur tui: est vltus vatino iungat.

Haec dicit dominus. Spiritus domini super me: eo quod vnxit me dominus. ad annuntiandum mansuetis misit me: ut mederer contritos corde: & predicare captiuis indulgentiam: & clausis apertionem: & predicarem autum placabilem domino: & diem vltionis deo nostro: ut consolarer omnes lugētes: & ponerem fortitudinem lugētibus sion. Et darem eis coronam pro cinere: oleum gaudij pro lacrimis: pallium laudis pro spiritu meroris. Et vocabuntur in ea fortes iusticie: plantatio domini ad glorificandum. Ecce dominus auditum fecit in extremis terre. Dicite filie sion. Ecce saluator tuus venit. Ecce merces eius cum eo: & opus illius coram ipso: & vocabunt eos populus sanctus: redempti a domino deo nostro.

Captiuis. id est in peccato positus. **C**lausis. apud inferos constitutis.

Annum placabilem. id est tempus quo deus homini placatus est per christi passionem pena peccati soluta.

Diem vltionis. id est iudicij vltimi. **C**onsolater lugētes. iuxta illud Matth. v. Beati qui lugēt: quoniam ipsi consolabuntur.

Lugētibus sion. id est qui dolent de statu ecclesie aduerso. quia sion et Ierusalem pro ecclesia ple-

runc accipitur. **C**orona pro cinere. antitheton est hoc est contra positum: quoniam in leticia

utimur corona in luctu cinere: et sic de alijs. **I**n ea. s. sion sive ecclesia. **F**ortes iusticie. hi sunt apostoli et illorum successores. **P**lātatio domini. i. quos dominus plātauit ad glorificandum id est gloriam domini predicandum et sermocinandum. et post longum intervallū in fine cap. lxi. subiungit propheta. **D**ominus auditum fecit ab extremis terre. quia in omnem terram exiit sonus apostolorum. **D**icite filie sion. id est congregationi fidelium. **S**aluator venit. id est ad iudicij diē properat. **M**erces eius cum eo. quia reddet unicuique pro merito premium. **O**pus illud. idem dicit sed alijs verbis. **V**ocabunt eos. subintellige electos. **P**opulus sanctus. hoc est populum domino dedicatum. **R**edempti. populus redempti solocismus erat si nō referretur ad rem et nō ad vocem: quoniam populus pro hominibus accipitur: propterea non fit solocismus.

CPost prophetiā epistola.

Apparuit benignitas et humanitas. Ex epla Pauli ad Titum cap. ii. vbi sic legit.

Cū apparuit benignitas et humanitas. et sic subiungit: saluos nos fecit: et suscipitur clausula usque in fine epistole. **B**enignitas et humanitas. nō dicit quod christus in humanitate apparuit: sed affectū amoris quo persecutus est nos: et nāci et pari pro

beatitudine.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

CIn missa de luce. Esaiē pphetę. Cap. lxi.

EPISTOLAE

nobis voluit filium suum. Lauacrum. id est baptismum quo sumus regenerati. Renouatio. vide in psalmo Effunde spiritum tuum: et renouabis faciem terre. Heredes simus. non quasi filii naturales: sed quis in adoptionem suscepti coheredes christi ut alio in loco dicit. **In missa maiori.**

Propter hoc sciet. Ex Esaias propheta cap. liij. Que verba de christo esse intellige

da confirmat apostolus in epistola ad Romanos cap. x. Propter hoc et quid sit ex superioribus colligitur. hoc est quia ablat? est populus meus? gratias: et domitatores eius inique agunt. Populus meus. i. christiani. Homo meus. i. Iesus quod interpretatur saluator.

In die illa. quando ecclesia exaltabit. Qui loquebar antea per prophetas. Adsum. i. humanitate assumpta.

Qua pulchra. hoc ad ecclesie dilationem pertinet per apostolorum predicationem.

Super montes. i. terrarum principes. Annunciantis pacem. quod debere fieri frequenter nos saluator admonuit. Dicentis sion. vocatiuus est siue datus. Speculatorum. prelatorum qui greci vocantur episcopi. Reuocantur vocem. predicando et est solocissimus si non referatur ad rem. hoc est speculatores. Laudabunt. id est pro tanto beneficio gratias agent. Oculo ad oculum. i. non ante per figuras et enigmata. Conuerterit dominus sion. i. christianorum ex gentibus ecclesia. Deserta ierusalem. quod non erat tunc christianis frequentata. Redemit ierusalem. christi cultoribus habitanda tradens. Brachium suum. i. filium. de quo Esaias et brachium domini cui reuelatum est. **Post prophetiam epistolae.**

Multifarie multisque modis. Ex Pauli epistola ad Hebraeos capitulum primo: in cuius initio agitur de eterna potissimum christi generatione sicut et in euangelio quod est in principio erat verbum. Multifariam et multifarie dicimus: id est multipartite: sicut bifariam et quadrifariam. Olim loquens. i. qui loquebatur. Partibus. patriarchis. In prophetis. i. per prophetas.

iusticie que fecimus nos: sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit. Per lauacrum regenerationis & renouationis spiritus sancti: quem effudit in nos abunde per Iesum christum saluatorem nostrum. Ut iustificati gratia ipsius heredes simus secundum spem vite eterne. In christo Iesu domino nostro.

Ad missam maiorem. Lectio

Esaię prophete. Cap. lii.

Aec dicit dominus. Propter hoc sciet populus meus nomen meum in die illa: quia ego ipse qui loquebar: ecce adsum. Quia pulchri supra montes pedes annuntiatis & predicatorum pacem: annunciantis bonum: predicatorum salutem: dicentis sion: regnabit deus tuus. Vox speculatorum tuorum leuauerunt vocem: si mul laudabunt. quia oculo ad oculum videbunt cum conuerterit dominus sion. Gaudete: & laudate simul deserta Ierusalem: quia consolatus est dominus populum suum: redemit Ierusalem. Parauit dominus brachium sanctum suum in oculis omnium gentium. Et videbunt omnes fines terre salutare dei nostri.

Beati Pauli ad Hebraeos. Cap. i.

Ratres. Multifarie multisque modis olim deus loquens patribus in prophetis: nouissime

BEATI PAULI.

In filio. id est per filium. Constituit heredem. quia illi tradidit iudicium potestatemque omnem in celo et in terra. Per quem. iuxta illud psalmographi Verbo domini celi firmati sunt. Splendor patris. immo est vera lux que illustrat omnia: sed splendorem vocat ob assumptam humanitatem. Figura substantie. id est character personae patris. Portans omnia. quia omnia potest. Purgationem faciens: de quo

Malachias. et purgabit filios leui. Melior: angelis. quia habet multa que non habent angeli. Filius meus es tu. in psalmo. hoc legitur. Ero in patre. i. Regum cap. vii. Primum genitum quasi omnium bonorum herede. Adorem est. ex psalmo. xvi. Et ad angelos. ad posuit pro dei: hoc est propositionem pro propositione. Qui facit angelos. ex psalmo. cii. Ad fili. subaudi dicit. Virga tua. ex psalmo. xliiij. Tu permanebis. In greco permanes in presenti habet. Mutabis eos. In greco legitur conuolues. Idem ipse es. In greco idem es: sed ad maiorem expressione latinus interpres adiecit ipse. Sede a dextris meis. ex psalmo. cix. **Quinta intra octauas. Quarto tempore. Ex epistola Pauli ad Galatas cap. iij. Abi postea in superioribus declarauit per rationem a legalibus cessantem esse: hic illud idem per similitudinem ostendit dicens: quod quemadmodum pueri quo tempore sunt sub tutela pupillari non sunt liberi: ita et illi qui sub Moyses lege vivebant: serui erant. Sub tutoribus et autoribus. proprie transiit iter presens: sed non habet ex verbis: quia in greco sub commissariis et procuratoribus legitur. Quis oim. quod ad proprietatem attinet: non ad usum. Prefigurati a patre. siue a lege ad hoc constituta. Paruuli. i. quasi paruuli seruientes. Sub elementis. i. principibus quia non maturi etate.**

diebus istis locutus est nobis in filio: quem constituit heredem inuicem: per quem fecit & secula. Qui cum sit splendor glorie & figura substantie eius: portansque omnia verborum virtutis sue: purgationem peccatorum faciens: sedet ad dexteram maiestatis in excelsis. Tanto melior angelis effectus: quanto differtius pre illis nomen hereditauit. Cui enim dixit aliquando angelorum: filius meus es tu: ego hodie genui te: Et rursum. Ego ero illi in patre: & ipse erit mihi in filio. Et cum iterum introducit primo genitum in orbem terre: dicit. Et adorem eum omnes angeli dei. Et ad angelos quidem dicit. Qui facit angelos suos spiritus: & ministros suos flamma ignis. Ad filium autem. Thronus tuus deus in seculum seculi: virga equitatis: virga regni tui. Dilexisti iusticiam & odisti iniquitatem: propterea unxit te deus deus tuus oleo exultationis pre principibus tuis. Et tu in principio domine terra fundasti: & opera manuum tuarum sunt caeli. Ipsi peribunt: tu autem permanebis: & omnes ut vestimentum veterascent. Et velut amicum mutabis eos: & mutabuntur. Tu autem idem ipse es: & anni tui non deficient.

Quinta intra octauas natalis domini.

Pauli ad Galatas. Cap. iij.

Ratres. Quanto tempore heres paruulus est: nihil differt a seruo cum sit dominus omnium: sed sub tutoribus & autoribus est usque ad prefiguratum tempus a patre. Ita & nos cum essemus paruuli: sub elementis mundi huius eramus seruientes. At ubi venit plenitudo temporis: presens: sed non habet ex verbis: quia in greco sub commissariis et procuratoribus legitur. Quis oim. quod ad proprietatem attinet: non ad usum. Prefigurati a patre. siue a lege ad hoc constituta. Paruuli. i. quasi paruuli seruientes. Sub elementis. i. principibus quia non maturi etate.

EPISTOLAE

Adoptionem filiorum. sub lege euangelica. Si-
lis dei. In greco non est
dei. Clamantem abba.
id est per confessionem cla-
mare nos facientem in-
uocando patris nomen.
id est abba. quod ve-
ro sequitur pater exposi-
tione ponitur: quoniam
abba hebraice vel syria-
ce latine est pater.

In circumcisione
domini.

Apparuit gratia.
Ex epistola Pau-
li ad Titum capitulo. ii.
Sed iam est exposita su-
pra in missa de gallicantu.

In epiphania dñi.

Surge et illumina-
re. Ex Esaiâ pphete
ta capitulo. lx. In quo p-
pheta prosperitatem ce-
desse militantis descri-
bit. Et maxime aduen-
tum magorum cum mu-
neribus. Surge. que
ante hac iacebas. Il-
luminare. id est christi na-
scentis lumen accipe: et
est illuminare in impe-
ratino vocis passione.

Tenebre operient terrâ.
quia extra ecclesiâ om-
nia tenebrascunt. Domi-
nus. id est christus qui est
sol iusticie. Gentes. gen-
tiles qui ad christum co-
uertentur. In circui-
tu. id est infinitimos po-
pulos. Venerunt tibi.
ad te honorandam.

De latere. id est de pro-
pinquo. Videbis. mul-
titudinem credentium.
Afflues. abundabis
rebus omnibus.

misit deus filium suum: natum ex muliere: factum
sub lege: ut eos qui sub lege erant redimeret: ut
adoptionem filiorum reciperemus. Quoniam autem
estis filii dei: misit deus spiritum filii sui in corda
vestra clamantem abba pater. Itaque iam non est ser-
uus: sed filius. Quod si filius & heres per deum.

In circumcisione domini. In missa de
prima. Pauli ad Titum. Cap. iii.

Harissime. Apparuit benignitas & huma-
nitas saluatoris nostri dei. Non ex operibus
iusticie que fecimus nos: sed secundum suam
misericordiam saluos nos fecit. Per lanacrum
regenerationis & renouationis spiritus sancti:
quem effudit in nos abunde per Iesum chris-
tum saluatorem nostrum. Ut iustificati gratia
ipsius: heredes simus secundum spem vite eter-
ne. In christo iesu domino nostro.

Ad missam maiorem. Bti Pauli ad Titum. Ca. ii.
Harissime. Apparuit gratia dei & saluatoris
nostri omnibus hominibus erudiens nos:
ut abnegantes impietatem & secularia desideria
sobrie & iuste & pie viuamus in hoc seculo. Ex-
pectantes beatam spem & aduentum glorie magni
dei: & saluatoris nostri Iesu christi. Qui dedit
semetipsum pro nobis: ut nos redimeret ab
omni iniquitate: & mundaret sibi populum acce-
ptabilem sectatorem bonorum operum. Hec loque-
re & exhortare. In christo iesu domino nostro.

In epiphania dñi. Esaiâ pphete. Cap. lx.

Surge illumina-
re ierusalem: quia uenit lumen
tuum: & gloria dñi super te orta est. Quia ec-
ce tenebre operient terram: & caligo populos. Su-
per te tamen orietur dñs: & gloria eius in te vide-
bitur. Et ambulabunt gentes in lumine tuo: & re-
ges in splendore ortus tui. L. eua in circuitu ocu-
los tuos: & vide. Omnes isti congregati sunt: vene-
runt tibi. Filii tui de longe ueniet: & filie tue de
latere surgent. Tunc videbis & afflues: & mirabis:

BEATI PAULI.

Dilatabitur. pre nimia leticia. Multitudo maris. id est habitantium in insulis.
Venerit tibi. id est ad tibi obsequendum. Camelorum. id est dromedariorum comea-
tus importantium. Madian. id est de regione Madianitide quam incoluit Madian
filius Abraam ex Cetura & Esau ipsius Madian filius. Et intelligit de camelis ara-
biis: qui habent singula tubera sicut Bactriani bina. De Saba. regie felicitis Arabie.

et dilatabitur cor tuum: quando conuersa fue-
rit ad te multitudo maris: fortitudo gentium
venerit tibi. Inundatio camelorum operiet te:
Dromedarii Madian & Esau. Omnes de Saba
venient taurum & thus deferentes: & laudem do-
mino annunciantes.

Domínica prima post epiphaniam.

Pauli ad Romanos. Cap. xii.

Ratres. Obsecro vos per misericordiam dei:
ut exhibeatis corpora vestra hostiam uiuen-
tem: sanctam: deo placentem: rationabile obsequium
vestrum. Et nolite conformari huic seculo: sed
reformamini in nouitate sensus vestri: ut pro-
betis que sit voluntas dei bona: & beneplacens &
perfecta. Dico enim per gratiam: quae data est mihi
omnibus qui sunt inter vos: non plus sapere quam
oportet sapere: sed sapere ad sobrietatem. & unus
cuique sicut diuisit deus mensuram fidei. Sicut enim
in uno corpore multa membra habemus: omnia
autem membra non eundem actum habent: ita multi
unum corpus sumus in christo. Singuli autem al-
ter alterius membra. In christo domino nostro.

Feria. iiii. Pauli ad Romanos. Cap. iiii.

Ratres. Scimus quoniam quicunque lex loquitur: ita qui
in lege sunt loquuntur: ut omnes obstruas:

ne operari. Et beneplacens. ipsi deo quantum ad proficientes. Et perfecta. quan-
tum ad peruenientes. Per gratiam. hoc est per apostolatus officium mihi iniunctum pre-
cepto. Non plus sapere. Inuenialis. imponit finem sapienti: & rebus honestis. Ad
sobrietatem. In greco habetur ad modestiam. Diuisit. ordo est potius sicut unicuique
deus diuisit mensuram fidei. id est de fide predicandi scientiam. Singuli alter alte-
rius. id est inuicem sumus membra alter alterius.

Feria quarta sequenti.
Cimus quoniam. Ex epistola ad Romanos cap. iiii. In quo posteaquam ostendit iudeos &
gentiles indigere gratia dei: quod probauit autoritatibus. hic applicat illas ad apostolum.
Lex. in qua psalmi quos citauit numerantur. Obstruas os. id est daudas non conqueras.

EPISTOLAE

Subdit^r fiat in greco obnox^r et obligat^r deo ob acceptā gratiā ab eo. **D**is caro. i. hō. Cognitio peccati. sup. est. Iusticia dei. q. facit deo accepti. Manifestata est. in gētib^r. de quoz vocatione plena est scriptura sacra. **P**er fidē. i. est manifestata: et nō aliā de. **C**redidit in eū. in eū sup. hūit ex greco. **E**ra dei. in greco gloria dei. i. gfa p quā acqritur gloria. **G**ratia. i. nō meritis nris. **P**er redēptionē. i. passionē qua nos rede mit. **P**ropiciatorē. In greco propiciatorū: q. d. christus ppiciator. In sanguine. cui^r effusio salutis fecit pccō pmi parētis: qd est op^r iusticie. In sustentatione dei. rectus in greco in patētia siue tolerantia. neq. em filio suo peperit. ppter iusticiam. In hoc tpe. i. gratie. **E**t sit iustus. i. qd fecit ut appareat iustus. **E**t q. ex fide ē. i. q. credit.

Cferia. v. sequēti.

In indoctas fabulas. **E**x. ii. **P**etri epistola cap. i. **D**icit nāq. hec epistola q. hoc tēpore tria miracula simul ecclesia celebrat. scz de magis. de nuptiis in cana. de testimonio spiritus sancti christi in baptismo. **D**icit igit^r notum ē. **V**irtutē christi. quantū ad miracula. **P**reſciētā. q. qua deus est: omnia nouit ab eterno. **F**acti speculatores. q. oculis nostris vidimus. **I**llius magnitudinis. hoc factū est cū Iesus baptizaretur: sed tūc Petrus non aderat. sed postea cū est transfiguratus corā Petro. Iacobo et Joāne. **H**onore. i. hō

nōis testimoniu: qd ipm honorificū est. **A** magnifica gloria. i. a deo pte. **H**uiscemodi. i. hic est fili^r. **M**ihi cōplacui. i. ego delector. **E**ssēm. ego. scz Iacobo et Joāne. **E**t habem^r. **A**lterā viā certitudinis ex scripture sensu ostēdit. **F**irmiorē. nō ut ad Petru hoc referatur. q. gloriā christi vidit: sed ad alios q. nō viderūt. **A**ttēdētes. donec cognoscatis verā lucē: sicut qui ambulant in tenebris lucernam pre se ferētes.

& subdit^r fiat oīs mūdus deo. quia ex operib^r legis nō iustificab^r oīs caro corā illo. **P**er legē em cognitio peccati: nūc autē iusticia dei sine lege manifestata est: testificata a lege & pphetis. **I**usticia autē dei per fidē Iesu christi in oēs & sup oēs qui credunt in eum. **N**ō enim est distinctio. **O**mnes em peccauerūt: & egent gloria dei. **I**ustificati gratis per gratiā ipsius: p redēptionē q. est in christo Iesu: quem proposuit deus ppiciator rem p fidē in sanguine ipsius ad ostēsiōnē iusticie suę: propter remissionē pcedentiū delictorū in sustentationē dei: ad ostensionē iusticie eius in hoc tēpore: ut sit ipse iustus & iustificans eum qui ex fide est Iesu christi.

Cferia. vi. Petri apostoli. ii. Cap. i.

Aharissimi. **N**ō indoctas fabulas secuti: nō tā fecim^r vobis dñi nri Iesu xpī virtutē & pſciētā: sed speculatores facti illi^r magnitudinis. **A**ccipēs em a deo pte honorē & gloriā: voce delapsa ad eū huiuscemodi a magnifica gloria. **H**ic est em filius meus dilectus in quo mihi complacui: ipsum audite. **E**t hanc vocē nos audivim^r de celo allatā: cū essem^r cū ipso in mōte ſācto. **E**t habem^r firmiorē ppheticū sermonē: cui benefacitis attendētes quasi lucernę lucēti in caliginoso loco: donec dies illucescat & lucifer oriatur in cordibus vestris. **H**oc primum intelligentes: quod omnis prophetia scripture

BEATI PAVLI.

Propria interpretatione. id est non sit sensu humano: et cuiusq. hominis proprio. **V**oluntate humana. id est ab homine: sed ut statim subdit a spiritu sancto qui per homines est locutus.

In octava epiphanię. **D**omine deus honorificabo te. **E**x Esaiā pluribus in locis in quibus sit mēto de baptismo et spiritus sancti testimonio de christo. **I**tem hoc quod in primis dicit

propria interpretatione non fit. **N**on enim voluntate humana allata est aliquando prophetia: sed spiritu sancto inspiratū locuti sunt in sancti dei homines.

In octavis epiphanię. Esaię. Cap. xii.

Domine deus meus honorificabo te: laudem tribuā nomini tuo qui facis mirabiles res. **C**ōsiliū atiquū verū fiat. **D**ñe excelsum est brachiū tuū de^r sabaoth: corona spei: quæ ornata est gloria. **E**xultet desertū: & exultent solitudines Iordanis. & populus meus videbit altitudinem dñi & maiestātē dei. **E**t erit cōgregatus & redemptus per deū. **E**t venient in sion cū laude & leticia sempiterna: super capita eorum laus & exultatio. **E**t aperiā in mōtib^r flumina: in campis fontes dirumpā: & terrā sitientē sine aqua confundā. **E**cce puer meus exaltabitur: & eleuabit^r: & sublimis erit valde. **H**aurietis aq. in gaudio de fontibus saluatoris: & dicetis in illa die. **C**ōfitemini domino: & inuocate nomen eius. **N**otas facite in populis virtutes eius. **C**antate domino: quia mirabilia fecit. **A**nnunciate hoc in vniuersa terra. **D**icit dñs omnipotens.

Cdominica secunda post epiphaniā.

Pauli ad Romanos. Cap. i.

nient in sion cum laude et leticia sempiterna. que omnia pertinent ad christi baptismum et christianorum. **E**t aperiā in montibus flumina. **E**x eodem capitulo. xij. pro quo in hebreo legitur. **E**t aperiā in supinis collibus flumina. et in medio camporum fontes. **P**onam desertum in stagna aquarum: et terram in viam in riuos aquarum. **E**cce puer meus. **E**x eodem propheta capitulo. li. pro quo in hebreo legitur. **E**cce intelligit seruus meus: et exaltabitur et eleuabitur et sublimis erit valde. **H**aurietis aquas. **E**x eodem capitulo. xij. adiectum est hoc. sed pro eo quod in greco est virtutes eius: in hebreo est adinventiones eius.

Cdominica secunda post epiphaniā.

EPISTOLAE

Habētes donationes. Ex epistola ad Romanos cap. xij. et sequitur statim post epistolam quā legēbatur dñica post epiphaniā. Vbi dictū est in calce ipsius epistole. Singuli autē alter alteri mēbrat: tūc sequitur. Habētes donationes. i. comunicātes diuersa dona quā accepistis a deo. et est. p̄p̄tis: quā deinde per pres explicatur: siue habēs p̄phetiā. Secūdu rationē fidei. i. earū rerū quā ad salutē animarū pertinet. Qui exhortatur. i. quō obsecrat alios.

Habētes donationes secūdu gratiā quā data est nobis differētes: siue p̄phetiā secūdu rationē fidei: siue m̄nisteriū in m̄nistrando. Siue qui docet in doctrina. Qui exhortatur: in exhortādo. Qui tribuit: in simplicitate. Qui preest in sollicitudinē. Qui miseret in hilaritate. Dilectio sine simulatione. Odientes malū: adhērentes bono. Charitatē fraternitatis in uicē diligentes: honorē in uicē p̄ueniētes. Sollicitudinē nō pigri: spiritu feruentes: domini seruientes. Spe gaudētes: in tribulatione patientes: orationi instantes. Necessitatibus sanctorū comunicātes. hospitalitatē sectātes. Benedicite p̄sequentib⁹ vos: benedicite & nolite maledicere. Gaudete cum gaudētib⁹: flete cū flentibus. Idipsum in uicem sentiētes. Nō alta sapiētes: sed humilibus consentientes.

Feria. iiii. beati Pauli ad Colossē. Cap. i. **H**abētes donationes. Ex epistola ad Romanos cap. xij. et sequitur statim post epistolam quā legēbatur dñica post epiphaniā. Vbi dictū est in calce ipsius epistole. Singuli autē alter alteri mēbrat: tūc sequitur. Habētes donationes. i. comunicātes diuersa dona quā accepistis a deo. et est. p̄p̄tis: quā deinde per pres explicatur: siue habēs p̄phetiā. Secūdu rationē fidei. i. earū rerū quā ad salutē animarū pertinet. Qui exhortatur. i. quō obsecrat alios.

Habētes donationes. Ex epistola ad Romanos cap. xij. et sequitur statim post epistolam quā legēbatur dñica post epiphaniā. Vbi dictū est in calce ipsius epistole. Singuli autē alter alteri mēbrat: tūc sequitur. Habētes donationes. i. comunicātes diuersa dona quā accepistis a deo. et est. p̄p̄tis: quā deinde per pres explicatur: siue habēs p̄phetiā. Secūdu rationē fidei. i. earū rerū quā ad salutē animarū pertinet. Qui exhortatur. i. quō obsecrat alios.

Habētes donationes. Ex epistola ad Romanos cap. xij. et sequitur statim post epistolam quā legēbatur dñica post epiphaniā. Vbi dictū est in calce ipsius epistole. Singuli autē alter alteri mēbrat: tūc sequitur. Habētes donationes. i. comunicātes diuersa dona quā accepistis a deo. et est. p̄p̄tis: quā deinde per pres explicatur: siue habēs p̄phetiā. Secūdu rationē fidei. i. earū rerū quā ad salutē animarū pertinet. Qui exhortatur. i. quō obsecrat alios.

Habētes donationes. Ex epistola ad Romanos cap. xij. et sequitur statim post epistolam quā legēbatur dñica post epiphaniā. Vbi dictū est in calce ipsius epistole. Singuli autē alter alteri mēbrat: tūc sequitur. Habētes donationes. i. comunicātes diuersa dona quā accepistis a deo. et est. p̄p̄tis: quā deinde per pres explicatur: siue habēs p̄phetiā. Secūdu rationē fidei. i. earū rerū quā ad salutē animarū pertinet. Qui exhortatur. i. quō obsecrat alios.

BEATI PAULI.

Fidelis sermo. Ex epistola. i. ad Timotheū cap. i. Fidelis sermo. i. uerus et dignus qui ab omnib⁹ accipitur: et quis ille sermo sit: statim subiungit dicens: quod christus et cetera que sequuntur. In hunc mundum. in greco nō est hūc: sed tantum in in undum. Omnem patientiam. idest ut omnia paterer: ut alios homines lucrificarem. Soli deo. deest ab eo quod est in greco sapienti. sic soli sapienti deo honor et gloria. et subaudiendum est uerbu substantiuū sit.

Feria sexta. Beati Pauli ad Timotheum prima. Capitulum. i.

Charissimi. Fidelis sermo & omni acceptio ne dign⁹: quia Iesus christus uenit in hūc mundū peccatores saluos facere: quorum primus ego sum. Sed ideo misericordiam consecutus sum: ut in me primo ostenderet christus Iesus omnem patientiam: ad informationē eorū qui credituri sunt illi in uitam eternā. Regi autē seculorum. immortali inuisibili soli deo honor & gloria in secula seculorum.

Dominica tertia beati Pauli ad Romanos. Capitulum. xii.

Habētes donationes. Ex epistola ad Romanos cap. xij. et sequitur statim post epistolam quā legēbatur dñica post epiphaniā. Vbi dictū est in calce ipsius epistole. Singuli autē alter alteri mēbrat: tūc sequitur. Habētes donationes. i. comunicātes diuersa dona quā accepistis a deo. et est. p̄p̄tis: quā deinde per pres explicatur: siue habēs p̄phetiā. Secūdu rationē fidei. i. earū rerū quā ad salutē animarū pertinet. Qui exhortatur. i. quō obsecrat alios.

Feria. iiii. Pauli ad hebreos. Cap. iiii. **H**abētes donationes. Ex epistola ad Romanos cap. xij. et sequitur statim post epistolam quā legēbatur dñica post epiphaniā. Vbi dictū est in calce ipsius epistole. Singuli autē alter alteri mēbrat: tūc sequitur. Habētes donationes. i. comunicātes diuersa dona quā accepistis a deo. et est. p̄p̄tis: quā deinde per pres explicatur: siue habēs p̄phetiā. Secūdu rationē fidei. i. earū rerū quā ad salutē animarū pertinet. Qui exhortatur. i. quō obsecrat alios.

Considerate apostolum & pontificem. Ex epistola ad hebreos cap. iiii. In quo postea quā apostolus declarauit excellentiam noui testamenti ad uetus: per hoc quod christus excellit angelos: nunc ostendit idem per hoc quod excellit Moy sen. Apostoli. i. missi siue legati. Sic enī apostolus interpretatur christus igitur apostol⁹ est. i. missus a patre quod et ipse dixit: sicut misit me pater: et ego mitto vos.

Considerate apostolum & pontificem. Ex epistola ad hebreos cap. iiii. In quo postea quā apostolus declarauit excellentiam noui testamenti ad uetus: per hoc quod christus excellit angelos: nunc ostendit idem per hoc quod excellit Moy sen. Apostoli. i. missi siue legati. Sic enī apostolus interpretatur christus igitur apostol⁹ est. i. missus a patre quod et ipse dixit: sicut misit me pater: et ego mitto vos.

Nolite esse prudentes. Ex epistola Pauli ad Romanos. capitulo. xij. Et sunt uerba que sequuntur e uestigio post epistolā que legabatur in dominica precedenti. Prudentes apud uosmetipsos. idest opinione uestra. quoniam homines plerūq saluntur. Non tantum coram deo. hoc totum subperfluit. nam sic in greco legitur. Prouidentes. bona coram omnib⁹ hominibus. Quod ex uobis est. idest quātum in uobis est. Non uos defendētes. melius in greco nō uos vindicantes. Fre. que a phisicis definitur tū sanguinis inflammationio: tum vindicte appetitus. Scripti est in Deuteronomio cap. xxxij. mea inquit est vindicta siue ultio. In greco quoq mihi vindicta: non vindicta: ut est in latinis codicib⁹. Carbores ignis. quia benedictus ignis. quia benedictus.

Feria. iiii. Pauli ad hebreos. Cap. iiii. **H**abētes donationes. Ex epistola ad Romanos cap. xij. et sequitur statim post epistolam quā legēbatur dñica post epiphaniā. Vbi dictū est in calce ipsius epistole. Singuli autē alter alteri mēbrat: tūc sequitur. Habētes donationes. i. comunicātes diuersa dona quā accepistis a deo. et est. p̄p̄tis: quā deinde per pres explicatur: siue habēs p̄phetiā. Secūdu rationē fidei. i. earū rerū quā ad salutē animarū pertinet. Qui exhortatur. i. quō obsecrat alios.

EPISTOLAE

Qui fecit illud. subaudi potest. neque enim a patre est filius factus: sed gentis. sed potius fecit pro eo quod est perfectus possit est: quod est consentaneum ei quod sequitur: sicut et Moyses sub. perfectus est. Iste pro Moysen. et ipse quam moyses. Amplius honorē habet domus. constructio est græca. nam illi comparatiui genitiuo iungunt: at latini ablatiuo. ergo latine dicendum erat amplius domo. Que domus sumus nos. In greco cuius: scilicet christi domus nos sumus: et

cuius refertur ad filium.

Seria. vi. sequenti.

Qui dicit se in luce esse. Ex epistola Joannis. i. cap. i. In quo posteaquam apostolus multa precepta proposuit: subiungit et hoc quod pertinet ad proximi dilectionem. et quia paulo ante dixit: quod tenebre transferunt: et verum lumen iam lucet: inferit.

Qui dicit se in luce esse. id est in veritate euangelica etc. In tenebris. id est in ignorantia vana legis moysaice. Nescit quo eat. id est non habet certum vite finem constitutum. Scribo vobis. ad eos peculiariter qui sunt ab illo baptizati. quos vocat impudens filios in spiritu generatos. Homines ei. in quo baptizati estis. i. christi.

Patres. quorum est maior autoritas. qui ab initio est. id est verbum incarnatum. Adolescentes. qui in etate lubrica possunt vicissis diaboli tentationes. Infantes. qui tamen aliquem rationis usum habent. alioquin quomodo poterant cognoscere deum. Iuvenes. atque proinde fortioris etatis ad vincendum insidias diaboli.

Dominica quarta post epiphaniam. **N**emini quicquam. Ex epistola Pauli ad Romanos cap. xii. Abi apostolus postea quod ostendit quod minores debent maioribus tributis et honoribus ostendit quod etiam debet dilectionem. Diligit proximum quem in dilectione primi completur lex: quemadmodum in dei dilectione

qui fecit illum: sicut et moyses in omni domo eius. Tanta amplioris enim glorie iste pro moysen dignus habitus est: quanto ampliorē honorē habet domus qui fabricauit illam. Omnis namque domus fabricatur ab aliquo. Qui autem omnia creauit deus est. Et moyses quidem fidelis erat in tota domo eius: tanquam famulus in testimonium eorum quem dicenda erant. Christus vero tanquam filius in domo sua. Que domus sumus nos: si fiduciam et gloriam spei usque ad finem firmam retineamus.

Seria. vi. Ioannis apostoli. i. Cap. ii.
Charissimi. Qui dicit se in luce esse: et fratrem suum odit: in tenebris est usque adhuc. Nam qui diligit fratrem suum: in lumine manet: et scandalum in eo non est. Qui autem odit fratrem suum in tenebris est: et in tenebris ambulat: et nescit quo eat: quoniam tenebre obsecuerunt oculos eius. Scribo vobis filios: quoniam remittuntur vobis peccata propter nomen eius. Scribo vobis patres: quoniam cognouistis eum qui ab initio est. Scribo vobis adolescentes: quoniam vicistis malignum. Scribo vobis iuvenes: quia fortes estis: et verbum dei manet in vobis. et vicistis malignum.

Dominica quarta beati Pauli ad Romanos. Capitulum. xiii.
Ratres. Nemini quicquam debeatis: nisi ut inuicem diligatis. Qui enim diligit proximum:

BEATI PAULI.

Incipit. Hinc enim pendunt leges et prophete. In greco non est qui diligit proximum: sed qui diligit alium ut extendat se ad deum. Nam prime tabule precepta ordinantur ad dei dilectionem et secunde ad proximum. Non operatur malum. id est non infert nocumentum proximo. et illud proximi datius est potius. ut sit ordo. dilectio non operatur malum proximo. **Seria quarta sequenti.**

legem impleuit. Nam non adulterabis. non occides. non furaberis. non falsum testimonium dices. non concupisces rem proximi tui. et si quod est aliud mandatum: in hoc verbo instauratur. Diliges proximum tuum sicut teipsum. Dilectio proximi malum non operatur. Plenitudo ergo legis est dilectio.

Seria quarta. beati Pauli ad Romanos. Capitulum. v.

Ratres. Sicut per unum hominem in hunc mundum peccatum intrauit: et per peccatum mors: et ita in omnes homines mors pertransiit: in quo omnes peccauerunt. Usque ad legem enim peccatum erat in mundo. Peccatum autem non imputabatur cum lex non esset. Sed regnavit mors ab Adam usque ad Moysen: etiam in eos qui non peccauerunt: in similitudinem prevaricationis Ade: qui est forma futuri. Sed non sicut delictum ita et donum. Sicut enim unus delicto multi mortui sunt: multo magis gratia dei et donum in gratia unius hominis Iesu christi in plures abundauit. Et non sicut per unum peccatum ita et donum. Non iudicium ex uno in condemnationem: gratia autem ex multis delictis in iustificationem.

Seria. vi. beati Pauli ad Roma. Cap. v.
Ratres. Sicut per unius delictum mors in omnes homines in condemnationem: sic et per

forma futuri. i. christi qui est Adam secundus. Delictum. i. Adam. Ita et donum. i. christi in gratia. quia multo maius fuit christi donum quam Ade peccatum. In greco non est per unum peccatum donum. Ex uno. i. peccato Ade. In condemnationem. i. aliorum. In plures abundauit. quia magis excedit in bono quam peccatum in malo. **Seria. vi. sequenti.**
Sicut per unius delictum. Ex eadem epistola et cap. v. Et est quod inferit ex superioribus. et lescio est manifesta: nisi quod pro eo quod dixit obedientiam potuit dicere obedientiam.

Sicut per unum hominem. Ex eadem epistola ad Roma. cap. v. In quibus verbis apostolus ostendit humane iustificationis modum. per comparationem morbi ad medicinam. quia sicut per primum hominem peccatum ita per christum redemptio. **Idem. vnum. i. Adam.** In hunc mundum. In greco non est huius sed tantum in mundum.

Et ita. et quoque coniunctio superflua. nam est quod ista gigit altera pars comparationis. In quo scilicet primo homine. **Alia ad legem.** antiphona est. nam diceret aliquis ante datam Moysi legem non erat peccatum: quia ut ait Aristoteles antequam feratur lex non refert hoc vel illo modo agere. **Peccatum non imputabatur.** id est reputabatur. Sed regnavit mors. solutio est questionis. nam mors poena fuit peccati originalis. quomodo ergo pueri qui non peccauerunt moriebantur? **Admirum:** quia in Adam omnes peccauerunt.

In similitudine. quia sumus ex eo propagati.

EPISTOLAE

Lex scilicet Moſaica. Subintravit. id eſt ſucceſſit legi naturali. Et abundaret delictum. quia quo pluribus legibus obnoxij ſumus eo amplius delinquimus. ſed deſecti cauſa non eſt in lege ſed in nobis. Superabundavit gratia. ſub chriſti lege. quia ſicut delictum tendebat ad mortem: ita & gratia perducit ad vitam eternam.

Induite vos ſicut electi

Act. Ex epiſtola pauli ad Coloſſenſes capitulo. In quo poſtea quā apoſtolus Coloſſenſes in fidei veritate amoribus inſtituit: nunc illos in homines primi: deinde in deum ordinat. Dicit igitur induite vos viſcera miſericordie. quātum ad pietatis opera.

Electi dei. id eſt quos deus elegit & predeſtinavit in bonis. Supportantes. alter alteri onera ſuſtinētes. Donantes. multae offeſas remunerantes. Dñs donavit. In greco nō dñs ſed xp̄us legitur. Sup omnia hec charitatem. repete a ſuperiorib⁹ induimini. nā habere ab aliquo eſt ad lectū cū in greco non habeatur. Vinculum. q̄a peculiaris chriſtianorū virtus. Et pax chriſti. hic ordinat illos in deſi. Pax chriſti. de qua dixit pacem meā relinquo vobis. Exultet. ſeruetur bulliat. Uno corpore. ſ. eccleſie cuius caput eſt chriſtus. Grati. nō tantū ſed beneficiis acceptis: ſed leti poti⁹ & hilares.

ſ. ſerua. ſ. ſequēti.

ſ. ſ. qm̄ iudiciū ſi.

Ex epiſtola pauli ad Romanos cap. ii. In quo poſtea q̄ reprehēdit apoſtolus gentiliū peccata: hic coſequēter arguit iudeos dicēs. Quod licet inter peccata occulta & manifeſta ſit differētia quāti ad humanū iudiciū: per q̄d tantū puniſtur manifeſta: tamē quāti ad diuinū iudiciū nō eſt diſta. eo q̄d punit nō min⁹ occulta quā manifeſta q̄a vtraq; ſunt illi eque nota.

vnus iuſticiam: gratia in omnes homines iuſtificationem vitę. Sicut enim per inobedientiā vnus hominis peccatores conſtituti ſunt multi: ita & per vnus obedientiam iuſti conſtituti ſunt multi. Lex enim ſubintravit: vt abundaret delictum. Vbi autē abundavit delictum: ſuperabundavit & gratia. Vt ſicut regnavit peccatum in mortem: ita & gratis regnet per iuſticiam & vitam eternam.

CDñica. v. beati Pauli ad Coloſſen. Cap. iii.

Ratres. Induite vos ſicut electi ſancti dei & dilecti viſcera miſericordie. Benignitatem: humilitatem: manſuetudinem: modeſtiā: patientiam: ſupportantes inuicem & donantes vobiſmetiſis. Si quis aduerſus aliquem habet querelam: ſicut dominus donavit vobis: ita & vos. Super omnia autē hec charitatē habete: quod eſt vinculū perfectionis. Et pax chriſti exultet in cordib⁹ veſtris: in qua vocati eſtis in vno corpore & grati eſtote. Et verbū chriſti habitet in vobis abundanter. In omni ſapientia: docentes & commonentes vōmetiſpſos in pſalmis hymnis & canticis ſpiritualibus: in gratia cantantes in cordibus veſtris deo. Omne quodcumq; facitis in verbo: aut in opere: omnia in nomine domini noſtri Ieſu chriſti gratias agentes deo & patri per ipſum.

ſ. ſerua. ſ. ſequēti.

ſ. ſ. qm̄ iudiciū ſi.

ſ. ſ. qm̄ iudiciū ſi.

ſ. ſ. qm̄ iudiciū ſi.

ſ. ſ. qm̄ iudiciū ſi.

ſ. ſ. qm̄ iudiciū ſi.

ſ. ſ. qm̄ iudiciū ſi.

BEATI PAULI

Secundum veritatem. id eſt ſecūdum iuſticię veritatem. Qui nequiter agunt. In epiſtola pauli eſt qui talia agunt: pro nequiter agunt. Idē enim eſt ſenſus: quia refertur ad gentiliū peccata. et ſimiliter pro eo quod ſequitur impie agunt: habetur in originali talia agunt. Facis ea. occulte que illi faciunt publice. Iudicium dei. quāſi dicat: non effugies. An diuitias contemnis. id eſt abundantiam miſericordię qua te expectat ad poenitentia. Adducit. quantum eſt in ſe: tu tamen illius vilitati reſiſtis. Theſaurizas iram. i. accumulas penam in die ire. i. iudicij a deo tibi irato. Jis quidē hoc eſt bonis: qui nō ſunt abuſi dei patientia: ſed in tempore ſunt illi recoſciti.

Qui ſecundū patientiā ſuſcepit qui. neq; enim eſt verbū ad quod referatur: & eſt ordo: iſ ſcili cet q̄rētib⁹ q̄. & eſt repetendū a ſuperiorib⁹ verbum reddet. Ex cōtempione. i. ex cōtem ptu et inobediētia. Ira indignatio q̄. ſubaudi erit. ſ. ſerua. ſ. ſequēti.

ſ. ſerua. ſ. ſequēti.

ſ. ſerua. ſ. ſequēti.

Ratres. Nō ē pſonarū acceptio apud deū. Quicūq; enim ſine lege peccauerint: ſine lege peribunt. Et quicūq; in lege peccauerunt: per legem iudicabuntur. Non enim auditores legis iuſti ſunt apud deū: ſed factores legis iuſti ficabuntur. Cum enim gentes quę legem nō habent naturaliter ea q̄ legis ſunt faciunt: eiꝰmo di legē nō habentes: ipſi ſibi ſunt lex: qui oſtendūt opus legis ſcriptū in cordib⁹ ſuis. Teſtimoniū reddēte illis cōſciētia ipſorū & iter ſe inuicē

ge. ſ. ſcripta & tradita p Moſen. Que legē nō habēt. ſubaudi ſcriptā. habēt tamē legē naturalē ſcriptā in cordib⁹ ſuis. Ideo dicit q̄d ipſi ſunt ſibi lex. Legē nō hñtes. ſubaudi moſaicā. Teſtimoniū reddēte. q̄a naturalis ratio aſſentit bono & diſſentit a malo.

EPISTOLAE

Cogitationum, per eundem casum debuit hoc dici, hoc est cogitationibus accusantibus et defendentibus: quia et coniunctio similes casus debet tangere. In die, pro vscq in diem ultimi iudicii: quod erit per christum.

Escitis quod hi qui in stadio. Ex prima Corinthiorum epistola Pauli capitulum ix. et capitulum x. in quibus postea quam instituit Corinthios suo ipsius exemplo: nunc

idem facit illorum exemplo ad ludos Olympicos parat: quia nemo coronatur nisi qui legitime certauerit. atq ideo ecclesia legit hodie hanc epistolam: ut ieiunantes et poenitentes expectet victorie sue premii. Ideo dicit, nescitis quia si dicat: optime hoc scitis: quia neminem hoc latet. In stadio, sic appellatur locus in Olympia elidis: ubi quarto anno ludi Olympici celebrabantur. inter quos erat certamen curule in quo victor coronam reportabat. Præbium, i. premii quod certantibus proponitur: unde et agonisthete: id est iudeorum prefecti præbent cognominantur. duos barbarissimos in vino verbo committunt imperiti. alterum in scripto et scribitur: brauis per. u. consonantem. p. b. alterum in platione

quod est penultima scribatur per ei diphthogon: atq 3. inde sit longa reuocatur accensum in tertia a fine. Et comprehendatis, i. premii victorie. In agone, i. i certamine. Abstinere ab oib, subaudi quod vires corporis enervant. alij athlete: ut dicit Aristoteles ex multo cibo et exercicio vires augebant. Incorrupta, rectius dixisset incorruptibile. In incertum, quia ut scribit ad Timotheum sciebat reposita sibi coronam iusticie. Vere verberas, i. qui vires inaniter fundit. Castigo, id quod facit athleta quod se exercet. Nolo enim, capitis sequentis initium est. ubi occurrit apostolus quorundam false opinioni dicentium nos in christo baptizati spiritui sancti accepimus: igitur coronam glorie accipiemus? Nequaquam inquit ita est: sed ex figuraveritas agnoscenda est: et ita ad premii nobis est perueniendus: quemadmodum neque filij israel interuenerunt in terram promissionis: quia detenti fuerunt tum in defici murmuracione, tum gula etc. In nube, quod per diem illos precedebat. Exod. xliij. Baptizati sunt sub mose, nam transiit maris sub mose duce et nobis protectio baptismi figurabat.

Escam spiritalem, i. manna, quod significabat eucharistiam hoc est cibum spiritalem.

cogitationum accusantium aut etiam defendentium in die: quia iudicabit deus occulta hominum secundum euangelium meum, Per iesum christum dominum nostrum.

Dominica in. lxx. Pauli ad Corinthios prima. Cap. ix.

Ratres, Nescitis quod hi qui in stadio currunt: omnes quidem currunt: sed unus accipit præbium? Sic currite ut comprehendatis. Omnis enim qui in agone contendit: ab omnibus se abstinere. Et illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant: nos autem incorruptam. Ego igitur sic curro: non quasi in incertum, sic pugno: non quasi aerem verberans: sed castigo corpus meum: et in seruitutem redigo: ne forte cum aliis predicauerim: ipse reprobus efficiar. Nolo enim vos ignorare fratres: quoniam patres nostri sub nube omnes fuerunt: et omnes mare transierunt: et omnes in mose baptizati sunt in nube et in mari. Et omnes eandem escam spiritalem manducauerunt: et omnes eundem potum spiritalem biberunt. Bibebant

BEATI PAULI.

Consequenti petra, nam superfluit eos, neque enim christus venerat: sed venturus erat. igitur petra que futura erat, hoc est christus: qui per petram illam significabatur. igitur recte sequente petra: non que secuta est.

Estinemus ingredi. Ex epistola Pauli ad hebreos cap. iij. In quo postea quam ostendit exemplis querendum nobis esse requiem: quoniam ipse mundi conditor septimo die requieuit: et laborantibus quadragesima annis in deserto propter peccata requies denegatur: dicente psalmogra

pho Si introibunt in requiem mea: tunc infert festinemus ergo ingredi in illam requiem: que quidem festinatio est per fidem in primis: deinde per charitatem. In id ipsum, id est in consimilem incredulitatis penam: que sit alijs exemplum.

Sermo dei, i. verbum diuini quod humanam sumpsit naturam. Alio, pro viuus. Efficax, de quo Sapientie. vii. omni enim est artifex. Penetrabilior, actiue ut Vergilius, penetrabilis frigus adurat. Incipiti, id est ab utraque parte acuto. Anime, quia viuimus. Siquis, quo sapimus. Compagum: quia corpus nostrum ossibus et nervis compactum est. Cogitationis, que soli deo sunt note. Ad quem, pro de quo: prepositio per prepositionem. Habentes ergo, festinandum igitur nobis est: quia habemus pontificem etc. Confessione, ore et opere credere et sperando. Infirmatibus, quia dolores nostros ipse portauit cum carne nostra: iuxta illud Esaie. Vere langores nostros ipse tulit. Tentatum, quia habuit carnis nostre similitudinem: sed absque peccato et in eo dissimilem. Misericordiam consequamur, et gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Per iesum christum dominum nostrum.

Dominica in. lx. Pauli ad Corinthios secunda. Cap. xi.

Ratres, Libenter suffertis insipientes: cum sitis ipsi sapientes. Sustinetis enim: si quis vos

stimulandum igitur nobis est: quia habemus pontificem etc. Confessione, ore et opere credere et sperando. Infirmatibus, quia dolores nostros ipse portauit cum carne nostra: iuxta illud Esaie. Vere langores nostros ipse tulit. Tentatum, quia habuit carnis nostre similitudinem: sed absque peccato et in eo dissimilem. Misericordiam consequamur, et gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Per iesum christum dominum nostrum.

Libenter suffertis. Ex epistola Pauli ad Corinthios. ij. cap. xi. Et quia in principio capitis dixerat: vnum sustineretis modicum quod insipientie mee: nunc infert libenter suffertis etc. sed sustinetis alios et me quod opinor sustinebitis: quod non sum adeo molestus? ut illi.

EPISTOLAE

In seruitutem, scilicet legis Moysae: quod faciebant pseudo apostoli. Deuorat accipit, scilicet bona vestra. Extollitur iactando se apud vos. Secundum ignobilitatem, idest quasi non fuerimus nos adeo arrogantes: ut non possemus illa apud vos facere: sed fuimus in hoc pudēiores: quam illi. In quo quis audet, scilicet illorum commendando se: ego quod possum me commendare. In insipientia, quia insipientie videtur esse comēdare se ipsum, sed quia illi se iactant apud vos: et ego quoque possum: et quidem iusti? et illi. Idebatur sunt. hec sunt de quibus illi se iactabant. Minus sapientia, per insipientiam: ut supra dixit, sed reuera hoc dicit: quomodoque ab alijs accipiat quod multis modis ostēdit. In laboribus? et hec partim scripta sunt in apostolica historia: quā Lucas scripsit, primum in eiusdem Pauli epistolis, primum nunc scripta: et tamē ab apostolo vere tolerata. In mortibus, id est in periculis mortis. Quadrage-nas, id est plagas. Una minus, id est una plaga, ex eo quod Deut. ca. xxv. scribitur, quod pro culpis leuioribus infligebatur verbera: ita ut non excederent numerum quadragenarium: atque iudicii arbitrio inde ad huc aliquid remitteretur. ideo dixit una minus. In profundo, id est in mari quod est altius: tū profundo appellatur. Ex gēte, id est meo hoc est iudeis, ex gentibus, id est gentilibus. quod extrinsecus sunt, quā cū superiora exteriora mala sunt: sed ecclesiarum sollicitudo et cura interior: et quā magis premuntur illa exteriora. Infirmatur, siue in corpore: siue in animo. Non infirmior, condolens illius egritudine. Scandalizatur, id est peccat alterius exemplo. Non vior, id est ex eo facto torquor.

BEATI PAULI.

Non expedit, idest non est utile. Et que sequuntur sumpta sunt ex capite sequenti: hoc est duodecim. et quāquam dixit non expedit: nihilominus narrat. Huiusmodi hominem, de seipso quasi de alio loquitur. In corpore, anima non exclusā. Extra corpus, anima separata a corpore. Arcana verba. In greco ineffabilia. Mihi, in greco, non gloriabor. Non ero insipiens, de qua insipientia iam supra locutus est. Quod videt in me, idest in cōuersatione mea. Audit ex me, id est de doctrina mea. Extollat me, in superbiā.

Stimulus carnis, in greco palus siue verber. Angelus sathanæ, id est mo sathanas in recto casu. Qui me colaphizat in morem triumphantium: ut ait Hieronymus. Perrogavi numerum finis pro infinito. Satiā mea, per quā poteris mala illa tolerare. Virtus christi, idest fortitudo et tolerantia laborum, non expedit quidem. Veniam autē ad visiones et reuelationes domini. Scio hominem in christo ante annos quatuordecim siue in corpore siue extra corpus nescio: deus scit: raptum huiusmodi hominem: siue in corpore: siue extra corpus nescio: deus scit: quoniam raptus est in paradysum: et audiuit arcana verba: quę non licet hominī loqui. Pro huiusmodi gloriabor: pro me autem nihil: nisi in infirmitatibus meis. Nam et si voluero gloriari: non ero insipiens. Veritatem enim dicam. Parco autem ne quis me existimet supra id quod videt in me: aut audiat aliquid ex me. Et ne magnitudo reuelationū extollat me: datus est mihi stimulus carnis meę: angelus sathanæ: qui me colaphizat. Propter quod ter dñm rogavi: ut discederet a me. Et dixit mihi, Sufficit tibi gratia mea. Nam virtus in infirmitate perficitur. Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis: ut inhabitet in me virtus christi.

Feria. iiii. Beati Pauli ad Hebręos. Ca. xii. Ratres. Recogitate enim eum qui talem sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem: ut non fatigemini animis vestris deficientes. Nondū enim usque ad sanguinem restitistis, aduersus peccatū repugnantes. Et obliti estis cōsolationis quę vobis tanquā filiis loquitur: dicens. Filii mei nolite negligere disciplinam dñi: neque fatigeris: dum ab eo argueris. Quē enim dñs diligit: castigat. flagellat autē oēm filiū quē recipit. In disciplina perseuerate, tanquā filiis vobis se offert deus. Quis enim filius

Feria. iiii. sequenti. Recogitate enim eum. Ex epistola Pauli ad hebręos cap. xii. In quo apostolus admonet hebręos: quomodo se habere debet circa aduersitates. Dicit igitur, recogitate eum, idest christum. Aduersus semetipsum, appellabant enim eum hominem vocem et vini potorem. Usque ad sanguinem, id est sanguinis effusionem. Cōsolationis, id est cōsolatoris. Is est Salomon Proverbiorum ca. iij. paucis verbis immutatis. Filium quem recipit, subaudi in filium: neque abdicat aut exheredit. Tanquam filiis, quāsi dicat, ut pater non: ut tyrannus seruus.

EPISTOLAE

Quem non corripit, quasi cum negligit non est pater sed alienus. Extra disciplinam: scilicet paternam, iam non estis filius sed spurij aut alieni. Deinde patres, deinde arguit ab exemplo et est a minor ad maius. **Feria sexta sequenti.**

Omnis disciplina et est sumptum ex eadem epistola et capite. Sequitur namque post ista superioris epistole. Omnis disciplina et. Non videtur esse gaudij, immo doloris. Fru-

ctum pacatissimum. i. pacificum et delectabile. Ne missas manum. i. laqueos et dissolutas, quod est peccatum omissionis non facio bonum. Gressus rectos, fugiendo commissiois peccatum, et sunt translatio nes aptissime. Claudicatio erret. i. incedens claudus cadat. Sine qua, scilicet pace aut sanctum oia.

Removidebit deum. ad illud respicit Matth. v. Beati pacifici: quoniam filij dei vocabuntur. Ne quid desit, quia homo peccans deest gratie dei subtrahendo se ab illa peccatum: non autem deus deest homini. Badij amaritudinis. i. odij in proximis. Sursum germinans, translatio est spiritus que medijs fructibus innascitur. Invenitur multi, paucorum scilicet exemplo. Ne quis fornicator, id est aliquis ex vobis. Profani, id est religione alieni. Esau, filius scilicet Isaac, qui vendidit primogenitarum suam fratri suo Jacob. Ex Hebr. capite, xxv. latissime ponitur historia, et de benedictione amissa postea latius capitulo, xxvij.

Dominica in. l. Pauli ad Corinthios prima. Cap. xlii.
Ratres, si linguis hominum loquar et angelo ruri: charitate autem non habeam: factus sum velut aes sonans: aut cymbalum tinniens, Et si habuero

Dominica in quinquagesima.

Linguis hominum. Ex epistola, s. ad Corinthios cap. xlii. In quo apostolus dissert de charitatis excellentia. Et quantum ad eam necessitate: quia sine illa cetera dona nihil valent. Linguis hominum, quia inter spiritus sancti dona est linguarum. Et angelo: s. p. quos homines multa reuelatur. Des et cymbalum, ex quo non resultat nisi merus sonus. Tinniens, est metalli percussu crepitus. Persus: medosum tinniat auro.

BEATI PAULI.

Prophetiam, id est cognitionem occultorum, quod etiam est spiritus sancti donum. Fidem, que etiam ad cognitionem pertinet. Et montes transferam, ad illud saluatoris alludit. Nihil sum, id est nullius valoris. Omnes facultates, Ex saluatoris quoque consilio Matth. xix. Si vis esse perfectus vade et vende omnia: et da pauperibus, Et ardeam, id quod multi martyres fecerunt. Nihil prodest, quia charitas facit oia illa meritoria.

prophetiam: et nouerim mysteria oia: et omnem scientiam: et si habuero omnem fidem: ita ut montes transferam: charitatem autem non habeam: nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas: et si tradidero corpus meum ita ut ardeam: charitatem autem non habuero: nihil mihi prodest. Charitas patiens est: benigna est. Charitas non emulatur: non agit perperam: non inflatur: non est ambitiosa: non querit que sua sunt: non irritatur: non cogitat malum: non gaudet super iniquitatem: congaudet autem veritati. Omnia suffert: omnia credit: omnia sperat: omnia sustinet. Charitas nunquam excidit. Siue prophetie euacuabuntur: siue lingue cessabunt: siue scientia destruetur. Ex parte enim cognoscimus: et ex parte prophetamus. Cum autem venerit quod perfectum est: euacuabitur quod ex parte est. Cum essem paruulus: loquebar ut paruulus: sapiebam ut paruulus. Quando autem factus sum vir: euacuavi que erant paruuli. Videmus nunc per speculum in enigmate: tunc autem facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscam siue et cognitus sum. Nunc autem manent fides: spes: charitas: tria hec: maior autem horum est charitas.

Feria, iiii. in capite ieiunij. Lectio Iohannis. Ca. ii.

nia cogitas. Per speculum, quia per hec que videmus in dei cognitionem tamen impfectam. In enigmate, i. in figura, quia per alias res alias intelligimus. Tunc, s. in patria facie ad faciem, i. clare et non per figuram. Sicut cognitus sum, s. a deo, et sicut non significat in hoc loco equalitate sed loquimur similitudinem. Fides et spes, quas dixit impfectas: et in hac vita ad salutem necessarias. Sed charitas est maxima harum trium: quia non cessabit in patria sicut fides et spes.

Feria quarta in capite ieiunij.
C lli

EPISTOLAE

Convertimini ad me. Ex Iohanne ppheta cap. iij. In quo postea qd ppheta pdixit de consolatione futura quatuor illorum regnorum. Hic incipit exhortari populi ad penitentiam: ut mereatur misericordiam & consolationem. Tono corde. i. non simulate. Non vestimenta. qd factitari leguntur sepe in sacris literis ab iis qd in maximam calamitatem deveniunt. Misericors & pater. qd peccatores ad penitentiam expectat: ut mereatur. Prodesta

bilis i. peccata remittens. na acutius ponitur: qd est reru in verbalibus terminatis in bilis. Malicia i. peccato. Quis scit. in persona pphete hoc dicit: quia dñs bene scit.

Sacrificii & libamen. id est i. subaudit fiat.

Tuba. ad populi convocacionem. Sacrificate ielutium. i. per ieiunium vos sanctos efficit. Sponsus de cubili. qd tempus amplexandi: & tempus loqui fieri ab amplexibus. Eccl. iij. Vestibuli. pars templi exterior. Et altare. qd est intra templum. Popo rabat. pro plorare: indicatius pro imperativo.

Parce. i. a pena pro peccato abstine. Hereditatem. scilicet iudeam.

Opprobrium. id est pro brosum servitutem. Ubi est de? eorum. irrisio est exprobratium hostium: hoc est sarcasmos. Zelatus est. consolationem dei post penitentiam predicit. et impalmis pollicetur terre fertilitatem.

Mittam frumentum. in persona domini hoc dicitur: contra sterilitatem quam fuerat interminatus. Opprobrium gentibus. contra illud quod

supra dixit. Hereditatem in opprobrium.

Exhortavit Ezechias. ex Esa. ca. xxxviii. i. quo postea qd ppha descripsit liberationem ab hoste. hic pñr ponit ei? sospitatem a morbo i. que incidit. Usq; ad mortem. i. morbo incurabili. Fili? Amos. no is qd fuit vn? de. xij. pphis minoribus: & ali? i. tpe ppha.

Naec dicit dñs. Convertimini ad me: in toto corde vestro in ieiunio: & fletu: & planctu: & scindite corda vestra: & non vestimenta vestra. Et convertimini ad dominum deum vestrum quia benignus & misericors est: patiens & multae misericordiae: & prestabilis super malicia. Quis scit si convertatur & ignoscat deus: & relinquat post se benedictionem? Sacrificium & libamen domino deo nostro. Canite tuba in sion: sanctificate ieiunium: vocate coetum: congregate populum: sanctificate ecclesiam: coadunate senes: congregate paruulos & suggentes vbera. Egrediatu spon sus de cubili suo: & sponsa de thalamo suo. Inter vestibulum & altare plorabunt sacerdotes & leuitae ministri domini: & dicent. Parce domine: parce populo tuo: & ne des hereditatem tuam in opprobrium: ut dominantur eis nationes. Quare dicunt in populis: ubi est deus eorum? Zelatus est dominus terram suam: & pepercit populo suo. Et respondit dominus: Et dixit populo suo. Ecce ego mittam vobis frumentum: & vinum: & oleum. Et replebimini in eis. Et non dabo vobis ultra opprobrium in gentibus. Dicit dominus omnipotens.

C Feria. v. Esaię prophete. Cap. xxxviii. **I**n diebus illis. Aegrotavit Ezechias vsq; ad mortem: & introiit ad eum Esaias filius Amos ppheta. Et dixit ei. Hec dicit dñs.

Exhortavit Ezechias. ex Esa. ca. xxxviii. i. quo postea qd ppha descripsit liberationem ab hoste. hic pñr ponit ei? sospitatem a morbo i. que incidit. Usq; ad mortem. i. morbo incurabili. Fili? Amos. no is qd fuit vn? de. xij. pphis minoribus: & ali? i. tpe ppha.

Exhortavit Ezechias. ex Esa. ca. xxxviii. i. quo postea qd ppha descripsit liberationem ab hoste. hic pñr ponit ei? sospitatem a morbo i. que incidit. Usq; ad mortem. i. morbo incurabili. Fili? Amos. no is qd fuit vn? de. xij. pphis minoribus: & ali? i. tpe ppha.

Exhortavit Ezechias. ex Esa. ca. xxxviii. i. quo postea qd ppha descripsit liberationem ab hoste. hic pñr ponit ei? sospitatem a morbo i. que incidit. Usq; ad mortem. i. morbo incurabili. Fili? Amos. no is qd fuit vn? de. xij. pphis minoribus: & ali? i. tpe ppha.

BEATI PAVLI.

Dispone. ut sic dicat sacramentum. Ad parietem. ut attentius oraret. Inveritate. non hoc dicit imputando bona que fert: sed magis ostendens se gratum de beneficiis acceptis. Dies tuos. ante hac exactos. Ecce ego adificiam. hoc signum pertinet ad promissi confirmationem: quod de horologio subiungitur. Regis Assyriorum. qui gerebat bellum cum hebreis. de quo in precedenti capitulo dixerat: quod angelus dñi percussit in castris Assyriorum centum octoginta quatuor milia.

C Feria. v. sequenti. **C**lama ne cesses. Ex Esaię capitulo. lviij. quanquam hebreorum quidam hec prophete verba aliter interpretentur: de christo venturo commodius intelliguntur. Clama ne cesses. Verba sunt patris ad christum hominem.

Quasi tuba. id quod christus in predicatione fecit evangelij. Populo meo. scilicet iudeorum.

Domui Iacob. qui dicitur etiam israel. Querunt. legendo verba legis: ut boni videantur apud plebem. Volunt. subaudi videri: qd eis saluator obicit arguendo illos de hypocrisis.

Non dereliquerit. cum fecerit contrarium. Rogant me. ut optuler eis contra persequentes.

Volunt appropinquare. cum reuera aliud faciunt. et in sui commendationem dicunt. Ieiunavimus. hoc & phariscus ille imputat: qd ieiunabat bis in sabba to. Humiliauimus. in cinere & sacco. Et ne

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

C Feria sexta. Esaię prophete. Capitulum. lviij.

Naec dicit dñs. Clama ne cesses. quasi tuba exalta vocem tuam: & annuncia populo meo scelera eorum: & domui Iacob peccata eorum. Me etenim de die in die querunt: & scire vias meas volunt: quasi gens que iusticiam fecerit: & que iudiciu dei sui non dereliquerit. Rogant me iudicia iusticie: & appropinquare deo volunt. Quare ieiunavimus & non aspexisti: humiliavimus animas nostras: & nescisti? Ecce in die ieiunii vestri inveniuntur voluntas vestra: & oēs debitorum vestros repetitis. Ecce ad lites & contentiones ieiunatis: & percutitis pugno impie. Noli te ieiunare sicut vsq; ad hanc diem ut auditur in excello clamor vester. Nunquid tale est ieiunium

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

scisti. i. dissimulasti: te nescire. Ecce in die. Verba sunt dñi exprobrantis iudeorum arrogantiam simul & simulationem. Voluntas vestra. i. voluntatis prauitas. Debitores repetitis. contra illud ofonis dñice. Dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. in ira proximo inferentes. Et audiatu. id est si vultis preces vestras a deo exaudiri.

EPISTOLAE

Quod elegi. Quod ego approbo dicit dominus. Affligere animam suam per carnis abstinentiam. et intermiscere hec pauca verba: nunquid contemneret quasi circuli caput fusi: et sacchi: et cinerem sternere. et deinde inferre. Nunquid istud vocabis ieiunium. subaudi acceptum et approbatum mihi. Nonne hoc. quod sequitur. Abstineret a malo: et facere bonum. Colligatio: nes impietatis. quia iudei principes intederant calumnias et cautelas pauperibus quibus illi postea diripiebant bona. Fasciculos. id est onera incompotabilia. de quibus Matthaei. xxiii. alligant onera grauiora.

Confracti sunt. id est in seruitute detenti. et subdit alia misericordiae opera. Erumpet lumen tuum. quia oritur tibi sol iusticie. Sanitas. a peccati morbo. Anteibit iusticia. per angelum te custodientem qui astat dei presentie. Colliget te. in die mortis. Quia misericors. hoc adiectum est: quia in hebreo non habet.

Sabbato sequenti. Si abstuleris de medio. Verba sunt eiusdem prophete que sequuntur post superioris prophetie finem. dicit igitur. Si abstuleris catenam. scilicet qua tenebas impeditum tuis caulationibus. Extendere digitum. notando alios de infamia: ut poete dicunt medium porrigendo digitum. Effuderis animam. id est miserationis affectum. Repleueris. ex paupertate subleuando. Lux tua. id est auferentur tibi tenebre in quibus errabas. Requies. id est mentis pacem. Ossa tua. ab infirmitate liberum reddet. Hortus irriguus. id est fertilis ex eo quod frequenter rigatur. Edificabuntur deserta. quia etiam tuo exemplo alios ad te allicies qui erant abalienati. Edificator septum. id est spinarum ex quibus hortus predestinatur sepes. Semitas in quietem. id est vias angustias in latitudine deduces.

quod elegi: per diem affligere hominem animam suam. Nunquid istud vocabis ieiunium: et diem acceptabilem domino. Nonne hoc est maius ieiunium: quod elegi. Dissolue colligationes impietatis: solue fasciculos deprimentes. Dimitte eos qui confracti sunt liberos: et onus eorum disrumpe. Frange esurienti panem tuum: et egenos vagosque induc in domum tuam. Cum videris nudum operi eum: et carnem tuam ne despexeris. Tunc erumpet quasi mane lumen tuum: et sanitas tua citius orietur. Et anteibit faciem tuam iusticia tua: et gloria domini colliget te. Tunc inuocabis et dominus exaudiet. Clamabis: et dicet adsum. Quia misericors sum Dominus deus tuus.

Sabbato. Esaię prophete. Cap. lviii.

Naec dicit dominus deus. Si abstuleris de medio tui catenam: et desieris digitum extendere: et loqui quod non prodest: cum effuderis esurienti animam tuam: et animam afflictam repleueris: orietur in tenebris lux tua: et tenebre tue erunt sicut meridies. Et requiem dabit tibi dominus deus tuus semper: et implebit splendoribus animam tuam: et ossa tua liberabit. Et eris quasi hortus irriguus: et sicut fons aquarum cuius non deficient aque. Et edificabuntur in te deserta seculorum: fundamenta generationis et generationis suscitabis. Et vocaberis edificator septum: auertens semitas in quietem. Si auerteris

BEATI PAULI.

A sabbato pedem. In nihil mali petraueris. Facere. id est ad faciendum aliquid pro libidine tua. Delicatum. vocando tantum rebus diuinis et abstinentia a labore. Glorificaueris est. id est honoraueris. Vias tuas. in quibus ante hac ambulabas. Voluntas tuas. id est pars irrationalis: sed omnia per rationem expedit. Delectaberis. quia consolabitur te dominus. Sustollam te. in contemplationem rerum diuinarum. Hereditate patris. cuius christianus sunt veri heredes:

a sabbato pedem tuum: facere voluntatem tuam in die sancto meo: et vocaueris sabbatum delicatum: et sanctum domini gloriosum: et glorificaueris eum: dum non facis vias tuas: et non inuenietur voluntas tua ut loquaris sermonem: tunc delectaberis super domino deo tuo. Et sustollam te super altitudinem terre: et cibabo te hereditate Iacob patris tui. Os enim domini locutum est hec.

Dominica in. xl. Beati Pauli ad Corinthios. ii. Cap. vi.

Ratres. Hortamur vos ne in vacuum gratiam dei recipiatis. Aut enim. Tempore accepto exaudui te: et in die salutis audiui te. Ecce nunc tempus acceptabile: Ecce nunc dies salutis. Nemini dantes ullam offensionem: ut non vituperemur ministerium nostrum. Sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros: in multa patientia: in tribulationibus: in necessitatibus: in angustiis: in plagis: in carceribus: in seditionibus: in laboribus: in vigiliis: in ieiuniis: in castitate: in scientia: in longanimitate: in suauitate: in spiritu sancto: in charitate non ficta: in verbo veritatis: in virtute dei. Per arma iusticie a dextris et a sinistris: per gloriam et ignobilitatem: per infamiam et bonam famam: ut seductores et veraces: sicut qui ignoti et cogniti. Quasi mortales et ecce viuimus: ut castigati et non mortificati.

et veritatem. Per arma iusticie. quod est ultime virtutis cardinalis opus. A dextris et sinistris. id est secundorum et aduersorum. quia virtutis est equanimitate inter prospera et aduersa se habere. Per gloriam. ecce prospera. Per ignobilitatem. ecce aduersa. nam obijciebatur apostolis ignobilitas. Infamia et bona fama. Eodem modo sunt exponenda. et que sequuntur. Seductores et veraces. Noti et ignoti. Mortales et viuunt.

heredes: exheredatis iudeis.

Dominica in quadagesima.

Quasi vos. Ex epistola. ii. ad Corinthios cap. vi. In quo postquam apostolus commendauit ministerium noui testamenti: hic hortatur alios ad executionem debita huius ministerij. et armat apostolus christi milites in quatuor virtutibus cardinalibus. Et primo in fortitudine dicens.

Adiuuantes. id est cooperantes cum deo quasi ministri. In vacui. in vani. sed dicit quispiam gratia dei non est in manu mea. subijgit. Tempore accepto. id est noue legis. Et est Esaię. xli. Die salutis. sub saluatore christo uiuentibus. Nemini dantes. id est nolumus dare scandalum et occasionem. Exhibeamus. per presens legem est sicut in greco exhibemus.

In multa patientia. quod est fortitudinis pars.

In castitate et ieiuniis. quod est temperantie opus.

In scientia quod est opus tertie virtutis: hoc est prudentie: cui adiungit longanimitatem charitatem

EPISTOLAE

quia opinione quorundam reputabantur infelices et miseri. aliorum vero felices. ipsi vero se ipsos beatos existimabant.

¶ Feria secunda sequenti.

Ece ego ipse requiram. Ex Ezechiele capitulum xxxiij. In quo postea dicit propheta. Verba sua dei iussu contra pastores israel: et pollicitus est populo suo consolationem. hoc in loco ponit consolationis effectum: dicens. Ego requiram te. Et

utitur translatione nota

ex pastore et grege. Ex omnibus locis. ubi fuerant dispersi. In terram suam. ut dicit psalmista. In loco pascue tibi me collocauit. In montibus israel. hoc est in ecclesia fidelium: et omnia dicta sunt per allegoriam. Accubarent. quod faciunt oves postquam pascunt. nam cubantes quae pascunt sunt ruminant. Quod perierat. id est negligentia pastoris deperditum. Abiectionem. id est fugam seu iacturam. Confractum. vulneratum quod faciunt chirurgi. Infirmum. scilicet alio quouis morbo.

¶ Feria. iij. sequenti.

¶ Querite dominum. Ex Esaię capitulum lv. In quo excitatur humana diligentia ad inquirendum deum tempore gratie.

Dum potest. i. sumus. in tempore quo id possumus facere. nam post mortem non licebit. Cum prope est. i. paratus ad exaudiendum. et quia peccatores deus non exaudit subditur. Delinquit impius viam suam. id est mala que ante hac operatus est. Et reuertetur. per penitentiam. Miserebitur dando illi gratiam. Multus est. id est pronus et benignus.

Quasi tristes: semper autem gaudentes. Sicut egentes: multos autem locupletantes. Tanquam nihil habentes & omnia possidentes.

¶ Feria secunda. Ezechielis prophete. Capitulum xxxiij.

Hec dicit dominus. Ecce ego ipse requiram oves meas: & visitabo illas: sicut visitat pastor gregem suum in die: quando fuerit in medio ovium suarum dissipatarum. Sic visitabo oves meas: & liberabo eas de omnibus locis in quibus dispersę fuerant: in die nubis & caliginis. Et reducam eas populis: & congregabo eas de terris: & inducam eas in terram suam. Et pascam eas in montibus israel in rivis: & in cunctis sedibus terre. In pascuis vberum pascam eas: & in montibus excelsis israel erunt pascue earum. Ibi requiescent in herbis virentibus: & in pascuis pinguibus pascentur super montes israel. Ego pascam oves meas: & ego eas accubare faciam: dicit dominus deus. Quod perierat requiram: & quod abiectionem fuerat reducā. Et quod confractum fuerat alligabo. & quod infirmum fuerat: consolidabo. & quod pingue & forte: custodiam: & pascam illas in iudicio & iusticia. Dicit dominus omnipotens.

¶ Feria secunda. Esaię prophete. Capitulum lv.

In diebus illis. Locutus est Esaias propheta: dicens. Querite dominum: dum inveniri potest. Invocate eum: dum prope est. Derelinquat impius viam suam: & vir iniquus cogitationes suas: & reuertatur ad dominum: & miserebitur eius: & ad deum nostrum quoniam multus est ad ignoscendum.

BEATI PAULI.

Non enim. verba sunt prophete in persona dei. Cogitationes meę. quia ego non sum odij pertinax ut vos estis. sed sum ad misericordiam proclivis. Sicut exaltantur. comparatio est sed que non equiparat ea que comparantur. nam finiti ad infinitum non est proportio. Et quomodo descendit. comparatio est apertissima: per quam exprimitur christi descensus ad hominis naturam suscipiendam. et est manifesta lectio. sed pluviam nix non reuertuntur sub forma nivis et pluvie: sed per exhalationem: sic verbum domini. id est christus non reuertetur ad patrem vacuum: sed inferorum spoliis onustum. Quęcumque volui. id est que per ipsum fieri disposui. Prosperabitur. quoniam omnia illi ex sententia procedent.

¶ Feria. iij. sequenti.

Non enim. cogitationes meę: cogitationes vestre: neque vis meę vestre dicit dominus. Quia sicut exaltantur celi a terra: sic exaltate sunt vis meę: a visis vestris: & cogitationes meę a cogitationibus vestris. Et quomodo descendit inferi & nix de celo: & illuc ultra non reuertitur: sed inebriat terram: & in fundit eam: & germenate eam facit: & dat semen ferenti: & panem comedenti: sic erit verbum meum quod egreditur de ore meo. Non reuertetur ad me vacuum: sed faciet quęcumque volui: & prosperabitur in his ad quę misi illud. At dominus omnipotens.

¶ Feria. iij. Lectio libri Exodi. Cap. xxxiij.

In diebus illis. Dixit dominus ad Moysen. Ascende ad me in montem: & esto tibi: daboque tibi duas tabulas lapideas: & legem ac mandata quę scripsi: ut doceas filios israel. Surrexit Moyses & Iosue minister eius. Ascendensque Moyses in montem dei: senioribus ait. Expectate hic: donec reuertamur ad vos. Habebitis Aarō & hur vobiscum: si quid natum fuerit questionis: referetis ad eos. Cumque ascendisset Moyses: operuit nubes montem: & habitavit gloria domini super sinai: tegens illum nube sex diebus. Septimo autem die vocavit eum dominus de medio caliginis. Erat autem species glorie domini: quasi ignis ardens super verticem montis in conspectu filiorum israel. Ingressusque Moyses medium nebule: ascendit in montem. Et fuit ibi

¶ Feria. iij. sequenti.

¶ Feria. iij. sequenti.

¶ Feria. iij. sequenti.

EPISTOLAE

Quadragesima diebus hoc prefigurabat quadragesima dierum ieiunium quod factum est ad rem: quemadmodum et quod sequitur de Helia propheta.

Anit Helias in Bersabe. Ex. iij. Regum volumine cap. xix. In quo postea quod dixit q. Jezabel regis Achab vxor minata est mortem Helie propterea quod occidit prophetas Baal: nunc scribitur quomodo fugiens regine minas venit in Bersabe iuda. et adiecit iuda. quoniam est altera eiusdem nominis in tribu Simeonis. Josue xiiij. Puerum suum filium mulieris quem suscitauerat. Antine sue. idest petiuit a deo mortem. Juniperus arbor est quibusdam in locis adeo ramis protensis ut umbram faciat. Vergilius in bucolicis. Juniperi grauis umbra. Obdormiuit. ex itinere labore fessus. Subcinericius panis. cuiusmodi panes etiam hodie multis in locis sunt: qui etiam in libris Regum: et Paralipomenon colligitur de siue collycide vocantur. In similitudine. quoniam etiam ex natura sua plurimum alimentum habet. unde athleteis ministrabatur. Juuenalis. comedunt collyphia pance. In Oreb. mons est in regione Madian non longe a sina. Eusebius tamen in Topographia locum esse dicit trans Iordanem.

quadragesima diebus & quadragesima noctibus.

Lectio libri Regum. iij. Cap. xix.

IN diebus illis. Venit Helias in Bersabe iuda: & dimisit ibi puerum suum: & perrexit in desertum viam vnius diei. Cumq. venisset & sederet subter vnam iuniperum: petiuit anime sue ut moreretur. Et ait. Sufficit mihi domine: tolle animam meam. Neq. enim melior sum quam patres mei. Proiecitq. se: & obdormiuit in umbra iuniperi. Et ecce angelus domini tetigit eum: dixitq. ei. Surge comede. Et respexit. & ecce ad caput suum subcinericius panis: & vas aque. Comedit ergo: & bibit: & rursum obdormiuit. Reuersusq. est angelus domini secundo: & tetigit eum: dixitq. illi. Surge comede: grandis enim tibi restat via. Qui cum surrexisset: comedit & bibit. Et ambulauit in formidine cibi illius quadragesima diebus & quadragesima noctibus usq. ad montem dei Oreb.

Feria quinta. Lectio Ezechielis prophete. Cap. xviii.

IN diebus illis. Factus est sermo domini ad me dicens. Quid est quod inter vos parabolam vertitis in prouerbio istud in terra israel dicentes. Patres comederunt vnam acerbam: & dentes filiorum obstupescunt.

Feria quarta sequenti.

Factus est sermo domini. Ex Ezechiele propheta cap. xviii. in quo supponendum est: quod iudei conquerebantur dicentes: quod deus illos puniebat non pro suis sed pro parentum delictis. ad quorum confutationem proponit parabolam ex prouerbio habentem fundamentum dicens. Quid est hoc? Et sunt verba dei. Est autem parabola genere dissimili coparatio. Prouerbijs vero que a grecis dicitur paroemia: sententia rebus temporibusq. accommodata: igitur dicit quod similitudo versa est in sententiam. Comederunt vnam. idest peccauerunt. Obstupuerunt. idest luerunt peccati penam.

BEATI PAULI.

Vino ego dicat dominus deus: si erit vobis vltra parabola hec in prouerbio in israel. Ecce omnes anime meę sunt. ut anima patris: ita & anima filii mea est. Anima que peccauerit: ipsa morietur. Et vir si fuerit iustus: & fecerit iudiciu & iusticia: in motibus non comederit: et oculos suos non leuauerit ad idola domus israel: & vxorem proximi sui non violauerit: & ad mulierem menstruam non accesserit: & hominem non contristauerit: pignus debitoris reddiderit: per vim nihil rapuerit: panem suum esurienti dederit: & nudum operuerit vestimento: ad vsuram non comodaauerit: & amplius non acceperit: ab iniquitate auerterit manum suam: & iudiciu verum fecerit inter virum & virum: in preceptis meis ambulauerit. & iudicia mea custodierit: ut faciat veritate: hic iustus est. Vita viuet: ait dominus deus. Quod si genuerit filium latronem effundentem sanguinem: & fecerit vnum de istis: & hec quidem omnia non facientem: nunquid viuet? non viuet. Cum vniuersa hec detestanda fecerit: morte morietur. Sanguis eius in ipso erit. Quod si genuerit filium: qui videns omnia peccata patris sui que fecit: timuerit: & non fecerit simile eis: & iudicia mea fecerit: & in preceptis meis ambulauerit: hic non morietur in iniquitate patris sui: sed vita viuet. Pater eius quia calumniatus est: & vim fecit fratri: & malum operatus est in medio populi sui: ecce mortuus est in iniquitate sua. Et dicitis. Quare non portabit filius iniquitatem patris? Videlicet quia filius iudicium: & iusticiam operatus est. Omnia precepta mea custodiuit: & fecit illa: vita viuet. Ait dominus omnipotens.

Feria. vi. Ezechielis prophete. Cap. xviii.

Naec dicit dominus deus. Anima que peccauerit ipsa morietur. Filius non portabit iniquitatem patris. & pater non portabit iniquitatem filii. Iusticia iusti super eum erit: & impietas impij erit super eum. Si autem impij egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis que operatus est: & custodierit vniuersa

Vino ego. iurandi est forma apud hebreos.

Si erit. quasi dicat: non erit. sicut illud psalmi. Si introibit in requiem mea.

Ipse morietur. non filius pro patre. Et vir. per exemplum ostendit quod dixit. In montibus. ubi erant idola indigenarum. Unde et de bonis regibus in libris Regum quod abstulerunt excelsa. Pignus debitori. in suprema necessitate illius rei constituto. Iudicium fecerit. sumptus arbiter inter discipulos. Quod si. exemplum a contrario de filio peruerso hominis iusticie operibus: cuius opera contraria repetit. Cum vniuersa hec. non collectivae sed distributivae pro quolibet illorum. Quod si. exemplum de filio iusto patris iniusti. Et omnia sunt ex superioribus manifestata.

Feria. vii. sequenti.

Anima que peccauerit. Arit. Ex eodem capite. Ezechielis. Ubi postea quod superiora colligit ponit exempla de auertentibus se a proposito: et primo de malo in bonum.

EPISTOLAE

Omnia precepta. nam peccans in vno factus est omnium reus. Non recordabor. persistendo eternaliter. punientur tamen temporaliter. Si autem auerterit se iustus. ponit exempli de auertere se a bono in malum. Iusticie quas fecerat. scilicet et tempore gratie. Non recordabuntur. genus verbi posuit pro genere. hoc est deponens pro actio. Et dixistis. subaudi male de me opinantes. Non est equa sic puniendo quemadmodum est dictum. Cum auerterit se impius. exemplum a contrario et superiora colligens: vnum quemque iuxta vias suas iudicabo. id est secundum opera que gessit.

Sabbato sequenti.
Iscutus est Moyses. Ex Deuteronomio capitulo. xxvi. In quo posteaquam posuit legem precepta: nunc dicit quod debet homo esse gratus de beneficiis a deo acceptis: et quo modo sit a deo peccaturus. De sanctuario. quod si sanctuario potius esset legendum. nam sanctaria sunt ubi sancte reponitur res. Ita bitaculo celorum. quia celum celi domino: tamen in terra quocumque illi habitaculum constituitur ad illius celestis imaginem. Hodie dominus. de obedientia in divinis mandatis. Et dicit hodie pro eo quod est semper. quale est illud Ego hodie genui te. et quod sequitur dominus elegisti hodie. id est in eternum ex quo legem illius in monte Sinai accepisti: et hodie elegit te eodem modo est exponendum.

Sabbato. Lectio Deuteronomii. Cap. xxvi.
In diebus illis. Locutus est Moyses ad dominum dicens. Respice domine de sanctuario tuo: et de excelso celorum habitaculo: et benedic populo tuo israel: et terram quam dedisti nobis: sicut iurasti patribus nostris: terram lacte et melle manantem. Audi israel. Hodie dominus deus tuus precepit tibi: ut facias mandata eius atque iudicia: et custodias et impleas ex toto corde tuo: et ex tota anima tua. Dominum elegisti hodie: ut sit tibi deus: et ambules in viis eius: et custodias ce-

BEATI PAULI.

peculiaris. id est propius a peculio quod est proprium eius qui servit. Excelso. quod fecit christus in populo christiano israelitico populo abdicato. Quas creavit. quia omnia in dei gloriam ordinantur.

In diebus illis: dixit Moyses filius israel. Si custodieritis etc. Ex Deuteronomio cap. xi. Ubi posteaquam posuit legis precepta premia servantibus illis. proponit deum vestrum quod potissimum est ex preceptis. Hec istas: quarum regiones possessuristis. Fortiores vobis. et numero et robore: A deserto. descriptio est terre promissionis. nam desertum est a meridie. libanus mons a septentrione. euphrates ab oriente solis. ab occasu vero mare occidentale. id est Lyrium quod indeam ab occasu abluit. Terram vestram. actus id est quem hostibus vestris incutietis.

Lectio Deuteronomii. Cap. xi.
In diebus illis. Dixit Moyses filius israel. Si custodieritis mandata que ego precipio vobis: et feceritis ea: ut diligatis dominum deum vestrum: et ambuletis in omnibus viis eius adherentes ei: disperdet dominus omnes gentes istas ante faciem vestram: et possidebitis eas que maiores et fortiores vobis sunt. Omnis locus quem calcaverit pes vester: vester erit. A deserto et libano et flumine magno euphrate usque ad mare occidentale erunt termini vestri. Nullus stabit contra vos. Terrorem vestrum et formidinem dabit dominus deus vester super omnem terram: quam calcaturi estis: sicut locutus est vobis dominus deus vester.

Lectio Maccabæorum. ii. Cap. i.
In diebus illis. Orationem faciebant omnes sacerdotes dum offerrent sacrificium pro populo israel. Ionatha inchoante: ceteris autem respondentibus: et dicentibus. Benefaciat vobis deus: et meminerit testamenti sui quod ad Abraam et Isaac et Jacob locutus est servorum suorum fidelium. Et det vobis cor omnibus: ut colatis eum: et faciatis eius voluntatem. Adaperiat cor vestrum in lege sua et in preceptis suis:

25
In diebus illis. Orationem faciebant. Ex secundo Maccabæorum libro capitulo. i. sed verborum ordine epistola ordine permutato. Est autem epistola iudeorum habitantium in iudea ad eos qui habitabant in egipto. Inuitant namque eos ad celebritatem quorumdam festorum ob victorias partas de hostibus: et faciunt rogantes quod ut ipsi fecerunt. Et primo ponit quid sacerdotes eius faciebant. Ionatha. qui erat cantorum princeps. dicentibus benefaciat vobis deus. hec verba non sunt respondentium: sed mutatis literis: in capite ipsius epistolæ in quo bene precatur illis ad quos scribunt:

EPISTOLAE.

sicut nos solemus dicere salutem. Sed nihil refert: cum ad propositum faciatur. Et satis patet. Miserere nostri deus. Ex Ecclesiastico cap. xxxvj. Tibi ponitur oratio qua presul uti debet fundens preces pro omnibus tam gentilibus quam iudeis. deinde pro iudeis peculiari ter. Respice nos. quod est idem quod faue nobis. Lumen miserationum tuarum. quia eo tempore quo ait hunc librum scribebat: iudei erant quodam modo in tenebris imminente illis

Ptolemeo Sotere egypti rege. Timore tui. actus pro terrore. Ille tua manu tua. pro aggraui deprimendo eos ad interitum. Sicut in conspectu eorum. reducens nos ab idolatria per flagella ut in. iij. Regum legimus. Magnificeris in eis. id est magnus appareas. Innova flagna. sicut fecisti quo tempore patres nostros ex Egyptia servitute liberasti. Magnum et brachium. quibus mirabilia illa fecisti. Furore et iram. que sunt puniendi instrumenta. Extolle. i. extra terram et terminos patrie pone. alias extollere pro laudare. Festina tempus. i. illorum punitionis et nostre liberationis. Et memento finis. i. adventus messie id est christi quem hebrei expectant et nos venisse iam confitemur.

In diebus illis. Angelus domini. Ex Daniele capitulum. iij. ubi legitur: quod Nabuchodonosor rex Chaldeorum tulit tres pueros Daniels comites mitti in fornacem ignis: propterea quod noluerint adorare statuam illam quam creperat: quibus in fornace positus deus misit in auxilium angelum suum: et quod fecerit narrat. Et azaria. qui prius vocabatur abdenago. et socii eius. i. Ananie et Misaeli. Gentis rosis. i. statim afferre terrore refrigerationem. Tunc hi tres. quod pueri fecerint ostendit postea quod sunt liberati.

et faciat pacem. Exaudiat dominus orationes vestras: & reconcilietur vobis: nec vos deferat in tempore malo dominus deus noster.

LECTIO libri sapientie. Eccle. Cap. xxxvi. Miserere nostri deus omnium: & respice nos: & ostende nobis lumen miserationum tuarum. Et immitte timorem tuum super gentes: que non exquisierunt te: ut cognoscant quia non est deus nisi tu: ut enarraret magnalia tua. Alleluia manu tua. Sicut enim in conspectu eorum sanctificatus es in nobis: sic in conspectu nostro magnificeris in eis ut cognoscant te: sicut & nos cognovimus: quoniam non est deus preter te domine. Innova signa: & immuta mirabilia. Glorifica manum: & brachium dextrum. Excita furor: & effunde iram. Extolle aduersarium: & afflige inimicum. Festina tempus: & memento finis: ut enarrent magnalia tua domine deus noster.

LECTIO Danielis prophete. Cap. iij. In diebus illis. Angelus domini descendit cum Azaria & sociis eius in fornacem. Et excussit flammam ignis de fornace: & fecit medium fornacis quasi ventum rosis flantem. Flamma autem diffusa est super fornacem cubitis quadraginta novem: & incendit quos reperit iuxta fornacem de chaldeis ministros regis: qui eam incendebant. Illos autem non tetigit omnino ignis: neque contristavit: neque quicquam molestie intulit. Tunc hi tres quasi ex uno ore laudabant & glorificabant et

BEATI PAULI.

Nomen sancti. i. tetragramaton hoc est quatuor litterarum. In templo glorie tue. proprie templum est celum. ut Seneca in hercule furente: templa summi vidua deserui etheris. In throno. i. in sede celesti: quia celum est sedes eius & terra scabellum pedum eius. Intueris abyssos. id est mundi huius impenetrabilia & secreta.

Ratres. Rogamus vos. Ex epistola ad Thessalonicenses. i. cap. v. In quo ostendit quomodo Thessalonicenses se debeant habere erga proximos. Corripite inquietos. in greco admonete inordinatos. Pusillanimes. i. in tribulationibus desidentes. In omnibus. scilicet tam prosperis quam aduersis. In greco legitur in omni. & est idem sensus. Spiritum. quomodo se debeant habere erga deum & religionem. spiritum igitur pro deuotione intelligit. Prophebias. i. expositione sacre scripture. Ab omni specie. id est non solum a malo sed etiam ab eo quod habet mali suspensionem.

Ratres. Rogamus vos: corripite inquietos: consolamini pusillanimes: suscipite infirmos: patietes estote ad omnes. Videte ne quis malum pro malo reddat alicui: sed semper quod bonum est sectamini inuicem: & in omnes. Semper gaudeate: sine intermissione orate: in omnibus gratias agite. Hec enim voluntas dei in christo Iesu in omnibus vobis. Spiritum nolite extinguere: prophetas nolite spernere. Omnia autem probate: quod bonum est tenete. ab omni specie mala abstinete vos. Ipse autem deus pacis sanctificet vos per omnia: ut integer spiritus vester: & anima & corpus sine que rela in die aduentus domini nostri Iesu christi seruetur.

Domnica. ii. Ad Thessalonicenses. i. Cap. iij. Ratres. Rogamus vos & obsecramus in domino Iesu: ut quemadmodum accepistis a nobis: quomodo oporteat vos ambulare & placere deo: sic & ambuletis: ut abundetis magis. Scitis enim que precepta dederim vobis per dominum Iesum. Hec est enim voluntas dei: sanctificatio vestra. ut abstinere vos a fornicatione: ut sciat unusquisque vestrum vas suum possidere in sanctificatione

Domnica. ii. Ratres. Rogamus vos & obsecramus. Ex epistola. i. ad Thessalonicenses cap. iij. in quo illos ad pudicitiam hortatur: quia forte proniores erant ad venerea. Accepistis a nobis. id est audistis cum eramus presentes. Sicut ambulatis. hoc non est in greco subintelligitur tamen. Sanctificatio vestra. i. ut mundi sitis & sancti. Sui vas. sui corpus quod est anime domicilium.

EPISTOLAE

Et honore. quia per libidinem corpus deonestatur. In passione desiderij. id est in affectione concupiscentie que perturbat rationem. Sicut gentes. que putant cibitus vagos esse licitos. Ne quis supergrediatur. id est supplanter siue decipiat. Circumueniat. qd fere idem est. hoc est ex insidijs aduerti. et neq; particula nō est in greco. Vindex est. huiusmodi criminum punitor. In immundiciā. id est vt esse mus libidinis iniquari.

¶ Feria secunda sequenti.

In diebus illis. Oruit Daniel. Ex Daniel. ppheta Cap. ix. in quo Daniel petit a dño mali amotionem ac deinde boni largitionē. qd vt impetret. beneficia iā accepta commemorat: atq; impunitis ab Egyptia seruitute liberationem. Secundum diem hanc. i. sicut et nunc facis erga nos. In omnem. i. contra tuā legem. A ciuitate tua. in qua peculiariter coleris. Non te sancto. vbi tēplū erat.

¶ Per circuitū. quia vicinis omnibus erāt preda. Nūc ergo. boni petitionem ponit. Sup sanctuariū. i. templum tuo cultui restituendum.

¶ Propter te. i. vt veritas tua omnibus sit nota. In iustificationibus. id est in precibus iustis debita a te petendo. sed ad tuam misericordiam confugientes.

Exaudi domine. instat exaggeratō pces.

¶ Placare. id est sis placatus ab ira. Attende id est sis attentus ad pces nostras. Et fac. subaudi quod petim⁹. Ne moreris. quia promissio nris tue instat tempus.

¶ Feria. iij. sequenti.

et honore. Nō in passione desiderij: sicut & gentes que ignorant deum. Et ne quis supergrediatur: neq; circumueniat in negotio fratrem suū: quoniam vindex est dominus de his omnibus: sicut prēdiximus vobis: & testificati sum⁹. Nō enim vocauit nos deus in immundiciā: sed in sanctificatione. In christo iesu domino nostro.

¶ Feria. i. Lectio Danielis pphete. Cap. ix.

In diebus illis. Oruit Daniel: dicens.

Domine deus noster qui eduxisti populum tuum de terra egypti in manu forti: & fecisti tibi nomen secundum diem hanc: peccauimus: iniquitatem fecimus domine in omnē iusticiā tuam. Auertatur obsecro ira tua: & furor tuus a ciuitate tua Ierusalem: & a monte sancto tuo. Propter peccata enim nostra & iniquitates patrum nostrum Ierusalem & populus tuus in opprobrium sunt omnibus per circuitum nostrum. Nunc ergo exaudi deus noster orationem serui tui: & preces eius: & ostende faciem tuam super sanctuariū tuum: quod desertum est. Propter temetipsum inclina deus meus aurem tuam & audi: aperi oculos tuos & vide desolationem nostram: & ciuitatem super quam inuocatum est nomen tuum. Neq; enim in iustificationibus nostris prosternim⁹ preces ante faciem tuam: sed in miserationibus tuis multis. Exaudi domine: placare domine: attende & fac. Ne moreris propter temetipsum deus meus: quia nomen tuum inuocatum est super ciuitatē: & super populū tuū: Dñe de⁹ noster.

¶ Feria tertia. Lectio libri Regum tertio. Capitulum. xviij.

BEATI PAULI.

In diebus illis. Factus est sermo domini ad Heliā Thesbiten: dicens. Surge & vade in Sareptā sidoniorū: & manebis ibi. Preceptum enim ibi mulieri viduę: vt pascat te. Surrexit & abiit in Sareptā. Cūq; venisset ad portam ciuitatis: apparuit ei mulier vidua colligens ligna. Et vocauit eā: dixitq; ei. Da mihi paululū aque in vase: vt bibam. Cūq; illa pergeret vt afferret: clamauit post tergū eius: dicens. Affer mihi obsecro & buccellā panis in manu tua. Que respōdit. Visit dñs deus tuus: quia nō habeo panē: nisi quantū pugillus capere potest farinę in hydrīa & paululū olei in lecytho. En colligo duo ligna: vt ingrediar: & faciam illud mihi & filio meo: vt comedamus & moriamur. Ad quam Helias ait. Noli timere: sed vade & fac sicut dixisti. Veruntamen fac mihi primum de ipsa farina subcinericiū panem paruulum: & affer ad me. Tibi autem & filio tuo facies postea. Hęc autem dicit dominus deus israel. Hydrīa farinę non deficiet: nec lecythus olei minuetur vsq; in diem in qua daturus est dominus pluuiam super faciem terrę. Quę abiit: & fecit iuxta verbum Helie. Et comedit ipse & illa & domus eius. Et illa die hydrīa farinę non defecit: & lecythus olei nō est imminutus: iuxta verbū domini quod locutus fuerat in manu Helie.

¶ Feria. iiii. Lectio Hester. Cap. xiii.

In diebus illis. Oruit Hester ad dominū dicens. Domine rex omnipotens: in tua dictione cuncta sunt posita: & nō est qui possit tuę resistere volūtati. Si decreueris saluare nos: continuo liberabimur. Tu enim domine fecisti cælum & terram: & quicquid cœli ambitu cōtinetur. Tires dominus omnium: & nō est qui resistat maiestati tuę. Et nūc dñe rex regū deus Abrahā miserere populo tuo: quia volūt nos inimici nostri perdere: & hereditatem tuā dele re. Ne despicias partē tuā quā redemisti tibi de egypto: sed exaudi deprecationem nostram: & propicius esto sorti & funiculo hereditatis tuę.

Actus est sermo dñi. Ex. iij. Regum libro cap. xviij. quomodo iussu dei Helias propheta venit in Sareptā vbi phœnices: vbi hospitio susceptus est a muliere vidua. Buccellā panis. id est quantum oris bucca possit capere. In lecytho. id est vasculo oleario: quod & capaces alio nomine dicitur. Et moriamur. cū deinceps nihil alimenti super sit. Subcinericiū panem. colligium siue colliphium: cuiusmodi panibus vtebantur athlete. Cetera ex hystoria sunt manifesta.

¶ Feria. iiii. sequenti.

Oruit Hester ad dominū. Ex libro dñe ster cap. xij. Sed hec nō est oīdēster regine: sed mardochai patris illius & sunt in ea vba qdā imutata ex originali. Saluare nos. i. originali saluare israel. Celi ambitu. circūplexu: vt inquit phylisius. Inimici nři. amā. s. q. moliebant iudeo rū gentē p̄dere. Partē tuā. i. hereditatē pecultarię. Sorti & funiculo. qd soliti erant antiqui p funce metiri hereditates: D ii

EPISTOLAE

et deinde fortiri. vt in psalmo. Funes ceciderunt mihi in predariis. Te canentium, idest laudantium.

Hec dicit dominus. Maledictus homo, Ex Jeremia propheta capitulum. xvij. In quo reprobat populum iudaicum propter falsam confidentiam: atq; impunitis propter confidentiam quam habet de Egyptijs. Qui confidit in homine, sicut Sede-
cias fiducia egyptiorum contra Nabuchodonosor.

Earne brachii sui. i. hoies vires suas. Quasi myrice. si recte interpretatus est arboris siue fructus intelligit: quod vulgo dicitur starfe siue tarahye. sed quod dicit non competit penitus myrice. Super aquas. i. iuxta aquas ad humorem: id propterea est arboris radicibus quere re unde alatur. Estus, estatis calor. Sollicitum. i. in cura positum ne humore desitatur. Deinde reprobat eosdem propter confidentiam quam habebant in seipsis. Inscrutabile. quia multos habet recessus. Quis, quasi dicat: nemo: propter quod ego dominus etc.

Feria. vi. sequenti. In diebus illis. Dixit Ioseph. Ex He-
nessis libro cap. xxxvij. in quo narrat: quo pacto Ioseph maximus somniorum colector exposuit fratribus suis somnia: quod fuit causa maioris odij in illis. Quod vidi. unde et somnia quod aliquid significat: visa dicitur. Putabam. i. videbam mihi videre. Manipulos. puta frumeti. Stare. erectum cum alij se illi proster-
nerent. Rex noster. nam hoc designare videbatur Ioseph.

Et conuertere luctum nostrum in gaudium: vt viuentes laudemus nomen tuum. Et claudas ora canentium te: Domine deus noster.

Feria quinta. Lectio Ieremie prophete. Capitulo. xvij.

Hec dicit dominus. Maledictus homo qui confidit in homine: & ponit carnem brachium suum: & a domino recedit cor eius. Erit enim quasi myrice in deserto: & non videbit cum venerit bonum: sed habitabit in siccitate in deserto in terra falsuginis & inhabitabili. Benedixit vir qui confidit in domino: & erit dominus fiducia eius. Et erit tanquam lignum quod transplantatur super aquas: quod ad humorem mittit radices suas: & non timebit cum venerit estus. Sed erit folium eius viride: & in tempore siccitatis non erit sollicitum: nec aliquando desinit fructum. Prauum est cor hominis & inscrutabile. Quis cognoscet illud? Ego dominus scrutans corda & probans renes: qui do unicuique iuxta viam suam: & iuxta fructum adinventionis suarum. Dicit dominus omnipotens.

Feria sexta. Lectio libri. Genesis. Capitulo. xxxvij.

In diebus illis. Dixit Ioseph fratribus suis. Audite somnium meum quod vidi. Putabam nos ligare manipulos in agro: & quasi consurgere manipulum meum & stare: vestrosque manipulos circumstantes: adorare manipulum meum. Responderunt fratres eius. Numquid rex noster eris: aut subiciemur ditioni tue. Hec ergo causa somniorum atque sermonum inuidie

BEATI PAULI.

et odij fomitem ministravit. Aliud quoque vidit somnium: quod narrans fratribus ait. Vidi per somnium quasi solem & lunam: & stellas videri cum adorare me. Quod cum patri suo & fratribus rettulisset: increpauit eum pater suus: & dixit. Quid tibi vult hoc somnium quod vidisti? Num ego & mater tua & fratres tui adorabimus te super terram? Inuidebant ei igitur fratres sui: pater vero rem tacitus considerabat. Cumque fratres illius in pascendis ouibus pariter morarentur in Sichem: dixit ad eum israel. Fratres tui pascunt oues in sichimis: veni: mit tam te ad eos. Quo respondente: presto sum: ait. Vade & vide si cuncta prospera sint erga fratres tuos & pecora: & renuncia mihi quid agatur. Missus de valle hebron: venit in sichem. Inuenitque eum vir errantem in agro: & interrogauit quid quereretur. At ille respondit: Fratres meos quero. indica mihi ubi pascant greges. Dixitque ei vir. Recesserunt de loco isto. Audiui autem eos dicere. Eamus in Dothaim. Perrexit ergo Ioseph post fratres suos: & inuenit eos in Dothaim. Qui cum vidissent eum procul antequam accederet ad eos: cogitarunt illum occidere: & mutuo loquebantur. Ecce somniator venit: venite occidamus eum: & mittamus in cisternam veterem. Dicemusque. Fera pessima deuorauit eum. Et tunc apparuit quid illi profuerit somnia sua. Audiens autem hoc ruben nitebatur liberare eum de manibus eorum: & dicebat. Non interficiamus animam eius: neque effundamus sanguinem: sed proiicite eum in cisternam hanc quae est in solitudine: manusque vestras seruate innoxias. Hoc autem dicebat volens eripere eum de manibus eorum: & reddere patri suo.

Sabbato Lectio libri Genesis. Capitulo. xxxvij.

Odij fomitem. idest incendium et accrementum. Aliud quoque vidit somnium: quod Iacob pater interpretatur.

Sed cum Rachel mater iam esset mortua: quid tibi vult quod ait mater tua? Sunt autem qui dicunt hoc somnium fuisse antequam mater ex partu beniamin moreretur. Tacitus. neque enim dubitabat somnia illa portendere aliquid magnum. In sichem. quae grece et latine dicitur sichima. et fuit ciuitas chananeo: in finibus Ephraim. Hec est quae in euangelio Ioannis dicitur sichar sed corrupte. Israel. sic conominatus est Iacob.

De valle hebron. ubi Iacob habitabat. Eamus in Dothaim. locus est teste Eusebio distans a Samaria hoc est sexaginta ciuitate duodecim milibus passuum aquilonem versus. Audiens hec ruben. qui erat ex eis natu maximus. In tunica talari. idest ad talos usque fluxa. sed cum homini non sit talus mirum quid placuerit latinis talarem tunicam pro podere ponere. Diuersicolore ac multis licijs contexta.

Sabbato sequenti.

EPISTOLAE

IN diebus illis. Dixit Rebeca filio suo Iacob. Audisti patrem tuum loquentem cum Esau fratre tuo: & dicentem ei. Affer mihi de venatione tua & fac cibos ut comedam: & benedicam tibi coram domino antequam moriar. Nunc ergo fili mi acquiesce consiliis meis: & perges ad gregem: affer mihi duos hedos optimos: ut faciam ex eis escas patri tuo: quibus libenter vescitur. Quas cum intuleris & comederit: benedicat tibi priusquam moriatur. Cui ille respondit. Nosti quod Esau frater meus homo pilosus sit: & ego lenis. Si attrectauerit me pater meus & senserit: timeo ne putet me sibi voluisse illudere: & inducat super me maledictionem pro benedictione. Ad quem mater. In me sit ait ista maledictio fili mi: tantum audi vocem meam: & perges affer que dixi. Abiit & attulit: deditque matrem. Parauit illa cibos: sicut nouerat velle patrem illius: & vestibus Esau valde bonis: quas apud se habebat domi induit eum. Pelliculasque hedorum circumdedit manibus: & colla nuda protegit. Dedit pulmentum: & panes quos coxerat tradidit. Quibus illatis dixit. Pater mi. At ille respondit. Audio. Quis es tu fili mi? Dixitque Iacob. Ego sum Esau primogenitus tuus: fecisti sicut precepisti mihi. Surge: sede & comede de venatione mea: ut benedicat mihi anima tua. Rursumque Isaac ad filium suum. Quomodo tam cito inquit inuenire potuisti fili mi? Qui respondit. Voluntas dei fuit: ut cito mihi occurreret quod volebam. Dixitque Isaac. Accede huc ut tangam te: & probetur tu sis fili meus Esau an non? Accessit ille ad patrem: & palpatum eo: dixit Isaac. Vox quidem: vox Iacob est: sed manus sunt Esau. Et non cognouit eum: quia pilosae manus similitudinem maioris expresserant. Benedicentes ergo: ait illi. Tu es fili meus Esau? Respondit: ego sum. At ille. Affer mihi cibos de venatione tua fili mi: ut benedicat tibi anima mea. Quos cum oblatus comedisset: obtulit ei etiam vinum. Quo hausto dixit ad eum. Accede ad me: & da mihi osculum fili mi. Accessit & osculatus eum.

BEATI PAULI.

Statimque ut sensit vestimentorum illius fragrantiam: benedicens illi ait. Ecce odor filii mei: sicut odor agri pleni: cui benedixit dominus. Det tibi deus de rore caeli & de pinguidine terrae: abundantiam frumenti vini & olei: & seruiant tibi populi: & adorent te tribus. Esto dominus fratrum tuorum: & incuruentur ante te filii matris tue. Qui maledixerit tibi: sit ille maledictus. Et qui benedixerit tibi: benedictionibus repleatur. Vix Isaac sermonem impleuerat: & egresso Iacob foras: venit Esau. Costosque de venatione cibos intulit patri: dicens. Surge pater mi: & comede de venatione filii tui: ut benedicat mihi anima tua. Dixitque illi Isaac. Quis enim es tu? Qui respondit. Ego sum filius tuus primogenitus Esau. Expauit Isaac stupore vehementi: & ultra quam credi potest admirans ait. Quis igitur ille est: qui dum captam venationem attulit mihi: & comedi ex omnibus priusquam tu venires? Benedixitque ei: & erit benedictus. Auditis Esau sermonibus patris: irrugit clamore magno: & consternatus ait. Benedic etiam & mihi pater mi. Qui ait. Venit germanus tuus fraudulentus: & accepit benedictionem tuam. At ille subsunxit. Iuste vocatum est nomen eius Iacob: supplantauit enim me in altera vice. Primogenita mea ante tulit: & nunc secundo surripuit benedictionem meam. Rursumque ad patrem. Nunquid non reseruasti ait: & mihi benedictionem? Respondit Isaac. Dominum tuum illum constitui: & omnes fratres suos seruituti illius subiugavi. Frumento & vino stabilui eum: & tibi post haec fili mi ultra quid faciam? Cui Esau ait. Num vinam inquit tantum benedictionem habes pater? Mihi quoque obsecro ut benedicas. Cumque eiulatu magno fletu: motus Isaac dixit ad eum. In pinguedinem terrae: & in rore caeli desuper erit benedictio tua.

Domínica tertiá. Lectio epístolę Pauli ad Ephesios. Capitulum v.

D IIII

Testimentorum fragrantiam. id est odorem ex vestibus que fuerant Esau. Agri pleni. floribus et pomis odoratis. et subdit benedictionis formam. Irrugit. pro infremuit. nam rugitus leonum est. Iacob interpretatur namque Iacob supplantator. Altera vice. quando vendidit illi primogenituram. sed illa non fuit fraudis: quia volenti non fit iniuria. Mihi quoque benedicas. istat Esau et tandem benedictionis partem a Iacob extorquet. Cum eiulatu. id est flebili voce. Sunt qui per aspirationem in principio scribunt quia ab hec sit verbum heluol: inclinatum.

Domínica tertiá.

Eratres. Estote imitatores dei. Ex epistola Pauli ad Ephesios cap. v. In quo po-
tibile quod proponitur est christus. Filius charissimus. alioquin non essetis veri filii sed degene-
res. et in quo debeatur christi imitari declaratur hoc est in dilectione. In odore suauita-
tis. hypallage est pro in suauitate odoris: et alludit ad holocausti ex quo vapor: halla-
bar suauis. Fornica-
tio. et in his quae sequuntur
de beatus christi imita-
ri: fugiendo hec vitia.
Hec nomen est. igitur mul-
to minus exerceatur.
Scurrilitas. Paulus hoc
in loco entrapellat po-
nit quod comitas interpre-
tatur. et virtus est circa
locos: sed et hos quos
Paulus prohibet: quia
vtriusque ad rem non pertinet:
quam christianus incedit.

Eratres. Estote imitatores dei sicut filii cha-
rissimi: & ambulate in dilectione: sicut &
christus dilexit nos: & tradidit semetipsum pro
nobis oblationem & hostiam deo in odore sua-
uitatis. Fornicatio autem & omnis inmundicia:
aut auaricia: nec nomine in vobis: sicut decet
sanctos. Aut turpitudine: aut stultiloquium: aut
scurrilitas quae ad rem non pertinet: sed magis gra-
tiam actio. Hoc autem scitote intelligentes quod omnis
fornicator: aut immundus: aut auarus quod est ido-
lorum seruus: non habet hereditatem in regno chris-
ti & dei. Nemo vos seducat in animum vestrum. Pro-
pter hanc enim venit ira in filios diffidentie. Nolite
ergo effici particeps eorum. Eratis enim aliquando tene-
bre: nunc autem lux in domino: ut filii lucis ambulatis. Fru-
strum enim lucis est in omni bonitate & iusticia & veritate.

C FERIA SECUNDA. Lectio libri Regum

quarto. Capitulum v.

In diebus illis. Naaman princeps militie
regis Syrie erat vir magnus coram domi-
no suo & honoratus. Per illum enim dedit do-
minus salutem Syrie. Erat autem vir fortis &
dixit: sed leprosus. Porro de Syria egressi fue-
rant latrunculi qui captiuam duxerant de terra
israel puellam paruulam: quae erat in obsequio
uxoris Naaman: quae ait ad dominam suam.
Vtinam esset dominus meus ad prophetam
qui est in Samaria: profecto curasset eum a le-
pra quam habet. Ingressus est itaque Naaman
ad dominum suum: & nuntiavit ei dicens. Sic:
& sic locuta est puella de terra israel. Dixitque ei
rex Syrie. Vade & mittam litteras ad regem isra-
el. Qui cum profectus esset: & tulisset secum

decem talenta argentei: & sex milia aureos: & de-
cem mutatoria vestimentorum: detulit litteras ad
regem israel in haec verba. Cum acceperis episto-
lam hanc scito quod miserim ad te Naaman seruum
meum: ut cures eum a lepra sua. Cumque legisset
rex israel litteras: scidit vestimenta sua: & ait. Num
quid deus sum ut occidere possim & viuificare:
quia iste misit ad me hominem: ut cures eum a le-
pra sua? Animaduerte & videte: quot occasio-
nes quaerant aduersum me. Quod cum audisset
Heliseus vir dei: scidisse videlicet regem israel
vestimenta sua: misit ad eum dicens. Cur scidis-
ti vestimenta tua: veniat ad me: & sciat prophetam esse in israel.
Venit ergo Naaman cum equis & curribus & stetit ad ostium do-
mus Helisei. Misitque ad eum Heliseus nuncios: dicens. Vade & la-
uare septies in iordane: & recipiet sanitatem caro tua: atque mundabe-
ris. Iratusque Naaman recedebat dicens. Putabam quod egrederetur ad
me: & stans inuocaret nomen domini dei sui: & tangeret manu sua
locum leproe: et curaret me. Nunquid non meliores sunt Abana &
Pharphar flumines Damascus omnibus aquis israel: ut lauer in eis: &
munder? Cum autem auertisset se: & abiret indignans: accesserunt ad
eum serui sui: & locuti sunt ei. Pater: & si rem grandem dixisset tibi
propheta: certe facere debueras. Quantomagis: quia nunc dixit tibi:
lauare: & mundaberis? Descendit ergo: & lauit in iordane septies iuxta
sermonem viri dei: & restituta est caro eius: sicut caro pueri paruuli:
& mundatus est a lepra. Reuersusque ad virum dei: cum vniuerso co-
mitatu suo: venit & stetit coram eo: & ait. Vere scio quia non est deus
in vniuersa terra: nisi tantum in israel.

C FERIA TERTIA. Lectio libri Regum

quarto. Capitulum iiii.

In diebus illis. Mulier quaedam clamabat ad
Heliseum prophetam: dicens. Seruus tuus vir
meus mortuus est. Et tu nosti: quia seruus tuus fuit
timens deum. Et ecce creditor venit: ut tollat duos
filios meos ad seruiendum sibi. Cui dixit Heliseus.
Quid vis ut faciam tibi? Dic mihi quid habes in
domo tua? At illa respondit. Non habeo ancil-
la tua quicquam in domo mea nisi parum olei

Talenta decem. in he-
breo decem centipodia.
Et cures. id est cura-
rifacias a propheta qui
pro te degit. Quot oc-
casiones. coniunctio est
potius quam nomen nu-
merale: hoc est per. d. li-
tera. Abana et Phar-
phar videntur hi flumines
esse Syriae Damascene
vnde Naaman venie-
bat. Alia notoria sunt
quam ut egeant expo-
sitione.

C FERIA IIII. sequenti.
In diebus illis. Mu-
lier quaedam. ex quar-
to Regum libro cap. iiii.
ponit miraculum ab He-
liseo factum in viduae co-
solationem: quam dicit
fuisse vnam de prophetarum.
Credito-
ris. qui pecunias credi-
derat viro meo dum vi-
neret. Ad seruandum
sibi pro patris debito.

EPISTOLAE

Quo vngar. apud an-
tiquos hic erat precipu-
us vñs: quo se foue-
rent. Non pauca: sed
multa & que sufficiat ad
dissoluendum marit de-
bitum. Inde. idest ex
oleo qđ habes. Stitit
super se. idest post se.
Stetitq; idest fluere ces-
savit. Redde. quod ma-
ritus tuus acceperat.
De reliquo. idest de eo
quod restat a debiti dis-
solutione.

C Feria. liij. sequenti.
Ecce dicit dominus.
Honora patrem tuum.
Ex Exodo Cap. xx. vbi
postea quā posuit prece-
pta ordinantia hominē
ad deum: hic ponit ordi-
nantia illi ad proximum.
et imprimis ad parētes
qui post deum sunt auto-
res vite nostre. Non oc-
cides. quia quod tibi nō
vis alteri ne feceris.
Non mechaberis. id est non
cōmites adulteris. Nō
furtū. quod qui facit dis-
soluit societatem vite.
Falsum testimonium. in-
dignū proximi redun-
das. Uxorē eius. quia
ut dicit saluator noster:
qui videt alterius uxore
ad cōcupiscēdū iam me-
char⁹ est eā in corde suo
cō. Populus videbat
voces. p. audiebat. Lo-
quere tu. quēdā locuti
rus est nobis. Nolite ti-
mere. quia ppter ea nō
moriemini. ut nō pecca-
retis. ob timorem dñi.
De celo. idest de aere. qui
erat in mōtis cacumine.

quo vngar. Cui ait. Vade: & pete mutuo ab
omnibus vicinis tuis vasa vacua non pauca:
& ingredere & claude ostium. Cum intrinse-
cus fueris tu & filii tui: mitte inde in omnia
vasa hęc: & cum plena fuerint: tolles. Iuit itaq;
mulier: & clausit ostium super se & super filios
suos. Illi offerebant vasa & illa infundebat.
Cumq; plena fuissent vasa: dixit ad filium suū.
Affer mihi adhuc vas. Et ille respondit. Non
habeo. Stetitq; oleum. Venit autem illa & indi-
cauit hominī dei. Et ille. Vade inquit vende
oleum: & redde creditori tuo. Tu autem & fi-
lii tui vīuite de reliquo.

C FERIA quarta. Lectio libri Exo-
di. Capitulum. xx.

Nec dicit dominus. Honora patrem
tuum & matrem tuam ut sis longeuus
super terram: quā dominus deus tuus
dabit tibi. Non occides: non mechaberis:
non furtum facies: non loquaris contra pro-
ximum tuum falsum testimonium. Non con-
cupisces domū pximi tui: nec desiderabis vx-
orem eius. Non seruum: non ancillam: non bo-
uem: non asinum: nec omnia quę illius sunt.
Cunctus autem populus audiebat voces &
lampades: & sonitum buccinę: montemq; fu-
mantem. Et perterriti: ac pauore concussi: ste-
terunt procul dicentes Moysi. Loquere tu no-
bis & audiemus. Non loquatur nobis deus
ne forte moriamur. Et ait Moyses ad populū.
Nolite timere. Ut enim probaret vos venit de-
us: & ut terror illius esset in vobis & non pecca-
retis. Stetitq; populus a lōge. Moyses autem ac-
cessit ad caliginē: in qua erat deus. Dixitq; pre-
terea dñs ad Moysen. Hęc dices filiis israel. Vos
vidistis qđ de celo locut⁹ sū vobis. Nō facietis

BEATI PAVLI.

Deos alienos. Idem preceptum sepe repetit: ut magis illud memorie inculcando
affigas. Altare de terra. quia gentiles de lapidibus faciebant. Pacifica vestra.
idest sacrificia ad placandum deum. In omni loco. idest altari mihi dicato.

C FERIA quinta
sequenti.
Actum est verbū
domini. Ex Iere-
mia capitulo. vii. In quo
postea quā propheta ex-
clusit quedā remedia in
quibus iudei cōfidebāt:
hic facit idē ex eo quod
de suo templo fiduciam
habebant. Sta in por-
ta. vbi est maximus po-
puli conuentus. Alias
vestras. id est opera vestra.
Habitabo vobiscum.
eraudiendo vos & facie-
do quę precamini: quod
si non feceritis deseram
templum vestrū. & quid
sint facturi ostendit.
Si benedixeritis. idest
benedictione dignas fe-
ceritis. cetera manifesta
sunt. In loco isto. qui
est in terra quam pa-
tribus vestris promisi.

C FERIA. v. Ieremie prophete. Cap. vii.
In diebus illis. Factum est verbum do-
mini ad me: dicens. Sta in porta domus
domini: & predica tibi verbum istud: & dic.
Audite verbum domini omnis iuda qui ingre-
dimini per portas has: ut adoretis dominum.
Hęc dicit dominus exercituum deus israel. Bo-
nas facite vias vestras: & studia vestra: & habi-
tabo vobiscum in loco isto. Nolite confidere in
verbis mendacii dicētes. Templū dñi: templū
dñi: templū dñi est. Qm si benedixeritis vias
vestras: & studia vestra: si feceritis iudiciū inter
virum & proximum eius: aduenē & pupillo &
viduę nō feceritis calumniā: nec sanguinem in-
nocentem non effuderitis in loco hoc: & post
deos alienos non ambulaueritis in malum vo-
bismetipsis: habitabo vobiscum in loco isto:
in terra quam dedi patribus vestris: a seculo &
vsq; in seculum. Ait dominus omnipotens.

C FERIA. vi. Numeri. Cap. xx.
In diebus illis. Cōuenerunt filii israel ad-
uersus Moysen & Aaron: & versi in sedi-
tionem dixerūt. Da nobis aquam ut bibamus.
Ingressusq; Moyses & Aarō dimissa multitudi-
ne ante tabernaculū fœderis: corruerūt proni
in terrā: clamaueruntq; ad dominū: & dixerūt.
Dñe deus audi clamorem populi hui⁹: & aperi-
eis thesaurū tuū fontē aque viue: ut satiati ces-
set murmuratio eorū: Et apparuit gloria dñi su-
per eos. Locutusq; est dñs ad Moysen: dicens.

C FERIA sexta
sequenti.
In diebus illis. Cō-
uenerunt filii israel.
Ex libro Numeri ca-
pitulum. xx. Miraculum de-
scribitur quod factū est
in aque penuria. dicit
igitur quod cū hebreo-
rum multitudo esset in
deserto sin (sin interpreta-
tur sancta: p. antifrasi:
sicut dicit lucas cū mini-
me luceat. vel bellum: cū
sit horridū): defecissetq;
aqua: conuenerunt cō.
Apparuit gloria domi-
ni. idest nubes ex qua
dominus loqui solebat.

EPISTOLAE

Tolle virgam, scilicet Aaron que erat in tabernaculo testimonij. Num de petra hac, quasi dicat: tametsi videtur impossibile: nihilominus dei potentia hoc fiet. Bis, quia primo ictu non eruperunt aque forte ex eo quod Moyses dubitavit, ut sanctificaretis me firmiter meis promissis credendo: sed contrarium fecistis. Quia dabo eis, id est daturus eram: aut dabo illo: um poscerant. Sanctificatus est in eis, id est in Moysen & Aaron puniendo eos: quia peccauerunt dubitando: quia solo verbo potuerunt efficere ex petra.

Sabbato sequenti. In diebus illis. Erat vir habitans. Ex Daniele propheta capituli xii. In quo ponitur historia Susanne sumpta ex Theodotione: cum nusquam alibi legeretur: de quo multa Hieronymus in prologo Danielis. In Babylone, videtur hoc fuisse tempore captivitatis: in qua etiam hebrei poterant habere suos iudices. Pomarium, id est hortus pomis confusus, non pomerium, ut in quibusdam codicibus legitur: quod significat: visus pacium inter muros publicos et privatas domos. De quibus locutus est dominus Jeremie cap. xix. Ponat te inquit dominus sicut Sede chab: Achab: quos sedit rex Babylonis in igne: pro eo quod fecerit stultitiam in israel: et mechati sunt in uxores amicorum suorum, neque obstat quod dicit historia illos lapidatos: quia potuit viris fieri prius lapidari deinde frangi atque igni comburi. Populus reuertisset, scilicet a iuribus a foro ubi iudices reddebant iura.

Tolle virgam: & congrega populum tuum & Aaron frater tuus: & loquimini ad petram coram eis. Et illa dabit aquas. Cum eduxeris aquam de petra: bibet omnis multitudo: & iumenta eius. Tulit igitur Moyses virgam: quae erat in conspectu domini: sicut preceperat ei: congregata multitudo ante petram: dixitque eis. Audite rebelles increduli. Num de petra hac vobis aquam poterimus efficere. Cumque eleuasset Moyses manum: percussit virga bis silicem: egressae sunt aquae largissime: ita ut populus biberet & iumenta. Dixitque dominus ad Moysen & Aaron. Quia non credidistis mihi ut sanctificaretis me coram filiis israel: non introducetis hos populos in terram: quam dabo eis. Hec est aqua contradictionis: ubi surgati sunt filii israel contra dominum: & sanctificatus est in eis.

Sabbato. Danielis propheta. Cap. xiii.

In diebus illis. Erat vir habitans in Babylone: & nomen eius Ioachim. Et accepit uxorem nomine Susanna filiam Elchit: pulchram nimis: & timentem deum. Parentes enim illius cum essent iusti: erudierunt filiam suam secundum legem Moysi. Erat autem Ioachim dives valde. Et erat ei pomarium vicinum domus suae: & ad ipsum confluiebant iudei: eo quod esset honorabilior omnibus. Et constituti sunt duo senes iudices in anno illo: de quibus locutus est dominus. Quia egressa est iniquitas de Babylone a senioribus iudicibus: qui videbatur regere populum. Isti frequentabant domum Ioachim: & veniebant ad eos omnes qui habebant iudicia. Cum autem populus reuertisset per meridiem: ingrediebatur Susanna: & deambulabat in pomario viri sui.

BEATI PAULI.

Et videbant eam senes cotidie ingrediens & deambulans: & exarserunt in concupiscentia eius. Et euerterunt sensum suum: & declinaverunt oculos suos: ut non viderent coelum: neque recorderetur iudiciorum iustorum. Factum est autem cum observaret dies aptum: quando eam posset invenire solam: ingressa est aliqui sicut heri & nudius tertius cum duabus solis puellis: voluitque lavari in pomario. Aestus quippe erat: & non erat ibi quies propter duos senes absconditos: & contemplantis eam. Dixit ergo puellis. Afferte mihi oleum & smegmata: & ostia pomarii claudite: ut lauer. Cum autem egressae essent puellae: surrexerunt duo senes: & occurrerunt illi: & dixerunt. Ecce ostia pomarii clausa sunt: & nemo nos videt: & in concupiscentia tua sumus. Quomodo obrem assentire nobis: & commiscere nobiscum. Quod si volueris: dicemus contra te testimonium: quod fuerit tecum iuuenis: & ob hanc causam emisisti puellas a te. Ingenuit Susanna: & ait. Angustiae mihi sunt vndeque. Si enim hoc egero: mors mihi est. Si autem non egero: non effugiam manus vestras. Sed melius est mihi absque opere incidere in manus vestras: quam peccare in conspectu domini. Exclamavit voce magna Susanna. Exclamaaverunt autem & senes adversus eam. Et occurrit unus: ad ostia pomerii. & aperuit. Cum autem audissent clamorem in pomario famuli domus: irruerunt per posticum: ut viderent quid nam hoc esset. Postquam autem senes locuti sunt: erubuerunt servi vehementer: quia nunquam dictum fuerat sermo huiusmodi de Susanna. Et facta est dies crastina. Et cum venisset populus ad virum eius Ioachim: venerunt & duo presbyteri pleni iniqua cogitatione adversus Susanna: ut interficerent eam. Et dixerunt coram populo. Mittite ad Susanna filiam Elchit: uxorem Ioachim. Et statim miserunt: & venit cum parentibus & filiis: & universis cognatis suis. Flebant igitur sui: & omnes qui novissent eam. Consurgetes autem duo presbyteri in medio populi: posuerunt manum super caput eius. Que fletus suspexit ad coelum. Erat autem cor eius fiducia habens in domino. Et dixerunt presbyteri.

32
Videbant eam. quia frequentabant domum Ioachim. Euerterunt sensum. i. a recta ratione deflexerunt. Viderunt celum. i. deum in celum habitantem. Dolor. i. afflictus amoris. Eamus domum. hoc dicebant quia vterque solus volebat Susanna interpellare: quod cum frustra sepe fecissent: tandem alter alteri fastus est amoris suus. Sicut heri. pro parte & nudius tertius. i. die precedente die pridie. Smegmata. saponem & alia quae ad mulieres mundicias apta sunt. Nam sinecho est purgo: & ide sinegmata purgatoria. Per posticum. i. pomarii ostium secretum. Emiseris puellas. ne essent testes adulterij. Mors mihi est. separata ex lege Moysi. Absque opere. i. sine peccato. Senes locuti sunt. mentes quod non viderant. Dies crastina. i. postera eius diei quo haec acta erant. Mittite ad Susanna. i. ut veniat in iudicium. Duo presbyteri. id est seniores illi iudices. Manus super caput. hoc faciebant testes: quorum testimonio quispiam erat condemnandus. ut habetur ex Levitico. xliiij.

EPISTOLAE

Et deambularem, hec est forma testimonij falsi q̄ satis liq̄t. De eterne cōsuetudine tua testatur Susanna. A sanguine hui⁹ q̄ innocēs ē. Sed tunc dixerūt ei. l. alij q̄ tpi iudices erāt: siue duo rū illorū iudici assessorēs. Idonore senectutis. q̄a cant hois sapiētia illi⁹. Inueterate dierū malorū. i. in malis operib⁹ cōsumptor. p̄cā tua. i. p̄cōrū tuorū pena. Dicite domino. hoc scriptum est in Deuteronomio cap. xxvij. sub schino. i. sub lērisco. Scindet te. q̄a dixit sub schino: subiūxit alludēs ad schini nomē schise. l. scindet te. Semē chanaan. q̄a si de tribu esset iuda degenerabat in chaneos. Species, pulchritudo puelle.

Cū deambularem in pomerio soli: ingressa est hec cum duabus solis puellis: & clausit ostiū pomerij: & dimisit a se puellas. Venitq; ad eam adolescens qui erat absconditus: & concubuit cum ea. Porro nos cum essemus in angulo pomerij: videntes iniquitatē cucurrimus ad eos: & vidimus eos pariter cōmisceri. Et illum qui dem nequissimus comprehendere: quia fortior nobis erat. Et aperto ostiū: exiit. Hanc autē cum apprehendissemus: interrogauimus quis nam esset adolescens: & noluit indicare nobis. Huius rei testes sumus. Credidit eis multitudo quasi senioribus & iudicibus populi: & cōdenauerunt eam ad mortē. Exclamauit voce magna Susanna: & dixit. Deus eterne qui absconditorum es cognitor: qui nosti omnia antequā fiant: tu scis quoniam falsum cōtra me tulerūt testimonium. Et ecce morior cum nihil horum fecerim: quē isti malitiose composuerūt aduersum me. Et exaudiuit dominus vocem eius. Cūq; ducere ad mortē: suscitauit dñs spiritū pueri iunioris: cui nomen Daniel. Et exclamauit voce magna: dicens. Mūd⁹ ego sum a sanguine hui⁹. Et cōuersus ois p̄p̄us ad eū dixit. Quis est iste sermo quē tu locutus es. Qui cū staret in medio eorum: dixit. Sic fatui filii israel nō iudicantes: neq; quod verū est cognoscētes: cōdemnastis filiā israel. Reuertimini ad iudiciū: quia falsum testimoniū locuti sunt aduersus eā: Reuersusq; est ois populus cū festinatione: & dixit ad eos Daniel. Separate eos ab inuicem procul: & diiudicabo eos. Cum ergo diuisi essent alter ab altero: vocauit vnū de eis: & dixit ad eum. Inueterate dierū malorum: nunc inuenerūt te peccata tua quē operabarīs prius iudicās tu dicta iniusta. Innocētes opprimēs: & dimittēs noxios: dicēte dño. Innocētē & iustū nō interficies. Nunc ergo si vidisti eā: dic sub qua arbore videris eos pariter colloquētes sibi. Qui ait. Sub schino. Dixit autē ei Daniel. Recte mētītus es tu in caput tuū. Ecce em̄ angelus dñi accepta sentētia ab eo: scindet te mediū. Et amoto eo iussit ventē realiū: & dixit ei. Semē chanaan & nō iuda: species deceptit te: & cōcupiscentia subuertit cor tuū. Sic faciebatīs filiā israel: & illē timētes

BEATI PAULI.

Loquebantur vobis assentiētes. Filia iuda. Susanna q̄ nobilis & generosa erat. Sub primo. i. sub ille. Secet te. quia dixerat sub primo alludens ad nomē subim: i. suble. l. secabit te mediū. de quib⁹ vide Hieronymū in p̄mō Danielis pluribus hunc locū exponēte. Cetera patēt. Dominica. iij. an quādragesima. Raites. Scriptū est qm̄ Abrahā. Ex epistola Pauli ad Galatas cap. iij. In quo posteaquā per rationes egerat de cessatione legis mosaice: illud idem p̄ similitudines ostēdit: & primo de filio herede sub tutorib⁹ relicto. n̄ sic de libero & seruo. Scriptū est bene. xxi. de ismaele. xxi. de isaac. De ancilla. i. agar. De libera. i. fara. Secundū carnē. i. naturali modo. vn̄ de huiusmodi natura: les filij dicuntur. p̄ re promissionē. i. factā a dō hoc est spiritali quodā modo. p̄ allegoriā. i. per similitudinē. nā ait Hieronymus allegoria aliud prēdit in verbis: aliud significat in sensu.

Loquebantur vobis. Sed nō filia iuda sustinuit iniquitatem vestrā. Nūc ergo dic mihi sub qua arbore comprehenderis eos colloquētes sibi. Qui ait. Sub primo. Dixit autē ei Daniel. Recte mētītus es & tu in caput tuū. Manet enim angelus domini gladiū habens: vt secet te mediū: & interficiat vos. Exclamauit itaq; omnis cōtus voce magna: & benedixerunt deum qui saluat sperantes in se. Et consurrexerunt oēs aduersus duos presbyteros. Cōnīcerat autem eos Daniel ex ore suo falsum dixisse testimonium. Feceruntq; eis sicuti male egerant aduersus proximum: & interfecerunt eos. Et saluatus est sanguis innocuus in die illa.

Dominica. iij. ad Galatas. Cap. iij.

Raites. Scriptum est enim quoniam Abrahā duos filios habuit: vnum de ancilla: & vnum de libera. Sed qui de ancilla secundum carnem natus est: qui autē de libera: per reprobationem: quē sunt per allegoriā dicta. Hac enim sunt duo testamenta. Vnum quidem in monte sinai in seruitutem generans: quā est Agar. Sina enim mons est in Arabia: qui cōtūctus est ei: quē nunc est Ierusalem: & seruit cum filiis suis. Illa autem quē sursum est Ierusalem: libera est quē est mater nostra. Scriptum est enim. Lētare sterilis quē non parit: erumpe & clama quē nō parturis: quia multi filij deseret: magis quā eius quē habet virum. Nos autē fratres secundū Isaac promissionis filij sumus. Sed quomodo tunc is qui secundum carnē na-

Multis filij deserte. l. ecclesia q̄ in initio paucos habuit: s̄ deinceps plures genuit i xpo.

EPISTOLAE

C FERIA. II. SEQUENTI.
In diebus illis. Venerunt due mulieres. Ex. iij. Regum cap. iij. In quo habetur quo pacto Salomon deo paterente ut optaret de quid vellet: posthabitis omnibus alijs elegit sapientiam. Et in experimentum doni a deo accepti. ponit iudicium primi quod fecit de duabus mulierculis disceptantibus se iudice. Lectio expositione non eget. Nocte intempesta et noctis silentium dicitur media nocte: quo tempore omnia silent: et tempus non est quidpiam administrandi. Et nota sunt quippe viscera eius super filio suo. Idec omnia per parenthesim dicta sunt.

Cumq; surrexisset mane: ut darem lac filio meo: apparuit mortuus. Quem diligentius intuens clara luce: deprehendi non esse meum quem genueram. Responditq; altera mulier. Non est ita: sed filius tuus mortuus est: meus autem vivit. Econtrario illa dicebat. Mentiris. Filius quippe meus vivit: & filius tuus mortuus est. Atq; in hunc modum contendebant coram rege. Tunc rex ait. Hec dicit filius meus vivit: & filius tuus mortuus est. Et ista respondit non: sed filius tuus mortuus est: & meus vivit. Dixit ergo rex. Afferte mihi gladium. Cumq; attulissent gladium coram rege: ait. Dividite inquit infantem vivum in duas partes: & date dimidiam partem vni: & dimidiam partem alteri. Dixit autem mulier cuius filius erat vivus ad regem. Commota sunt quippe viscera eius super filio suo. Obsecro domine: date illi infantem vivum & nolite interficere eum. Econtrario illa dicebat. Nec mihi nec tibi: sed dividatur. Respondit rex: & ait. Date huic infantem vivum: & nolite occidere eum. Hec est enim mater eius. Audiuit itaq; omnis israel iudicium quod iudicasset rex: & timuerunt regem videntes sapientiam dei esse in eo ad faciendum iudicium.

tus fuerat persequeretur eum qui secundum spiritum: ita & nunc. Sed quid dicit scriptura: Et ecce ancillam & filium eius: non enim heres erit filius ancille cum filio libero. Itaq; fratres: iam non sumus ancille filii: sed liberi. Qua libertate christus nos liberavit.

C FERIA. II. Lectio libri Regum. iij. Cap. iij.
In diebus illis. Venerunt due mulieres metrices ad regem Salomonem: steteruntq; coram eo. Quarum una ait. Obsecro domine mi: ego & mulier hec habitabamus in domo una: & peperit apud eam in cubiculo. Tertia vero die postq; ego peperit: peperit & hec. Et eramus simul. nullusq; alius in domo nobiscum: exceptis nobis duabus. Mortuus est autem filius mulieris huius nocte: dormiens quippe oppressit eum. Et consurgens in tempeste noctis silentio: tulit filium meum de latere meo ancille tue dormientis & collocavit in sinu suo: suum autem filium qui erat mortuus posuit in sinu meo.

BEATI PAULI.

C FERIA tertia sequenti.

Decursus est dominus ad Moysen: dicens. Descende de monte. Ex Exodo cap. xxiij. ubi posteaquam populus absente Moysen conflavit vitulum: illumq; colere instituit: hic ostendit quid deus Moysi faciendum precipit: sed tamen illius precibus est placatus. Populus tuus. quasi dicat: iam per idolatriam non meus. Constat enim ex constitutione fornacis fustum et formatum. Durceruicis. ceruiculus et durus atq; indocilis. Dimitte me. i. non interponas preces in hoc quod volo exequi. In gentem magnam. id est principem gentis magne. He dicant egyptii. quia si quod minaris facis: dicet egyptiis. quod locutus fuerat. scilicet Moysi contra terminabatur illi hereticorum perniciem.

C FERIA tertia. Exodi. Cap. xxxij.
In diebus illis. Locutus est dominus ad Moysen: dicens. Descende de monte: quia peccavit populus tuus quem eduxisti de terra egypti. Recesserunt cito de via quam ostendisti eis: feceruntq; sibi vitulum conflatile & adoraverunt: atq; immolantes ei hostias: dixerunt. Isti sunt dii tui israel: qui eduxerunt de terra egypti. Rursumq; ait dominus ad Moysen. Cerno quod populus iste dure ceruicis sit. dimitte me ut frascatur furor meus contra eum: & deleam eos: faciāq; te in gentem magnam. Moyses autem orabat dominum deum suum: dicens. Cur domine frascitur furor tuus contra populum tuum quem eduxisti de terra egypti: in fortitudine magna & in manu robusta. Ne queso dicant egyptiis. callide eduxit eos ut interficeret in montibus: & deleat de terra. Quiescat ira tua: & esto placabilis super nequitiam populi tui. Recordare Abraam & Isaac & Iacob servorum tuorum: quibus iurasti per te ipsum: dicens. Multiplicabo semen vestrum sicut stellas coeli. & universam terram hanc de qua locutus sum: dabo semini vestro: & possidebitis eam semper. Placatusq; est dominus: ne faceret malum: quod locutus fuerat adversum populum suum. & misertus est populo dominus deus noster.

C FERIA quarta. Ezechielis. Cap. xxxvi.
Hec dicit dominus deus. Sanctificabo nomen meum magnū: quod pollutum est inter gentes: quod pollutum est in medio earum: ut sciant gentes quia ego dominus: cum sanctificatus fuero in vobis coram eis. Tollā quippe vos de gentibus: & congregabo vos de universis terris: & adducā vos in terram vestram. Et effundā super vos aquam mundā: & mundabimini ab omnibus iniquitatibus vestris: & ab universis idolis vestris mundabovos.

C FERIA quarta sequenti.
Et dicit dominus deus. Sanctificabo nomen. Ex Ezechiele cap. xxxvi. In quo posteaquam minatus est populo israelitico adversa: in eorum consolationem predicit illis prospera. Sanctificabo nomen tuum. id est sanctum ostendam liberando vos ex servitute. Pollutum est. per idolatriam miscendo vos ritibus gentium inter quas versati estis. De gentibus. inter quas estis diffus. Terram vestram. i. promissionis. Mundabimini. ab effectu quia lustrat peccati originale.

EPISTOLAE

Cor nouum et spiritum. quia lex euangelica tota est spiritualis: cum Moisa sit carnalis. Cetera satis patent: neque indigent expositione.

Hec dicit dominus. Lauamini et mundi estote. Ex Esaiâ cap. i. In quo postea determinatus est peccatorum punitionem. hic ponit remedium quo sit interim videntium. Lauamini. scilicet a peccatorum maculis. Et mundi estote. cauendo a futuro: ne recidatis in priores errores.

Quiescite. i. interiorum et oculorum criminum.

Quiescite. i. cessate. sed quia non est satis abstinere a malo: sed bonum etiam facere subiungit bene facere. Venite et arguite me. si non recte ro vobis premia pro vestris bonis opibus. Si cur coccinus. i. rubri vest coccinus color. est autem cocci quod Hispani vocant grana: que colliguntur ex quassilla frutice noto. Vermiculus. opinor interpretis per vermiculum ipsum cocci intelligere: quod in vermiculos resolutur: adde si non vtribus continetur. Si volueritis. i. preceptis meis obtemperare. Bona terre comedetis. id est spiritualibus bonis vitabimini.

Seria. v. sequenti. **I**n diebus illis. Venit mulier. Ex quarto Regum libro capitulum. iiii. In quo postea quam mulier sunamitis concepit Heliseo predicante et peperit filium: quem adultum deinde amisit: hic ponit quo pacto est ab eodem propheta restitutus vite. Mulier sunamitis. ex Sunanorum palestinae iudea. In monte carmeli: quem Heliseus frequenter. Respondit recte. dissimulauit forte dolorem: ne prohiberetur accedere. Amoueret a pedibus prophete. Elauit a me. quia prophete non vident: nisi que a spiritu sancto reuelantur illis.

Et dabo vobis cor nouum: et spiritum nouum ponam in medio vestri. Et auferam cor lapideum de carne vestra: et dabo vobis cor carneum: et spiritum meum ponam in medio vestri. Et faciam ut in preceptis meis ambuletis: et iudicia mea custodiatis et operemini. Et habitabis in terra quam dedi patribus vestris: et eritis mihi in populum: et ego ero vobis in deum. Dicit dominus omnipotens.

Lectio Esaiâ prophete. Cap. i.

Haec dicit dominus deus. Lauamini: mundi estote. auferite malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Quiescite agere puerse: discite bene facere. Querite iudicium: subuenite oppresso: iudicate pupillo: defendite viduam: et venite arguite me: dicit dominus. Si fuerint peccata vestra ut coecinum: quasi nix dealbabuntur. Et si fuerint rubra quasi vermiculus: velut lana alba erunt. Si volueritis: et audieritis me: bona terre comedetis. Dicit dominus omnipotens.

Seria. v. Lectio libri Regum. iiii. Cap. iiii.

In diebus illis. Venit mulier sunamitis ad Heliseum prophetam in monte carmeli. Cumque vidisset eam vir dei de coitra: ait ad giezi puerum suum. Ecce sunamitis illa. Vade ergo in occursum eius: et dic ei. Recte ne agitur circa te: et circavirum tuum: et circa filium tuum: Que dixit. Recte. Cumque venisset ad virum dei in monte: apprehendit pedes eius: et accessit giezi: ut amoueret eam. Et ait homo dei. Dimitte illam: anima eius in amaritudine est: et dominus celauit a me: et non indicaui mihi. Que dixit illi.

Eclauit a me. quia prophete non vident: nisi que a spiritu sancto reuelantur illis.

BEATI PAULI.

Nunquid petisti filium a domino meo: Nunquid non dixi tibi: ne illudas me! Et ille ait ad giezi. Accipe lumbos tuos: et tolle baculum meum in manu tua: et vade. Si occurrerit tibi homo non salutes eum. Et si salutauerit te quispiam: non respondeas illi. Et pones baculum meum super faciem pueri. Porro: mater pueri ait. Visit dominus: et visit anima tua: non dimittam te. Surrexit ergo: et secutus est eam. Giezi autem preceperat ante eos: et posuerat baculum super faciem pueri: et non erat ei vox neque sensus. Reuersusque est giezi in occursum eius: et nunciauit ei: dicens. Non surrexit puer. Ingressus est ergo Heliseus domum: et ecce puer mortuus facebat in lectulo eius. Ingressusque clausit ostium super se: et super puerum: et orauit ad dominum. Et ascendit: et incubuit super puerum. Posuitque os suum super os pueri: et oculos suos super oculos eius: et manus suas super manus eius: et incurrauit se super eum: et calefacta est caro pueri. At ille reuersus deambulauit in domo semel huc et illuc. Et ascendit: et incubuit se super eum: et oscitauit puer septies: et aperuitque oculos. At ille vocauit giezi: et dixit ei. Voca sunamitem hanc. Que vocata: ingressa est ad eum. Qui ait. Tolle filium tuum. Venit illa: et corruit ad pedes eius: et adorauit super terram. Tulitque filium suum: et egressa est. Heliseus vero reuersus est in Galgalam.

Seria. vi. Lectio libri Regum. iiii. Cap. xvi.

In diebus illis. Aegrotauit filius mulieris maritis familias: et erat languor fortissimus: ita ut non remaneret in eo halitus. Dixitque ergo ad Heliam. Quid mihi: et tibi vir dei? Ingressus es ad me: ut rememoraretur iniquitates meae: et interficeres filium meum: Et ait ad eam Helias. Da mihi filium tuum: Tulitque eum de sinu illius: et portauit in cenaculum: ubi ipse manebat: et posuit super lectum suum: et clamauit ad dominum: et dixit.

Petisti filium. quasi dicat: tu sponte obtulisti: et impetrasti: igitur et scitare potes amissum.

Visit dominus. modus iurandi frequens in scriptura. id est per vitam et tuam. Super se et super puerum. id est post se et puerum: sic quoque supra exposuimus.

Reuersus est in galgalam. locus quoque ab Heliseo frequentatus quodam modum et carmelus: distans a Jericho duobus passuum milibus: ceterum in fontibus iuda.

Seria sexta sequenti.

In diebus illis. Egrotauit filius. Ex tertio Regum capitulum. xvi. In quo postea quam posuit miraculum illud: de quo supra dictum est: quo pacto diuersis ad mulierem viduam sareptanā pauitque illam filiumque illius et ipse mirabiliter ab ea pastus est ex vno pugillo farinæ: nunc ponit quemadmodum mortuus puer est ab eodem propheta suscitatus.

Mulieris. scilicet sareptane. Halitus. id est spiritus: quo extincto se quatur mori necesse est.

Quid mihi et tibi. id est quid negotii erat tibi in domo mea. Iniquitates meae. quasi ex ingressu illius in domum deus viderit mulieris peccata: que alias non videret.

In cenaculum. pariter domus superiorum.

EPISTOLAE

Expandit se. id est ex-
plicauit se. Mesus est.
a metior tris. sic Elergis-
lus desperiam metire
iacens. Inferiorem do-
mum. quia viderimus
cognaculum parare supe-
rior. Nunc cognoui.
id est experimēto didici.

Hec dicit dominus.
In tpe placito. Ex
Esaia ppheta cap. xlii.
Quod etiam secundū he-
breos de messia ē exponē-
dum hoc est de christo vē-
turo. In tēpore placi-
to. i. legis gratie. Ex-
audiuit te. vox patris est
ad filiū. In die salutis.
i. passionis tue que fuit
omniū salus. Auxilia-
tus sum. dando constan-
tiā patiendi. In fedus
populi. vt per te deo fede-
raretur reconciliareturq.
Terra. i. terre habi-
tatores. Qui vincti
sunt. i. peccatis implicati.

Reuelamini. In ve-
tatis cognitione. Pa-
scetur. loca passionis cō-
memorat. Nō esurient.
In trāslatione passionis
perstat. Mōtes meos.
per euāgelij predicationem
nihil erit inuitum.

Semite mee. hoc est
precepta. De longe ve-
niēt. i. ad fidē per predi-
cationem. Et mari. qd
est occasu iudee. Lau-
date celi. gratiarū actio
est pro tanto beneficio.
Et dixit sio. i. illi q fuerūt
habitatores sio. ducti in
captiuitatē. Illa mulier
q peperit. Ego nō obli-
uiscar. i. populi mei.

Domine deus meus: etiam ne viduā apud quā
ego vtcunq; sustentor afflixisti: vt interficeres
filium eius? Et expandit se atq; mensus est su-
per puerū tribus vicibus: clamauitq; ad domi-
num: & ait. Domine deus meus: reuertatur ob-
secro anima pueri huius in viscera eius. Et exau-
diuit dominus vocem Helie: & reuersa est ani-
ma pueri intra eum & reuixit. Tulitq; Helias
puerum: & deposuit eum de coenaculo in inferi-
orem domum: & tradidit illum matri suę. Et
ait illi. En vixit filius tuus. Dixitq; mulier ad He-
liam. Nunc in isto cognoui: quoniam vir dei
es tu: & verbum domini in ore tuo verum est.

¶ Lectio Esaie prophete. Cap. xlii.

Hec dicit dominus. In tēpore placito ex-
audiui te: & in die salutis auxiliatus sum
tui. Et seruaui te: & dedi te in tēd⁹ populi: vt su-
scitares terram: & possideres hereditates Ia-
cob dissipatas. vt diceret his qui vincti sunt:
exite. & his qui in tenebris sunt: reuelamini.
Super vias pascuntur: & in omnibus planis
erunt pascua eorum. Non esurient neq; sitient
amplius: & non percutiet eos estus & sol: quia
miserator eorum reget illos: et ad fontes aqua-
rum potabit eos. Et ponam omnes montes
meos in viam: & semite mee exaltabuntur. Ec-
ce isti de longe venient: & ecce illi ab aquilo-
ne & mari: & isti de terra australi. Laudate cōe-
li & exultet terra: tubilate montes laudem: quia
cōsolatus est dominus populum suum: & pau-
perum suorum miserebitur. Et dixit sion. De-
reliquit me dominus: & dominus oblitus est
meus. Numquid obliuisci potest mulier infan-
tem suum: vt non misereatur filio vteri sui? Et
si illa oblita fuerit: ego tamen non obliuiscar
tui. Dicit dominus omnipotens.

¶ Lectio Esaie prophete. Cap. lv.

BEATI PAULI.

Hec dicit dñs. Omnes sitientes. Ex Esaia propheta capitul. lv. Quod ad christi
predicationem discipulorumq; per mundum dispersionem gentiumq; vocatio-
nem pertinet. Venite ad aquas. salientes scilicet in vitam eternam. Non habetis

Hec dicit dominus. Oēs sitiētes venite ad
aquas: & qui nō habetis argentū propere
emite & comedite. venite emite absq; argēto:
& absq; vlla cōmutatiōe vinū & lac. Quare ap-
pēditis argentū nō in panib⁹: & laborē vestrū
nō in saturitate. Audite audietes me: & comedi-
te bonū: & delectabitur in crassitudine anima
vra. Inclinate autē vestra & venite ad me: audite
& viuet animavra. Et feriat obiscū pactū sem-
piternū: misericordias Dauid fideles. Ecce testē
populū dedi eū ducē ac preceptorē gētib⁹. Ec-
ce gēte quā nesciebas vocabis. Et gētes que nō
cognouerūt ad te currēt: propter dominū deū
tuū & sanctum israel: quia glorificauit te. Que-
rite dominū dum inueniri potest: inuocate eū
dum prope est. Derelinquat impius viam suā:
et vir iniquus cogitationes suas: & reuertatur
ad dominū & miserebitur eius: & ad deum no-
strum: quoniam multus est ad ignoscendū. Non
enim cogitationes mee cogitationes vestre: neq;
vie mee vie vestre: dicit dñs. Quia sicut exaltā-
tur cōeli a terra: sic exaltatē sunt vie mee a viis ve-
stris: & cogitationes mee a cogitationibus ve-
stris. Et quomodo descendit imber: & nix de
cōelo: & illuc vltra non reuertetur: sed inebriat
terram & infundit eam: & germinare eam facit:
& dat semen ferenti: & panem comedenti. Sic
erit verbum meū quod egredietur de ore meo.
Non reuertetur ad me vacuum: sed facit que-
cunq; volui: & prosperabitur in his ad quē
misi illud. Dicit dominus omnipotens.

¶ Dñica in passione. Ad hebreos. Cap. ix.

Ratres. Christus autē assistens pōtīfex fu-
turoꝝ bonorū: peramplius & pfectius

argētū. qz bona spiri-
talia nō emūt. Vinū &
lac. per q intelligit cibos
spirituales. Nō in panī-
bus. sed i alijs q magis
famē augēt. Comedite
bonū. i. cibū q nō perit:
sed i eternū satiat. Pa-
cū sempiternū. i. legē
euāgelicā. q lex Moysi
tēporalis fuit. Fideles
nō fidelis. Paul⁹ actus
xiij. hoc citat ex septua-
gina interpretatione san-
cta Dauid fidelis. Te-
stē dedi eū. pater de filio
dicit hoc. Quā nescie-
bas. superi⁹ de filio loq-
batur: nūc ad filiū.
Querite dominū. omnes
hortatur nunc vt in tem-
pore gratie querāt deū.
Quoniam multus est.
id est propensius et libe-
ralis. Cogitationes
mee. quasi dicat: aliter
deus aliter homo in his
se habet: et ponit com-
parationē manifestam.
sed hec in superioribus
iam exposita sunt.

¶ Dominica in
passione.
Christus assistens.
Ex epistola Pauli
ad hebreos cap. ix. In
quo ministeria veteris
legis cōparat none: po-
tēstā. narrat qd in ve-
teri fiebat: nūc qd in no-
ua fit demonstrat: dices.
Christus assistens. in
greco adueniens. Pon-
tīfex futuroꝝ. sicut Bla-
ron fuit preteritorum.

EPISTOLAE

Tabernaculū nō manu factum. quale fuit Moyſi: ſed per corpus ſuum. Introiit ſemel. id eſt in eternum. In ſancta. ſcilicet ſanctorum eterna redemptione inuenta. in greco inuentus eſt. nam refertur ad chriſtum. Si enim. locus eſt a minor ad maior. Cuius aſperſus. quia videtur. Numeri capitul. xix. Cuius aſperſus. quia videtur. Numeri capitul. xix. Cuius aſperſus. quia videtur. Numeri capitul. xix.

Emundauit. in greco per futurum emundabit. Mediator eſt. intercedente morte per quam eius teſtamentum eſt cōfirmatum. Et qui ſunt vocati eterne hereditatis. id eſt ad eternam hereditatem. Accipiant repromiſſionem. ſcilicet factā Abrahā. In redemptionem pecuaricationum: que in veteri lege per ſacrificia non poterant tolli.

C. Feria ſecunda ſequenti. Actum eſt verbum domini. Ex Iona propheta capitul. iij. in quo continetur quod pacto Iona executus eſt ſibi a deo imperatū hoc eſt vt iret Niniuem. Secundo. quia illud idem preceperat. Que loquor. id eſt antea ſum locutus. Ite re trium dierum. vt vici omnes vrbis peragraretur. Adhuc quadraginta dies. ſubaudi reſtat: qui ſunt dati ad penitentiam. Saccis. id eſt cilicio ex pilis caprarū. Sedit in cinere. humilians ſe videlicet coram domino. Et clamauit. per os. ſ. preconiis. In fortitudine. ſ. fortiter.

tabernaculū nō manu factū: id eſt nō huius creationis: neq; per ſanguinē hircorū aut vitulorū; ſed p pprū ſanguinē introiit ſemel in ſancta: eterna redēptione inuēta. Si em ſanguis hircorū aut taurorū: & cinis vitulę aſperſus iquinatos ſanctificat ad emundationē carnis: quāto magis ſanguis xpī: qui p ſpiritū ſanctū ſemetipm obtulit immaculatū deo: emundabit cōſcientiā noſtrā ab operib; mortuis: ad ſeruiedū deo viuētī. Et ideo noui teſtamenti mediator eſt: vt morte intercedēte: in redemptionem earum preuaricationum quę ſub erant ſub priori teſtamento repromiſſionem accipiant: qui vocati ſunt eternę hereditatis. In chriſto ieſu domino noſtro.

C. Feria ſecunda. Leſtio Ione prophete. Capitul. iij.

In dieb; illis. Factū eſt verbum dñi ad Ionā prophetā ſecundo: dicēs. Surge & vade ad Ninivē ciuitatē magnā: & p̄dica in ea p̄dicationē: quā ego loquar ad te. Et ſurrexit Iona & abiit in Ninivē: iuxta verbum dñi. Et Ninivē erat ciuitas magna itinere die; triū. Et cepit Iona introire in ciuitatē itinere diei vni. Et clamauit: & dixit. Adhuc quadraginta dies: & Ninivē ſubuertetur. Et crediderunt viri Ninivite in dño: & p̄dicauerunt ieſum: & veſtiti ſunt ſaccis: a maiore vſq; ad minorē. Et peruenit verbum ad regem Ninivē: & ſurrexit de ſolio ſuo: & abiicit veſtimentū ſuū a ſe: & indutus eſt ſacco. Et ſedit in cinere: et clamauit: & dixit: in Ninivē ex ore regis & principū ei; dicēs. Homines & iumenta & boues & pecora nō guſtent quicq;: nec paſcatur: & aquā nō bibāt. Et operiatur ſaccis: homines & iumenta clament ad dñm in fortitudine.

BEATI PAULI.

Si conuertatur. quia ſicut propter peccata noſtra eſt iratus: ita et per penitentiam placabitur. Miſertus eſt ſuper maliciā. quā locutus fuerat: id eſt penam quā fuerat illis interminatus. que quia ſuit comminatio: illis mutatis et pena eſt mutata.

C. Feria tertia ſequenti. Congregati ſunt Babylonij. Ex Daniele propheta capitul. xliij. in quo poſtea: quā narravit quomodo Danielis induſtria idoli belis euerſum eſt: nūc oſtēdit quemadmodum Babylonij petierit a rege: vt Daniel deretur morti: & quo pacto liberatus eſt ex lacu leonū: & paſtus in penuria alimentorū. Aduersus regem. quia fecerit in vbe ſeditionem.

Et cōuertatur vir a via ſua mala: & ab iniquitate quę eſt in manib; eorum. Quis ſcit ſi cōuertatur: & ignoſcat deus: & reuertatur a furore ire ſue: & non peribimus? Et vidit deus opera eorum: quia conuerſi ſunt a via ſua mala: & miſertus eſt ſuper maliciā quā locutus fuerat vt faceret eis: & non fecit. Dominus deus noſter.

C. Feria. iij. Leſtio Danielis prophete. Cap. xliij.

In dieb; illis. Cōgregati ſunt Babylonij ad regē: & dixerūt ei. Trade nobis Daniēlem qui bel deſtruxit: & draconē interfecit. alioquin interfeciemus te & domum tuā. Vidit ergo rex q; irruerent in eū vehemēter: & neceſſitate cōpuſſus tradidit eis Daniēlē. Quis miſerunt eum in lacū leonū: & erat ibi ſex diebus. Porro in lacu erant leones ſeptē: & dabātur eis cotidie duo corpora: & due oues. Et tunc nō data ſunt eis vt deuorarēt Daniēlē. Erat autē Abacuc propheta in iudęa: et ipſe coxerat pulmentū: & intriuerat panes in alueolo: & ibat in campū: vt ferret meſſoribus. Dixitq; angelus dñi ad Abacuc. Fer prandiū quod habes in Babylone Daniēl: qui eſt in lacu leonum. Et dixit Abacuc. Dñe Babylone nō vidi: & locum nescio. Et apprehendit eum angelus domini in vertice eius: & portauit eum capillo capitis ſui: poſuitq; illum in Babylone ſuper lacū in impetu ſpiritus ſui. Et clamauit Abacuc: dicēs. Daniel ſerue deſ: tolle prandiū quod miſit tibi de; . Et ait Daniel. Recordatus em meſ de dñe de; me; : & nō dereliqſti diligētes te. Surgēſq; Daniel comedit. Porro angel; dñi reſtituit Abacuc cōfeſtīm in loco ſuo. Venit ergo rex die ſeptima vt lugeret Da-

nam narravit quomodo Danielis induſtria idoli belis euerſum eſt: nūc oſtēdit quemadmodum Babylonij petierit a rege: vt Daniel deretur morti: & quo pacto liberatus eſt ex lacu leonū: & paſtus in penuria alimentorū. Aduersus regem. quia fecerit in vbe ſeditionem. In lacum leonum. id eſt caneam vbi adſeruabatur & cuſtodiebatur leones. Duo corpora. an hominum. quia ſubdit & due oues. Erat Abacuc. quomodo i fame paſtus eſt Daniel: & ex leonibus liberatus. Abacuc. vnus ex duodecim prophetis minoribus. Pulmentū. carnes ſine oſſibus. Intriuerat panes. id eſt ex intrita formauerat. Eſt autē intrita maſſa informis culis cunq; rei. In alueolo. alueus eſt vas ſine receptaculo rei fluxe. Meſſoribus. quos in meſſes ſecandas conduxerat.

In vertice eius. pro ex capitis vertice. Capillo. quia capillam capitis apprehēdit: & ſic eum portauit ſublimen. In petu ſpiritus. id eſt virtute ſua ſpiritali. In loco ſuo. vnde illum rapuerat. Ut lugeret. q̄a putabat illum extinctum.

E iij

EPISTOLAE

Feria. iij. sequenti.
Deur. est dñs. Ex
Leuitico capi. xix.
vbi inter alia legis prece
pta: q sequitur comemo
rat: q pertinent ad proxi
mū. Nō perturabis in
damnū proximi qd etiā
religionem ledit. Pol
lues. i. profanabis. La
lūnam. falsam accusati
onem intemās. Et vio
lentis quibuscūq modis.

Opus mercenarij. i.
merces pro opera illius
quē cōduxisti. Surdo.
atq; proinde absenti.
Offendiculus. i. obijcē in
quē offendēs cespitet.

Personam pauperis.
quia in distribuenda tu
sticia debet considerari:
nō autē in cōmutatiua.

Criminator. i. delator:
criminum occultorum.

Sufurro. id est marini
rator. Cōtra sanguinē.
scz innocētis. Non ode
ris. cū rancore. Publi
ce. scilicet euāgelij Mar
thae. xviij. Si peccauerit
in te frater tuus rē. El
tionē. amore vindicte.
Sicut te ipsum. quia hoc
amicitiē lex erigit. Est
nihilominus in amore
ordo quidā ut nos ma
gis amemus q alios.

Feria. v. sequenti.
O Rant Daniel: di
cens. Ex Daniele
propheta capitu. iij. que
oratio non Danieli sed
Abrahe in ignis fornace
posito tribuitur. Dile
ctum tuum. quem dilexi
sti & translulisti in p̄salc
stinā ex hū d̄aldeozi.

nielē: et venit ad lacū & introspectit: & ecce Da
niel sedēs in medio leonū. Et exclamauit rex vo
ce magna: dicens. Magnus es domine deus
Danielis. Et extraxit eum de lacu leonum. Il
los autem qui perditionis eius causa fuerant:
intromisit in lacum: & deuorati sunt in momē
to coram eo. Tunc rex ait. Paueāt habitātes in
vniuersa terra deū Danielis. quia ipse est libera
tor & saluator: facies signa & mirabilia in cōlo
& in terra. qui liberauit Danielē de lacu leonū.

Feria. iij. Lectio libri Leuitici. Cap. xix.
N diebꝫ illis. Locutꝫ est dñs ad Moysen:
dicens. Loqꝫe ad oēm cetū filiorū israel: &
dices ad eos. Ego dñs deꝫ vꝫ. Nō facietis furtū:
nō mētiemini: nec decipiet vnusquisqꝫ pximū
sū. Non perturabis in nomine meo: neq; pol
lues nomen domini dei tui. Ego dominus. Nō
facies calumniā proximo tuo: nec vi oppri
mes eum. Non morabitur opus mercenarij
tui apud te mane. Non maledices furdo: nec co
ram ceco pones offendiculum: sed timebis do
minum deum tuum: quia ego sum dominus.
Non facies q iniquū est: nec iniuste iudicabis.
Nec consideres personam pauperis: nec hono
res vultum potētis. Iuste iudica proximo tuo.
Nō eris criminator: nec sufurro in populis. Nō
stabis contra sanguinem proximi tui. Ego do
minus. Non oderis fratrem tuum in corde tuo:
sed publice argue eum: nec habeas super illo
peccatum. Non queras vltionem: nec memor
eris iniurię ciuium tuorum. Diliges amicū
tuū sicut te ipsum. Ego dominus. Leges meas
custodite. Ego enim sum dominus deꝫ vester.
Feria. v. Lectio Danielis pphete. Cap. iij.
N diebꝫ illis. Orauit Daniel: dicens. Dñe
deꝫ ne despicias populū tuū: neq; auferas
miam tuā a nobis: ppter Abraā dilectū tuū: &
Isaac seruū tuū: & israel sanctū tuū quibꝫ locutꝫ

BEATI PAULI.

Pollicēs. hec repromissio Abraā primo: deinde posteris facta est a deo. Immi
nuti sumus. exules: dispti: & ab omibꝫ alijs hoibus cōtēpti. Nō est princeps. qd Sede
chias captiuꝫ erat. Neq; ppheta. q nobis denūciat quō sis placidus. Neq; holo
caustū. i. sacrificia: quia nō habemus sacerdotes in captiuitate positi. In anima cō
trita. sic David psal. l. cor cōtritu & humiliatū. Sacrificiū nrm. i. cordis cōtritu. Ne
cōfundas nos. q non im
petrat quod petit: relin
quitur quasi cōfusus.

es pollicens q multiplicares semē eorum sicut
stellas cōli: & sicut arenam q est in litore maris.
quia dñe imminuti sumus plusquā oēs gentes:
sumusq; humiles in vniuersa terra hodie pro
pter peccata nostra. Et nō est i tēpore hoc prin
ceps: & ppheta: & dux: neq; holocaustū: neq;
sacrificiū: neq; oblatio: neq; incēsum: neq; lo
cus primitiarū coram te vt possimus inuenire
misericordiā tuā: sed in aio cōtrito: & spiritu hu
militatis suscipiamur. Sicut in holocausto aries
tūm & taurorū: & sicut in milibus agnorū p̄n
guinū: sic fiat sacrificiū nostrū in conspectu tuo
hodie vt placeat tibi: quia nō est cōfusio cōfidē
tibus in te. Et nūc sequimur te in toto corde: &
timemus te: & querimus faciē tuam. Nō cōfun
das nos: sed fac nobiscū iuxta māuetudinē tuā
& secūdū multitudinē misericordię tuę. Et erue
nos in mirabilibꝫ tuis: & da gloriā nomini tuo
dñe: et cōfundantur omēs qui ostēdūt seruis tuis
mala. Cōfundantur in omnipotentia: & robur
eorū cōteratur. Et sciāt quia tu es dñs deꝫ solus:
& gloriosus sup orbē terrarū. Dñe deꝫ noster.

Feria sexta. Lectio Ieremię pro
phete. Capitu. xviij.

IN diebꝫ illis. Dixit Ieremias. Dñe omēs
qui te derelinquūt cōfundētur. Recedētes
a te in terra scribētur: quoniā dereliquerunt ve
nam aquarū viuentiū domini. Sana me dñe &
sanabor: saluū me fac & saluus ero: quoniā laus
mea tu es. Ecce ipsi dicunt ad me: vbi est verbū
domini: veniat. Et ego nō sum turbatus: te pa
storem sequēs: & diem hominis nō desiderauit:
tu scis. Quod egressum est de labijs meis: rectū

Feria. vj. sequenti.

Ixit Ieremias:
Dñe omēs q te de
relinquūt. Ex Ieremia
cap. xviij. Nec lectio cōti
nuatur superiori: que le
gebatur feria quinta se
cūde dñice in quadrage
sima. Qui te derelin
quūt. seruiedo dijs alie
nis. In terra. id est in
inferioribꝫ terre: hoc est
apud inferos. Venam
aquarum. silētium in vi
tam eternam Ioannis.
iij. Sana me domine.
Ieremie precatio est.

Et sanabor. a morbo
quē tu solus potes sana
re. Ipsi. quibꝫ verba
tua denūciant. Verbi
dñi. i. pena quam nobis
minabaris. Veniat. i.
verbi illud. quasi dicat:
nō veniet. Nō sum tur
batus. propter verba eo
rum. Sequēs te. i. mā
data tua exequēs. Dñe
hominis. i. viā delicio
sam quā pleriq; omnes
sequuntur. Nō egressū
est. malos coarguendo.

EPISTOLAE

In conspectu tuo, quia tu illud mihi iussisti. Non sis formidini. Id est pens quā alius es infirmus non veniat super me. Confundantur pro confundentur. Dupli-
ci contritione, hoc est mortis et captiuitatis. Contere eos. id est cōteres vt supra. id est non opatiue aut imperatiue sed enūciatiue. Sabbato sequenti.

Iherunt impij. Ex Jeremia propheta cap. xviij. paucis verbis immutatis, Ita pro eo qd hic legitur: di-

versus impij iudei ad in-
teritū in originali legit.
Edixerunt venite et co-
gitemus cōtra Jeremiā
cogitationes: et est obsti-
natio iudeorū in christi
par illi quam habuerit
in Jeremiā. Cogitatio-
nes. id est vias quibus il-
lum occidamus tanquā
prophetā falsā nobis de-
nūnciantem. Lex a sa-
cerdote. quia nihilomi-
nus docebit eam. Cōsi-
liū a sapiente. id est a se-
ptuaginta seniorib⁹ quos
Moyse instituit. Ser-
mo a propheta. qui futu-
ra nobis denūciat. Per-
cutiam⁹ lingua. testimo-
nia falsā intendentes.

Attēde dñe. deprecatio
est Jeremie. Audi. ad
puniendum eos. Pro
bono malū. quasi dicat:
certe reddidit mihi ab his.

Fouēā anime mee. i.
perniciem vite mee. In
cōspectu tuo. id est qd ti-
bi sim obsecutus facien-
do que illis erant vitiosa
ti. Clamor de domib⁹.
scilicet fame et gladio pe-
reclitum. Latronē. qui
eos distrabat atq; distri-
bet et in captiuitatem du-
cat. Propitius. relin-
quēdo impunitā iniqui-
tatem illorū. In tempore
furoris. i. vindicte tue.

Domīnica in ra-
mis palmarum.

in conspectu tuo fuit. Non sis tu mihi formi-
dini: spes mea tu: in die afflictionis. Confun-
dantur qui me persequuntur: & non confun-
dar ego. Paueant illi: & non paueam ego. In-
duc super eos diem afflictionis: & duplici con-
tritione contere eos. Domine deus noster.

Sabbato. L. sō Jeremię pphete. Cap. xviij.
In diebus illis. Dixerunt impij iudei ad
inuicem. Venite cogitemus cōtra iustum
cogitationes. Non enim peribit lex a sacerdo-
te: neq; consiliū a sapiente: neq; sermo a pro-
pheta. Venite percutiamus eum lingua: & non
attendamus ad vnīuersos sermones eius. Atten-
de domine ad me: & audi vocem aduersariorū
meorum. Nūquid redditur pro bono malum:
quia foderunt foueam animę meę? Recordare
qsteterim in conspectu tuo: vt loquerer pro eis
bonum: & auerterem indignationem tuam ab
eis. Propterea da filios eorum in famem: & de-
duc eos in manus gladij. Fiant vxores eorum
viduę absq; liberis: & viri earū interficiantur
morte. Iuuenes eorū cōfodiātur gladio in pre-
lio. audiat clamor de domibus eorum. Addu-
ces enim super eos latronem repente: quia fo-
derunt foueam vt caperent me: & laqueos ab-
sconderunt pedibus meis. Tu autem domine
scis omne consiliū eorū aduersum me in mor-
tem. Ne propitius iniquitatis eorum: & pecca-
tum eorum a facie tua non deleantur. Fiant cor-
ruentes in conspectu tuo: in tempore furoris
tui Domine deus noster.

Domīnica in ramis palmarum. Bea-
ti Pauli ad Philippenses. Cap. ii.

BEATI PAULI.

39 71
Ratres. Hoc sentite in vobis. Ex epistola ad philippenses cap. ii. philippenses
exemplo christi paulus ad humilitatem hortatur. Hoc sentite in vobis. scilicet
quod christus sensit in se. In forma dei. i. per essentiam deus. Non rapinam.
quasi rem alienā sibi usurpās. Exinantiuit se. i. abiecit se. Formā serui. i. hoīs dei
seruitio geniti. In similitudinē. qd et si verus homo: nō tamē in originali peccato ge-
nitus. Habitū. i. figurā
vt in greco habetur.

Ratres. Hoc enim sentite in vobis: quod
& in christo Iesu. Quicum in forma dei
esset: non rapinam arbitratus est: esse se equalē
deo: sed semetipsum exinantiuit formā serui ac-
cipiens: in similitudinē hominum factus: &
habitu inuentus vt homo. Humiliauit semet-
ipsum factus obediens vsq; ad mortem: mor-
tem autem crucis. Propter quod & deus exalta-
uit illū: & donauit illi nomē quod est sup omne
nomē: vt in nomine Iesu omne genu flectatur:
coelestium terrestrium & infernorum. Et oīs lingua cō-
fiteat quia dñs Iesus xp̄s in gloria est dei patris.

Feria. ii. Lectio Eſaie pphete. Cap. l.
In diebus illis. Dixit Eſaia. Domin⁹ de⁹
aperuit mihi aurem: ego autem non con-
tradico: retrorsum non abi. Corpus meum
dedi percutientibus: & genas meas vellenti-
bus. Faciem meam non auerti ab increpanti-
bus & conspuentibus in me: dñs deus auxilia-
tor meus: & ideo nō sum confusus. Ideo posui
faciem meā vt petram durissimā: & scio quoniā
non cōfundar. Iuxta est qui iustificat me: quis
contradiceat mihi? Stemus simul? Quis est ad-
uersarius meus? Accedat ad me. Ecce dominus
deus auxiliator meus? Quis est qui cōdemnet
me? Ecce omnes quasi vestimentum conteren-
tur: tineā comedet eos? Quis ex vobis timens
deum: audiens vocem serui sui? Quis ambula-
bit in tenebris: & non est lumē ei? Speret in no-
mine domini: & innitatur sup dñm deū suū.

penas sceleris in me commissi. Serui sui. i. christi hominis qui vt ait paulus formā
serui accepit. In tenebris. signorātie. Itā est lumē ei. quasi dicat: nullus. Speret
in noīe dñi. oīs fidelis. Et innitatur. qd in illo est omne fundamentū et stabilitas.

Alq; ad mortē. et nō quā
cōs mortē: sed mortem
crucis. signominiosam.
propter qd. i. ppter quā
humilitatē. Exaltauit
illum in resurrectione et
ascēsiōe. Sup omē no-
mē. i. qd sit xp̄s de⁹ et ho-
mo. Celestium. tres mū-
di partes complectitur
celum terras: inferos.

Feria. ii. sequenti.
Dixit Eſaia. Do-
min⁹ de⁹ aperuit.
Ex Eſaia cap. l. qd si-
ne cōtrouersia de christi
passione intelligendum
est: in cuius persona di-
cit propheta. Aperuit
mihi aurem. insinuādo
futuram passionē. Itā
contradico. Dixit enim
fiat voluntas tua. Re-
trorsum nō abi. sed me
querētibus obtuli. Cor-
pus et genas. hoc et euan-
geliste testantur: sicut et
que sequuntur. Itā sum
confusus. i. passus a pa-
tre repulsum. Et petra.
ad perpetuū durissi-
mā queq;. Qui iustifi-
cat me. scilicet pater qui
est iust⁹ quoniā vtriusq;
eadē natura. Qui con-
demnet me. i. iuste. alio-
qui iniuste cōdenatus
est. Cōterentur. i. luēt

EPISTOLAE

¶ Feria. iij. sequenti.

Dixit Jeremias. Dñe demōstrasti mihi. Ex Jeremia cap. xj. quod totū ad christi passionē pertinet. Et sunt vba christi sub pñona pphete. Studia eorū. q̄ ostia mihi reuelasti futura. Lignū subaudi venenatū puta taxū aut rhododaphnen. Tu autē dñe. subaudi attēde orationi mee. Ultionē tuā. qua illos sceleris vlticaris. et hoc non zelo vindicte: sed amoris iusticie.

¶ Feria. iij. sequenti.
Dixit filie sion. Ex Esaiā cap. lxiij. et lxiij. Qui loci de christo exponitur pñm de eius aduētu et partim de eius de passione. Dicite filie sion. i. ecclesie hoc est fidelium cōgregationi. Venite p̄ vlturus est. Merces ei eo. cuius scz iuxta opera sua. Vocabunt eos. i. angel. q̄d pulus sanctus. vocatū est. Tu autē. i. ecclesia. Civitas quesita. quē de? quesivit. Et nō de relicta. i. potestate demonū. Quis est iste. vba sunt angelorū admiratū christi ascensionem. De edom. i. idumea vbi regnavit Esau q̄ cognominatus est edom. hoc est ruber. De bosra. civitate arabie. vbi vestes purpura inficiebātur. In stola sua. i. veste iugni castitatis. hoc ē i hu manitate. Ego: christi? respōdet. q̄d opugna tor. i. defensor eorū qui me sequūtur. Quare. vba sunt iterū angelorū: q̄bus subditur christi respōsum. Torcular calcaui. i. vnas torcularis p̄ quas intelligim? passio nis tormēta. Nō fuit vir meū. quia est ab omnibus derelictus. Calcaui eos. hec vba ad tēpus aliud pñm: puta ad antichristū. Dies vltionis. cui? meminisse necesse est. Retributiōis. in iudicio vniuersali. Circūspexi. hac etiā ad superiora pñm.

¶ Feria. iij. Lectio Ieremię pphete. Cap. xi.
In diebus illis. Dixit Ieremias. Dñe demōstrasti mihi: & ego cognoui: tu ostendisti mihi studia eorū: & ego quasi agn? māfuer? qui portatur ad vltimā. & nō cognoui: quia cogitauerunt sup cōsilia dicētes. Mittamus lignū in panē eius: & eradamus eum de terra viuētū. Et nomē eius nō memoretur amplius. Tu autē domine sabaoth qui iudicas iuste: & probas renes & corda: videā vltionem tuam ex eis. Tibi enim reuelauī causam meam: Dñe deus meus.

¶ Feria quarta. Esaię prophete. Cap. lxiij. et lxiij.

Hacc dicit dñs deus. Dicite filie sion: Ecce saluator tuus venit: Ecce merces eius cum eo: & opus illius corā illo. Et vocabunt eos populus sanctus: redempti a dño. Tu autem vocaberis quesita civitas: & non derelicta. Quis est iste qui venit de edom: tinctis vestib? de bosra. Iste formosus in stola sua: gradiens in multitudine fortitudinis suę. Ego qui loquor iusticiā: & propugnator sum ad saluandum. Quare ergo rubrum est indumentum tuū: & vestimenta tua sicut calcantium in torculari? Torcular calcaui solus: & de gentibus nō est vir meū. Calcaui eos in furore meo: & conculcaui eos in ira mea. Et aspersus est sanguis eorū sup vestimēta mea: & omnia indumenta mea inquinaui. Dies enim vltionis in corde meo: annus retributiōis meę venit. Circūspexi & nō erat auxiliator:

Calcaui eos. hec vba ad tēpus aliud pñm: puta ad antichristū. Dies vltionis. cui? meminisse necesse est. Retributiōis. in iudicio vniuersali. Circūspexi. hac etiā ad superiora pñm.

BEATI PAVLI.

De antichristo quidam hec omnia intelligunt: sed in prophetis semper ordo pñm tatur earum rerum quas futuras aut factas predicauit.

Dixit Esaias. Dñe q̄s credidit auditui nro. Ex Esaiā cap. lxiij. q̄d totū de christi passione exponitur.

quis credidit. pro credider q̄ est frequēs apud prophetas. Auditui nostro. pro sermone quē a spiritu sancto audiuimus. Brachii dñi. i. filius p̄ quē pater operatur. quasi dicat: paucis. Et ascēdet. i. nascetur. Corā eo. i. patre. Quasi virgultū. i. frutex. De terra sitiēti. i. de virgine impolluta. Species. cū illuderes a iudeis. Et desiderauimus. hoc fecerūt patriarche et prophete. Quasi absconditus. p̄ pudore. Hec reputauimus. i. saluatores: sed erat reuera. Quasi leprosum. cū nō esset. Vultus noster. cōciliatōis cū deo. Cuius liuore. i. sanguine decolori. Iniquitate omnī. ut vnus pro omnibus satisficeret. Oblatus est. id est ad passionē venit.

¶ Lectio Esaię prophete. Cap. lxiij.

In diebus illis. Dixit Esaias. Dñe quis credidit auditui nro: & brachiū dñi cui reuelatū est. Et ascendit sicut virgultū corā eo: & sicut radix de terra sitiēti. Et nō est species ei neq; decor. Et vidimus eū: & nō erat aspectus: & desiderauimus eū despectū & nouissimū virorū: virum dolorū & sciēre infirmitatē. Et quasi absconditus vultus ei? & despectus. vnde neq; reputauim? eū. Vere lāguores nostros ipse tulit: & dolores nostros ipse portauit. Et nos reputauimus eum quasi leprosum: & percussus a deo: & humiliatū. Ipse autē vulneratus est propter iniquitates nostras: attritus est propter scelera nostra. Disciplina pacis nostre super eum: & liuore eius sanati sumus. Omnes nos quasi oues errauimus: vnusquisq; in viam suam declinauit: et dominus posuit in eo iniquitatem omnium nostrum. Oblatus est quia ipse voluit: & non aperuit os suum. Sicut ouis ad occasionē ducetur: & quasi agnus coram tondente se obmutescet: & non aperiet os suum. De angustia: & de iudicio sublati sunt. Generationē illi? quis enarrabit? Quia absconditus ē de terra viuētū. Propter scelus ppli mei percussus ē. Et dabit impios p sepultura: & diuites p morte sua: eo q̄ iniquitatem nō fecerit: nec dolus fuerit in ore eius: & dominus voluit conterere eum in infirmitate.

quis credidit. pro credider q̄ est frequēs apud prophetas. Auditui nostro. pro sermone quē a spiritu sancto audiuimus. Brachii dñi. i. filius p̄ quē pater operatur. quasi dicat: paucis. Et ascēdet. i. nascetur. Corā eo. i. patre. Quasi virgultū. i. frutex. De terra sitiēti. i. de virgine impolluta. Species. cū illuderes a iudeis. Et desiderauimus. hoc fecerūt patriarche et prophete. Quasi absconditus. p̄ pudore. Hec reputauimus. i. saluatores: sed erat reuera. Quasi leprosum. cū nō esset. Vultus noster. cōciliatōis cū deo. Cuius liuore. i. sanguine decolori. Iniquitate omnī. ut vnus pro omnibus satisficeret. Oblatus est. id est ad passionē venit.

De angustia. i. mortis per resurrectionē. Et de iudicio. quo omnes descedebant ad inferos. Generationē ei? scilicet diuinā. quia si legeretur quare sensus esset manifestus. nam dixit ineffabilem eius generationē. sed ait mortuus? respon det propter scelus tē. Percussus enim. id est percuti permisi. Erabit impios. mortis auctores. quod factum est hierosolymis a Tito euersis.

Si posuerit animam, sed ponet igitur videbit. Semen longeuum, id est christia-
nismum longe lateque patentem et usque in seculi finem permanentem. Voluntas do-
mini per illum fit.

Cleria quinta in cena domini.

Ratres. Cōueniētibus vobis. Ex. i. Pauli epistola ad Corinthios cap. xi. Corin-
thios Paulus instituit circa corporis christi cōmuniōis usum. Cōueniētibus in

vnū, ad sacramēti eucha-
ristie picipationē. **N**ō
est. i. nō cōtingit vobis.
Dilectam cenā. q̄a ordine
purbatis. Presumit,
i. ate sumit. i. quā veniat
ad cōmunionē. Ebrius
est. ex vino q̄s psumpsit.

Domos nō habetis, in
greco nō pericula nō habe-
tur, quasi dicat: nō licet
vobis hoc facere ante cō-
munionē. Contēntis,
nō venientes cum alijs.

Cōfunditis, in eorū cō-
fusione hoc faciētes.
Laudo vos, subaudi in
alijs. Adhuc q̄ mihi hoc
reuelauit. Tradebat,
a iuda proditore. Fre-
git, post verba cōsecratio-
nis. Similiter calicē,
i. vinū in calice. Nouū
testamētū, quemadmo-
dum vetus in sanguine
agni: ita et nouū in san-
guine christi. Annūcia-
bitis, ipsam recolendo et
memorādo. Donec ve-
niat, in fine seculi ad iu-
dicandū, ostensa deinde
tāti sacramēti institutio
ne demonstrat qualiter
sit sumendū. Indigne,
i. non obseruatis q̄ sunt
obseruāda. Reus erit,
accusandus ventis. Pro-
bet se. i. conscientia suam
examinet. Non diudi-
cans, i. discernens hūci-
bum spiritale ab alijs.
Ideo, id est ex hac causa
q̄ indigne accipiunt.

Si posuerit p peccato animā suā: videbit semē
lōgeuū: & volūtas dñi in manu eius dirigitur,
pro eo quod tradidit in mortē animā suam: &
cum sceleratis reputatus est. Et ipse peccata mul-
torum tulit: & pro transgressoribus rogauit vt
non perferent. Dicit dominus omnipotens.

Cleria. v. in cena dñi. Ad Corinth. i. Ca. xi.

Ratres. Cōueniētibus ergo vobis in vnū:
iam nō est dñicam cenā māducare. Vnus
quisq; enim suā cenā psumit ad māducandū.
Et alius quidē esurit: alius autē ebrius est. Nun-
quid domos nō habetis ad manducandū & bi-
bendū? Aut ecclesiā dei contēntis: & cōfundis
tis eos qui non habēt? Quid dicā vobis: Lau-
do vos: in hoc nō laudo. Ego em̄ accepi a dño
quod & tradidi vobis: quoniā dominus Iesus
in qua nocte tradebatur: accepit panem: & gra-
tias agens fregit: & dixit. Accipite: & mandu-
cate. Hoc est corpus meū: quod pro vobis tra-
detur. hoc facite in meā cōmemorationē. Simi-
liter & calicem: postquā cenauit: dicens. Hic ca-
lix nouū testamētū est in meo sanguine. Hoc
facite quotiescūq; biberitis in meā cōmemora-
tionē. Quotiescūq; enim māducabitis panē
hunc: & calicē bibetis: mortē dñi annūciabitis
donec veniat. Itaq; quisq; manducauerit pa-
nem hūc: & biberit calicem dñi indigne: reus
erit corporis & sanguinis domini. Probet autē
seipsum homo: & sic de pane illo edat: & de cali-
ce bibat. Qui enim māducatur & bibit indigne:
iudiciū sibi māducatur: & bibit: nō diiudicās cor-
pus dñi. Ideo iter vos multi infirmi & ibecilles:

Dormiunt, obcunt, iudicemur, scilicet a domino per talem modum. Dum iudi-
camur, id est a dño sic castigamur. Dānemur, i. eternaliter.

In tribulatione sua. Ex. i. ppheta cap. vi. in quo ppheta demōstrat miseria-
tionem diuinā et impunitis q̄b' hec misericordia cōceditur. Dicit igit in tribulatio-
ne sua, i. peccatorū penitētia. Mane, q̄s fuit sub Joāne baptista q̄ precessit christi vt

et dormiūt multi. Qd si nosmetipsos diiudica-
rem: nō vtq; iudicemur. Dū iudicamur autē:
a dño corripimur: vt nō cū hoc mūdo dānemur

Cleria. vi. in parascuē. I. i. Osee. Cap. vi.

Haec dicit dñs. In tribulatione sua mane
cōsurgēt ad me. Venite & reuertamur ad
dominū: quia ipse coepit & sanabit nos: percu-
tiet & curabit nos. Viuificabit nos post duos
dies: & in die tertio suscitabit nos: & viuē? in
conspētu eius: sciēmus: sequemurq; vt cogno-
scamus dominū. Quasi diluculū preparatus
est egressus eius: & venit quasi imber nobis tē-
poraneus & serotinus terre. Quid faciam tibi
ephrāim: quid faciam tibi iuda? Misericordiā
vestra quasi nubes matutina: & quasi ros mane
pertrāsens. Propter hoc dolauī in prophetis:
& occidi eos in verbis oris mei: & iudicia tua
quasi lux egrediētur. Quia misericordiā volui:
& nō sacrificiū: & sciētā dei plusq; holocaustū.

CExodi. Capitū. xxi.

In diebus illis. Dixit dñs ad Moysen & Aa-
ron i terra egypti. Mēsis iste vobis est pri-
cipiū mēsiū: primus erit in mēsi? añi. Loqmini
ad vnūuersum cetū filiorū israel: & dicite eis. De
cima die mēsis huius: tollat vnusq; agnū p fa-
milias & domos suas. Sinaut minor est numerus
vt sufficere possit ad vescēdū agnū: assumat vici-
nū suū qui cōtū? est domui suę: iuxta numerū
animarum: quę sufficere possint ad esum agni.

In quo agitur de celebratione agni paschalis qui p̄signabat christi passionem.
Mensis iste, id est luna proxima equinoctio verno que fere contingit in mense Mar-
tio. Primum erit, quod iudei adhuc obseruant per intercalationes. Annusquisq;
i. pater familias. Tollat agnū, q̄ poterat esse quocq; hēdus vt paulo post dicitur est.

ba sunt properantiū ad
baptisma Joānis. Ce-
pit in captiuitatē duxit,
p̄ercussit. idem dicit
sed alijs verbis. Post
duos dies, quibus fuit
christus in sepulchro.
Suscitabit nos, quia il-
lius resurrectio fuit cau-
sa nostre: vt ait paulus.

Quasi diluculū, quia
est lux vera et sol iusticie.
Imber tēporaneus, i.
opportunos ad terre fer-
tilitatem. Serotinus,
ideocq; magis desidera-
tus. Quid faciā, dicit
quibus mia denegatur.

Ephraim iuda, duas
tribus alloquitur. Rubes
matutina, q̄ dissoluitur
et dissipatur a sole sine
utilitate. Dolui in p̄-
phetis, i. per prophetas
vos corripi. Et occidi
eos, i. a vobis occidi per-
missi s̄i predicarent ver-
ba mea. Et iudicia tua,
per q̄ punieris. Quasi
lux, q̄ manifesta erunt.
Misericordiā volui sub-
audi a te. Et sciētiam
dei, i. cognitionem. vos
autē nō cognouistis aut
cognoscere voluistis.

Dixit dñs ad Mo-
ysen et Aaron. Ex li-
bro Exodi capitū. xxi.

EPISTOLAE

Tolletis & hedum. non quod vtrunq; deberent sacrificare sed alterutrum. Ad vesperam. post occasum solis eius diei. Attusq; postem. id est vtriusq; ostium siue ianuā. Azymos panes. id est sine fermento. Lactucis agrestibus. id est amaritudinibus:

vt est in hebreo. Locuti aqua. i. elixi. Decinge. quasi expediti ad pugnam hoc est precincti et cū baculis: quod est viatorum. Est enim phase. quod sequitur transitus domini ab interprete adlectū est. Et nota quod hic phase nō ponitur proprie sed per allusionē ad transitū angeli pcutientis primogenita egyptiorū.

Sabbato sequenti.

In principio creauit deus. Ex Genesis libro cap. i. In quo agitur de creatione mundi: qd pertinet ad primū artificis fidei: in qua potissimū instituebatur eo die cathecumenis cū presertim illis tēporibus esset manicheorum secta frequēs. qui dicebāt hec vixit bilia: non a deo: sed a demone fuisse creata. et qd lectio qd ad cōtextū attinet est plena: non tangā nisi quosdā locos ambiguos. Inanis & vacua. i. nō ornata vt nūc est.

Serebat sup aquas. in hebreo volitabat. in chaldeo iussitabat. Hieronymus in hebraicis quæstionibus incubabat aquas siue fouebat aquas.

Fiat lux. i. hebreo fit lux. Dies vnus. id est primus oim dierū. Aquas ab aquis. i. celsi crystallini ab inferioribus demētis: vnde in cantico. aque oēs que sup celos sunt.

Erit autē agnus absq; macula: masculus anniculus. Iuxta quē ritum tolletis & hedum: & seruabitis eum vsq; ad quartādecimā diem mēsis huius. Immolabitq; eum vnīuersa multitudo filiorum israel ad vesperam: & sument de sanguine eius: ac ponēt super vtrunq; postē: & in superlaminaribus domorū: in quibus comedent illū. Et edēt carnes nocte illa assas igni: & azymos panes cū lactucis agrestibus. Nō comedetis ex eo crudū qd: nec coctū aqua: sed assum tantum igni. Caput cum pedibus eius & intestinis vorabitis: nec remanebit quicquā ex eo vsq; mane. Si quid residuum fuerit: igne comburetis. Sic autem comedetis illum. Renes vestros accingetis: & calciamenta habebitis in pedibus: tenētes baculos in manibus: & comedetis festinanter. Est enim phase. id est transitus dñi.

Sabbato sancto pasche. Genesis. Cap. i.

In principio creauit deus cœlum & terrā. Terra autem erat inanis & vacua: & tenebre erant super faciem abyssi: & spiritus domini ferebatur sup aquas. Dixitq; deus. Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucē qd esset bona: & diuisit lucē a tenebris. Appellauitq; lucē diē: & tenebras noctē. Factumq; est vespere: & mane dies vnus. Dixit quoq; deus. Fiat firmamentū in medio aquarum: & diuidat aquas ab aquis. Et fecit deus firmamentum. Diuisitq; aquas que erant sub firmamento ab his que erant super firmamentum. Et factum est vespere: & mane dies secundus. Dixit vero deus. Congregentur aque que sub cœlo sunt in locum vnum: & appareat arida. Factūq; est ita. Et vocauit deus aridam terram: congregationesq; aquarum

BEATI PAULI.

appellauit maria. Et vidit deus qd esset bonum: & ait. Germinet terra herbā virentē: & facientē semen: & lignū pomiferū facies fructum iuxta genus suū: cuius semē in semetipso sit sup terrā. Et factū est ita. Et protulit terra herbā virentē: & afferentē semē iuxta genus suū: lignumq; facies fructum: & habēs vnūquodq; sementē secundū speciem suam. Et vidit deus qd esset bonū: factumq; est vespere: & mane dies tertius. Dixit autē deus. Fiant luminaria in firmamento cœli: & diuidant diē ac noctē: & sint in signa: & tēpora: & dies: & annos: vt luceant in firmamento cœli: & illuminēt terrā. Et factum est ita. Fecitq; deus duo magna luminaria: luminare maius: vt preesset diē: & luminare minus vt preesset nocti: & stellas. Et posuit eas in firmamento cœli: vt lucerent super terram: & preessent diē ac nocti:

& diuiderent lucem ac tenebris. Et vidit deus qd esset bonum. Factumq; est vespere: & mane dies quartus. Dixit etiā deus. Producant aque reptile animę viuētis: & volatile super terram sub firmamento cœli. Creauitq; deus cete grandia: & omnem animam viuētem atq; notabilem quam produxerāt aque in species suas: & omne volatile secundum genus suum. Et vidit deus qd esset bonum. benedixitq; eis: dicens. Crescite & multiplicamini: & replete aquas maris: atq; multiplicent super terram. Et factum est vespere: & mane dies quintus. Dixit quoq; deus. Producat terra animam viuētem in genere suo iumenta & reptilia: & bestias terre secundum species suas. Factumq; est ita. Et fecit deus bestias terre: iuxta species suas: & iumenta: & omne reptile terre in genere suo. Et vidit deus qd esset bonum: & ait. Faciamus hominē ad imaginē & similitudinem nostram: & prefit piscibus maris: & volatilibus cœli: & bestis vnīuersisq; terre: omnisq; reptili quod mouetur in terra. Et creauit deus hominē ad imaginē & similitudinem suam: ad imaginem dei creauit illum: masculum & fœminam creauit eos. Benedixitq; illis deus: & ait. Crescite & multiplicamini: & replete terram & subscite eam: & dominamini piscibus maris: & volatilibus cœli: & vnīuersis animantibus que mouentur super terrā. Dixitq; deus.

42
Culus semen. sicut nuclei in pomis et grana in siliis et spici: vnde possunt reseminari.

Eas in firmamento. i. in octaua sphaera. Reptile. id est aquatilia qd potius reptant quā gradiantur. Cete grandia. puta balenas, orcas, physeteras. Omne volatile. etiam aues ex aqua produxit. Vasculum et fœminam. hinc fonte plato in symposio accipit quod homo i vtroq; sexu est creatus primum vnde secutus in vtroq; sexum. et adhuc secabitis: quoniam omnia mēbra habet duplicia.

EPISTOLAE

Omnia ornatus co-
rum celi stelle sol et lu-
na. Terre arborum
et animalium.

uerfis que mouentur in terra: & in quibus est anima uiuens: ut ha-
beant ad uescendum. Et factum est ita. Viditque deus cuncta que fece-
rat: & erant valde bona. Et factum est uespere: & mane dies sextus.
Igitur perfecti sunt celi & terra: & omnis ornatus eorum. Comple-
uitque deus die septimo opus suum quod fecerat: & requieuit die septi-
mo ab uniuerso opere quod patrarat. **¶ Lectio Exodi. Cap. xlii.**

Factum est in vigilia.
Ex libro Exodi ca-
pi. xlii. In quo postea
dixit perfectione hebreor-
um ex egypto: & maris rubri
diuisione: & egyptiorum in-
sequendum ardore: nunc
quid deus fecerit in hosti-
bus persequentibus. In vigilia
matutina. quia nox in qua
tuor vigilas diuidebat.

Per colinam ignis &
nubis. in quibus hebreos
precedebat. Exercitus. hoc
est magna pars exercitus.

Egyptii. qui non erant
occisi. Ad egyptios. i.
contra egyptios. Ad ve-
ro quidam dicunt mare diui-
sum per duodecim miliaria
et unamquamque tribum suam
iter arripuisse: ego ne-
scio unde hoc acceperit.

Apprehender septem
mulieres. Ex Esa-
ia propheta capi. lii. In
quo postea quam prophe-
ta predixit vastationem
mala peruentura: nunc
quid inde sequatur ostē-
dit: dicens quod uirilis bel-
lo interieptis. Septem
mulieres etc. consueuerunt
hebrei numerum septena-
rium pro pluribus ponere.

Ecce vobis dedi omnem herbam afferentem seminem super
terram: & uniuersa lingua que habent in semetipsis
sementem generis sui ut sint vobis in escam: & cunctis
animantibus terre: omnique volucris celi & uni-
uersis que mouentur in terra: & in quibus est anima uiuens: ut ha-
beant ad uescendum. Et factum est ita. Viditque deus cuncta que fece-
rat: & erant valde bona. Et factum est uespere: & mane dies sextus.
Igitur perfecti sunt celi & terra: & omnis ornatus eorum. Comple-
uitque deus die septimo opus suum quod fecerat: & requieuit die septi-
mo ab uniuerso opere quod patrarat. **¶ Lectio Exodi. Cap. xlii.**

In diebus illis. Factum est in vigilia matuti-
na: & ecce respiciens dominus super castra egyptio-
rum per colinam ignis & nubis: interfecit
exercitum eorum: & subuertit rotas curruum: ferebam
turque in profundum. Dixerunt ergo egyptii. Fu-
giamus israel: dominus enim pugnat pro eis contra nos.
Et ait dominus ad Moysen. Extende manum tuam su-
per mare: & reuertatur aqua ad egyptios super
curruum & equites eorum. Cunctique extendisset Moy-
ses manum contra mare: reuersum est primo dilu-
culo ad priorem locum. Fugientibusque egyptiis: oc-
currerunt aqua: & inuoluit eos dominus in mediis
fluctibus. Reuersique sunt aqua: & operuerunt
curruum: & equites cunctis exercitus Pharaonis:
qui sequentes ingressi fuerant mare: nec unus qui
dem superfluit ex eis. Filii autem israel perrexe-
runt per medium siccum maris: & aqua eis erant qua-
si pro muro a dextris & a sinistris. Liberauitque
dominus in die illa israel de manu egyptiorum:
& viderunt egyptios mortuos super litus ma-
ris: & manum magnam quam exercuerat dominus con-
tra eos. Timuit populus dominum: & crediderunt
domino & Moysi seruo eius. Tunc cecinit Moys-
es & filii israel canticum hoc domino: & dixerunt.

¶ Lectio Esaię prophete. Cap. llii.

In diebus illis. Apprehendent septem mu-
lieres virum unum in die illa: dicentes.

BEATI PAULI.

Panem nostrum comedemus: & vestimentis no-
stris operiemur: tantummodo inuocetur nomen
tuum super nos aufer opprobrium nostrum. In
die illa erit germen domini in magnificentia &
gloria: fructus terrae sublimis: & exultatio
his qui saluati sunt de israel. Et erit omnis qui
relictus fuerit in sion & residuus in ierusalem san-
ctus vocabitur omnis qui scriptus est in vita in
iherusalem. Si abluerit dominus sordem filiarum
sion: & sanguinem iherusalem lauerit de medio eius:
in spiritu iudicii & spiritu ardoris. Et creabit do-
minus super omnem locum montis sion: & ubi inuocatus
est nubes per diem & fumum & splendor ignis flammam
in nocte. Super omnem enim gloriam protectio &
tabernaculum erit in umbraculo dei ab estu: &
in securitate & absconsona a turbine & a pluuia.

¶ Lectio Esaię prophete. Cap. lv.

Haec est hereditas seruorum domini: & iusticia
eorum apud me dicit dominus. Omnes sitiētes ve-
nite ad aquas: & qui non habetis argentum prope-
rate emite & comedite. Venite emite absque argen-
to: & absque ulla commutatione vinum & lac. Quas-
re appenditis argentum non in panibus: & labo-
rem vestrum non in saturitate. Audite audientes
me: & comedite bonum: & delectabitur in crassitu-
dine anima vestra. Inclinate aurem vestram & veni-
te ad me: audite & uiuet anima vestra. Et seruiam
vobiscum pactum sempiternum: misericordias Da-
uid fideles. Ecce testem populi dedi eum: ducem ac
preceptorem gentibus. Ecce gentem quam nesciebas
vocabis: & gentes que non cognouerunt te ad te
currēt propter dominum deum tuum: & sanctum israel
quia glorificauit te. Querite dominum dum in-
ueniri potest: inuocate eum dum prope est. De-
relinquat impius viam suam: & vir iniquus cogita-
tiones suas: & reuertatur ad dominum & misere-
bitur eius: & ad deum nostrum quoniam multum est ad
ignoscendum. Non enim cogitationes meae cogita-

panem nostrum. id est
nostris manibus acqui-
situm et sic de vestibus.

Nomen tuum. scilicet
quod dicamur uxores
tue. Opprobrium no-
strum. sterilitatis scilicet
aut viduitatis. In
die illa. scilicet tempore
legis gratie. Germen
domini. id est Christi & dei
filii. Fructus terre.
id est virginis Christi ma-
tris. Qui saluati sunt.
id est crediderunt ex in-
deis. In sion. id est in
ecclesia. In vita. id est
in libro vite: in quo san-
cti conscripti sunt. Si
abluerit. immo quia
abluet. sicut enim in plu-
ribus locis si reperitur.
Silarum sion. id est ec-
clesie. Iudicii et ardo-
ris. id est iusticie et amo-
ris. nam propter hec duo
Christus pro nobis pas-
sus est. Et creauit do-
minus. ad bonorum con-
solationem et protectio-
nem: pro creabit. Ru-
bem. scilicet in umbram
que protegat ab estu.

Per diem quemadmo-
dum filios israel prece-
debat per diem in colu-
na nubis & fumi: & per
noctem in flamma ignis: ad
que hoc in loco alludit.

Hec est hereditas.
Ex eodem Esaię ca-
pit. lii. in calce capitis: quod
iungitur cum principio
capitis. lv. quod est post
tum est supra sermone
dominice quartę in qua
dragisma. Ipete illic ex
positionem cum lectione.

EPISTOLAE

Ratres. Si cōsurrexistis cū xpō. Ex epistola Pauli ad Colossē. cap. iij. in quo postea quillo in fidei veritate instituit: nūc hortat illos ad bona spiritualia optāda. Cōsurrexistis. p. fidē & charitatē. Quē sursum sunt. i. celestia. Abi. i. in celo. Mortui estis. i. xpō in baptismo cōsepulti. Abscondita. q̄a mortui mūdo: vni autem deo. Apparuerit i iudicio finali. Vita vīa. i. p. quā viuunt. Apparebitis cū ipō. et iudicē glorie participes.

Dominica in resurrectione.

Ratres. Expurgate vetus fermentū.

Ex epistola Pauli ad Corinthios. i. capitul. v.

quia in fine precedentis lectionis dixit apostolus cauendū esse ab inani gloria. quia modicum fermentum totam massam corrumpit: sic parua scintilla magnum excitat ignem: nunc infert igitur fratres expurgate rē. hoc est nō residet in vobis aliquis fomes veteris peccati. Noua conspersio. id est massa sine mixtura. Sicut estis azymi. id est per baptismum a peccato veteri mūditi. et alludit ad panes azymos quibus in pascha vescabantur.

Pascha nostrum. quod signabatur per agnum: sicut per azymos panes puritas nostre conscientie. igitur ad has epulas apostolus Corinthios hortatur expulsis veteribus peccatis.

Seria. i. sequenti.

In diebus illis. Stas Petrus in medio.

Ex Actibus apostolorum capit. x. in quo Petrus accersitus a Cornelio centurione et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

tiones vestre: neq; vīe vestre vīe mee: dicit dñs. Quia sicut exaltatur celi a terra: sic exaltatē sūt vīe mee a vīs vestris: & cogitationes mee a cogitationib⁹ vīs. Et quō descendit imber: & nix de celo: & illuc ultra nō reuertetur: sed inebriat terrā: & infundit eā: & germinare eā facit: & dat semē ferētī: & panē comedētī: sicerit verbū meū quod egredietur de ore meo. Nō reuertetur ad me vacuū: sed faciet quēcūq; volui: & prospera bitur in his ad quē misi illud. Dicit dñs omps.

Ad Colossenses. Capitul. iij.

Ratres. Si cōsurrexistis cū christo: quē sursum sunt querite: vbi est xp̄s i dextera dei sedēs. Quē sursum sunt sapite: non quē sup terrā. Mortui em̄ estis: & vita vestra abscondita est cū christo in deo. Cū em̄ xp̄s apparuerit vita vestra: tūc & vos apparebitis cū ipso in gloria.

Dominica in resurrectione. Ad Corinthios prima. Capitul. v.

Ratres. Expurgate vetus fermentū vt sitis noua conspersio: sicut estis azymi. Et em̄ pascha nrm̄ immolatus est xp̄s. Itaq; epulemur. Nō in fermento veteri: neq; in fermento malicie & nequitie: sed in azymis synceritatis & veritatis.

Seria secunda. Actuum. Cap. x.

In diebus illis. Stas Petrus in medio plebis: dixit. Viri fratres vos scitis q̄ factum est verbū per vniuersam iudeā. Incipiens em̄ a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

et rogatus ab illo et alijs compluribus: vt de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis et cetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim a Galilea post baptismū quod predicauit iohannis

BEATI PAULI.

Iesum a nazareth. cōstructio inusitata idiomati latino. q̄ho sunt spiritu sancto vñxit eū iesum. sic in psal. cui⁹ p̄cipatio ei⁹. Pertrāsīt. i. p. oēm iudeā. Testes sum⁹. q̄a oib⁹ interfuit. Hō oīm pplo. q̄a ea q̄ trāscēdit naturā de⁹ reuelat primo superiorib⁹ ordinib⁹: et p illos inferiorib⁹. Vobis. i. testib⁹. q̄b⁹ dixit. et eritis mibi testes in ierusalē & iudea. Iudex vniuersi. q̄a p̄ oīm iudiciū dedit filio. Iohannis ca. v. Vēs prophete. id est non solum nos sumus testes.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

Surgēs Paul⁹ & manu silētiū indicens ait. Viri fratres filii generis Abraā: & qui in vobis timēt deū. vobis verbū salutis hui⁹ missum est. Qui em̄ habitabant ierusalē: & principes ei⁹ hūc ignorātes: & voces pphetarū quē per oīm sabbatū legūtur: iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inueniētes in eo: petierūt Pilato vt interficeret eum. Cūq; cōsumassent oīa q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumēto. Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui vñsus est per dies multos his qui simul ascenderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nunc sunt testes eius ad plebē. Et nos vobis annūciamus eam quē ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominū nostrū.

Seria. iij. sequenti.

EPISTOLAE

Aperiens Petrus os suū. Ex actibus apostolorum cap. iij. Sed hec verba que proponuntur: scilicet viri israelite et qui timetis deum audite: altunde sumpta sunt et a concinnatore diuini officij adiecta. Verba autē Petri hec sunt. Deus Abraā et quibus verbis Petrus vitur ad populum stupentem ob miraculum illud quod claudum ambulare fecit: dicitos non in virtute propria id fecisse: sed in nomine Iesu christi illius quem cruci fixerant. Illo iudican

te dimitti. id est dimittē dum esse. id enim ipsa tus censebat. Virum homicidam. scilicet barabbam seditiosum illi atq; proinde homicidā.

Deus per omnipotentiam suam suscitauit christum qua homo erat.

Hunc quem videris. scilicet claudum. Nomen eius. scilicet christi.

Confirmavit. id est in pedes suos stabiluit. Sed nunc quid aliud restat: nisi vt penitentiam agatis.

¶ Feria quinta sequenti.

Angelus domini. Ex actib⁹ Apostolorum capitul. viij. In quo posteaquam posuit predicationem Philippī apostoli in Samaria: nunc describit quomodo eunuchum ethiopē baptizauit. Angelus domini. missus a deo. Contra meridiana. quia Haza meridionalis est ad hierosolimam: vnde Philippus profecturus erat. Hec est deserta. id est non in Haza que illo tēpore extrabat erat Palestine iudee emporium nobile. nā alia fuit Haza vetus: de qua in Genesi et Iudici libror: et in prophetis q̄ fuit eueria: de qua hoc in loco. Cādacis regine. hui⁹ meminit Strabo vbi de ethiopia: dicitos habuisse filii iulsi. Legens Esaiā. ex quo videbatur hic iam deducisse lras hebraicas: atq; inde cognouisse christi vēturū. Ad curru. quo veliit eunuch⁹.

In diebus illis. Aperiens Petrus os suū: dixit. Viri israelite: et qui timetis deū audite. Deus Abraā: et deus Isaac: et de⁹ Iacob: De⁹ patrū n⁹orū glorificauit filiū suū Iesum: quē vos quidē tradidistis et negastis ante faciē Pilati: iudicante illo dimitti. Vos autē sancti et iusti negastis: et petistis virū homicidam donari vobis: autore vero vitē interfecistis. quē de⁹ suscitauit a mortuis: cui⁹ nos testes sum⁹. Et nūc fratres scioq; p ignoratiā fecistis: sicut et principes vīi. De⁹ aut qui prenūciāuit p os omniū pphe tarū pati christum suū: impleuit sic. Penitemini igit⁹ et cōuertimini: vt deleantur vestra peccata.

¶ Feria. v. Actū Apostolorū. Cap. viij.

In diebus illis. Angelus dñi locutus est ad Philippū: dicens. Surge & vade cōtra meridianū ad viā quē descendit ab ierusalem in Gazam: hec est deserta. Et surgēs abiit. Et ecce vir ethiops eunuchus potens Cādacis regine ethi opum: qui erat super omnes gazas eius: venerat adorare in ierusalem. Et reuertebatur sedens super currum suū: legensq; Esaiam prophetam. Dixit autem spiritus Philippo. Accede & adiugete ad currum istum. Accurrēs autem Philippus: audiuit illum legentem Esaiam prophetam. Et dixit. Putasne intelligis quē legis? Qui ait. Et quomodo possum itelligere: nisi aliquis ostenderit mihi? Rogauitq; Philippū vt ascen

deret: & sederet secum. Locutus autem scripturā quam legebat erat hic. Tanquam ouis ad occisionem ductus est: & sicut agnus corā ton dente se sine voce: sic non aperuit os suū. In humilitate iudicium eius sublatum est. Generationem eius quis enarrabit? Quoniam tollitur de terra vita eius. Respondens autem eunuchus: Philippo dixit. Obsecro te: de quo propheta dicit hoc: de se: aut de alio aliquo. Aperiens autem Philippus os suū: et incipiens a scriptura ista: euangelizabat illi Iesum. Et dum iret per viam: venerunt ad quādā aquam. Et ait eunuchus. Ecce aqua. Quis prohibet me baptizari? Dixit autem Philippus. Si credis ex toto corde: licet. Et respondens dixit. Credo filium dei esse Iesum christum. Et iussit stare currum. Et descenderunt vterq; in aquam. Philippus et eunuchus: & baptizauit eum. Cum autem ascendissent de aqua: spiritus domini rapuit Philippum: & amplius non vidit eum eunuchus. Ibat autem per viam suā gaudens. Philippus autem inuentus est in azoto. Et pertransiens euangelizabat ciuitatibus cum eis: donec veniret cesaream: nomen domini nostri Iesu christi.

BEATI PAULI.

Tanquam ouis. quod est in Esaiā capitul. liij. qui locus nimirū de christo intelligitur. Obmutescet. quia malum pro malo non reddidit. In humilitate. quia per mortem abiectissimam peruenit ad hoc vt daretur sibi ius et potestas: quia pater omne iudiciū dedit filio. Generationem eius. aut de generatione illius eterna qua processit ex patre loquitur: aut quod multos christicolos creabit. Tollitur

de terra. quia nisi grani frumeti mortui fuerit: ipsum solum manet. Joannis. xij. De aliquo alio. puta de messia in lege pmissio. Et sic philippus arripies occasiōem cepit illi docere. Rapuit philippum. ex quo patuit eunuch⁹ fuisse missus a deo: ideo subdit qd ibat gaudēs. In azoto. ciuitate Palestine ne sed nō obiecta a tribu iuda cui fuerat sorte data. Cesareā. ciuitatē quoq; Palestine iudee in ora maritima q̄ pri⁹ turris stratonis dicebatur. ¶ Feria. vi. sequenti.

Christus semel pro peccatis. Ex prima Petri epistola cap. iij. In quo Petrus fideles instrueret dicens: q̄ melius est benefacere quā malefacere: ponit exemplum de christo: qui mortuus est pro peccatis nō suis sed nostris. Mortificatos carne. id est infensibiles factos ad desideria carnis. Viuificatos spiritu. id est intelligētes spiritualia. In quo. predicato hoc vocando ad penitentiam peccatores fuit figura predicationis christi: ideo dicit in quo. id est ad figurandum peccatores mortificationē in carne: et viuificationem in spiritu.

¶ Feria sexta. Lectio beati Petri apostoli. Capitul. iij. Harissimi. Christus semel pro peccatis nostris mortuus est: iustus pro iniustis vt nos offerret deo: mortificatos quidem carne: viuificatos autem spiritu. In quo et his qui in

In carcere. ligati consuetudine peccandi. Predicauit. scilicet per Moë seruum suum. Expectabant dei patientiam. Per annos. scilicet centum viginti. ut scribitur Genes. capitul. vi. Cum. id est quo tempore medio Moë fabricabat arcam. Baptisma per aquam. scilicet. Est autem in hoc similitudo quod Moë et familia ex diluio euasit in arca. nos autem ex peccatis per baptismam. Deposito carnis for-

dium. quia non tam cor-
pus & animam abluit. Interrogatio bone con-
scientie. quia baptizandus interrogatur an cre-
dat in deum. Per resurrectionem. quia et nos
similiter resurgemus.

De glutiens mortem. que antea nos deglutie-
bat. De qua propheta. Ero mors tua o mors: & morsus tuus inferne.

Sabbato sequenti. Deponentes omnem maliciam. Ex prima Petri epistola capitul. secundo. In quo posita aquam apostolus instituit fideles de regene ratione spirituali: nunc instituit eos de educatione consequenti ipsam regenerationem. et quia vitia sunt prius abicienda: quas virtutes inseratur. Deponentes & cetera. Simulatioes. quas grece vocat hypocrisis. Detractiones. proximis detrahendo. Sicut modo geniti. scilicet innocentes & simplices: sed non ignorant: sed ratione utentes. Lac. id est doctrinam fidei facilem. Ad quem. scilicet christum. Lapidem viuum. In se & effectus. Reprobati. de quo psalmista Lapidem quem reprobauerunt edificantes. Et ipsi. scilicet vos. Superedificamini domos. id est in domos similitudine: siue templis in quibus estis sacerdotes. Scriptura. Esai. cap. xlviii. ex translatione septuaginta. Lapidem summi. id est christum. de quo in psal. lvi. factus est in caput anguli. Eo bis honor. scilicet erit hic lapis. Non credentibus. scilicet erit lapis offensionis.

in carcere erant: spiritu veniens predicauit: qui creduli fuerant aliquando: expectabant dei patientiam in diebus Noe: cum fabricaretur arca: in qua paucę id est octo animę salutę factę sunt super aquam. Quod & nos nunc similis formę saluos facit baptismam: non carnis depositio for-
dium: sed conscientię bonę interrogatio in deum. Per resurrectionem Iesu christi domini nostri qui est in dextera dei patris.

Sabbato. Lectio beati Petri apostoli. i. Cap. ii. Harissimi. Deponetes omnem maliciam & omnem dolum: & simulatioes: & inuidias: & omnes detractiones: sicut modo geniti infantes rationabile sine dolo lac concupiscite: ut in eo crescatis in salutem: si tamē gustatis quoniam dulcis est dñs. Ad quē accedētes lapidē viuū: ab hominibus quidē reprobatū: a deo autē electum & honorificatū. & ipsi tanq̃ lapides viuī superedificamini domos spirituales i sacerdotiū sanctū: offerētes spirituales hostias: acceptabiles deo: per Iesum christum. Propter quod cōtinetur scriptura. Ecce pono in sion lapidem sumum: angularē: probatū: electum: preciosum: & omnis qui crediderit in eum nō confundetur. Vobis igitur honor credentibus non: credentibus autē lapis quē reprobauerūt edificātes: hic factus est in caput anguli. Et lapis offensionis: & petra scādali: his qui offendūt vbo nec credūt

testimoniū. i. effectū illiū testimoniū. Cetera manifesta sunt.

In quo et positi sunt. id est fundati esse deberent: nunc autem sunt increduli. Populus acquisitionis. id est quem sibi sanguine suo acquisiuit. Non populus: ante conuersionem.

Dominica in albis. Omne quod natum est ex deo. Ex prima Joannis epistola capitul. v. In quo agit de generatione diuini verbi. et quia dixit omne quod natū est rē. subdit. Nec est

in quo & positi sunt. Vos autem genus electum regale sacerdotium: gens sancta: & populus acquisitionis: ut virtutes annuncietis eius qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumen suū. Qui aliquando non populus dei: nunc autem populus dei. Qui non consecuti misericordiā: nunc autem misericordiam consecuti.

Dñica in albis. Ioannis apostoli. i. Cap. v.

Harissimi. Omne quod natū est ex deo vincit mundū. Et hec est victoria que vincit mundum fides nostra. Quis est autē qui vincit mundum nisi qui credit quoniam Iesus est filius dei? Hic est qui venit per aquam & sanguinem Iesus christus. Nō in aqua solū: sed in aqua: & sanguine. Et spiritus est qui testificatur: quoniam xpus est veritas. Quoniam tres sunt qui testimoniū dant in celo. Pater: verbū: & spiritus sanctus. Et hi tres vnū sunt. Et tres sunt qui testimoniū dāt in terra: spiritus: aqua: & sanguis. Si testimonium hominū accipimus: testimonium dei maius est. quoniam hoc est testimonium dei quod maius est: quia testificatus est de filio suo. Qui credit in filium dei: habet testimonium dei in se.

Feria. iiii. Ad Corinthios. i. Cap. xv.

Ratres. Si autem christus predicatur quod surrexit a mortuis quomodo quidā dicunt in vobis quod resurrectio mortuorum nō est. Si autē resurrectio mortuorum nō est:

testimoniū. i. effectū illiū testimoniū. Cetera manifesta sunt.

Si autem christus predicatur. Ex prima Corinthiorum epistola capitul. xv. In quo agitur de mortuorum resurrectione: quod probat ex christi ipsius resurrectione. Si christus predicatur. scilicet a me et ab alijs apostolis. consequentia tenet ex hoc quod impossibile est predicationis opus tam diuinum esse inanem.

victoria. id est quod facit vincere. scilicet fides nostra quam de verbo habemus incarnato. Filius dei. generatione eterna.

Per aquam et sanguinem. nā vtrunq̃ ex aperto latere exiit: ut significaretur aqua baptismatis habere vim omnē ex christi passione. Et spiritus. scilicet sanctus dat huius rei testimonium: quando missus est ceciditque super discipulos: docuitque illos omnē veritatē. Quoniam tres sunt. hec manifestatio est per apertam beatorū visionem. Vni sunt. in substantia & natura: que designatur per genus neutrum. Et tres sunt. que manifestant veritatem verbi. Spiritus. id est anima christi descendens ad inferos. Aqua et sanguis. id est baptismam.

vnū sunt: quia conueniunt in assertionem vnius veritatis. Testimonium. quia in ore duorum vel trium. ergo multo magis dei testimonio credemus. De filio suo. quod fecit i baptismo: & trasfiguratione: dicens. Hic est filius meus &c. Habet

EPISTOLAE

Nec christus resurrexit. sed resurrexit: igitur & mortui resurgent. et hec apostoli argumēta procedit deducendo ad incōuenientiam. scz qđ christus nō resurrexit. et qđ si des Corinthiorū est inanis & apostolorū predicatio vana. Estis in peccatis. qđ per fidē non estis mīdati: qđ etiam est incōueniens. sicut & qđ sequitur qđ mortui in christo perierunt. In christo sperātes sumus. idest expectantes hic tantū ab eo remuneri. Misericordiores.

qui sustinemus mala: & non fruimur bonis. Hic autem. hic probat cōditionalem. scilicet qđ si christus resurrexit. ex consequenti etiam mortui resurgēt. In suo ordine. quia primus qui resurrexit fuit christus. et multa corpora sanctorum surrexerunt. sed in fine seculi omnes simul resurgent in momēto et lectu oculi ut ait apostolus.

Cferia. vi. sequenti. Am adhuc essem? Ex epistola ad Romanos cap. v. In quo posteaquam apostolus ostendit virtutem fidei in iustificatione credentium: in hac ponit iustificationis motiū: qđ excludit a nobis dicens. ut quid christus cum essem infirmus. scilicet propter peccatum. Mortuus est secundum tempus. scilicet trium dierum spacio. Pro iusto. idest opus hominis quātumcumq; iusti vix meretur ut quis pro eo velit mori: igitur multo minus peccator: hoc potest mereri. Cōmēdat autē. l. cōmendabile ostēdit. Ab ira. i. ab inferno. qđ mar' est peccatorē iustificare: quā ipm a pena liberare. Et inimici essem? p. patm ad c. Reconciliati. p. mortē. i. xpi. In vita. i. post gloriosam resurrectionē. Nō solum a iustis: in greco nō solum id autē. i. salutem i. futuro. Sz & gloriā. subaudi nūc i. pēnti. **C**onica. ii. post pascha.

nec christus resurrexit. St autē christus nō resurrexit: inanis est ergo predicatio nostra: inanis est & fides vestra. Inueniemur autē & falsi testes dei: quoniam testimoniū diximus aduersus deū qđ suscitauerit christū: quē non suscitauit si mortui nō resurgunt: nam si mortui nō resurgunt: neq; christus resurrexit. Quod si christus non surrexit vana est fides vestra. Adhuc enim estis in peccatis vestris. Ergo & qui dormierunt in christo perierunt. Si in hac vita tantū in christo sperātes sumus: misericordiores sumus omnibus hominibus. Nūc autē christus resurrexit a mortuis primitiē dormitū. quoniam quidem per hominem mors: & per hominem resurrectio mortuorū. Et sicut in Adam omnes moriuntur: ita & in christo omnes uiuificabuntur. vnus quisq; autem in suo ordine primitiē christus.

CFeria sexta. Ad Romanos. Cap. v.

ERatres. Cū adhuc essem infirmus: xpus se cū dū tēpus p. impiis mortuus est. Vix em p iusto quis morit. Nā pro bono forsitan quis audeat mori: Cōmēdat autē suā charitatē de' in nobis: qm si cū adhuc pēiores essemus secū dū tēpus xps pro nobis mortuus est: multo igitur magis iustificati nūc in sanguine ipsius salui erimus ab ira p. ipm. St em cū inimici essemus reconciliati sumus deo p. mortē filii ei: multo magis reconciliati salui erimus in vita ipsius. Nō solum autē sed gloriamur in deo. Per iesum christū dñm nrm.

Conica. ii. post pascha. Beati Petri. i. Cap. ii.

Conica. ii. post pascha. Beati Petri. i. Cap. ii.

BEATI PAULI.

Christus passus est pro nobis. Ex prima Petri epistola capitulo. ii. In quo ad patientiam christianos hortatur. nam dixerat: in hoc enim vocati estis idest ut iniuriā patienter toleretis: tunc infert christus passus est &c. Vestigia eius. idest imitantes illum. Qui peccatum non fecit. in hoc imitari non possumus. Trahebat se. offerendo se querentibus ad mortem iniustam. In corpore suo penam pro nobis sustinendo.

Charissimi. Christus passus est pro nobis: vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigia eius. Qui peccatum non fecit: nec inuentus est dolus in ore eius. Qui cum male diceretur non maledicebat: cum pateretur non comminabatur. Tradebat autem iudicanti se iniuste: qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum: vt peccatis mortui iusticie viamus: cuius liuore sanati sumus. Eratis enim sicut oues errantes: sed conuersi estis nūc ad pastorem & episcopum animarum vestrarū.

CFeria. iiii. Ad Hebrēos. Cap. xiii.

ERatres. Ob edite prepositis vestris & subiacete eis. Ipsi em peruigilant quasi ratio nem pro animabus vestris reddituri: vt cū gaudio hoc faciant & nō gemētes. Hoc enim nō expedit vobis. Orate pro nobis. Cōfidimus em quia bonam conscientiam habemus in omnibus bene volentes conuersari. Amplius autē deprecor vos hoc facere: vt quā celerius restituar vobis. De' autē pacis qui eduxit de mortuis pastorem magnū ouium in sanguine testamenti eterni dominum nostrū Iesum christū: aptet vos in omni bono: vt faciatis eius voluntatē: faciēs in vobis qđ placeat corā se per iesum christū. Cui est gloria in secula seculorū. Amē.

CFeria. vi. Actū Apostolorū. Cap. iiii.

In diebus illis. Multitudinis autem credentium erat cor vnum: & anima vna. Nec quisquā eorū qđ possidebat aliquid suū esse dicebat: sed erant illis omnia cōmunia.

Multitudinis autē credentium. Ex actib' apostolorū cap. iiii. in quo describit credentium scā cōmunio & primo i genere. Et vni. qđ inuicē cōnectabatur charitate.

Peccatis mortui. idest non peccando. Iusticie. idest christo nos iustificari. Cuius liuore. Ex Esaiā sumptum est. Episcopum. idest speculatorem.

CFeria quarta sequenti.

Obedite prepositis vestris. Ex epistola Pauli ad hebrēos capitulo. xiii. In quo apostolus docet quomodo hebrei se debent habere circa prelatos. Ipse enim. reddit rationem quare debeant obedire illis. Cum gaudio. cum viderint vos sibi obsequentes. Non expedit vobis. scilicet quod illi laborent et vos non obediat. Orate pro nobis. idest adiuuare nos precibus vris apud deum. Bene volentes conseruari. idest desiderantes bonam conuersationem omnium.

Restituar vobis. aberat enim ab hierosolymis. Deus pacis. bene precatur illis in clausula epistole. Eduxit pastorem. idest a mortuis suscitauit. Testamenti eterni. quod sanguine christi confirmatum est.

CFeria. vi. sequenti.

EPISTOLAE

Virtute magna. quia faciebant miracula virtute diuina. **Gratia magna.** id est amor qui facit omnia communia. unde sequitur: neque quisquam erat egens: quia omnia erant omnium. **Que** sequuntur per se patent.

Domínica tertia post pascha.

Obscuro vos tanquam aduenas. **Ex prima Petri epistola capitulum secundo.** et continuatur epistole precedenti: cuius initium est. Deponentes omnem maliciam. Itaque inducit hoc in loco Apostolus fideles ad diffusio nem fidei per exemplum sancte conuersationis: dicens. Obscuro vos.

Aduenas et peregrinos. scilicet a ciuitate celesti. A carnalibus desiderijs. sicut peregrini qui non immorantur in voluptatibus que occurrunt in via: sed properant in patriam.

Conuersationem bonam. non ad propriam laudem: sed ad dei gloriam. ideo subdit ut glorificet deum. In die visitationis. id est cum diuina gratia illos conuertent. Omnia creature humane. scilicet habenti a deo regiminis autoritate. ideo subdit siue regi siue missus a rege. Quasi liberi. scilicet libertate vera que est a virtute. et non sub preceptu libertatis non obediendo superioribus. que sequitur patent usque ad verbum dyscolis. Sunt enim dyscholi homines morosi et difficiles: et quibus mala est conuersatio: quod olys particula in compositione in malum sonat semper.

Gratia dei. id est res grata deo.

Domínica quarta. Ad Hebreos. Cap. ix.

Seria quarta sequenti.

Oharissimi. Obscuro vos tanquam aduenas & peregrinos abstinere vos a carnalibus desiderijs que militat aduersus animam. Conuersationem vestram inter gentes habentes bonam: ut in eo quod detractant de vobis tanquam de malefactoribus ex bonis operibus vos considerantes: glorificent deum in die visitationis. Subiecti estote omni humane creature propter deum. Siue regi quasi precellenti: siue ducibus tanquam ab eo missis: ad vinctam malefactorum: laudem vero bonorum. Quia sic est voluntas dei: ut beneficientes obmutescere faciatis imprudentium hominum ignorantiam. Quasi liberi: & non quasi velamen habentes malicie libertatem: sed sicut serui dei. Omnes honorate: fraternitatem diligite. Deum time: regem honorificate. Serui subditi estote in omni timore dominis. Non tantum bonis & modestis: sed etiam dyscholis. Hec est enim gratia: in christo iesu domino nostro.

Seria quarta sequenti.

BEATI PAULI.

Non enim in manu facta. **Ex epistola Pauli ad Hebreos capitulum ix.** In quo posteaquam multa de sacerdotio veteris legis dixit: comparat illud chasti sacerdotio. Manu facta. quale fuit tabernaculum Moyses et Salomonis templum. Aerorum. quia templa sunt ad celi similitudinem. Pro nobis. scilicet mediator. Et sepe offerat se. sed semel oblatus est: ut dicit ad multorum exhausti

Ratres. Non enim in manu facta sancta Iesus introiuit exemplaria verorum: sed in ipsum coelum: ut appareat nunc vultus dei pro nobis. Neque ut sepe offerat semetipsum: que ad modum pontifex intrat in sancta per singulos annos in sanguine alieno. Alioquin oportebat eum pati frequenter ab origine mundi. Nunc autem semel in consumatione seculorum ad de substitutionem peccati per hostiam suam apparuit. Et quemadmodum statutum est hominibus semel mori: post hoc autem iudicium: sic & christus semel oblatus est ad multorum exhausti da peccata. Secundo sine peccato apparebit omnibus expectantibus se in salutem.

Seria sexta sequenti.

Nemo nostrum sibi viuit. **Ex epistola Pauli ad Romanos capitulum xiii.** In quo ostendit quomodo maiores habere se debeant ad minores. Et ponitur ratio que accipitur ex parte eius ad quem pertinet de seruo alterius iudicare hoc est de proximo. is autem est christus: cui omnes viuimus aut morimur. Nemo. quia nos non sumus domini vite aut mortis nostre. In hoc. id est hoc dominum est morte sua consecutus: ut sit dominus noster per redemptionem. Tu autem ponitur ratio que accipitur ex parte eius qui iudicat temere de alio.

Domínica quarta. Iacobi Apostoli. Capitulum primo.

In manducando. scilicet ea que sunt in lege Moysi prohibita. In non edendo. reputando illi insanu quia non edit in lege prohibita. Ante tribunal. ubi de his iudicatur. Scriptum est Isaie. xlv. Itaque conclusio est inter. **Domínica iiii. post pascha.**

De potestate tenebrarum. i. diaboli. Dilectionis. quia pater diligit filium: & per illi nos. In quo. i. per quem. Primogenitus. i. ante omnia alia creata genitus per naturam cum sint alia per creationem. In ipso condita. idest per ipsum. quia verbo domini omnia creata sunt. Siue throni. quatuor angelorum ordines nominat: per quos et alios quinq; intelligit. Caput ecclesie. in corpore mystico. Principiū. idest primus qui rexit ad vitam immortalem. Complacuit. scilicet deo inhabitare in ipso. idest in christo homine. Alia patent.

De potestate tenebrarum: & transfudit in regnū filii dilectionis sue: in quo habemus redemptionem & remissionem peccatorum. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus omnis creature. Quoniam in ipso condita sunt vniuersa in coelis & in terra visibilia & inuisibilia. Siue throni: siue dominationes: siue principatus: siue potestates: omnia per ipsum & in ipso creata sunt. Et ipse est ante omnes: & omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis ecclesie: qui est principium primogenitus ex mortuis: ut sit in omnibus ipse primatum tenens. Quia in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare: & per eum reconciliari omnia in ipsum pacificans per sanguinem crucis eius: siue quę in coelis sunt: siue quę in terra.

De potestate tenebrarum. i. diaboli. Dilectionis. quia pater diligit filium: & per illi nos. In quo. i. per quem. Primogenitus. i. ante omnia alia creata genitus per naturam cum sint alia per creationem. In ipso condita. idest per ipsum. quia verbo domini omnia creata sunt. Siue throni. quatuor angelorum ordines nominat: per quos et alios quinq; intelligit. Caput ecclesie. in corpore mystico. Principiū. idest primus qui rexit ad vitam immortalem. Complacuit. scilicet deo inhabitare in ipso. idest in christo homine. Alia patent.

De potestate tenebrarum: & transfudit in regnū filii dilectionis sue: in quo habemus redemptionem & remissionem peccatorum. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus omnis creature. Quoniam in ipso condita sunt vniuersa in coelis & in terra visibilia & inuisibilia. Siue throni: siue dominationes: siue principatus: siue potestates: omnia per ipsum & in ipso creata sunt. Et ipse est ante omnes: & omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis ecclesie: qui est principium primogenitus ex mortuis: ut sit in omnibus ipse primatum tenens. Quia in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare: & per eum reconciliari omnia in ipsum pacificans per sanguinem crucis eius: siue quę in coelis sunt: siue quę in terra.

De potestate tenebrarum. i. diaboli. Dilectionis. quia pater diligit filium: & per illi nos. In quo. i. per quem. Primogenitus. i. ante omnia alia creata genitus per naturam cum sint alia per creationem. In ipso condita. idest per ipsum. quia verbo domini omnia creata sunt. Siue throni. quatuor angelorum ordines nominat: per quos et alios quinq; intelligit. Caput ecclesie. in corpore mystico. Principiū. idest primus qui rexit ad vitam immortalem. Complacuit. scilicet deo inhabitare in ipso. idest in christo homine. Alia patent.

De potestate tenebrarum. i. diaboli. Dilectionis. quia pater diligit filium: & per illi nos. In quo. i. per quem. Primogenitus. i. ante omnia alia creata genitus per naturam cum sint alia per creationem. In ipso condita. idest per ipsum. quia verbo domini omnia creata sunt. Siue throni. quatuor angelorum ordines nominat: per quos et alios quinq; intelligit. Caput ecclesie. in corpore mystico. Principiū. idest primus qui rexit ad vitam immortalem. Complacuit. scilicet deo inhabitare in ipso. idest in christo homine. Alia patent.

De potestate tenebrarum: & transfudit in regnū filii dilectionis sue: in quo habemus redemptionem & remissionem peccatorum. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus omnis creature. Quoniam in ipso condita sunt vniuersa in coelis & in terra visibilia & inuisibilia. Siue throni: siue dominationes: siue principatus: siue potestates: omnia per ipsum & in ipso creata sunt. Et ipse est ante omnes: & omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis ecclesie: qui est principium primogenitus ex mortuis: ut sit in omnibus ipse primatum tenens. Quia in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare: & per eum reconciliari omnia in ipsum pacificans per sanguinem crucis eius: siue quę in coelis sunt: siue quę in terra.

De potestate tenebrarum. i. diaboli. Dilectionis. quia pater diligit filium: & per illi nos. In quo. i. per quem. Primogenitus. i. ante omnia alia creata genitus per naturam cum sint alia per creationem. In ipso condita. idest per ipsum. quia verbo domini omnia creata sunt. Siue throni. quatuor angelorum ordines nominat: per quos et alios quinq; intelligit. Caput ecclesie. in corpore mystico. Principiū. idest primus qui rexit ad vitam immortalem. Complacuit. scilicet deo inhabitare in ipso. idest in christo homine. Alia patent.

De potestate tenebrarum: & transfudit in regnū filii dilectionis sue: in quo habemus redemptionem & remissionem peccatorum. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus omnis creature. Quoniam in ipso condita sunt vniuersa in coelis & in terra visibilia & inuisibilia. Siue throni: siue dominationes: siue principatus: siue potestates: omnia per ipsum & in ipso creata sunt. Et ipse est ante omnes: & omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis ecclesie: qui est principium primogenitus ex mortuis: ut sit in omnibus ipse primatum tenens. Quia in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare: & per eum reconciliari omnia in ipsum pacificans per sanguinem crucis eius: siue quę in coelis sunt: siue quę in terra.

Oportet datum optimū. Ex epistola Jacobi cap. i. In quo remouet errorem dicentium quod bonum meriti non est a deo: sed ab ipso homine. Datum optimū. idest bonū meriti. Et omne donū perfectū idest bonū glorie. A patre luminis. cui omnia sunt aperta sicut in lumine diei claro. Immutatio & obumbratio. Sicut nobis qui semper immutamur et aliquando dies: aliquando nox. Venit nos. per modum adoptionis. In xpo. idest per filium. Intra creaturam. scilicet quantum ad gratiam. Scitis. pro scire debetis. Sit autē. precepta moralia proponit que satis parent per se. Inscitum verbum. idest quod mentibus in serendum est.

De potestate tenebrarum. i. diaboli. Dilectionis. quia pater diligit filium: & per illi nos. In quo. i. per quem. Primogenitus. i. ante omnia alia creata genitus per naturam cum sint alia per creationem. In ipso condita. idest per ipsum. quia verbo domini omnia creata sunt. Siue throni. quatuor angelorum ordines nominat: per quos et alios quinq; intelligit. Caput ecclesie. in corpore mystico. Principiū. idest primus qui rexit ad vitam immortalem. Complacuit. scilicet deo inhabitare in ipso. idest in christo homine. Alia patent.

De potestate tenebrarum: & transfudit in regnū filii dilectionis sue: in quo habemus redemptionem & remissionem peccatorum. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus omnis creature. Quoniam in ipso condita sunt vniuersa in coelis & in terra visibilia & inuisibilia. Siue throni: siue dominationes: siue principatus: siue potestates: omnia per ipsum & in ipso creata sunt. Et ipse est ante omnes: & omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis ecclesie: qui est principium primogenitus ex mortuis: ut sit in omnibus ipse primatum tenens. Quia in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare: & per eum reconciliari omnia in ipsum pacificans per sanguinem crucis eius: siue quę in coelis sunt: siue quę in terra.

De potestate tenebrarum. i. diaboli. Dilectionis. quia pater diligit filium: & per illi nos. In quo. i. per quem. Primogenitus. i. ante omnia alia creata genitus per naturam cum sint alia per creationem. In ipso condita. idest per ipsum. quia verbo domini omnia creata sunt. Siue throni. quatuor angelorum ordines nominat: per quos et alios quinq; intelligit. Caput ecclesie. in corpore mystico. Principiū. idest primus qui rexit ad vitam immortalem. Complacuit. scilicet deo inhabitare in ipso. idest in christo homine. Alia patent.

De potestate tenebrarum. i. diaboli. Dilectionis. quia pater diligit filium: & per illi nos. In quo. i. per quem. Primogenitus. i. ante omnia alia creata genitus per naturam cum sint alia per creationem. In ipso condita. idest per ipsum. quia verbo domini omnia creata sunt. Siue throni. quatuor angelorum ordines nominat: per quos et alios quinq; intelligit. Caput ecclesie. in corpore mystico. Principiū. idest primus qui rexit ad vitam immortalem. Complacuit. scilicet deo inhabitare in ipso. idest in christo homine. Alia patent.

EPISTOLAE

Omnem in alterutrum. Ex epistola Jacobi apostoli cap. v. In quo inducit fideles ad penitentiam sacramentum: per quod remittuntur peccata mortalia. Alterutrum. id est unum deo sed etiam alteri homini. Pro invicem. id est vicissim. id est alter pro altero. Deprecatio iusti. ergo iniusti non est accepta. Helias. quod dixit perbat Helie exemplo sumptum ex iiii. Regum cap. xvij. Et non pluit. quod factum est propter peccatum Achab et Jezabel uxoris illius. Rursum oramus. Ex eodem libro cap. iij. sequenti.

Veritate. siue fidei: siue morum. Operit multitudinem peccatorum. scilicet ut dixerim quod non videbatur a deo.

Feria quarta. sequenti.

Obscuro vos primum. Ex prima epistola Pauli ad Timotheum capitulum ij. In quo Timotheum instituit quod orare debeat pro subditis: immo et pro omnibus. Ut quietam. id est pro temporum quiete et tranquillitate. Pietate. id est religione. Castitate que coniuncta est religioni. Vergilius. et casta maneant in religione nepotes. Hoc bonum. scilicet orare pro omnibus. Veritatis. scilicet evangelice vult omnes venire. Unus deus. scilicet licet est qui omnes creavit et vult illos salvos esse. Unus mediator. qui nos deo reconciliat.

Testimonium confirmatum est per apostolorum predicationem: et miraculorum operationem.

In fide et veritate. id est que pertinent ad fidem et veritatem.

In vigilia ascensionis.

Unicus nostrum. In quo ostendit quod omnes fideles sunt unum corpus mysticum: cuius caput est Christus.

Charissimi. Cōfitemini alterutrum peccata vestra: & orate pro invicem: ut saluemini. Multum enim valet deprecatio iusti assidua. Helias homo erat similis nobis passibilis: & oratione oravit: ut non plueret super terram: & non pluit annos tres: & menses sex. Et rursum oravit in celum: & dedit pluviam: & terra dedit fructum suum. Si quis autem ex vobis erraverit a veritate: & converterit quis eum: scire debet: quoniam qui converti fecerit peccatorem ab errore vię sue: salvabit animam eius a morte: et operiet multitudinem peccatorum.

Feria. iij. ad Timotheum. i. Cap. ii.

Charissimi. Obsecro vos primum omnium fieri obsecrationes: orationes: postulationes: gratiarum actiones pro omnibus hominibus: & pro regibus: & omnibus qui in sublimitate sunt constituti: ut tranquillam & quietam vitam agamus in omni pietate & castitate. Hoc enim bonum est & acceptum coram salvatore nostro deo: qui omnes homines vult salvos fieri: & ad agnitionem veritatis venire. Unus est enim deus: & vnus mediator dei & hominum: homo Christus Iesus: qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. cuius testimonium teporibus suis confirmatum est: in quo positus sum ego predicator apostolus. Veritatem dico non metior: doctor gentium in fide & veritate.

In vigilia ascensionis. ad Ephesios. Cap. iij.

Ratres. Vnicuique nostrum data est gratia secundum mensuram donationis Christi.

data est gratia. Ex epistola Pauli ad Ephesios capitulo quarto. In quo ostendit quod omnes fideles sunt unum corpus mysticum: cuius caput est Christus. Secundum mensuram. alijs scilicet plus: et alijs minus.

BEATI PAULI.

Dicit subaudi scriptura. Et Esaias cap. lxxij. Captivitate. Illos qui in limbo inferorum erant detenti. Dedit dona. in die pentecostes dedit dona spiritus sancti. et cotidie dat quibus vult. Quid est. id est qualiter intelligendum. Descendit hominem assumpturus. Impletur oia. que de illo per prophetas scripta erant. Dedit. distribuendo diversa dona. Consumationem sanctorum. id est perfectionem fidelium. Corporis Christi. ecclesie cuius caput est Christus. In unitate fidei. id est qui sumus in illius fide uniti. In virtute perfecti. quia omnes in erate Christi sumus suscitadi.

In die ascensionis. Primum quidem sermonem feci de omnibus. Theophile quem dicit Lucas evangelista scripsit quem dicunt fuisse episcopi Asiaticum. Primum sermonem. evangelium dicit quod scripsit incipiens a sacerdotio Zacharie: et terminavit in ascensione domini. Usque in diem. ascensionis. Precipiens. quod essent facuri. Prebuit se vivum. post resurrectionem usque ad ascensionem: qui fuerunt dies quadraginta. Arguementis. id est figuris ut modo hortalus Magdalene: nunc peregrinus duobus discipulis. Conuolens. id est simul cum illis comedens. Promissione patris. demissione scilicet spiritus sancti. Joannis capitulum xij. Spiritu sancto. quem non conferebat Joannis baptisma. Qui conuenerant. scilicet cum illo manducantes et bibentes. Regnum Israel. nam adhuc non sentiebant spiritualiter. Virtute spiritus sancti.

In die ascensionis. L. Actum apostolorum. Cap. i.

Primum quidem sermonem feci de omnibus. Theophile quem dicit Lucas evangelista scripsit quem dicunt fuisse episcopi Asiaticum. Primum sermonem. evangelium dicit quod scripsit incipiens a sacerdotio Zacharie: et terminavit in ascensione domini. Usque in diem. ascensionis. Precipiens. quod essent facuri. Prebuit se vivum. post resurrectionem usque ad ascensionem: qui fuerunt dies quadraginta. Arguementis. id est figuris ut modo hortalus Magdalene: nunc peregrinus duobus discipulis. Conuolens. id est simul cum illis comedens. Promissione patris. demissione scilicet spiritus sancti. Joannis capitulum xij. Spiritu sancto. quem non conferebat Joannis baptisma. Qui conuenerant. scilicet cum illo manducantes et bibentes. Regnum Israel. nam adhuc non sentiebant spiritualiter. Virtute spiritus sancti.

EPISTOLAE

ad predicandum euangelium meum. Intuerentur admirantes illius ascensionē. Viri angeli in specie virorum. Sic veniet in fine seculi ad iudicandum homines. scilicet in forma humana: ut nunc vidistis ascendente. **D**ominica post ascensionē. **E**stote prudentes & vigilare. Ex epistola Petri. i. cap. iij. in quo postea apłs fideles ordinavit in seipsos & in proximos nunc hortat illos ad timorē inflātis iudicij. et mentis puritatē in oratione ad seipsos & ad proximos. **O**perit. ne videatur a deo ut supra dicit in epistola Jacobi.

Hospitalales. hospitio ex alpiētes hospites vřos. Sine murmuratione. s. expensarum. Accepit gratiā. scilicet a dño: hoc est gratis. Boni dispensatores. qui gratis dant gratis dandū accipere. Si quis loquitur. scilicet verba exhortatoria. Sermones dei. Nō sibi sed deo deferendo. Si qđ ministrat. scilicet qđ nō ad se sed ad deū referat qđ sibi talia dedit ad distribuēdū pauperibꝫ. **F**eria sexta post octavas ascensionis.

Aditmꝫ iesus xpm propter passionē. Ex epistola pauli ad hebreos ca. ij. vbi qđ supra citauerat testimoniū ex propheta ministrati est paulominꝫ ab angelis: nunc vero exponit vñ de christo dicens. Vidimus testimonium propter passionē. i. ex merito passionis. Et gratia dei. hoc est nō ex nostris meritis. Decebat. cōueniens erat ut deꝫ per passionē filij nos perduceret in gloriam. **P**ropter quem. idest quem omnia referuntur. Et per quem. qui est causa efficiens. Adduxerat. idest adducere volebat. Consumare. idest vsqꝫ ad consumationē perducere. Autorem salutis idest iesum christū. et hoc per illius passionē. **E**x vno. i. ex eodē patre. sed dñs per generationē homines alij per creationē.

et vsqꝫ ad vltimū terrę: & cū hoc dixisset vidētibus illis eleuatus est: & nubes suscepit eum ab oculis eorum. Cūqꝫ intuerentur in cōclū euntem illum: ecce duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis: qui & dixerunt. Viri galilei: quid statis aspicientes in cōclū? Hic iesus qui assumptus est a vobis in cōclū: sicut veniet quemadmodum vidistis eum euntem in cōclū.

Dominica post post ascensionem.

Beati Petri apostoli. Cap. iij.

Charissimi. Estote prudentes: & vigilate orationibꝫ. Ante oīa autē mutuā in vobismet ipsis charitatē continuā habētes: quia charitas operit multitudinem peccatorum. Hospitalales inuicē sine murmuratione. vñ vsqꝫ sicut accepit gratiā in alterutrū illam ministrātes: sicut boni dispensatores multiformis gratię dei. Si quis loquitur. quasi sermones dei. Si quis ministrat: tanqꝫ ex virtute quā administrat deꝫ: ut in oibꝫ honorificet deꝫ: per iesum xpm dñm nr̃m.

Feria sexta post octavas ascensionis.

Ad hebreos. Capitulum. ij.

Ratres. Vidimus christū propter passionem mortis gloria & honore coronatū: ut gratia dei p oibus gustaret mortē. Decebat eū ppter quē omnia & per quē oīa: qui multos filios in gloriā adduxerat autorem salutis eorū p passionem cōsumari. Qui em̃ sanctificat & qui sanctificatur ex vno omēs. Propter quā causam

BEATI PAVLI.

non cōfunditur eos vocare: dicens. Narrabo nomen tuū fratribꝫ meis: in medio ecclesię laudabo te. Et iterū. Ego ero fides in eū. Et iterū. Ecce ego & pueri mei: quos dedit mihi deꝫ. Quia ergo pueri cōmunicauerūt carni & sanguini & ipse similiter picipauit eisdem ut per mortē destrueret eum qui habebat mortis imperiū: id est diabolū. et liberaret eos qui timore mortis per totā vitā obnoxii erāt seruituti. Nusquā em̃ angelos apprehēdit: sed semē abraę apphēdit. Vnde debuit p oīa fratribꝫ assimilari: ut misericors fieret. et fidelis pontifex ad deū: ut repropitiaret delicta populi. In eo em̃ in quo passus est ipse & tentatus potens est & eis qui tentatur auxiliari. Vnde fratres sancti vocationis cōfessionis nostrę. Iesum christum dñm nostrū.

Sabbato in vigilia pētecostes. Gen. Ca. xxi.

Tentauit deꝫ Abraā: & dixit ad eū. Abraā. At illerēpondit. Adsum. At illi. Tolle filium tuū vñ genitū quē diligis Isaac: & vade in terram visionis: atqꝫ ibi offeres eum in holocaustū. super vnū mōtium quem monstra uero tibi. Igitur Abraam de nocte consurgens strauit asinum suū: ducēs secum duos iuuenes: & Isaac filium suū. Cūqꝫ cōcidisset ligna in holocaustum: abiit ad locum quem preceperat ei deus. Die autem tertio eleuatis oculis: vidit locum procul. Dixitqꝫ ad pueros suos. Expectate hic cū asino: ego & puer illuc usqꝫ properantes: postquā adorauerimus reuertemur ad vos. Tullit quoqꝫ ligna holocausti: & imposuit sup isaac filium suū. Ipse vero portabat ignem & gladīū in manibꝫ. Cūqꝫ dño pergerent simul: dixit Isaac patri suo. Pater mi: At illerēpōdit. Quid vis fili: Ecce inquit ignis & ligna: vbi est victima holocausti: Dixit autem Abraam. Deus prouidebit sibi victimam holocausti fili mi.

Non cōfunditur. idest non erubescit. Dicens psalmus. xxi. qui de christo etiam in sensu literalibꝫ debet intelligi. Et iterum. Esaię capitulo. viij. Pueri mei. de quibus Joānis. xviij. hominibus inquit quos dedit mihi. Quia ergo pueri cōmunicauerunt. scilicet in natura passibilitatis. Nusquā angelos. idest naturam angelicam assumpsit sicut humanam. Et repropitiatus. faciendo deū propitium per sui corporis oblationē. In eo. idest in natura humana. Et tentatus a demone deserto. Apostoli. idest christi a patre missum. Apostoli enim in illis interpretatur.

In vigilia pētecostes.

Tentauit deꝫ Abraam. Et benefici ca. xxi. in quo exponit quo pacto deꝫ tentauit Abraam an sibi in filio occidēdo obtemperaret. In monte visionis. idest vñ de poterat videri tota adiacens regio qui tunc erat iuxta ierusalem sed postea fuit vbi adiecit mons autē ille vocabatur moria. Die tertio. tantum rēporis sufficiebat ad veniēdum de bethsabbe ad mōtem moria: hoc est ad ierusalē. Deꝫ prouidebit. hoc iam propheticē dictum est: quoniam deus prouidit de hostia cedēda pro filio.

G ii

EPISTOLAE

Et hodie dicitur in proverbium circiter per ora hebreorum: quod nescimus sunt in aliqua angustia in monte domini viderit. Locutus est autem quia facta fuerat promissio Abraam quam nunc iterum iuramento confirmat. Per memetipsum quia nihil est deo malus per quod iurare possit. Abierit ad Bersabee unde fuerant profecti ad motem Mouta.

pro filio. Appellavitque nomen loci illius: dominus videt. Unde usque hodie dicitur in monte dominus videbit. Vocavit autem angelus domini Abraam secundo de caelo: dicens. Per memetipsum iuravi: dicit dominus: quia fecisti hanc rem: & non pepercisti unigenito filio tuo: benedicam tibi & multiplicabo semen tuum sicut stellas coeli: & velut arenam quae est in litore maris. Possidebit semen tuum portas inimicorum suorum: & benedi-

Lectio altera.

Scripsit Moyses canticum. Ex Deuteronomio capitulo xxxi. In quo propheta populum israel iuravit in legis tam tradite observatione: Josue fuisse successorem honoratur: quod facere debeat admonet. Scripsit canticum quod ponitur capitulo sequenti. Audite celi que loquor.

Verba legis supra scripta. Venitis qui erant de tribu levi ad quos id officium pertinebat. Arcem federis non constat viri intra aut extra arcam poneretur. In testimonium ne praeterdas legis ignorantia. Contentiose egistis ut patet in Exodo 2 in libro numerosu.

Pergebant ergo pariter: & venerunt ad locum quem ostenderat ei deus: in quo edificavit altare: & desuper ligna composuit. Cumque alligasset Isaac filium suum: posuit eum in altare super struem lignorum. Extenditque manum & arripuit gladium: ut immolaret filium suum. Et ecce angelus domini clamavit de caelo: dicens. Abraam Abraam. Qui respondit adsum. Dixit ei. Non extendas manum tuam super puerum: nec facias illi quicquam. Nunc cognovi quod timeas deum: & non pepercisti filio tuo unigenito propter me. Levaui Abraam oculos suos: viditque post tergum arietem inter vepres herentem cornibus: quem assumens obtulit holocaustum

pro filio. Appellavitque nomen loci illius: dominus videt. Unde usque hodie dicitur in monte dominus videbit. Vocavit autem angelus domini Abraam secundo de caelo: dicens. Per memetipsum iuravi: dicit dominus: quia fecisti hanc rem: & non pepercisti unigenito filio tuo: benedicam tibi & multiplicabo semen tuum sicut stellas coeli: & velut arenam quae est in litore maris. Possidebit semen tuum portas inimicorum suorum: & benedi-

cetur in semine tuo omnes gentes terre: quia obedisti voci meo. Reversusque est Abraam ad pueros suos: abieruntque Bersabee simul. Et habitavit ibi. **L**ectio libri Deuteronomii. Capitulo xxxi. **S**cripsit Moyses canticum: & docuit filios israel. Precepitque dominus Josue filio Num: & ait. Confortare & esto robustus. Tu enim introduces filios israel in terram quam pollicitus sum eis: & ego ero tecum. Postquam ergo scripsit Moyses verba legis huius in volumine atque complevit: precepit leuitis qui portabant arcam foederis domini: dicens. Tollite librum istum: et ponite illum in late re arcae foederis domini dei nostri: ut sit ibi contra te in testimonium. Ego enim scio contentione tuam: & ceruicem tuam durissimam. Adhuc vivete me & in grediente vobiscum: semper contentiose egistis contra dominum: quantomagis cum mortui fuero? Congregate ad me omnes maiores natu per tribus vestras atque doctores. Et loquar audientibus eis

BEATI PAULI.

sermone istos: & invocabo contra eos caelum & terram. Noui enim quod post mortem meam inique agetis: & declinabitis cito de via quam precepi vobis. & occurreret vobis mala in extremo tempore quando feceritis malum in conspectu domini: ut irriteris eum per opera manuum vestrarum. Locutus est ergo Moyses audite universi coetu filiorum israel verba carminis huius: & ad finem usque complevit. **L**ectio Eisaie prophete. Capitulum iiii.

Apprehendent septem mulieres virum unum in die illa: dicentes. Panem nostrum comedemus & vestimenta nostris operiemur: tantummodo invocetur nomen tuum super nos aufer opus probrium nostrum. In die illa erit germen domini in magnificentia & gloria: & fructus terre sublimis: & exultatio his qui salvati fuerint de israel. Erit omnis qui relictus fuerit in sion & residuus in ierusalem. Sanctus vocabitur omnis qui scriptus est in vita in ierusalem. Si abluerit dominus sordem filiarum sion: & sanguinem ierusalem lauerit de medio eius: in spiritu iudicii & spiritu ardo ris. Et creabit dominus super omnem locum motus sion: & ubi invocatus est nubes per diem & fumus & splendor ignis flammatus in nocte. Super omnem enim gloriam protectionis: & tabernaculum erit in umbraculo diei abest: in securitate & abscessione a turbine & a pluvia. **L**ectio Baruch prophete. Capitulo iiii.

Audi israel mandata vite: & auribus percipe: ut habeas prudentiam. Quid est israel quod in terra inimicorum tuorum es? Inueterasti in terra aliena: inquinatus es cum mortuis. Deputatus es cum istis: qui sunt apud inferos: quia dereliquisti fontem vite & sapientie. Si in via domini ambulasses: in habitassetis usque in pace super terram. Disce ubi sit sapientia: & ubi sit fortitudo: & ubi prudentia: ut scias simul ubi sit longitudo vite & victus: ubi sit lumen oculorum & pax. Quis invenit

Sermone istos. scilicet canticum insequentis. hoc est audient celi. Noui enim. per spiritum prophetici. In extremo tempore cum vestrum messiam hoc est christum vestrum occideris.

Lectio tertia. **A**pprehendent mulieres septem. sed iam exposita est in parte superiori in vigilia resurrectionis domini.

Lectio quarta.

Audi israel mandata vite. Ex Baruch prophete scriba capitulo tertio. in quo Baruch populum israel ad sapientie desiderium hortatur. Mandata. id est ad vitam inducentia. Prudentia. id est rerum divinarum sapientiam. Inimicorum. id est in captivitate. Cum mortuis. id est peccatoribus. In infernum. id est cum idolatris. Dereliquisti. hec est horum causa. et est responsio ad questionem. In pace. relinquentes autem viam dei: bellis oppressi sunt. Et victus. id est verus animorum pastus. Lumen oculorum. videndo aperiam salutis via. Et pax. quies. Quis. quasi dicat: nemo ex infidelibus.

EPISTOLAE

Locū eius. Sapiētē si-
ue prudentē. Principi-
pes gentiū. q̄ oēs crāt ido-
latrē & deū ignorātes.
Bestias p̄ venationē il-
lorū. In aubus celi. p̄
aucupii. Thesaurizat.
q̄a per hēc putāt se posse
dominari. Nō est finis.
q̄a ex solonis sentētia di-
uitiarū nullus est termi-
nus. Fabricat in vasa &
pecunias. Hec est inue-
tio. q̄a nō consequitur q̄
volūt p̄ueni. Aiderūt
lumē scintillā aliquā ve-
ri boni. Disciplinā igno-
rauerunt obsecati volu-
ptatibus. Filij eorū. nō
bene a patrib⁹ instituti.
In terra chanaan. vbi
antequā ab hebreis pos-
sederetur erat dei cultus
ignotus. Filij agar. i.
ismaelite. oēs in quā h̄t
viam vite ignorauerunt.
Israel. subaudi cōs-
dera. Quā magna. i.
quā late patens. Ma-
gnus est. i. deus. Sue-
runt gigātes. ad superio-
ra refertur. i. ad terrā cha-
naan et theman. Non
hos. sed te o israel elegit.
Accepit eam. i. sapien-
tiā. Sup̄ aurū electū.
quasi dicat: nullus. q̄a a
deo tantū reuelata est p̄-
sentia suā. In eterno tē-
pore. i. eternū duratura.
Lumē. i. solis et lune
per solē. et altariū quos
stellariū. Dixerūt ad-
sum⁹. reb⁹ inanimatis
dat sermonē. per p̄sopo-
peiam. Luxerunt ei. i.
eius imperio. Aduer-
sus eū. i. q̄ ei aduersetur.

locū eius: & quis intrauit in thesauros ei⁹? Vbi
sunt principes gentiū: & qui dominantur feris
que sunt super terrā. Qui in aub⁹ celi ludūt:
qui argentū thesaurizant & aurū: in quo confi-
dunt homines: & nō est finis acquisitionis eorū.
Qui argentū fabricāt. & solliciti sunt: nec
est inuentio operū illorum. Exterminati sunt:
& ad inferos descenderunt: & alij in loco illorū
surrexerunt. Iuuenes viderunt lumen: & habita-
uerunt super terram. Viam autē disciplinē ne-
scierunt: neq; intellexerūt semitas eius: neq; su-
sciperunt eā filij eorū. a facie ipsorū longe facta
est. Nō est audita in terra chanaan: neq; visa est
in themā. Filij quoq; agar qui exquisierūt pru-
dētā: que de terra est: negociatores terrē & thes-
man. Et fabulatores & exquisitores prudētē &
intelligētē: viam autē sapiētē nescierunt: neq;
inuenerunt semitas eius. O israel q̄ magna est
domus dei: & ingens locus possessionis eius.
Magnus est & non habet finem: excelsus &
immensus. Ibi fuerunt gigantes nominati: illi
qui ab initio fuerunt statura magna sciētes bel-
lum. Non hos elegit dñs: neq; viam disciplinē
inuenerūt: propterea perierunt. Et quoniam non
habuerunt sapiētā: interierunt propter suam
insipientiā. Quis ascēdit in cœlum & accepit eā:
& eduxit eam de nubibus? Quis trāsterauit ma-
re: & inuenit illam: & attulit eam sup̄ aurum ele-
ctum? Nō est qui sciat viam eius: neq; qui exqui-
rat semitas eius. Sed qui scit vniuersa nouit is-
lam: & adinuenit eam prudētia sua. Qui prepa-
rauit terrā in eterno tēpore: & repleuit eam bi-
pedib⁹ & quadrupedibus. Qui emittit lumē &
vadit: & vocauit illud: & obedit illi in tremore.
Stellę autē dederūt lumē in custodiis suis: & leta-
tę sunt. Vocatę sunt: & dixerūt. Adsum⁹. Et lu-
xerūt ei cū iocunditate: qui fecit illas. Hic est de-
noster: & non estimabitur alius aduersus eum.

BEATI PAULI.

In terris visus est. q̄a nō est locutus iā per prophetas sed per seipsum suscepta car-
ne humana predicans que ante dixerat per prophetas. **Alia lectio.**
Actum est cum apollo esset Corinthe. Ex actibus apostolorum capitulo. xix. In

Hic adinuenit omnē viam disciplinē: & dedit il-
lam Iacob puero suo: & israel dilecto suo. Post
hec sup̄ terrā visus est: & cū hoib⁹ cōuersat⁹ est.

Lectio actuum apostolorum. Cap. xix.

In diebus illis. Factū est cum apollo esset
Corinthe: & Paulus peragratis superio-
ribus partibus venisset Ephesum: & inueniret
quosdam discipulos: dixitq; ad eos. Si spiritū
sanctum accepistis credētes? At illi dixerunt ad
eum. Sed neq; si spiritus sanctus est audiuim⁹.
Ille vero ait. In quo ergo baptizati estis? Qui
dixerunt. In Ioannis baptismo. Dixit autem
Paulus. Ioannes baptizauit baptismo poenitē-
tię populum: dicens. In eum qui venturus est
post ipsum vt crederet: hoc est in Iesum. His au-
ditis: baptizati sunt in nomine domini iesu.
Et cum imposuisset illis manus Paulus: venit
spiritus sanctus super eos: & loquebantur lin-
guis & prophetabant. Erant autem omnes vi-
ri fere duodecim. Introgressus autem synago-
gam: cum fiducia loquebatur per tres menses
disputans & suadens de regno dei.

In die scti spūs. Lectio actū ap̄lorū. Cap. ii.

In diebus illis. Dū cōpleretur dies penteco-
stes: erant omēs pariter in eodē loco. Et fa-
ctus est repente de cœlo sonus tanq̄ adueniētis
spiritus vehementis: & repleuit totam domum
vbi erāt sedentes. Et apparuerūt illis dispertite
linguę tanq̄ ignis: seditq; supra singulos eorū.
Et repleti sunt omēs spiritu sancto: & ceperūt lo-
qui variis linguis: put spirit⁹ sanct⁹ dabat elo-
qui illis. Erāt autē in ierusalē habitātes iudei viri
religiosi ex omī natiōe q̄ sub cœlo est. Facta autē
hac voce cōuenit multitudo & mēte cōfusa est:

quo Lucas describit pau-
li predicationem Ephe-
si. Apollo. Pauli co-
auditor: in euangelij p̄e-
dicatione. Ephesum.
ciuitatem minoris Asię
sive Jonie. Spiritum
sanctum. scilicet in signo
visibili: quia tunc sic da-
batur baptizatis. Au-
diuimus mirū est qd̄ isti
dixit cū in forma baptis-
mi nominetur. sed in ba-
ptismo Ioannis nō expi-
mebatur nomina trium
personarū. Duodecim.
qui sic baptizati sunt.
Suadēs. suasionib⁹ ora-
toris ad euangelij fidē in-
ducens. Cetera patent.

**In festo spi-
tus sancti.**

Dū compleretur
dies pentecostes.
Ex actibus Apostolo-
rum capitulo secundo.
in quo Lucas ponit spi-
ritus sancti missionem:
quemadmodū christus
promiserat. Pente-
costes. idest quinquage-
sime a die videlicet re-
surrectionis. In eodē
loco. i. in cenaculo vbi
erāt ille cētū viginti ani-
me de quib⁹ in capite su-
periori dixit. Veniētes
spiritus. i. vētus violēs.
Repleuit. subaudi splē-
dore. Lingue. quia do-
num linguarū illis dan-
dum erat. Ex omni
natione. quia conuen-
tū ratione festi. Cōfusa
est. admiratione rei.

G. iiii

EPISTOLAE

Galilei, quoniam erat lingua distincta ab alijs. Parthi enumerat regiones vñ iudei venerat. i. parthia mediā mesopotamiā. i. syria iter duo flumina hoc est tigris et euphrates. i. pōtū. cui adnexa est bithynia. i. paphlagonia. cōtermina cilitiae. et hec oēs erāt in asia.

Egyptus vero partim in asia. partim in aphyca. i. creta. i. regione cyrenaea q̄ est inter egyptū et aphyca proprie dictam. i. proselyti. id est cōuersi de gentilitate ad iudaismum. Cretes. ex insula creta. Arabes. ex triplici arabia.

C Seria. ij. sequenti. **A**peries Petrus os suū. Ex actib⁹ apostolorū capit. x. In quo post Cornelij cōuersionē ponit Petri predicationem. i. predicare et testificari. quādo dixit eritis mihi testes. Alio rō et mortuorū. i. bonorū et malorū. Dēs pphetē. nō solum nos q̄ illi audiuim⁹. Cecidit spirit⁹ sanct⁹ in signo visibili.

Ex circūcisione. i. iudei ad fidē cōuersi. In nationes. i. in gentiles. Iñ qd aqua. quasi dicat: ex quo spirit⁹ sanct⁹ puenit baptismi quis prohibet eos baptizari. In noīe iesu xpi. q̄a in primitiua ecclesia sic baptizabant.

C Seria. iij. sequenti. **Q**uam audissent apostoli. Ex actib⁹ apostolorū capit. viij. in quo posuit predicationē philippimūc ponit predicationē petri et iōannis in samaria q̄ iam credit erat. Spirit⁹ sanct⁹. qui baptizatis nondum venerat. quem tamen illis superuententibus ac

quoniam audiebat unusquisq; linguā suā illos loquētes. Stupebant autē omēs & mirabātur: dicētes. Nōne ecce omēs isti qui loquūtur galilei sunt? Et quomō nos audiui⁹? unusquisq; linguā nostrā in qua nati sum⁹? Parthi: & medi: & elamite: & qui habitāt mesopotamiā: iudeā: & cappadociā: pōtū: asiā: phrygiā: paphlagoniā: egyptū: & ptes libyē: quē est circa cyrenē: & aduenē romani: iudei quoq; & pselyti: cretes & arabes: audiui⁹? eos loquētes nostris linguis magnalia dei. **C** Feria. ii. Actū Apostolorū. Cap. x.

In diebus illis. Aperies Petrus os suū dixit. Viri fratres & patres: nobis pcepit dñs predicare populo & testificari: quia ipse est qui cōstitutus est a deo iudex virorū & mortuorū. Huic omēs prophetę testimoniū perhibēt: remissionē peccatorū accipere per nomē ei⁹: oēs qui credūt in eum. Adhuc loquēte Petro verba hec: cecidit spirit⁹ sanct⁹ sup oēs qui audiebāt x̄bū. Et obstupuerūt ex circūcisione fideles qui venerāt cū Petro: quia & in nationes gratia spiritus sancti effusa est. Audiebāt enī illos loquētes linguis & magnificātes deum. Tunc respondit Petrus. Nunquid aquam quis prohibere potest: vt nō baptizentur hi qui spiritum sanctum acceperunt: sicut & nos? Et iussit eos baptizari in nomine domini nostri iesu christi.

C Feria tertia. Lectio Actuum Apostolorum. Capitulum viij.

In diebus illis. Cū audissent apłi qui erant hierosolymis quia recepit samaria verbū dei: miserūt ad eos Petrū & iōanē. Qui cū uenissent: orauerūt p ipsos vt acciperēt spiritū sanctū. Nōdum enī in quēquā illorū uenerat: sed bapti

BEATI PAULI.

ceperunt per manuum impositionem.

C Seria quarta sequenti. **D**iligite iusticiam. Ex libro Sapiētie cap. i. Sunt qui dicant libris illis esse philonis iudei. Ambrosi⁹ Salomonis esse putat. cui oēs fere refragātur. Et est hoc librum in iusticiā: in quo auctor hortatur auditores ad iusticiā sapientiāq; amplectendā. Sentite de dño. i. bene de illo sentite. Simplicitate. i. innocentia. Iñ tētiat. i. qd possunt assequi ratione huma-

na expectant a deo. Separant quemadmodum & bone cōiungunt. Probata virtus. scz a deo. Insuperantes. i. per ignorantia peccātes. In maluolā. i. mala appetē. Spiritus discipline. i. auctor sapiētie in discipulo. Effugiet ficti. i. qui nō querit rem sed apparentiā rei. Auferet se. a beffectu alioq; est vbiq; sine intellectu. i. sine ratione. Et corripitur. i. punit ab iniquitate. quia peccatū sequēs est pena precedētis. Spiritus sapiētie. subaudi dator. Male dictum. i. hominē obstinatum in peccatis. A labijs suis. id est blasphemis lingua ppetratis. Lingue auditor. ergo multo magis operū spectator. Repleuit. quia vbiq; est. Continet omnia. habet per amorem intra se connexa. Scientiam vocis que est inter illius dona.

C Feria. iij. Lectio libri Sapiētie. Cap. i. **I**n diebus illis. Dixit Salomon filiis israel. Diligite iusticiā: qui iudicatis terrā. Sentite de domino in bonitate: & in simplicitate cordis querite illum: quoniam inuenitur ab iis qui nō tentant illum: apparet eis qui fidem habent in illum. Peruersę enī cogitationes separant a deo: probata autem virtus corripit insipientes. Quoniam in maluolam animam nō introibit sapiētia: nec habitabit in corpore subdito peccatis. Spiritus enī discipline efugiet fictum: & auferet se a cogitationib⁹ quę sunt sine intellectu: & corripientur a superueniente iniquitate. Benignus est enī spiritus sapiētie: & nō liberabit maledictū a labijs suis: quoniam renum illius testis est deus: & cordis eius scrutator est verus: & lingue illius auditor. Quoniam spiritus dñi repleuit orbē terrarum: & hoc quod cōtinet omnia sciētiā habet vocis.

C Lectio Actuum Apostolorū. Cap. v. **I**n diebus illis. Per manus apostolorū fiebant signa & prodigia multa in plebe. Et erant vnanimiter omēs in porticu Salomonis. Ceterorum autē nemo audebat secōiungere illis: sed magnificabat eos populus. Magis autē augebatur credentū in domino multitudo virorū ac mulierū: ita vt in plateis efficerent infirmos: & ponerēt in lectulis & grabatis: vt uenirent omni in cōmune tā predicationē q̄ miracula. In plebe. q̄a principes & sacerdotes obstinatores erāt. In porticu Salomonis. vbi erat maior hominū cōfusus. Cōiungere illis. i. sicte timētes ananī penā. Magnificabat. propter mirabiles infirmo-

Scientiam vocis que est inter illius dona.

C Lectio alia. **D**er man⁹ apostolorū. Ex actibus apostolorū capit. v. In quo Lucas posuit Petri predicationē propriā & mira que faciebat: nunc ponit omni in cōmune tā predicationē q̄ miracula. In plebe. q̄a principes & sacerdotes obstinatores erāt. In porticu Salomonis. vbi erat maior hominū cōfusus. Cōiungere illis. i. sicte timētes ananī penā. Magnificabat. propter mirabiles infirmo-

EPISTOLAE

rum curationes. Que autē sequitur ex dictis manifesta sunt. **C** *Seria. v. sequenti.*
Philippus descēdens. *Ex actib⁹ apostolorū cap. viij.* In quo Lucas postea q̄ deseri
psit gesta Stephani diaconi. hic p̄sc̄q̄r facta Philippi apostoli. Ciuitatē sa
marie. q̄ fuit metropolis decē tribuū israel: q̄a ibi erāt semijudei qm̄ partē legis accepe
rāt: hoc est q̄ncq̄ libros Moysi. Intēdebāt. i. attēte audiebāt maxime vidētes miracu
la quē ab illo fiebant cu
rando paralyticos &c.

C *Seria. vi. sequenti.*
Petrus & Petrus os
suū. *Ex actib⁹ apo
stolorū cap. iij.* Sed hec
vba aperies Petrus ex
superiorib⁹ sunt. Et pro
bat Petrus per autori
tates sacre scripture qd̄
iesus quē iudei crucifixe
runt: est messias in lege
promissus. Israelite.
iudeos alloq̄tur faciens il
los attētos. Probatis
in vobis. per miracula q̄
in presentia vestra fecit.
Per illum. i. per homi
nem christū. Desinit
cōsilio. i. certa quadā dei
predēstinatione pro mis
di salute. Dolorib⁹ in
ferni. q̄a nec ipse neq̄ pa
tres senserunt dolores
cū ad illos descēdit. Ab
eo. i. ab inferno. Dauid
em̄ dicit psal. xv. Ne cō
mouear. ne vlla ex parte
perturber. Resurrexi spe.
s. resurrexi. Nam meā.
in morte separatā a cor
pore. Sanctum tuū. i.
corpus sine anima.

C *Sabbato in vigi
lia trinitatis.*
Fundā spm̄ mēi.
Ex Joēle. ppheta
cap. iij. in quo postea quā
ppheta predixit popu
lo bona tēporalia hic pro
mittit bona spiritalia:
quod est cōpletū in mis
sione spiritus sancti.

C *Sabbato in vigi
lia trinitatis.*
Fundā spm̄ mēi.
Ex Joēle. ppheta
cap. iij. in quo postea quā
ppheta predixit popu
lo bona tēporalia hic pro
mittit bona spiritalia:
quod est cōpletū in mis
sione spiritus sancti.

te Petro: saltem vmbra illi⁹ obūbraret quem q̄
illorū: & liberarētur omēs ab omnib⁹ infirmi
tatibus suis. Cōcurrebat autē & multitudo vici
narum ciuitatum iherosolē: afferētes egros & ve
xatos a spirītib⁹ immūdis: qui curabātur oēs.

C *Seria. v. Lectio actū apostolorū. Ca. viij.*
Indiebus illis. Philippus descēdens in ci
uitatē Samarię: predīcabat illis xpm̄. In
tendebant autem turbę his quę a Philippo di
cebantur vnanimiter audientes: & videntes si
gna quę faciebat. Multi enim eorum qui ha
bebant spiritus immūdos: clamantes voce ma
na exībāt. Multi autē paralytici & claudi curati
sunt. Factū est em̄ gaudiū magnū ī illa ciuitate.

C *Seria. vi. Lectio actū apostolorū. Cap. ii.*
Indiebus illis. Aperiens Petrus os suū: di
xit. Viri israelitę audite verba hęc. Iesum
nazarenū virum approbatū a deo in vobis vir
tutibus: & prodigiis: & signis quę fecit per il
lum deus in medio vestri sicut scitis: hunc defi
nito cōsilio & prescientia dei traditū per man⁹
iniquorum affigētes: interemistis. Quē de⁹ su
scitauit solutis doloribus inferni: iuxta qd̄ im
possibile erat teneri illū ab eo. Dauid em̄ dicit
in eum. Prouidebā dñm coram me semp: qm̄ a
dextris est mihi nec cōmouear. Propter hoc leta
tum est cor meū: & exultauit lingua mea: in sup
& caro mea requiescet in spe. Quoniam nō dere
linques animā meam in inferno: nec dabis san
ctum tuū videre corruptionē. Notas mihi feci
sti vias vite: replebis me iucūditate cū facie tua.

C *Sabbō i vigi. pēte. Ioel. pphete. Ca. ii.*
Nec dicit dñs deus. Effundā spiritū meū

BEATI PAULI.

Super carnem. idest hominem. Filij. iuuenes et senes. omnem etatem et sexum
designat. Somnia. idest reuelationes in somnis. Super seruos. modo sint ba
ptizati. Et dabo. hec signa precedent iudicium vniuersale. et quod in sensu literal
sic debeat intelligi: restis

super omnē carnē & prophetabunt filij vestri &
filie vestre. Senes vestri somnia somniabunt: &
iuuenes vestri visiones videbunt. Sed & super
seruos: & ancillas in diebus illis effundam de
spiritu meo: & dabo prodigia in celo & in ter
ra: sanguinem & ignem & vaporem fumī. Sol
conuertetur in tenebras: & luna in sanguinem
antequam veniat dies domini magnus & hor
ribilis. Etenim omnis quicūq̄ inuocauē
rit nomen domini saluus erit.

C *Lectio libri Leuitici. Cap. xxiii.*
Indiebus illis. Locut⁹ est dñs ad Moysen:
dicens. Loquere filiis israel: & dices ad eos.
Cum ingressi fueritis terrā: quam ego dabo vo
bis: et messueritis segetem: feretis manipulos
spicarum primitias messis vestre ad sacerdotē:
qui eleuabit fasciculū coram dño: vt acceptabi
lis sit pro vobis altera die sabbati & sanctifica
bit illū. Numerabitis ergo ab ipso die in quo
obtulistis manipulos primitiarū septem heb
domadas plenas: vsq̄ ad alteram diem expletio
nis hebdomade septimę: & sic offeretis sacrifi
cium nouum dño: ex omnibus habitaculis ve
stris. panes primitiarū duos de duab⁹ decimis
simile fermentatę: quos eleuabit sacerdos corā
dño. Cūq̄ eleuauerit eos sacerdos cum panī
bus primitiarum corā dño: cedēt in vsum eius.
Et vocabitis hunc diem celeberrimū atq̄ san
ctissimū. Omne opus seruile non facietis in eo.
Legitimū sempiternū erit in cunctis habitacu
lis & generationibus vestris. Dicit dñs omps.

C *Lectio libri Deuteronomi. Cap. xvi.*
Indiebus illis. Dixit moyses ad filios israel. Septē
hebdomadas nūerab⁹ tibi ab ea die q̄ falcē

C *Alia lectio.*
Nus ad Moysen:
dicens. Ex Leuitico ca
pitulo. xxiii. In quo agi
tur de oblatione primi
tiarum: quod erat in die
festi quinquagesime.
Manipulos spicarum.
etiam si nondum fuerit
metendi tempus. Li
bamenta offeruntur. cū
paucis quę sequuntur:
pretermittuntur vsq̄ lo
cum illum numerabit
ergo ab altero die sabb
ti: in quo celebrabatur
pascha vsq̄ ad septē heb
domadas integras: quī
bus conficiuntur quin
quaginta dies. Sacri
ficium nouum. idest de
frugib⁹. Decimis dua
bus. Ille autem decime
erant partes Ephraim. sed
amphibologia est an q̄
liber panis haberet ou
as decimas an singuli
singulas. In vsum ei⁹.
scilicet sacerdotis.

C *Alia lectio.*
Irit Moyses ad fi
lios israel. Septē
hebdomadas. Ex Deu
tero. cap. xvi. et est mate
ria eadē cū precedentile
ctione. Septem hebdo
madas quę vsq̄ supra dixi
mus cōfiscit dies quina
ginta: in quorū fine cele
brabat festū oblationis.

EPISTOLAE

In segete. quando mes-
sisti manipulos primi-
ciarum: sed mirum est quod
dicit cum eo tempore nondu-
m frumenta sunt matura ad
messum. Epulaberis.
et addit octo hominum ge-
nera: cum quibus epula-
turus est. Quod fueris
seruus. atque proinde gra-
tus et memor libertatis
adeptus. Solennitate ta-
bernaculorum. que celebra-
batur mense septembris et ita
colligitur quod hec tria sunt
festa illorum precipua.

in segetem miseris: & celebrabis diem festum heb-
domadarum domino deo tuo oblationem sponta-
neam manus tue: quam offeres iuxta benedictio-
nem domini dei tui: & epulaberis coram domino tuo:
tu & filius tuus: & filia tua: & seruus tuus: & an-
cilla tua: & leuitus qui est intra portas tuas: & ad-
uena: & pupillus ac uidua qui moratur vobi-
scum in loco quem elegerit dominus deus tuus ut habitet
nomen eius ibi. Et recordaberis quoniam seruus fu-
eris in egypto: custodiesque ac facies quae tibi pre-
cepta sunt. Solennitatem quoque tabernaculorum
celebrabis per septem dies quando collegeris de
area & torculari fruges tuas: & epulaberis in fe-
stinitate tua: tu & filius tuus & filia: & seruus tuus: & ancilla tua: le-
uitas quoque & aduena pupillus ac uidua: & qui intra portas tuas sunt
septem diebus domino deo tuo festa celebrabis: in loco quem elegerit do-
minus. Benedicetque dominus deus cunctis frugibus tuis: & in omni
opere manuum tuarum: erisque in leticia. Dicit dominus omnipotens.

Lectio alia.

Uquere filiis israel. Si in preceptis.
Ex Leuitico capitulo.
xxvi. In quo promittit
bona hebreis si precepta
sua seruauerint et con-
tra mala si neglexerint.
Temporibus suis.
quia interpestius potius
nocent: quam prosunt.
Tritura vindemiam.
quia messium collectio
pre multitudine et co-
pia continuabitur vin-
demie. Absque pauore.
ab hostibus vestris.
Pactum meum. quod
pepigi cum Abraham.
Vetustissima veterum.
id est fructus anni pre-
teriti perringens fructus
futuri itaque noui exclu-
dent veteres.

Lectio libri Leuitici. Cap. xxvi.

In diebus illis. Dixit dominus ad Moysen. Lo-
quere filiis israel. Si in preceptis meis am-
bulaueritis: & mandata mea custodieritis & fece-
ritis ea: dabo vobis pluias temporibus suis: & ter-
ra gignet germen suum: & pomis arbores replebun-
tur. Apprehedet messum tritura vindemiam: &
vindemia occupabit sementem. Et comeditis pa-
nem in saturitate: & absque pauore habitabitis in
terra vestra. Dabo pacem in finibus vestris: dormietis
& non erit qui exterreat. Auferam malas bestias a
vobis: & gladius non transibit terminos vestros. Per-
sequimini inimicos vestros: & corrumpet coram vo-
bis. Persequetur quingenti de vestris centum alienos:
& centum ex vobis decem milia. Cadent inimici ve-
stri in conspectu vestro gladio. Respiciam vos & cre-
scere faciam. Multiplicabimini: & firmabo pactum
meum vobiscum. Et comeditis vetustissima vete-
rum: & vetera nouis superuenientibus proficietis.

BEATI PAULI.

Ponam tabernaculum in medio vestri: & non abiiciet
vos ultra anima mea. Ambulabo inter vos & ero
vestri deus: vosque eritis populus meus. Dicit dominus omnipotens.

Lectio Danielis prophete. Cap. xiii.

In diebus illis. Angelus domini descendit cum
Aazaria & sociis eius in fornacem: & ex-
cussit flammam ignis de fornace: & fecit medietatem
fornacis quasi ventum roris flantem. Flamma
autem diffusa est super fornacem cubitis quadra-
ginta nouem & incendit quos reperit iuxta for-
nacem de chaldeis ministros regis qui est ince-
debant. Et non tetigit eos omnino ignis nec con-
tristauit: nec quicquam molestie intulit. Tunc hi
tres quasi ex vino ore laudabant & glorificabant:
& benedicebant deum in fornace: dicentes. Bene-
dictus es domine deus patrum nostrorum: & lauda-
bilis & gloriosus & superexaltatus in secula. Et
benedictum nomen glorie tue sanctum: & super-
exaltatum in omnibus seculis. Benedictus es do-
mine in templo sancto glorie tue: & super lauda-
bilis & super gloriosus in secula. Benedictus es
in throno regni tui: & super laudabilis & super
exaltatus in secula. Benedictus es qui intueris aby-
ssos: & sedes super cherubim: & laudabilis & su-
perexaltatus in secula. Benedictus es in firmamento caeli: & laudabi-
lis & gloriosus in secula. Benedicite omnia opera domini domino: bene-
dicite caeli domino. Benedicite angeli domini domino: hymnum dicite & su-
perexaltate eum in secula. Benedicite aquae omnes quae super caelos sunt
domino: benedicite omnes virtutes domini domino. Benedicite sol & luna
domino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula. Benedicite stellae coe-
li domino: benedicite imber & ros domino. Benedicite omnis spiritus dei do-
mino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula. Benedicite ignis
& aestus domino: benedicite frigus & aestas domino. Benedicite rores & pru-
ina domino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula. Benedicite
glacies & nives domino: benedicite noctes & dies domino. Benedicite tene-
brae & lumen domino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula. Be-
nedicite frigus & cauma domino: benedicite pruina & nives domi-
no. Benedicite fulgura & nubes domino: hymnum dicite & superexal-

Tabernaculum messi.
id est ero et habitabo vo-
biscum ut possitis me sa-
miliariter consulere.

Lectio alia.

Angelus domini des-
cendit. Ex Danie-
le propheta capitulo. iij.
In quo ponitur libera-
tio trium puerorum ex
fornace ignis et ipsorum
hymnus ex liberatione.
Et sociis eius. scilicet
Anania et Misael.
Uno ore. spiritu sancto
dictante illis verba et ver-
borum modulationem.
Nomen glorie. scilicet
tetragrammaton. id est
quatuor litterarum. In
templo. ad humanitatem
christi referri potest: in
qua deus habitat. In
throno. et hoc ad virgi-
nem deiparam. Aby-
ssos. id est spiritus dam-
natos et infides ange-
lis. Firmamento. id est
celo empyreo. cetera pa-
tent ad finem vsque.

EPISTOLAE

tate eum in secula. Benedicat terra dominum: benedicite montes & colles domino. Benedicite omnia nascentia terre domino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula. Benedicite maria & flumina domino: benedicite cete & omnia que mouentur in aquis domino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula. Benedicite omnes volucres coeli domino: benedicite bestie & vniuersa pecora domino. Benedicite filii hominum domino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula. Benedicite israel domino: benedicite sacerdotes domini domino. Benedicite serui domini domino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula. Benedicite spiritus & animae iustorum domino: benedicite sancti & humiles corde domino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula. Benedicite Aania Azaria Misael domino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula.

Clectio alia.

Conuenit vniuersa ciuitas. Ex actibus Apostolorum capitulum xlii. In quo posteaquam posuit apostoli Pauli predicationem factam in Antiochiam pisdie.

Hoc in loco ponit eam

traditionem principii

synagoge aduersantibus

Paulo. Vniuersa ciuitas

scilicet antiocheni

sum. Repleti zelo, scilicet

inuidie, et non amoris.

Blasphemantes, id est

maledicentes et detrahentes.

Solis primum, quia christus principaliter

venit propter oves israel.

Conuertimur ad gentes, quasi

vocatione futura est scriptura sacra.

Precepit dominus, cum dixit etiam

tis mihi testes in ierusalem.

In lucem gentium.

Esai. xlix. Genui sunt, scilicet

de sua conuersione et salute.

Preordinati, id est a deo predestinati.

Excusso puluere, sicut dixerat saluator

Matth. x. Veniunt iconum, que est ciuitas.

Conuenit in trinitate.

Conuenit in trinitate.

Apocalypsis. Cap. iiii.

Clectio Actuum Apostolorum. Cap. xlii.

In diebus illis. Conuenit vniuersa ciuitas audire verbum domini. Videntes autem turbas in dei repleti sunt zelo: & contradicebant his que a Paulo dicebantur blasphemantes. Tunc constantius Paulus & Barnabas: dixerunt. Vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniam repellitis illud: & indignos vos iudicatis vite eterne: ecce conuertimur agites. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in lucem gentium: ut sis in salutem usque ad extremum terre. Audiens autem gentes gauisi sunt: & glorificabant verbum domini: & crederunt quotquot erant preordinati ad vitam eternam. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam iudeam. Iudei autem concitauerunt religiosas mulieres & honestas: & primos ciuitatis & excitauerunt persecutionem in Paulum & barnabam: & eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedum in eos: venerunt iconium. Disceptati autem replebantur gaudio & spiritu sancto.

Conuenit in trinitate. Apocalypsis. Cap. iiii.

BEATI PAULI.

In diebus illis. Vidi ostium apertum in celo: & vox prima quam audiui tanquam tubę loquens mecum: dicens. Ascende huc & ostendam tibi quae oportet fieri cito. Post haec statim fui in spiritu: & ecce sedes posita erat in celo: & supra sedem sedes. Et qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis & sardinis. Et iris erat in circuitu sedis similis visioni smaragdine. Et in circuitu sedis sedilia viginti quatuor: & supra thronos viginti quatuor seniores sedentes circumamicti vestimentis albis: & in capitibus eorum coronas aureas. Et de throno predecebat fulgura: & voces & tonitrua. Et septem lampades ardentes ante thronum qui sunt septem spiritus dei. Et in conspectu sedis tanquam mare vitreum simile crystallo. Et in medio sedis & in circuitu sedis: quatuor animalia plena oculis ante & retro. Et animalia primum simile leoni: & secundum animal simile vitulo: & tertium animal habens faciem quasi hominis: & quartum animal simile aquile volanti. Et quatuor animalia: & singula eorum habebant alas senas: & in circuitu & intus plena sunt oculis. Et requiem non habebant die ac nocte: dicentia. Sanctus. Sanctus. Sanctus. Dominus deus omnipotens: qui erat: & qui est: & qui venturus est. Et cum darent illa animalia gloriam: & honorem: & benedictionem sedenti super thronum viuenti in secula seculorum: procidebant viginti quatuor seniores ante sedem in throno: & adorabant viuente in secula seculorum. Amen.

Clectio. Actuum Apostolorum. Cap. v.

In diebus illis. Respondens autem Petrus & apostoli: dixerunt ad plebem. Obedire oportet deo: magis quam hominibus. Deo patrum nostrorum suscitauit Iesum: quem vos interemistis: suspendentes in ligno. Hunc principem & saluatorem deum exaltauit dextera sua: ad dandam poenitentiam israel & remissionem peccatorum. Et nos sumus testes horum verbis: & spiritus sanctus quem dedit deus omnibus obedientibus sibi.

Vidi ostium apertum in celo. Ex apocalypsi cap. iiii. In quo ponitur reuelatio facta iohanni de rebus que pertinent ad fidem ecclesie vniuersalem, et primo describitur dei maiestas reuelans.

Vox quam audiuit, hec vox erat angeli. Que oportet fieri, ex dei ordinatione. Iaspidis & sardinis, lapilli sunt preciosi. Iris, arcus celestis. Smaragdine, id est viridis.

Ex coloribus iris. Viginti quatuor seniores, tale consortium ad maiestatem dei pertinet. De throno dei. Septem lampades, et quod per illas intelligat ipse subdit quod sunt septem spiritus sancti dona. Mare vitreum, per quod significat sacramentum baptismi. Quatuor animalia per quod intelliguntur quatuor euangeliste. Alas senas, id est quilibet animal alas sex. Qui erat, per hoc de signatur eternitas, qui adorantes conuenit in secula seculorum, id est vitam eternam.

Clectio. Actuum Apostolorum. Cap. v.

Respondens autem

Petrus. Ex actibus apostolorum cap. v.

In quo postea Lucas

posuit increpationem apostolorum qui dicebantur

condemnationem plebem inducere.

hic ponit re-

sposum petri et apostolorum.

Exaltauit per resurrectionem et ad celum ascensionem.

Poenitentiam, id est poenitentiam.

Sumus testes, quia interfui.

EPISTOLAE

Dissecabatur. i. freme-
bant. Honorabilis. i. q
habebatur ab omnibus
honor. Ad breue. i. ste-
pus. vt in apostolorum ab-
sentia loqueretur. Theo-
das. cuius relictam Jo-
sephus meminit. Esse
aliquem. i. magni. Persi-
fese aliquem credens. De-
catus est. a fudo. i. Syrie
prefide. Judas galile-
us. alterum exemplum ad
hoc inducit. In diebus
professionis. qd quisq
ibat in ciuitate suam vt
ibi profiteretur nomen
suum & familie. Et nunc
applicat hoc exēpla ad
negocium presens hoc.
Consiliū hoc. i. doctri-
na. Dissoluetur. sicut
horum quos dixi. Con-
senserunt illi. scilicet ga-
malie. Cesis. id est ver-
beratis apostolis puta
pugnis & alapis. Sau-
deres. tametsi vulnerati.
In festo corporis xpi.
Ego enim accepi a
domino. Ex prima
epistola pauli ad Co-
rinthios capitul. xj. In
quo apostolus ostendit
hulus sacramenti digni-
tatem. A domino. scilicet
domino reuelante.
Iesus. a quo est sacra-
mentum institutio. Tra-
debatur a iuda prodito-
re. Fregit. nō ante cōse-
crationē. itaq; per prole-
psim hoc dicit. Hoc est
corpus meū. verba sunt
cōsecrationis. Noui te
sciamēti. in quo promit-
tatur bona spiritalia si
cut in veteri tēporalia.

Hec cū audissent dissecabantur: & cogstabant
interficere illos. Surgens autē quidē in conci-
lio phariseus nomine Gamaliel legis doctor: ho-
norabilis vniuersę plebi: iussit foras ad breue
homines fieri. Dixitq; ad illos. Viri israelite at-
tendite vobis super omnibus istis: quid acturi
sitis. Ante hos enim dies extitit Theodas: dicēs
se aliquē esse. Cui cōsensit numerus virorū cir-
citer quadringentorū: qui occisus est: & omnes
qui credebant ei dissipati sunt: & redacti ad ni-
hilum. Post hunc extitit iudas galileus in die-
bus professionis: & auertit populum post se: &
ipse perit: et omnes quotquot consenserunt ei
dispersi sunt. Et nunc itaq; dico vobis: discedi-
te ab omnibus istis: & finite illos. Quoniam si
est hominib; cōsiliū hoc aut opus: dissoluetur.
Si vero ex deo est: non poteris dissolvere: ne-
forte & deo repugnare videamini. Consense-
runt autem illi: & conuocantes apostolos: ces-
sis denunciauēnt ne omnino loquerentur in
nomine iesu: & dimiserunt eos. Et illi quidem
ibant gaudentes a conspectu concilii: quoniā
digni habiti sunt pro nomine iesu contumeliā
pati. Omnis autē die nō cessabant in tēplo: & cir-
ca domos docētes & euāgelizātes iesum xpm.
In festo corporis xpi. Ad Corinth. i. Cap. xi.
Ratres. Ego enim accepi a domino: quod
& tradidi vobis. Quoniam dñs iesus in
qua nocte tradebatur: accepit panem: & gra-
tias agens: fregit & dixit. Accipite & mandu-
cate. Hoc est corpus meū: quod pro vobis tra-
detur. Hoc facite in meam cōmemorationem.
Similiter & calicem postq; cōnauit: dicēs. Hic
calix nouum testamētum est in meo sanguine.
Hoc facite quotiescūq; biberitis in meam cō-
memorationem. Quotiescūq; enim māduca-
bitis panem hūc: & calicem biberitis: mortē dñi

BEATI PAULI.

annunciabitis donec veniat. Itaq; quicūq; mā-
ducauerit panē: & biberit calicē dñi idigne: re-
erit corporis & sanguinis dñi. Probet autem se
ipm homo: & sic de pane illo edat: & de calice bi-
bat. Qui em māducat: & bibit indigne: iudiciū
sibi māducat & bibit: nō diiudicās corp; dñi.
Dñica. i. post festū trinitatis. Ioānis. i. Ca. iiii.
Charissimi. De charitas est. In hoc appa-
ruit charitas dei in nobis: quoniā filiū
suū vnigenitū misit deus in mundū: vt viuam;
per eum. In hoc est charitas nō quasi nos dile-
xerimus deū: sed quoniā ipse prior dilexit nos:
& misit filiū suū propiciationē pro peccatis no-
stris. Charissimi: si dilexit nos deus: & nos de-
bem; alterutrū diligere. Deū nemo vidit vnq;
Si diligamus inuicem deus in nobis manet: &
charitas eius in nobis pfecta est. In hoc cogno-
scimus: quoniā in eo manem; & ipse in nobis:
qm de spiritu sancto suo dedit nobis. Et nos vi-
dimus & testificamur: quoniā pater misit filiū
suū saluatorem mūdi. Quisquis confessus fue-
rit: quoniā iesus est filius dei: deus in eo manet:
& ipse in deo. Et nos cognouim; & credidim;
charitati: quā habet deus in nobis. Deus chari-
tas est: & qui manet in charitate in deo manet:
& de; in eo. In hoc em pfecta est charitas dei no-
biscum: vt fiduciā habeam; in die iudicii: quia
sicut ille est: & nos sumus in hoc mūdo. Timor
non est in charitate: sed perfecta charitas foras
mittit timorē: quoniā timor poenā habet. Qui
autē timet non est perfectus in charitate. Nos er-
go diligamus deum: quoniā ipse prior dilexit
nos. Si quis dixerit: quoniā diligo deū: & fratrē
suū oderit: mēdax est. Qui enim nō diligit fra-
trem suū quem videt: deū quem nō vidit quo-
modo potest diligere? Et hoc mādatū habem;
a deo: vt qui diligit deum: diligat & fratrē suū.
Feria. iiii. Beati Pauli ad Romanos. Ca. vi.

Annunciabitis repē-
sentando ipsam per hoc
sacramentum. Donec
veniat. ad iudiciū vl-
timū. Itaq; hortatur
ad hoc sacramentum di-
gne accipiendū. Reus
erit. id est punietur ac si
christi occiderit. Pro-
bet se. id est consciētiam
suam examinet. Et sic
scilicet digne accipiedo.

Non diiudicans. id est
discernēs ab alijs cibis.

Dñica prima post
trinitatem.

Deus charitas est.
Ex epistola Ioan-
nis prima capit. iij. In
quo apostolus hortatur
fideles ad charitatē pro-
ximi dicēs: quia qui fra-
trē diligit est ex deo & dei
filius. et qui non diligit
rē. In hoc dei exem-
plo idem facit: qui nos
dilexit. Quia per
eum. vita gratie. Pro-
piciationem. quia sic se-
cit nos deo amicos ex ini-
mijs per peccatum.
Nemo vidit. nihilomi-
nus tamen in nobis ha-
bitat. Vidimus. huma-
nitatē christi oculis cor-
poralibus. Deus in
eo manet. scilicet p gra-
tiam. In die iudicii.
quia hec dilectio dat no-
bis securitatem. Si-
cut ille est. benefaciens
in celo iustis et iniustis
ita et nos debemus face-
re amando bonos & ma-
los amicos et inimicos.
Alia patent.

Feria quarta
sequenti.

H

EPISTOLAE

Non regnet peccatū. Ex epistola Pauli ad Romanos capitulum vi. In quo indu-
ritur fideles ad dimittendum peccatū: hic ostendit dimittendi modū. Et obediatis.
quia quod est subditus peccato trahit ab appetitu irrationali. Mēbra v̄ra. quae sunt instrumē-
ta bene aut male operā-
di. Arma iusticie. i. bo-
norum operum instru-
menta. Non domina-
bitur. id est fomes incli-
nans ad peccandum.

Sub lege mosaica. que
gratiam non cōferebat.
Peccauimus: quasi
dicat: non peccauimus.
An nescitis. quasi di-
cat: scire debetis. Si-
ue peccati. quia qui fa-
cit peccatum seruus est
peccati. In formam do-
ctrine. scilicet catholice
per christum et aposto-
los diuulgate.

Feria. vi. sequenti.
Non cesso gr̄as. Ex
epistola pauli ad
Ephesios. cap. i. vbi postea
quod promittit salutacionē in
principio epistolariū di-
ci solitam: agit deo gra-
tias de illorū cōuersione
ad fidem et mutua chari-
tate. In agnitionē ei⁹.
id est ut illum cognosca-
tis. Que sit spes. id est
credentes quid sperare
debeant. Que diuitie.
vnde nobis det premia.
In nos. ad nobis bene
faciendum. In christo.
id est per christū. Omne
nomē. vltra quatuor or-
dines spirituum quos no-
minauit: vsq; ad vltimā
hierarchiā. Sub pedi-
bus eius. cū data est illis
omnis potestas in celis
in terra. Matth. xvi.
Sup ecclesiā. tam mili-
tantē quā triumphantē.

Ratres. Non regnet peccatū in vestro mor-
tali corpore: vt obediatis cōcupiscentiis
eius. sed neq; exhibeatis mēbra vestra arma ini-
quitatis peccato: sed exhibete vos deo tanquā
ex mortuis viuentes: & membra vestra arma
iusticie deo. Peccatum enim vobis non domi-
nabitur. Nō enim sub lege estis sed sub gratia.
Quid ergo? Peccauimus: quoniam nō sum⁹ sub
lege: sed sub gratia? Absit. An nescitis quā cui
exhibetis vos seruos ad obediendū: serui estis ei⁹
cui obediatis: siue peccati ad mortem: siue obe-
ditionis ad iusticiam? Gratias autem deo: quod fui-
stis serui peccati: obediistis autē ex corde in eam
formam doctrinē in quam traditi estis. Libera-
ti autem a peccato: serui autem facti estis iusti-
cie. Per iesum christum dominum nostrum.

Feria. vi. Beati Pauli ad Ephesios. Cap. i.
Ratres. Non cesso gratias agens pro vo-
bis memoriā vestri faciens in orationi-
bus meis: vt deus pater domini nostri iesu chri-
sti pater glorię det vobis spiritum sapientię &
reuelationis in agnitionē eius: illuminatos ha-
bere oculos cordis vestri: vt sciatis quę sit spes
vocationis ei⁹: & quę diuitię glorię hereditatis
eius in sanctis: & quā sit supereminēs magnitu-
do virtutis eius in nos qui credimus secundum
operationem potentię virtutis eius quam ope-
ratus est in christo suscitans illum a mortuis: &
constituens eum ad dexteram suam in cōlesti-
bus supra omnem principatum: & potestatem:
& virtutem: & dominationem: & omne nomē
quod nominatur: non solum in hoc seculo: sed
etiā in futuro: & omnia subiecit sub pedib⁹ ei⁹.
& ipsum dedit caput supra oēm ecclesiā: quę est

BEATI PAULI.

Corpus ipsius. i. mystici. Qui omnia. ordo est. Plenitudo ei⁹ adimpletur. i. p̄fi-
citur per eum: quia omnia in omnibus operatur. i. per christū. **D**ñica. i. post trinitatē.
Nolite mirari si odit vos mūd⁹. Ex ep̄la Joā. i. cap. iij. In quo postea induxit
fideles ad charitatē: nūc deterret illos ab odio. Si odit vos. quia opera infidi
maligna sunt & sine charitate. De morte ad vitā. et hoc per charitatē. In morte. i. in
peccato. Homicida est.
sui et alteri⁹ quē odit.
Quia. quod cōfertur per gra-
tiā. Cognouimus. per
experientiā. Pro fra-
tribus. sc. corporalē pro
spirituali illorū. Qui
habuerit. duos ponit ca-
sus: in quo elemosyna
de necessitate faciendā
est: quod si non fecerit:
non erit in eo charitas.

Feria. iij. sequenti.
Mortificate mēbra
vestra. Ex episto-
la pauli ad Colossenses
cap. iij. In quo apostol⁹
inducit Colossenses ad
cōseruandā vitē sanctimo-
niam per fugā vitiorū.
Sup terram. i. que sunt
ad presentē vitā pertinē-
tia. Idolorū seruitus.
quia avarus magis cō-
lit pecuniā quam deū.
Propter quod. i. vitia supe-
riora. Ira dei. i. vindi-
cta. Incredulitatis. i.
qui nō credūt credēda.
Eos ambulastis. atē cō-
uersionē. Hic deponi-
te. i. vitia spiritualia.
Metiri inuicē. decipietes
vos. Hecetē hōiem. i. vi-
tia illa gētilitatis v̄re an-
te cōuersionē. Nouum
hōiem. quod est renouatus
per baptismū & dei cogni-
tionē. Imaginē eius. i.
partem rationalem que
est dei imago. nam irra-
tionalis similis est bestiis. Masculus et femina. que non est distinctio ex parte
mentis: sed corporis. In omnibus christus. sine distinctione sexus & nationis.

Feria. iij. Beati Pauli ad Colossenses. Cap. iij.
Ratres. Mortificate mēbra v̄ra quae sunt sup
terrā: fornicationē: immundiciā: libidinē:
cōcupiscentiā malā & avaritiā: quae est simulacrorū
seruit⁹. Propter hęc em̄ venit ira dei sup filios
incredulitatis: in quib⁹ ambulastis aliquando
cū viueretis in illis. Nūc autē deponite & vos oia:
iram: indignationē: maliciā: blasphemiam: turpē
sermonē de ore v̄ro. Nolite metiri inuicē expo-
sitiates vos veterē hominē cū actibus suis: & indu-
entes nouū eum qui renouatur in agnitionem
dei secundum imaginē eius qui creauit eum: vbi
nō est masculus & femina: gētilis & iudeus: cir-
cūcisio & preputium: barbarus & scythia: ser-
uus & liber. Sed omnia & in omnib⁹ christus.
Masculus et femina. que non est distinctio ex parte
mentis: sed corporis. In omnibus christus. sine distinctione sexus & nationis.

EPISTOLAE

¶ Feria sexta sequenti.

Hec est annuntiatio. Ex epistola. s. Joannis cap. i. In quo posito proemio accedit ad institutionem fidelium de rebus que maxime ad fidem pertinent. Annuntiatio. i. euangelium. Audiuimus ab. scilicet a verbo incarnato. Lux est. Joannis. ix. Ego sum lux mundi. In tenebris. scilicet culpe ignorantie. Ventumur. scilicet verbo. Veritatem non facimus. scilicet opere. nam veritas etiam in operibus est. Ethicorum. iij. In luce ambulamus. iuste viuere. Societatem habemus. scilicet in charitate viuere. Emundat nos per sacramenta. Seducimus nos. quia non sumus in societate cum deo.

Confiteamur. scilicet nos esse peccatores. Peccauimus. in preterito. Mendacem eum fecimus. quia sepe in scriptura dicit: quod nemo immunis est a culpa.

¶ Dominica tertia post trinitatem.

Humiliamini sub potenti manu dei. Ex epistola petri. i. ca. v. in quo postea instituit seniores: hic instituit iuniores s. maxime ad humilitatem et obedientiam. Omni sollicitudine. non quod sint negligentes: sed quod a deo sit omne bonum putantes. Sobrii. in victu et vestitu. Circumspiciens vobis insidias in quas incidatis. In fide de charitate informata.

Et fraternitati. i. fratribus vestris qui sunt per omnem mundum dispersi: qui eadem patiuntur. Omnis gratie. scilicet largitor. In modici passio. quia pena temporalis brevis est.

¶ Feria. iij. sequenti.

¶ Feria. vi. Beati Ioannis apostoli. i. Cap. i. **C**harissimi. Hec est annuntiatio quam audiuimus ab eo: & annunciauimus vobis: quoniam deus lux est: & tenebre in eo non sunt velle. Si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo: & in tenebris ambulamus: mentimur: & non facimus veritatem. Si autem in luce ambulamus: sicut & ipse est in luce: societatem habemus ad inuicem: & sanguis iesu filii eius emundat nos ab omni peccato. Si dixerimus: quoniam peccatum non habemus: ipsi nos seducimus: & veritas in nobis non est. Si confiteamur peccata nostra: fidelis est & iustus ut remittat nobis peccata nostra: & emundet nos ab iniquitate. Si dixerimus: quoniam non peccauimus: mendacem fecimus eum: & verbum eius in nobis non est.

¶ Dominica. iij. Beati Petri apostoli. i. Cap. v. **C**harissimi. Humiliamini sub potenti manu dei: ut vos exaltet in tempore visitationis. Omnem sollicitudinem vestram proficite in eum: quoniam ipsi cura est de vobis. Sobrii estote & vigilate: quia aduersarius vester diabolus tanquam leo rugiens circumit querens quem deuoret: cui resistite fortes in fide: scientes eandem passionem ei que in mundo est: vestre fraternitati fieri. Deus autem omnis gratie qui vocauit nos in eternum suam gloriam in iesu modicum passio: ipse perficiet: confirmabit: solidabitque. Ipsi gloria & imperium in secula seculorum.

¶ Feria quarta. Beati Pauli ad Colossenses. Capitulum. iij.

BEATI PAULI.

60 113

Omnem quodcumque facitis. Ex epistola Pauli ad Colossenses capitulo. iij. In quo loco apostolus inducit ad perfectionem operis. In nomine christi. omnia in eius gloriam referentes. Patri per ipsum. quia mediator est inter nos & deum in omnibus. In domino. idest in licitis et honestis: nam in turpibus non licet. Amari esse. idest duri et difficiles. Obedite parentibus. quos debere honorari etiam in preceptis legalibus tradidit. Et non pusillo animo fiant. siue fugam arripientes: siue non potentes vobis obtemperare propter scientiam vestram. Ad oculum. idest tantum in presentia sed etiam in absentia. Placentes. idest ut illis placeant. Timentes dominum. idest placentes deo & non hominibus. Ex animo. idest voluntarie et non coacti.

Ratres. Omne quodcumque facitis in verbo aut in opere: omnia in nomine domini iesu christi facite: gratias agentes deo & patri per ipsum. Mulieres subdite estote viris: sicut oportet in domino. Viri diligite uxores vestras: & nolite amari esse ad illas. Filii obedite parentibus pro oia: hoc enim placitum est in domino. Patres nolite ad indignationem prouocare filios vestros: ut non pusillo animo fiant. Serui obedite per omnia dominis carnalibus: non ad oculum seruientes quasi hominibus placentes: sed in simplicitate cordis timentes dominum. Quodcumque facitis ex animo operamini: sicut domino & non hominibus: scientes quod domino accipietis retributionem hereditatis. Per iesum christum dominum nostrum.

¶ Feria. vi. Beati Petri apostoli. i. Cap. i. **C**harissimi. Reportate finem fidei vestre salutem animarum. De qua salute exquisierunt atque scrutati sunt prophete: qui de futura in vobis gratia prophetauerunt: scrutantes quot vel quale tempus significaret eis spiritus christi: prenticias eas que in christo sunt passionem & posteriores glorias. Quibus reuelatum est quia non sibi met ipsis: vobis autem ministrabant ea que nunc nuntiata sunt vobis per eos: qui euangelizauerunt vobis spiritu sancto misso de caelo: in quem desiderant angeli prospicere. Propter quod succincti lumbos mentis vestre sobrii: perfecti: sperate in eam que offertur vobis gratiam: in reuelationem iesu christi quasi filii obedientie: non

Spiritu sancto. in die pentecostes. In quem. scilicet spiritum sanctum cum trinitate. Propter quod. idest quia estis filii dei per adoptionem. Succincti lumbos. idest casto corpore et mente. In reuelationem. idest per reuelationem.

H iij

Configurati. i. conformati. Secundu cum. i. deū. Scriptū est. *Leuitici. xix. Et si patrem inuocatis. i. quia inuocatis. Incolatus vestri. i. vite et alludit ad illud psal miste. incolatus meus prolongatus est.* *¶* Dominica quarta post trinitatem.

¶ Et tunc em qd nō sunt. Ex epistola ad Romanos cap. viij. dixit in superiorib⁹: qd per adhesionē ad christū: cōsequimur vitā eternā. nūc qualis illa sit vita ostendit: et quātū hac prestat. Cōdigne. i. equales. Huius temporis. i. vite temporalis. Spectatio creature. i. hominis. Reuelationem. i. beatitudinem. et hoc per patientiam laborum. Vanitatem. i. mortis et passionibus.

Non volens. quasi dicat: velit nolit: et hoc per peccatū Adami. Propter eum qui. i. deū patientes. In spe. i. resurrectionis. A seruitute. idest a mortalitate. In gemiscit. est in continuo dolore. Et parturit. i. labore solui desiderat.

Adhuc. i. in hac vita. Nos ipsi. scilicet apostoli qui primi spiritū sanctum accepimus. Gemimus. i. in tribulationibus. Expectantes adoptionē. idest premiū adoptionis nostre in filiis dei. Et redemptionem. idest liberationem a corruptione.

¶ Feria. iij. sequenti. Sicut per vnus delictum. Ex epistola Pauli ad Roma. cap. v. In quo apostolus coparat peccatū ad donū christi. et pmo quātū ad peccatū Adā. deinde quantum ad peccatū in legē.

Vnius delictū. i. primi parētis. Per vnus iusticiā. i. christi. Inobediētiā vnus. qui non obediuit deo et peruaricatus est. Obeditionem vnus. i. christi qui factus est patri vsq; ad mortem. Subintrauit. idest successit. Et abundaret delictū. quia ante legē licebat hoc vel illo modo agere. sed post legē non licet sine peccato transgredi.

configurati prioribus ignorantie vestre derelictis: sed secundum eum qui vocauit vos sanctum: ut & ipsi sancti in omni conuersatio ne sancti sitis. Quoniam scriptū est. Sancti eris quoniam ego sanctus sum. Et si patrem inuocatis eum qui sine acceptione personarum iudicat secundum vniuersū opus: in timore incolatus vestri tempore conuersamini.

¶ Dominica. iij. Beati Pauli ad Roma. Cap. viij. *¶* Ratres. Extimo em qd nō sint cōdigne passionis huius temporis ad futurā gloriā q reuelabit i nobis. Nā expectatio creature reuelationē filiorū dei expectat. Vanitati em creatura subiecta est nō volēs: sed ppter eū qui subiecit eam in spe. Quia & ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatē glorię filiorū dei. Scim⁹ em qd omī creatura ingemiscit & paratur vsq; adhuc. Non solū autē illa: sed & nos ipsi primitias spiritū habētes: & ipsi intra nos gemim⁹ adoptionē filiorū dei: expectātes redēptionē corporis nři. In iesu christo dño nro.

¶ Feria. iij. Beati Pauli ad Roma. Cap. v. *¶* Ratres. Sicut per vnus delictū in omnes homines in condemnationem: sic & per vnus iusticiā in omēs homines in iustificatio nem vite. Si enim per inobediantiam vnus hominis peccatores constituti sunt multi: ita & per vnus obediētiā iusti cōstituētur multi. Lex autem subintrauit ut abundaret delictum.

Superabundabit et gratia. per christum. Cetera patent. *¶* Feria. vj. sequenti. *¶* Stietes estote. Ex epistola Iacobi apli cap. v. In quo iustos cōsolatur: ne in tribulationib⁹ deficiāt. Ad aduentū dñi. cū accipietis laboris vestrorū mercedē. Ecce agricola. exēplo agricolę expectandū esse dicit. Tempus anē. i. suo tempore. Et se rotinū. i. postea proueniēte. Appropinquabit. i. prope est merces vestra. Ingemiscere in alterutrū. scilicet

Vbi autem abundabit delictum superabundabit & gratia. Vt sicut regnauit peccatum in mortem: ita & gratia regnet per iusticiā in vitam eternam. Per iesum christum dñm nostrum.

¶ Feria. vi. Beati Iacobi apostoli. Cap. v.

¶ Charissimi. Patiētes estote vsq; ad aduentū dñi. Ecce agricola expectat speciosum fructum terre: patienter ferens donec accipiat tempus et serotinu. Patiētes estote & vos confirmate corda vestra: quia aduentus dñi appropinquabit. Nolite ingemiscere fratres in alterutrū: ut nō iudicemini. Ecce iudex ante januā assistit. Exemplum accipite fratres exitus mali & longanimitatis: & laboris: & patientie prophetas qui locuti sunt in nomine domini. Ecce beatificamus eos qui sustinuerunt. Sufferentiam Iob audistis & finem eius vidistis. Quoniam misericors est deus & miserator.

¶ Dominica. v. Beati Petri apostoli. i. Cap. iij. *¶* Charissimi. Omnes vnanimes in oratione estote compatiētes confraternitatis amatores: misericordes: modesti: humiles. Nō reddentes malum pro malo: nec maledictū pro maledictō: sed e contrario benedicentes. Quia in hoc vocati estis: ut benedictionem hereditate possideatis. Qui enim vult vitam diligere & videre dies bonos: coerceat linguam suam a malo & labia eius ne loquantur dolum. Declinet autem a malo & faciat bonum: inquirat pacem & sequantur eam: quia oculi domini super iustos: & aures eius in preces eorum. Vultus autem domini super facientes mala. Et quis est q vobis noceat si boni emulatores fueritis?

¶ Dominica quinta post trinitatem. *¶* Omnes vnanimes in oratione. Ex epistola Petri prima cap. iij. In quo apostolus in format fideles ordinando eos ad proximum. illud vero quod dicit in oratione in clausula superior est: vbi dicitur: ut non impediatur orationes vestre. Compatiētes. scilicet inuicē alter alterum. In hoc. i. ad hoc ut bene dicatis etiā maledicentibus vobis. Qui enim vult. hoc sumptum est ex psalmo. xxxij. Oculi super iustos. respiciens eos fauorabiliter. Dures eius. sup. parare ad audendum. Vultus domini. scilicet ad illos: si punitionē. Emulatores boni. i. xpi et bonitatis.

Beati. *scribis. Timorē eorū. i. terrore quo vos tēat a bono depellere. Cōturbe*
mini. i. patietur aduersa sustinēdo. Sāctificate dñm. i. firmate. Cēria. iij. sequi.
Arbīramur em̄ iustificari. Ex epistola pauli ad Romanos cap. iij. et. iij. In q̄b⁹
 cōparat legē veterē legi euāgelicē. Arbitramur rē. quasi dicat: nō: q̄a fides sine
 operib⁹ mortua est. De⁹ tantū. q̄a est etiā gentiū. De⁹ est. i. iudeorū & gentiū. Cir
 cūscissō. idest iudeos.

*Preputium. i. gētilis: & vtriusq; per fidē christi vē
 lūi aut qui iam venit.*

Legē statuiamus. i. cō-
 firmamus veterē per no
 uam. Patrē nostrū. a
 quo per carnē iudei de
 scendebāt. Habet glo
 riam. scz apud homines.
 q̄b⁹ obediuit deo. Et q̄
 operatur. q̄a illud quod
 cōcedit alicui sicut mer
 ces operis traditur per
 modū debiti: vita autē
 eterna cōceditur per viā
 grātie. igitur non pro
 pter legis opera. Qui
 non operatur. idest le
 gis opera non facit.

Cēria. vj. sequenti.

Accedam ad vos in
 iudicio. Ex Mala
 chia propheta ca. iij. In
 quo ppheta ponit chri
 sti aduentū in iudicium
 finale. Testis velox.
 quia breui tēpore termi
 nabitur. et de quibus sit
 prolaturus sententiam
 subdit: quia de ijs que
 sunt capitaliora. Mit
 tam delicta. hoc ex cap
 ite sequenti sumptum est.
 qui ante dñi aduentum
 ad hoc in vita referuat⁹
 predicabit contra anti
 xpm. Corda patrū ad
 filios. i. incredulos redu
 cet ad fidem parentum
 fidelium. Ne forte ventiam. immo sine forte. quod est frequens in sacris literis.
 aut dicit hoc propter temporis incertitudinem. Anathemate. idest eterna separa
 tione. quia vltra non inhabitabitur.

Dominica. vj. post trinitatem.

Sed & si quid patimini ppter iusticiā beati. Tis
 morē autē eorū ne timueritis: vt nō cōturbemini.
 Dñm autē xpm sanctificate in cordib⁹ v̄ris.

Cēria. iij. Beati Pauli ad Rom. Ca. iij. & iij.

Ratres. Arbitramur em̄ iustificari hoīem
 per fidē sine operib⁹ legis. An iudeorum
 deus tantū? Nōne & gentium? Imō & gentiū.
 Qm̄ quidē vn⁹ est de⁹ qui iustificat circūcissio
 nem ex fide: & preputiū per fidē. Legē ergo de
 struim⁹ p fidē? Absit. Sed legē statui⁹. Quid
 ergo dicimus inuenisse Abraā patrē nostrū se
 cundū carnē? Si em̄ Abraā ex operibus legis iu
 stificatus est: habet gloriā sed non apud deū.
 Quid em̄ scriptura dicit? Credidit Abraā deo:
 & reputatū est illi ad iusticiā. Et autē qui operat⁹
 nō imputat⁹ secūdū grātiā: sed secūdū debitū.
 Et autē qui nō operat⁹: credēti autē in eū qui iusti
 ficat impiū: reputatur fides eius ad iusticiā.

Cēria. vi. I. cō Malachię pphete. Cap. iij.

Nec dicit dñs deus. Accedam ad vos in iudi
 cio & ero testis velox: maleficis & adūlte
 ris & perisuris: & qui calūniantur mercedē mer
 cenarū: & humiliāt viduas & pupillos: & cola
 phizant capita populorū: & opprīmunt peres
 grinos: nec timuerūt me: dicit dominus exerci
 tuū. Ecce ego mittā vobis Heliā pphetā ante q̄
 veniat dies dñi magnus & horribilis. Et cōuer
 tet corda patrū ad filios: & cor filiorū ad patres
 eorū: ne forte veniā: & pcutiā terrā anathemate.

Dñica. vi. Beati Pauli ad Roma. Cap. vi.

Quicūq; baptizati sumus. Ex epistola Pauli ad Romanos capitul. vj. Quia
 dixit paulo ante quod vbi abundauit delictū superabundauit & grātia: diceret
 quispiam ergo perstandum est in peccatis. hunc apostolus errorem remouet: dicens.
 Quicūq; baptizati sūt. In morte ipsius. ex qua baptismus habet efficaciam.
 Consepulti. sed ille surrexit ad vitam. et nobis surgendum est a peccatis ad vite reno
 uationē. Cōplātiati ex
 mala terra in bonam.

Ratres. Quicūq; baptizati sumus in xpo
 iesu in morte ipsius baptizati sum⁹. Cōse
 pulti enī sum⁹ cum illo per baptismū in mor
 te: vt quomodo christus resurrexit a mortuis p
 gloriā patris: ita & nos in nouitate vite ambu
 lem⁹. Si enī cōplantati facti sumus similitu
 dinē mortis eius: simul & resurrectionis erim⁹.
 Hoc sciētes quia vetus homo noster simul cru
 cifixus est: vt destruat⁹ corp⁹ peccati: vt vltra
 nō seruam⁹ peccato. Qui em̄ mortu⁹ est iustifi
 catus est a peccato. Si em̄ mortui sumus cū chri
 sto: credimus quia etiā simul uiuem⁹ cum illo.
 Sciētesq; christus resurgens a mortuis iam nō
 moritur: mors illi vltra nō dominabit⁹. Quod
 enī mortuus est peccato: mortuus est semel.
 Quod autē uiuit: uiuit deo. Ita & vos existima
 te vos mortuos quidem esse peccato. viuentes
 autē deo in christo iesu domino nostro.

Cēria. iij. Pauli ad Hebrēos. Ca. xij. & xij.

Ratres. Habemus grātiā per quam seruā
 mus placētes deo: cū metu & reuerētia. Et
 enī deus noster ignis cōsumens est. Charitas
 fraternitatis maneat in vobis: & hospitalitatē
 nolite obliuisci. Per hanc enī placuerunt qui
 dam angelis hospitio receptis. Memētote vin
 ctorum tanquam simul vincti: & laborantium
 tanquam & ipsi in corpore morantes. honora
 bile cōnubiū om̄ibus: & torus & immaculat⁹.
 Fornicatores em̄ & adulteros iudicabit deus.
 Sint mores sine auaritia: contenti prēsētib⁹.

secundum. Et laborantiū. i. in paupertate quod est tertium. in corpore morantes:
 quia indigentia vestri corporis debet vos mouere de indigentia aliorū. Monorabi
 le cōnubiū. quoniam est libidinis repressiū. Torus immaculatus. i. legitimus.

Ipsē enim dixit Josue primo. Dominus mihi adiutor. ex psalmo. **P**repositorum. id est prelatorum.

Ec scribo vobis. Ex epistola. s. Joānis cap. ij. In quo ex predictis in capite superiorum inferit intentū. Si quis peccauerit ex humana fragilitate. Iustū. id est pro vere penitentibus interpellat. Propiciatio. nā seipsum obtulit pro nra expiatione.

In hoc scimus. s. per experientia. Et nosse debet. In hoc scim⁹. i. per experientia cognoscimus.

Et ipse ambulare. s. imitando illū. Mandatū novū. sed antiquū tam ex lege naturali q̄ ex lege divina in quib⁹ tubetur proximis diligere sicut nosmetipsos. Mā datum novum. id est in lege evangelica renouatum. Qd est verum. i. verificatum. In ipso. i. christo q̄ passus est pro nobis. Et in vobis. quia dixit mādatum novum do vobis etc.

Dominica. vij. post trinitatem.

Amanū dico propter infirmitatem. Ex ep̄la pauli ad Rom. cap. v. In quo postea q̄ induxit romanos ad peccata dimittebat nunc inducit illos ad bene vivendū. et primo ex operis facilitate: et q̄ paulo ante dixerat: liberati a peccato servi facti estis iusti: clemens inferit dicens. Ihu manū dico. i. nihil difficile precipio: sed rationi consonum. et quod ab hominibus fragilitate prestanti potest. q̄ probare dixerat. quia quemadmodū actiones vitiose sunt in potestate nostra: ita et ille que per virtutem.

Dominica. vij. post trinitatem.

Amanū dico propter infirmitatem. Ex ep̄la pauli ad Rom. cap. v. In quo postea q̄ induxit romanos ad peccata dimittebat nunc inducit illos ad bene vivendū. et primo ex operis facilitate: et q̄ paulo ante dixerat: liberati a peccato servi facti estis iusti: clemens inferit dicens. Ihu manū dico. i. nihil difficile precipio: sed rationi consonum. et quod ab hominibus fragilitate prestanti potest. q̄ probare dixerat. quia quemadmodū actiones vitiose sunt in potestate nostra: ita et ille que per virtutem.

Dominica septima. Beati Pauli ad Romanos. Capitulum. vi.

Ratres. Humanū dico propter infirmitatē carnis vestre: sicut enim exhibuistis membra vestra servire immunditiae & iniquitati ad iniquitatem:

Ita nunc. post conversionem vestram. In sanctificationem. id est usq̄ ad sanctitatis consumationem.

Nihil nunc damnationis. Ex epistola ad Romanos capitulum. viij. In quo postea quam ostendit cessationem legis veteris factam per christum: nunc dicit adherendum esse christo legis gratie auctori. Nihil damnationis. id est nulla damnationis causa. Lex spiritalis quemadmodum est evangelica. A lege peccati. id est ab obligatione peccati actualis.

Et mortis. quia tollit omnem penam debitam pro peccato. Nam qd impossibile. declarat modum hui⁹ liberationis.

Legi veteri. quia non purgabat a peccatis anime: sed carnis. Infirmabatur. id est erat imperfecta. Per carnē. quia non mundabat nisi corpus. Similitudinem carnis. que fuit passibilis tamen non peccatrix. De peccato. id est de seipso facto hostia pro peccato. Damnavit peccatum. id est de leuit. Prudentia carnis. id est qua quis carnalia querit. Mors est. i. ad mortem ducit.

Prudencia spiritus: pax. id est requies.

Sermonia carnalis inimica est deo. Ex ea dem epistola: et continetur lectio epistole superiorum. Sapientia carnis. sapientia hic et prudentia superius improprie accipiuntur.

Inimica deo. quia repugnans illius preceptis.

Non estis. id est esse debetis. Si habitat in vobis. id est cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum.

Non estis. id est esse debetis. Si habitat in vobis. id est cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum.

Non estis. id est esse debetis. Si habitat in vobis. id est cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum.

Non estis. id est esse debetis. Si habitat in vobis. id est cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum.

Non estis. id est esse debetis. Si habitat in vobis. id est cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum.

Non estis. id est esse debetis. Si habitat in vobis. id est cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum.

Non estis. id est esse debetis. Si habitat in vobis. id est cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum.

Non estis. id est esse debetis. Si habitat in vobis. id est cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum.

Non estis. id est esse debetis. Si habitat in vobis. id est cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum.

Non estis. id est esse debetis. Si habitat in vobis. id est cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum.

Non estis. id est esse debetis. Si habitat in vobis. id est cum baptismo spiritum sanctum accepistis. et cum fide spiritum. Non habet. quia perdidit gratiam. Non est eius. scilicet membrum.

Mortuum est. i. mortis necessitati subiectum. Quod si spiritus eius. i. dei. Dabit in vobis perseverando in fide & gratia: qui suscitavit illum etiam suscitabit corpora vestra. et hoc propter spiritum habitantem in vobis. **D**ñica. viij. post trinitatem. **E**bitores sumus non carni. Id est lectio superiori continuatur. et est conclusio pen-

Dens ex superioribus: & patet lectio. Spiritu dei aguntur. quia nemo venit ad me dicit saluator: nisi pater meus traxerit illum.

Precum in timore. si autem in veteri lege que fuit lex timoris. Adoptionis filiorum. scilicet per gratiam. In quo. scilicet spiritu. Clamamus. clamare possumus.

Abba quod interpretatur pater. scilicet quia sumus adoptionis filij.

Spiritus. scilicet sanctus tertia in divinis personis. Testimonium reddit. scilicet quod sumus dei filij: per revelationem apostolo factam. atque etiam alijs compluribus. Si filij. confiteamur quod si sumus filij: erimus heredes: non quasi filius naturalis quem constituit herede universorum sed glorie: quia adoptiunt.

Cferia. iij. sequenti. **N**on misit me christus baptizare. **E**x f. epistola ad Corinthios cap. i. apostolus in superiori pte dixit se paucos admodum baptizasse. cui ratione nunc reddit: quod non tam ad baptizandum quam ad docendum missus est quod est maioris officij: tamen si ad utrumque missi sunt apostoli. In sapientia verbi. id est mundana que verbi exquiritis peragitur. Euacuatur crux christi. id est fides passionis eius. que videtur gentibus stulticia: quia non argumentis sed fide continetur. Verbum crucis. id est predicatio passionis. Percreantibus. id est infidelibus. Virtus dei est. quia per crucem diabolus devictus est. Scriptum est. **E**saie. xxix. Sapientiam ingenio humano adinventam de rebus divinis. sicut prudentiam que est de agibilibus.

Si autem christus in vobis est: corpus quidem mortuum est propter peccatum: spiritu vero vivit propter iustificationem. Quod si spiritus eius qui suscitavit Iesum a mortuis habitat in vobis: qui suscitavit Iesum christum a mortuis: vivificabit & mortalia corpora vestra propter inhabitantem spiritum eius in vobis.

Dñica. viij. Beati Pauli ad Roma. Cap. viij. **R**atres. Debites sumus non carni: ut secundum carnem vivamus. Si enim secundum carnem vixeritis: moriemini. Si autem spiritu facta carnis mortificaveritis: vivetis. Qui cum enim spiritu dei aguntur: hi filii sunt dei. Non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum dei: in quo clamamus abba pater. Ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii dei. Si autem filii & heredes: heredes quidem dei: coheredes autem christi.

Cferia. iij. Beati Pauli ad Corinth. i. Cap. i. **R**atres. Non enim misit me christus baptizare: sed evangelizare. Non in sapientia verbi ut non euacuatur crux christi. Verbum enim crucis pereuntibus quidem stultitia est: his autem qui salvi fiunt. id est nobis virtus dei est. Scriptum est enim. Perda sapientiam sapientium: & prudentiam prudentium reprobabo.

In sapientia verbi. id est mundana que verbi exquiritis peragitur. Euacuatur crux christi. id est fides passionis eius. que videtur gentibus stulticia: quia non argumentis sed fide continetur. Verbum crucis. id est predicatio passionis. Percreantibus. id est infidelibus. Virtus dei est. quia per crucem diabolus devictus est. Scriptum est. **E**saie. xxix. Sapientiam ingenio humano adinventam de rebus divinis. sicut prudentiam que est de agibilibus.

Abi sapiens. quasi dicat: nusquam est in rebus ab homine adinventis. **A**bi scriba. i. legis peritus. Inquisitor seculi. i. rerum secularium. **H**uius mundi. quasi dicat: immo fecit. In dei sapientia. i. cognitione creaturarum que sunt dei speculum. **M**undi. i. mundi sapientes. **P**er stulticiam predicationis. i. quam isti putabant stulticiam. **S**igna petunt. qualia fuerint cum illis traderetur lex. **S**apientiam non divinitus. sed quale ipsi invenerunt. **I**udeis scandalum. id est offendiculum. **S**tulticiam. opinionem ipsorum. **V**ocatis. id est electis tam ex iudeis quam gentilibus. **D**ei virtutem. scilicet esse christum.

Vbi sapiens: ubi scriba: ubi inquisitor huius seculi? Nonne stultam fecit deus sapientiam huius mundi? Nam quia in dei sapientia non cognovit mundus per sapientiam deum: placuit deo per stultitiam predicationis salvos facere credentes. Quoniam & iudei signa petunt: & greci sapientiam querunt. Nos autem predicamus christum crucifixum: iudeis quidem scandalum: gentibus autem stulticiam. **I**psis autem vocatis iudeis atque grecis: christum dei virtutem & dei sapientiam. Quia quod stultum est dei sapientius est hominibus. Et quod infirmum est dei: fortius est hominibus.

Cferia. vi. Beati Pauli ad Corinthios. i. Cap. i.

Ratres. Videte vocationem vestram: quia non multi sapientes secundum carnem: non multi potentes: non multi nobiles: sed que stulta sunt mundi elegit deus ut confundat sapientes. Et infirma mundi elegit deus ut confundat fortia. Et ignobilia mundi & contemptibilia elegit deus: & ea que non sunt: ut ea que sunt destrueret: ut non gloriaretur omnis caro in conspectu eius. Ex ipso autem vos estis in christo iesu: qui factus est sapientia nobis a deo: & iusticia & sanctificatio & redemptio: ut quemadmodum scriptum est: qui gloriatur in domino gloriatur.

Dñica. ix. Pauli ad Corinth. i. Ca. x. **R**atres. Non sumus concupiscentes malorum:

Qui gloriatur etc.

Non sumus concupiscentes. **E**x epistola ad Corinth. ca. x. & pedit lectio ex superioribus: dixerat namque: **N**ec alit in figura facta sunt nobis: tunc infert: ut non sumus concupiscentes malorum:

lum. **S**tulticiam. opinionem ipsorum. **V**ocatis. id est electis tam ex iudeis quam gentilibus. **D**ei virtutem. scilicet esse christum.

Cferia. vi. sequenti.

Videte vocationem. **E**x prima epistola Pauli ad Corinthios capitulo primo. Et continuatur principium huius lectionis cum sine precedenti. ubi ostendit quod modus docendi per sapientiam verborum non convenit fidei catholice. **V**ocationem. id est modum vocationis. **S**apientes. potentes nobiles. sed illiterati. et pauperes et rustici. **S**tulta mundi. id est quos mundus stultos putat. **I**n firma mundi. id est que mundus putat infirma. **F**ortia. id est qui putantur fortes. **E**a que non sunt. i. que ab his putantur nullius esse momenti. **E**a que sunt. i. existimantur esse magna. **N**on omnis caro. i. nullus homo. ex modo loquendi apud hebreos. **E**x ipso. id est ex ipsius virtute. **S**apientia. scilicet nostra. scilicet christus. **S**criptum est **I**eremie capitulo nono.

Videte vocationem. **E**x prima epistola Pauli ad Corinthios capitulo primo. Et continuatur principium huius lectionis cum sine precedenti. ubi ostendit quod modus docendi per sapientiam verborum non convenit fidei catholice. **V**ocationem. id est modum vocationis. **S**apientes. potentes nobiles. sed illiterati. et pauperes et rustici. **S**tulta mundi. id est quos mundus stultos putat. **I**n firma mundi. id est que mundus putat infirma. **F**ortia. id est qui putantur fortes. **E**a que non sunt. i. que ab his putantur nullius esse momenti. **E**a que sunt. i. existimantur esse magna. **N**on omnis caro. i. nullus homo. ex modo loquendi apud hebreos. **E**x ipso. id est ex ipsius virtute. **S**apientia. scilicet nostra. scilicet christus. **S**criptum est **I**eremie capitulo nono.

EPISTOLAE

sicut illi fecerunt. scilicet hebrei: post tot beneficia a deo accepta. Idololatre. vt hebrei fuerunt circa lationem legis. Scriptum est. Exodi. xxxij. Surrexerunt ludere in vituli cultu. Fornicati sunt. cum feminis ex madian. vt habetur Numeri. xxi. a serpentibus. vt scribitur Numeri. xxi. Sicut quidam eorum murmurauerunt. vt patet in pluribus scripture locis. Ab exterminatore. scilicet angelo antea quam ingre-

derentur terram promissam. In quos fines detenerunt. id est sumus in vltima mundi etate.

Stare. scilicet in deo. Ne cadat ex tentatio ne. Nisi humana. id est que non potest omnino ab homine euitari. Id quod potestis. subaudi vincere. Prouentum. id est meriti augmentum et fructus ex tentatione.

¶ Seria quarta sequenti.

Quoniam omnis caro. Ex prima ad Corinthios epistola capitulo decimo quinto. In quo Apostolus disputat de resurrectione mortuorum in propriam cuiusque animam et corpus. et pendet lectio ex fine superioris lectionis. dixit autem deus dat unicuique secundum proprium corpus. et tunc infert.

Non omnis caro eadem caro. quia sunt diuersarum specierum sicut et ipsa animalia.

Celestia. que conueniunt in corporalitate saltem. Celestium gloria. id est pulchritudo.

Si resurrectio. non est omnino simile. quia in resurrectione erit identitas numeralis. in his autem non est huiusmodi identitas.

Seminatur. ponit differentias inter corpora mortuorum et resurgentium. Si est corpus animale. id est quia est. Scriptum est. Gen. ii.

sicut & illi concupserunt. Neque idololatre efficia mini sicut quidam ex ipsis quemadmodum scriptum est. Sed et populus manducare & bibere: & surrexerunt ludere. Neque fornicemur: sicut quidam ex ipsis fornicati sunt: & ceciderunt vna die viginti tria milia. Neque tetemus christum: sicut quidam eorum tentauerunt: & a serpentebus perierunt. Neque murmuraueritis: sicut quidam eorum murmurauerunt & perierunt ab exterminatore. Hec autem omnia in figura contingebant illis. Scripta sunt autem ad correctionem nostram in quos fines seculorum deuenerunt. Itaque qui se existimat stare: videat ne cadat. Tentatio vos non apprehendat nisi humana. Fidelis autem deus est: qui non patietur vos tentari super id quod potestis. Sed faciet cum tentatione etiam prouentum vt possitis sustinere.

¶ Feria. iiii. Beati Pauli ad Corinthios. i. Cap. xv.

Ratres. Non omnis caro eadem caro: sed alia hominum alia pecorum: alia volucrum: alia piscium. & corpora celestia: & corpora terrestria. Sed alia quidem celestium gloria: alia autem terrestrium. Alia claritas solis: alia claritas lune: & alia claritas stellarum. Stella enim a stella differt in claritate: sic & resurrectio mortuorum. Seminatur in corruptione: surget in incorruptione. Seminatur in ignobilitate: surget in gloria. Seminatur in infirmitate: surget in virtute. Seminatur corpus animale: surget spirituale. Si est corpus animale: est & spirituale: sicut scriptum est. Factus est primus homo Adam

Seminatur. ponit differentias inter corpora mortuorum et resurgentium. Si est corpus animale. id est quia est. Scriptum est. Gen. ii.

BEATI PAULI.

In anima viuente. i. vita animalis. Spiritus viuificans. i. alios. Sed non prius. sicut patet de Cain & Abel. de Imaele & Isaac. de Jacob & Esau. ¶ Feria. vii. sequenti.

Sicut in Adā oēs moriūtur. Ex eadē epistola et capite. et qđ Paulo ante dixit: qđ si Christus resurrexit: et mortui resurgēt: tūc infert sicut in Adā rē. In suo ordine. qđ primus fuit Christus tēpore et dignitate. reliqđ oēs simul tēpore: sed dignitate differē-

ter. Qui sunt christi. id est ipsius membra. Deinde. scilicet post resurrectionem. Regni deo. id est fideles quibus presuit in hac vita. Euacuauerit. quia remanebunt ordines angelorum sed indistincti. Oportet regnare. Ex psal. cix. Donec ponat. id est non solum vltis ad inimicorum subiectionem sed ex modo loquendi sacre scripture deinceps multo magis. Sub pedibus eius. Ex psalmo. vii. Destructur mors. quia restat vita immortalis. Qui subiecit omnia. quia Christus quia homo est patri subiectus. Omnia in omnibus. i. quod potestas dei gignas oib? insit a deo.

¶ Feria. vi. Beati Pauli ad Corinthios. Cap. xv. **R**atres. Sicut in Adam omnes moriūtur: ita & in Christo omnes viuificabuntur. Vnusquisque autem in suo ordine primitie Christus. Deinde hi qui sunt christi: qui in aduentum eius crediderunt. Deinde finis cum tradiderit regnum deo & patri: cum euacuauerit omnem principatum: & potestatem: & dominationem: & virtutem. Oportet autem illum regnare donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius. Nouissime autem inimica destruetur mors. Omnia enim subiecit sub pedibus eius. Cum autē dicat omnia subiecta sunt ei: si ne dubio preter eum qui subiecit ei omnia. Cū autē subiecta illi fuerint omnia: tunc & ipse filius subiectus erit illi: qui sibi subiecit omnia: vt sit deus omnia in omnibus. In Christo Iesu domino nostro.

¶ Dominica. x. Beati Pauli ad Corinthios. i. Cap. xii. **R**atres. Scitis quoniam cum gentes essetis ad simulacra muta: prout ducebamini euntes. Ideo notum vobis facio: qđ nemo in spiritu dei loquens dicit anathema Iesu. Et nemo potest dicere dominus Iesus: nisi in spiritu sancto. Diuisiones vero gratiarum sunt: idē autē spiritus. Et diuisiones ministracionum sunt: idē autē dominus. Et diuisiones operationum sunt: idē vero deus qui operatur omnia in omnibus.

¶ Dominica. x. post trinitatem. **S**citis quoniam cum gentes essetis. Ex epistola prima ad Corinthios capitulo duodecimo. In quo disputat de gratia que continetur in sacramentis: videlicet de spiritualibus. id est gratis nolo vos ignorare. Gentes essetis. id est more gentiliaco viueretis. Prout ducebamini. in greco quo pacto ducebamini seducti. Anathema Iesu. blasphemando illius nomen: quod gentiles faciebant. Dominus Iesus. confitendo illum dominum et saluatorem. Idem spiritus. quia in deo coniuncte in fidelibus diuise. Idem dominus. cui omnia ministrant.

¶ Dominica. x. post trinitatem. **S**citis quoniam cum gentes essetis. Ex epistola prima ad Corinthios capitulo duodecimo. In quo disputat de gratia que continetur in sacramentis: videlicet de spiritualibus. id est gratis nolo vos ignorare. Gentes essetis. id est more gentiliaco viueretis. Prout ducebamini. in greco quo pacto ducebamini seducti. Anathema Iesu. blasphemando illius nomen: quod gentiles faciebant. Dominus Iesus. confitendo illum dominum et saluatorem. Idem spiritus. quia in deo coniuncte in fidelibus diuise. Idem dominus. cui omnia ministrant.

¶ Dominica. x. post trinitatem. **S**citis quoniam cum gentes essetis. Ex epistola prima ad Corinthios capitulo duodecimo. In quo disputat de gratia que continetur in sacramentis: videlicet de spiritualibus. id est gratis nolo vos ignorare. Gentes essetis. id est more gentiliaco viueretis. Prout ducebamini. in greco quo pacto ducebamini seducti. Anathema Iesu. blasphemando illius nomen: quod gentiles faciebant. Dominus Iesus. confitendo illum dominum et saluatorem. Idem spiritus. quia in deo coniuncte in fidelibus diuise. Idem dominus. cui omnia ministrant.

¶ Dominica. x. post trinitatem. **S**citis quoniam cum gentes essetis. Ex epistola prima ad Corinthios capitulo duodecimo. In quo disputat de gratia que continetur in sacramentis: videlicet de spiritualibus. id est gratis nolo vos ignorare. Gentes essetis. id est more gentiliaco viueretis. Prout ducebamini. in greco quo pacto ducebamini seducti. Anathema Iesu. blasphemando illius nomen: quod gentiles faciebant. Dominus Iesus. confitendo illum dominum et saluatorem. Idem spiritus. quia in deo coniuncte in fidelibus diuise. Idem dominus. cui omnia ministrant.

¶ Dominica. x. post trinitatem. **S**citis quoniam cum gentes essetis. Ex epistola prima ad Corinthios capitulo duodecimo. In quo disputat de gratia que continetur in sacramentis: videlicet de spiritualibus. id est gratis nolo vos ignorare. Gentes essetis. id est more gentiliaco viueretis. Prout ducebamini. in greco quo pacto ducebamini seducti. Anathema Iesu. blasphemando illius nomen: quod gentiles faciebant. Dominus Iesus. confitendo illum dominum et saluatorem. Idem spiritus. quia in deo coniuncte in fidelibus diuise. Idem dominus. cui omnia ministrant.

¶ Dominica. x. post trinitatem. **S**citis quoniam cum gentes essetis. Ex epistola prima ad Corinthios capitulo duodecimo. In quo disputat de gratia que continetur in sacramentis: videlicet de spiritualibus. id est gratis nolo vos ignorare. Gentes essetis. id est more gentiliaco viueretis. Prout ducebamini. in greco quo pacto ducebamini seducti. Anathema Iesu. blasphemando illius nomen: quod gentiles faciebant. Dominus Iesus. confitendo illum dominum et saluatorem. Idem spiritus. quia in deo coniuncte in fidelibus diuise. Idem dominus. cui omnia ministrant.

¶ Dominica. x. post trinitatem. **S**citis quoniam cum gentes essetis. Ex epistola prima ad Corinthios capitulo duodecimo. In quo disputat de gratia que continetur in sacramentis: videlicet de spiritualibus. id est gratis nolo vos ignorare. Gentes essetis. id est more gentiliaco viueretis. Prout ducebamini. in greco quo pacto ducebamini seducti. Anathema Iesu. blasphemando illius nomen: quod gentiles faciebant. Dominus Iesus. confitendo illum dominum et saluatorem. Idem spiritus. quia in deo coniuncte in fidelibus diuise. Idem dominus. cui omnia ministrant.

¶ Dominica. x. post trinitatem. **S**citis quoniam cum gentes essetis. Ex epistola prima ad Corinthios capitulo duodecimo. In quo disputat de gratia que continetur in sacramentis: videlicet de spiritualibus. id est gratis nolo vos ignorare. Gentes essetis. id est more gentiliaco viueretis. Prout ducebamini. in greco quo pacto ducebamini seducti. Anathema Iesu. blasphemando illius nomen: quod gentiles faciebant. Dominus Iesus. confitendo illum dominum et saluatorem. Idem spiritus. quia in deo coniuncte in fidelibus diuise. Idem dominus. cui omnia ministrant.

Ad utilitatem. Necdesse. manifestando euangelium. et prosequitur alia spiritus sancti dona. sermonem scientie: fide: gratia sanctorum. Et reliqua. **S**eria. iij. sequenti. **S**cimus quoniam si terrestres. Ex secunda ad Corinthios epistola capitulum v. In quo apostolus commendat ministerium noui testamenti ex premio fidei. Terre

stris domus. id est corpus terrenum mortali. Haec domus. perstat in translatione. Non manu facta. scilicet corpus glorificatum quod est immortale. In gemis cupientes. quod alibi dixit. cupio dissolui et esse cum christo. Vestiti. scilicet corpore hoc mortali. Et non nudum. id est spoliati eo: quia cupimus immortali. **S**cimus quoniam si terrestres domus. nostra huius habitationis dissoluatur: quod edificatio ex deo habemus domum non manu factam: sed eternam in celis. Nam & in hoc ingemiscimus habitationem nostram: quae de caelo est superindui cupientes: si tamen vestiti & non nudum inueniamur. Nam & qui sumus in hoc tabernaculo ingemiscimus grauati: eo quod nolumus expoliari: sed superuestriri ut absorbeatur quod mortale est a vita. Qui autem efficit nos in hoc ipsum deus: qui dedit nobis pignus spiritus. Audentes igitur semper & scientes: quoniam dum sumus in hoc corpore peregrinamur a domino. Per fidem enim ambulamus & non per speciem. Audemus autem & bonam voluntatem habemus magis peregrinari a corpore & praesentes esse ad dominum. Et ideo contendimus siue absentes siue praesentes placere illi. Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal christi: ut referat unusquisque propria corporis prout gessit siue bonum siue malum. Scientes ergo timorem domini. id est timendum esse. Manifesti sumus. quia scrutans corda. In conscientijs vestris. id est cuius vos conscientij estis.

Seria. iiii. Beati Pauli ad Corinth. ii. Cap. v.

Ratres. Scimus quoniam si terrestres domus. nostra huius habitationis dissoluatur: quod edificatio ex deo habemus domum non manu factam: sed eternam in celis. Nam & in hoc ingemiscimus habitationem nostram: quae de caelo est superindui cupientes: si tamen vestiti & non nudum inueniamur. Nam & qui sumus in hoc tabernaculo ingemiscimus grauati: eo quod nolumus expoliari: sed superuestriri ut absorbeatur quod mortale est a vita. Qui autem efficit nos in hoc ipsum deus: qui dedit nobis pignus spiritus. Audentes igitur semper & scientes: quoniam dum sumus in hoc corpore peregrinamur a domino. Per fidem enim ambulamus & non per speciem. Audemus autem & bonam voluntatem habemus magis peregrinari a corpore & praesentes esse ad dominum. Et ideo contendimus siue absentes siue praesentes placere illi. Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal christi: ut referat unusquisque propria corporis prout gessit siue bonum siue malum. Scientes ergo timorem domini. id est timendum esse. Manifesti sumus. quia scrutans corda. In conscientijs vestris. id est cuius vos conscientij estis.

Seria sexta sequenti.

Spe enim salui facti sumus. Ex epistola ad Romanos cap. vii. ubi apostolus inceptum exhortari ad patientiam & tolerantiam passionum. ad quam maxime confortat spes. Ideo subdit spe salui facti sumus. Spes quae videtur. quae non videtur: sed clare: sed sumus in expectatione ne videtur: sed est videtur: id est non est spes. Per patientiam. quae est conficta spei. Spiritus adiuvat. dirigendo nos ad christum. Sicut oportet. id est ut conueniens est ad salutem. Postulat pro nobis. id est postulare nos facit. Quid desideret spiritus. de angelo cuius nostrum attributo quidam intelligunt.

Seria. vi. Beati Pauli ad Roma. Cap. vii. **R**atres. Spe enim salui facti sumus. Spes autem quae videtur: non est spes. Nam quod videt quis: quid sperat? Si autem quod non videmus speramus: per patientiam expectamus. Similiter autem & spiritus adiuvat infirmitatem nostram. Nam quid oremus sicut oportet nescimus: sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilis. Qui autem scrutatur corda: scit quid desideret spiritus: quia secundum deum postulat pro sanctis.

Seria. xi. Beati Pauli ad Corinthios prima. Cap. xv.

Ratres. Notum vobis facio euangelium quod praedicauimus vobis: quod & accepistis in quo & statis: per quod & saluamini: quare ratione praedicauerim vobis: si tenetis: nisi frustra credidistis. Tradidi enim vobis in primis: quod & accepti: quoniam christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas. Et quia sepultus est: & quia resurrexit tertia die secundum scripturas & gavisus est cephas: & post hoc undecim. Deinde visus est plusquam quingentis fratribus simul: ex quibus multi manent usque adhuc: quidam autem dormierunt. Deinde visus est Iacobo: deinde apostolis omnibus. Nouissime autem omnium tanquam abortiuo visus est & mihi. Ego enim sum minimus apostolorum qui non sum dignus vocari apostolus: quoniam persecutus sum ecclesiam dei. Gratia autem dei sum id quod sum: & gratia eius in me vacua non fuit.

Seria quarta. Beati Pauli ad Corinthios prima. Cap. vi.

Seria. iij. sequenti.

Seria. xi. post trinitatem.

Notum vobis facio. Ex epistola ad Corinthios i. cap. xv. In quo agitur de resurrectione mortuorum. et imprimis commendat euangelium excellens. In quo statis. erecti & non iacentes. Quia ratione. quae non humana: sed diuina. Frustra. id est sine effectu. Sed accepti. id est a deo. Secundu scripturas. id est prophetas de illo. Cephas. id est petro quia syrisce dicitur est cephas. grece vero & latine petrus. de quo visum Luce vlti. Undecim. Ioh. xx. Quingentis. in galilea. Matthei ultimo. Iacobo. de hoc non legitur apud euangelistas. Apis omnibus in die ascensionis. Mihi tanquam abortiuo. id est post ascensionem vocato. de quo Actus. ix. Vocari apostolus. sed quicquid sum gratia dei sum. quia ex me persecutor tantum. Vacua non fuit. id est sine operibus.

Seria. iij. sequenti.

Nescitis quoniam corpora vestra. Ex prima ad Corinthios epistola cap. vi. In quo agit de abinitate corporis humani ad corpus xpi. et hoc p baptismi et fide. Membra xpi. i. subtrahendo me ab ipso. Meretricis. p carnis libidine. Meretrici non legitime uxori. Inquit scriptura Ben. ii. In carne vna pprie aut choro: cū meretrice autē quodā modo. An? spirit? est secundū amorē. Fugite fornicationē. de qua victoria in sola fuga est. Extra corpus est. quia maculant totā animā. In corpore sunt. quia tam corp? q animam coinquinat.

Templum spiritus sancti. per fidē et baptismi.

Non estis vestri. id est proprii iuris sicut membrum non est sui iuris: sed totū corpus est magis quam suum.

¶ Feria. vi. sequenti.

Scripsi vobis in epistola. Ex prima apostoli epistola ad Corinthios cap. partim quinto partim sexto. et quia fortasse in alia quadam epistola scripserat: ne cōmiserentur fornicariis et illi putabant qd intellexerat paulus de fornicatione spirituali hoc est idolatria: nūc dicit illud intelligēdū esse de omnibus criminosis. Fornicarij hui? mudi. id est peccatoribus in rebus mundanis. Rapacibus. scilicet alieni inuasores. Mundo exisse. id est mori potius quā talia fecisse. Non commiseri. aliquo modo: et numerat cū quibus nō.

Qui foris sunt. id est infidelibus: qui nō sunt in foro ecclesie. Iudicare debetis. Auferte malum. id est malos homines. Regocium. i. litem. quasi dicat. non benefactis si illum conuenitis apud iudices in quos et nō potius apud iustos. Sancti iudicabūt. i. erunt venturo iudici assessores. iuxta illud Matt. xix. sedebitis sup sedes iudicantes.

Ratres. Nescitis quoniam corpora vestra membra christi sunt? Tollens ergo membra christi: faciam membra meretricis. Absit. An nescitis: quoniam qui adheret meretrici: vnū corpus efficitur? Erūt inquit duo in carne vna. Qui autē adheret dño: vnus spiritus est. Fugite fornicationē. Omne enim peccatū: quodcūq; fecerit homo: extra corpus est: qui aut fornicatur in corpore suū peccat. An nescitis quoniam membra vestra templū sunt spiritus sancti qui in vobis est quem habetis a deo: & non estis vestri. Empti enim estis precio magno. glorificate & portate deum in corpore vestro.

¶ Feria. vi. Beati Pauli ad Corin. i. Ca. v. & vi.

Ratres. Scripsi vobis in epistola ne commisceamini fornicariis. Non utiq; fornicariis huius mundi: aut avaris: aut rapacibus: aut idolis seruientibus: alioquin debueratis de hoc mundo exisse. Nunc autem scripsi vobis non commisceri. Si is qui frater inter vos nominatur est fornicator: avarus: aut idolis seruens: aut maledicus: aut ebriosus: aut rapax: cum huiusmodi nec cibū sumere. Quid enim mihi de his qui foris sunt iudicare? Nonne de his qui intus sunt iudicatis? Nam eos qui foris sunt: deus iudicabit. Auferte malū ex vobis ipsis. Audet aliquis vestrū habēs negociū aduersus alterū iudicari apud iniquos & nō apud sanctos? An nescitis quoniam sancti de hoc mūdo iudicabūt?

In vobis. i. per vos in die iudicii. De minimis. i. his paruis mudi rebus. Angelos. qui ceciderūt cū lucifero. Cōtemptibiles. i. minoris estimationis: qd tales sunt prudentiores in agibilibus: sapientiores ad maiora seruate. Dico. hoc quod sequitur. scz qd sunt inter vos lites. Iudicia inter vos. nō sequētes preceptū euangelicū. In iuriā. qd deteri? est iniuriā facere qd parti: vt inq; plato. ¶ Dñica. xii. post trinitatē.

Et si in vobis iudicabitur mūdus: indigni estis qui de minimis iudicetis? Nescitis quoniam angelos iudicabimus: quāto magis secularia? Secularia igitur iudicia si habueritis: cōtemptibiles qui sunt in ecclesia illos cōstituite ad iudiciū. Ad verecūdiā vestrā dico. Sic nō est iter vos sapiēs quisq; qui possit iudicare iter fratrem suū: sed frater cū fratre iudicio cōtēdit: & hoc apud fideles. Iāqdē oīno delictū est i vobis q iudicia habetis inter vos. Quare nō magis iniuriā accipitis? Quare nō magis fraudem patimini? Sed vos iniuriā facitis & fraudatis: & hoc fratribus.

¶ Dñica. xii. Beati Pauli ad Corin. ii. Cap. iiii.

Ratres. Fiduciam talē habemus per christum ad deum: nōq; sufficientes simus aliquid cogitare a nobis quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex deo est. Qui & idoneos nos fecit ministros noui testamēti: nō litera sed spiritu. Litera enim occidit: spiritus autē viuificat. Quod si ministratio mortis literis deformata in lapidibus fuit in gloria: ita vt non possent intendere filij israel in facie Moysi propter gloriam vultus eius quē euacuatur: quomodo nō magis ministratio spiritus erit in gloria? Nam si ministratio donationis est in gloria: multo magis abundat ministerium iusticie in gloria.

¶ Feria. iiii. Beati Pauli ad Corin. ii. Cap. iiii.

Ratres. Nō predicam? nos metipsos sed Iesum xpm dñm nostrū: nos autē seruos vestros p Iesum. Quoniam deus qui dixit de tenebris lucē splendescere: ipse illuxit in cordibus nostris. Seruos euangelij. Seruos vestros. scilicet administrando vobis doctrinam christi. Qui dixit. id est dicendo fecit Genesis. i. Illuxit. id est lucem spiritualem infudit.

Fiducia talē habemus. Ex epistola secūda ad Corin. cap. iiii. In quo postea q ostēdit se non egere hominū cōmendatione: nunc dicit omnia deo accepta esse referenda. Legitare quod min? est quā dicere. Anobis. scz quasi ex nobis. Non litera. sicut hebreis. Sed spiritu. scz infuso. quo lex euangelica cōstat. Ministratio mortis. cuius modi erat veteris legis. In lapidibus. id est talibus lapideis. Fuit in gloria. id est gloriosa. Faciem Moysi. que erat cornuta vt legitur Exo. di. xxxiii. Euacuatur. scilicet per euangelicam legē. Non magis. quā si dicat: multo magis erit in gloria. Damnationis. que inducebatur p legem Moysi. Minus. scilicet iusticie quod est in lege euangelica.

¶ Feria. iiii. sequenti.

Non predicam? nos metipsos. Ex epistola Pauli. ii. ad Corin. thi. capit. iiii. In quo qd superius vocauit euāgelij suū: hic vocat euāgelij christi: putaret aliquis esse duo euāgelia: ideo dicit. Nō predicamus. scilicet tanquā auctores euangelij. Seruos vestros. scilicet administrando vobis doctrinam christi. Qui dixit. id est dicendo fecit Genesis. i. Illuxit. id est lucem spiritualem infudit.

Ad illuminationē sciētiae. ad manifestationē noticie diuine. In facie iesu christi melius in greco in psona christi. Thesaurū istum. i. illuminationem dei. In vasis fictilibus. i. in hoc corpore mortali. Sublimitas. i. hoc magnū quod facimus. Nō angustiamur. i. defatigamur. Aporiamur. i. indigemus: quia greci aporia est indigentia. Nō derelinquimur. s. a deo. Deicimur. s. in periculū. Mortificationem iesu. i. cōpassionē. Manifestetur. s. in iudiciū.

Seria. vi. sequēti.

Semp nos quīuim⁹.

Ex eadē epistola et

capite et cōtinuā lectio

est sine superioris episto

le: et est eadē epistole sen

tētia. Ergo mors. s. xpi

animādo nos ad tolerā

dos labores. Alta. scilicet

christi cōferēdo spem

resurrectionis. Habentes.

ordo est nos credi-

mus et loquimur habē-

tes. Scriptum est.

psalmo. cxv. Omnia pro

pter vos. subaudi faci-

mus et patimur. At grā

abundans. s. a nobis in

vos. Per multos. qui

ex nostro opere agāt deo

gratias. Nō deficiū.

s. in sustinendis labori-

bus. Qui foris est. i. ho

mo carnalis. Qui int⁹

est. i. spiritalis. In pre

senti. s. corpore subiecto

corruptioni. Pondus

eternū. i. rem magnā hoc

est gloriā eternā.

Cdominica. xiiij. post

trinitatem.

Abrae dicte sunt p

missiones. Ex epi

stola Pauli ad Galatas

cap. iij. In quo declara-

tur quod hereditas eter

na non datur per legem

Moyfi sed p christi fidē.

Semini eius. q. imple

te sunt in xpo: ideo dicit

semini tuo: ideo dicit

semini tuo: ideo dicit

semini tuo: ideo dicit

ad illuminationē sciētiae charitatis dei in facie christi iesu. Habemus autem thesaurum istum in vasis fictilibus: vt sublimas sit virtutis dei: & non ex nobis. In omnibus tribulationē patimur: sed non angustiamur. Aporiamur: sed nō destituimur. Persecutionē patimur: sed nō derelinquimur. Deicimur: sed nō perim⁹. Sep mortificationē iesu christi in corpore nō cōscūferētes: vt & vita iesu in corporib⁹ nris manifestet.

CFeria. vi. Beati Pauli ad Corinth. ii. Ca. iiii.

Ratres. Semp nos qui viuimus ppter iesu

sum in mortē tradimur: vt & vita iesu ma

nifestetur in carne nostra mortali. Ergo mors

in nobis operatur: vita autē in vobis. Habētes

autem eundem spiritum fidei: sicut scriptū est.

Credidi propter quod locutus sum: & nos cre-

dīm⁹: propter quod loquimur. Sciētes quoniā

qui suscitauit iesum: & nos cum iesu suscitabit:

& constituet nobiscū. Omnia enī propter vos:

vt gratia abundans per multos in gratiarū actio

ne abundet in gloriā dei. Propter quod nō de-

ficimus. Sed licet est noster homo corrūpatur:

tamē is qui intus est renouatur de die in diem.

Id enī quod in presenti est momentaneum &

leue tribulationis nostrē: supra modum in sub

limitate eternum glorię pondus operatur in

nobis: nō contemplantibus nobis quē viden-

tur: sed quē non videntur. Quē videntur tem-

poralia sunt: quē autē non vidētur eterna sunt.

Cdominica. xiiij. Beati Pauli ad Galatas. Ca. iiii.

Ratres. Abrae dicte sunt pmissiones & se

mini ei⁹. Nō dicit ex seminib⁹ quasi i mul

tis: sed quasi in vno: & semini tuo qui est xpus.

Hoc testamentum. i. promissiones per modum testamēti. Que lex. Et est ordo que lex facta est. Nō irritum facit. i. nō tollit promissionē abrae factam. Ex lege hereditas. subaudi datur. Nō ex promissione. sed datur ex promissione: ergo nō ex lege. Quid igitur lex: subaudi aliquis diceret quid profuit? Propter transgressionem. idest punitionem delictorum. Semen. idest christus de semine abrae. Cui promiserat. idest in quo erat promissio complenda. Per angelos. q. lex non fuit data a deo Moyfi nisi per angelū. vt habetur. Ait enim. vii. In manu mediatoris. idest in potestate christi ad mirandum eam pro voluntate sua. Anus. sed duorum. s. dei et hominum. Attuicare. i. vitā eternā dare. Scriptura. idest lex Moyfi.

Hoc autē dico testamētum cōfirmatum a domino: quē post quadringētos & triginta annos facta est lex: nō irritum facit ad euacuandā promissionem. Nā si ex lege hereditas: tam nō ex promissione. Abrae autem per repromissionē donauit deus. Quid ergo? Lex propter transgressionem posita est: donec veniret semen: cui promiserat: ordinata p angelos in manu mediatoris. Mediator autem vnus non est: deus autem vnus est. Lex ergo aduersus promissā dei? Absit. Stenim data esset lex quē posset vtificare: vere ex lege esset iusticia. Sed conclusit scriptura omnia sub peccato: vt promissio ex fide iesu christi daretur credentibus.

CFeria. iiii. Beati Pauli ad Romanos. Ca. vii.

Ratres. Mortificati estis legi p corp⁹ christi:

vt sitis alterius qui ex mortuis resurrexit: vt fructificetis deo. Cum enī essemus in carne:

passiones peccatorū quē per legem erāt operabantur in membris nostris: vt fructificarēt

mortui. Nunc autem soluti sumus a lege mortis

in qua detinebamur: ita vt seruiamus in nouitate spiritus: & non in vetustate literę.

Quid ergo dicemus? Lex peccatum est? Absit. Sed

peccatum non cognoui nisi per legem. Nam

concupiscentiam nesciebam nisi lex diceret: nō

concupisces. Occasione autem accepta: peccatum per mandatum operatum est in me omnē

cōcupiscentiam. Sine lege enī peccatum mortuum erat. Ego autem vivebam sine lege ali-

quādo: sed cum venisset mandatū: peccatū reuixit. Ego autē mort⁹ sum. Et inuentū est mihi

mandatum quod erat ad vitā: hoc esse ad mortē.

CFeria. iiii. sequēti.

Mortificati estis le

gi. Ex epistola ad

Roman. cap. vii. In quo

agitur de legis mosaice

cessatione per aduētum

legis euangelice. Mor

tificati legi. s. mosaice.

Sitis alterius. idest

ei⁹ iesu christi. Fructi

ficetis. opera noue legis

faciēdo. Essem⁹ in car

ne. ante conuersionem.

Mort. i. opera morte

digna. Nunc autē sub

lege euangelica. Lex

peccatum est? i. nūquid

infertur ex vobis nostris

quia fuit peccandi oca

sio. Peccatum non co

gnoui. scilicet esse malū.

Nesciebā. subaudi pec

catum esse. Non con

cupisces. Ex od. xx. Oc

casione. itaqz nō fuit lex

peccati sed occasio pec

candi. Omne cōcupis

centiam. i. augmentauit in

me incontinētiā peccati.

Itam peccatum. i. concupiscentia. Occasione accepta. per legem ut dictum est. Seduxit trahendo me ad peccato consentiendum. Cecidit me. i. inducendo ad opus. Quod bonum est. scilicet in se. Factum est mors. id est mortis causa. sed non ideo eo malum. ideo dicit absit. Peccatum. id est concupiscentia. Ut appareat peccatum. id est mala. Per bonum. id est per legem que distinguit malum a bono.

Operatum est mihi in mortem. id est induxit me ad peccatum.

¶ Feria sexta sequenti.

¶ Scdm quia lex. Ex

Secundae epistola et capi

te ad Romanos. et con

tinuatur lectioni prece

dentis epistole. ubi apo

stolus probat quod dixit

per testimonium legis na

turalis. Lex spiritualis

i. ordinans ad rationis

instinctu. Ego carna

lis. i. sequens appetitu ir

rationali. Constatu

sa primo patet. Ad

operor. i. per appetitu no

intelligo per ratione qua

ignorat omnis flagitio

sus q opatur. Ad vo

lo. pratione. Hoc ago.

appetitu obstate. Ad

odio. i. per ratione. Co

sentio legi. in quantu no

lo. repugno aut in qua

tum facio. Ad operor.

i. qd dicit ratio. Pec

cati. i. peccati concupis

centia. Habitat bonum. i.

inclinatio ad bonum.

Velle adiacet. i. volutio

boni per ratione. Non

inuenio. impediende ap

petitu. Inuenio legem

mihi. i. volenti facere bo

num rationi consona.

Malum. i. inclinatio ad

peccatu. Cōdelector. legi.

i. cōsentio per ratione.

Altam legē. i. inclinationē ad malum. Legi mentis. i. naturalē que inducit ad bo

num. Mortis huius. no dicit simpliciter de corpore: sed addit mortis alioqui corporis

immortalitas appetibilis est. Sra dei. i. liberabit. Cōntica. xlii. post trinitatē.

Nam peccatū occasione accepta per mādaturū seduxit me: & per illud occidit. Itaq; lex quidē sancta: & mandatum sanctum: & iustum & bonum. Quod ergo bonum est: mihi factum est mors: Absit. Sed peccatum ut appareat peccatum per bonum operatum est mihi in mortē.

¶ Feria. vi. Beati Pauli ad Roman. Cap. vii.

¶ Ratres. Scdm quia lex spiritalis est. Ego

autem carnalis sum venundatus sub pec

cato. Quod enim operor non intelligo. Nō enī

qd volo bonum hoc ago: sed qd odio malū il

lud facio. Si autē qd nolo illud facio: consensio

legi quoniam bona est. Nunc autē iam nō ope

ror illud: sed quod habitat in me peccatum.

Scio enim quia non habitat in me: hoc est in

carne mea bonum. Nam velle adiacet mihi: per

ficere autem bonum non inuenio. Non enim

qd volo bonum hoc facio: sed q nolo malum

hoc ago. Si autem q nolo illud facio: tam non

ego operor illud: sed quod habitat in me pec

catū. Inuenio igitur legē volētī mihi facere bo

num: quoniam mihi malum adiacet. Condes

lector enim legi dei secundum interiorem ho

minem. Video autem altam legem in membris

meis repugnantem legi mentis meae: & capti

uantem me in lege peccati: quae est in membris

meis. Infelix ego homo: quis me liberabit de

corpore mortis huius? Gratia dei per iesum

christum dominum nostrum.

¶ Cōntica. xlii. Beati Pauli ad Galatas. Cav.

¶ Altam legē. i. inclinationē ad malum. Legi mentis. i. naturalē que inducit ad bo

num. Mortis huius. no dicit simpliciter de corpore: sed addit mortis alioqui corporis

immortalitas appetibilis est. Sra dei. i. liberabit. Cōntica. xlii. post trinitatē.

Spiritu ambulate. Ex epistola Pauli ad Galatas capitulo. v. quia superius dicit non esse viuendum secundum carnem: sed secundum spiritum: nunc infert. Spiritu ambulate. Caro aduersus spiritum: unde constat bellum illud plusquam civile. Quicunq; vultis. per rationem. Faciatis. obstante appetitu. Sub lege. id est seruituti legali subiecti. Manifesta. quia sunt sensibilia.

¶ Ratres. Spiritu ambulate & desideria carnis non perficietis. Caro enim concupiscit aduersus spiritum: spiritus autem aduersus carnem. Hec enim sibi inuicem aduersantur: ut non quicunq; vultis illa faciatis. Quod si spiritu ducemini: non estis sub lege. Manifesta autem sunt opera carnis: quae sunt fornicationes: immunditiae: impudicitiae: luxuriae: idolorum seruitus: veneficia: inimicitiae: contentiones: emulationes: irae: rixae: dissensiones: sectae: inuidiae: homicidia: ebrietates: commestrationes. & his similia. Quae predicor vobis sicut predixi: quoniam qui talia agunt: regnum dei non consequuntur. Fructus autem spiritus est: caritas: gaudium: pax: patientia: longanimitas: bonitas: benignitas: mansuetudo: fides: modestia: continentia: castitas. Aduersus huiusmodi non est lex. Qui autem sunt christi carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis.

¶ Feria. iiii. Beati Pauli ad Corin. ii. Cap. vi.

¶ Ratres. Nolite iugum ducere cum infidelibus. Quae enim participio iusticiae cum iniquitate? Aut quae societas luci ad tenebras? Quae autem conuentio christi ad belial? Aut quae pars fidelium infidelis? Qui autem consensus templo dei cum idolis? Vos enim estis templum dei vni: sicut dicit deus. Quoniam inhabitabo in illis: & inambulabo inter eos: & ero illorum deus: & ipsi erunt mihi populus. Propter quod exite de medio eorum:

in medio vestri pro quo apostolus dicit: hic inhabitabo in illis. Propter quod. id est quia ita est. Dicit dominus. Esai. lvi. Exite de medio. tria tangit in hac admonitione. Primum quod eorum peccata deseramus. secundum ut peccatorum occasionem fugiamus. tertium ne dissimulemus eorum mala: sed potius reprehedamus.

¶ Scia. iiii. sequenti.

¶ Nolite iugum ducere. Ex epistola ad Corinthios secunda capitulo sexto. In quo apostolus hortatur Corinthios: ut deiciant in

fideliū consuetudinē.

¶ Iugum ducere. id est coniugari et est sumptum a bobus iugo subditis.

¶ Que participatio. an

titheton est. id est contra

positū: oppositū nāq

iusticia iniquitati. lux te

nebris christus belial. fi

delis infidelis. templum

idolis. Templum dei.

id est in quibus deus in

habitat. Sicut dicit

deus. Leuitici. xvi. Po

nam tabernaculū meū

in medio vestri pro quo apostolus dicit: hic inhabitabo in illis.

Propter quod. id est quia ita est. Dicit dominus. Esai. lvi. Exite de medio. tria tangit in hac admonitione. Primum quod eorum peccata deseramus. secundum ut peccatorum occasionem fugiamus. tertium ne dissimulemus eorum mala: sed potius reprehedamus.

¶ Scia. iiii. sequenti.

Has p[re]missiões hoc iam ex capitulo vij. est. hortatur Corinthios ad mundationem peccatorum tam spiritualium q[ue] corporalium.

A necitis q[uod] iniqui. Ex ep[isto]la ad Corinthios. j. cap. vij. et continuatur ep[isto]la superior que legebatur feria sexta post dominicam. xj. post trinitatem. vbi dixit quare non magis fraudem patimini. et tunc infert. An nescitis quia iniqui quasi dicat: videtur quod nescitis.

Nolite errare. Nescitis. Nolite errare. Quos errores remouet. prior est: quod credebatur per fidem et baptismum etiam sine operibus peccata deleri. Nolles. libidine molliciem exercentes. Martialis. fortitan et posset vincere molles ortho. Suis h[ec]i. his vitis detenti. Omnia licent. i. possum facere modo non sit contra legem. Non omnia expeditunt. i. sunt vilia ad finem consequendum. vt licet vxore ducere: sed alii cui non est vtile. vt philosopho. Sub nullius potestate. vt sim puta sub imperio vxoris. exp[re]ssit est a simili de ventre et esca. quia licet comedere sed non expedit aliquando.

Destruct. post corporis resurrectione quando erit venter sed non erit illius visus. Corpus domino. scilicet ordinatur. Dñs cor poris. q[uod] suscitabitur ab illo. Dñm suscitauit. i. christu atq[ue] ex consequenti nos quoq[ue] suscitabit.

Dominica. xv. post trinitatem. **S**i spiritu viuimus. Ex ep[isto]la p[au]li ad Galatas capitulo vij. Hic quod premittitur clausula ex fine capitis superioris. que etiam pendebat ex ep[isto]la que legebatur in dominica precedenti. vnde inferebatur quod hic legimus. Si spiritu r[ati]o. Inuicem pronocantes. scilicet ad rixam et contentiones. Preoccupatus. ab aliqua passione carnali. Qui spiritualis estis. i. liberi a tali passione.

Dominica. xv. post trinitatem. **S**i spiritu viuimus. Ex ep[isto]la p[au]li ad Galatas capitulo vij. Hic quod premittitur clausula ex fine capitis superioris. que etiam pendebat ex ep[isto]la que legebatur in dominica precedenti. vnde inferebatur quod hic legimus. Si spiritu r[ati]o. Inuicem pronocantes. scilicet ad rixam et contentiones. Preoccupatus. ab aliqua passione carnali. Qui spiritualis estis. i. liberi a tali passione.

Dominica. xv. post trinitatem. **S**i spiritu viuimus. Ex ep[isto]la p[au]li ad Galatas capitulo vij. Hic quod premittitur clausula ex fine capitis superioris. que etiam pendebat ex ep[isto]la que legebatur in dominica precedenti. vnde inferebatur quod hic legimus. Si spiritu r[ati]o. Inuicem pronocantes. scilicet ad rixam et contentiones. Preoccupatus. ab aliqua passione carnali. Qui spiritualis estis. i. liberi a tali passione.

Considerans te. ex plurali facit transitu ad singularē. Sed potius ita distingue vt hec verba intelligenda sint inferioribus. Alter alteri. pro inuicē. Se esse aliqd. i. per se sufficientē sine alteri adiutorio. Se seducit. i. decipitur falsa de se opinione. In semet ipso. i. nō p[ro]debit ex alterius iudicio sed cōscientia sua teste viuet. Unus suus. i. penā sui peccati. est quale illud Agilij quisq[ue] suos patimur manes.

Considerans te ipsum ne & tu tenteris. Alter alterius onera portate: & sic adimplebitis legē christi. Nā si quis existimat se aliqd esse cū nihil sit: ipse se seducit. Opus autē suū p[ro]bet vnusquisq[ue]: & sic in semetipso tantū gloriā habebit: & nō in altero. Vnusquisq[ue] enim onus suū portabit. Cōmunicet autē his qui cathetizatur verbo ei qui se cathetizat in omnib[us] bonis. Nolite errare: deus nō irridetur. Quē enim seminauerit homo: hec & metet. Quoniam qui seminat in carne sua: de carne & metet corruptionem. Qui autem seminat in spiritu: de spiritu & metet vitam eternam. Bonum autem facientes non deficiamus: tempore enim suo metemus: non deficiētes. Ergo dum tēpus habemus: opemur bonū ad omnes: maxime autem ad domesticos fidei.

Considerans te ipsum ne & tu tenteris. Alter alterius onera portate: & sic adimplebitis legē christi. Nā si quis existimat se aliqd esse cū nihil sit: ipse se seducit. Opus autē suū p[ro]bet vnusquisq[ue]: & sic in semetipso tantū gloriā habebit: & nō in altero. Vnusquisq[ue] enim onus suū portabit. Cōmunicet autē his qui cathetizatur verbo ei qui se cathetizat in omnib[us] bonis. Nolite errare: deus nō irridetur. Quē enim seminauerit homo: hec & metet. Quoniam qui seminat in carne sua: de carne & metet corruptionem. Qui autem seminat in spiritu: de spiritu & metet vitam eternam. Bonum autem facientes non deficiamus: tempore enim suo metemus: non deficiētes. Ergo dum tēpus habemus: opemur bonū ad omnes: maxime autem ad domesticos fidei.

Considerans te ipsum ne & tu tenteris. Alter alterius onera portate: & sic adimplebitis legē christi. Nā si quis existimat se aliqd esse cū nihil sit: ipse se seducit. Opus autē suū p[ro]bet vnusquisq[ue]: & sic in semetipso tantū gloriā habebit: & nō in altero. Vnusquisq[ue] enim onus suū portabit. Cōmunicet autē his qui cathetizatur verbo ei qui se cathetizat in omnib[us] bonis. Nolite errare: deus nō irridetur. Quē enim seminauerit homo: hec & metet. Quoniam qui seminat in carne sua: de carne & metet corruptionem. Qui autem seminat in spiritu: de spiritu & metet vitam eternam. Bonum autem facientes non deficiamus: tempore enim suo metemus: non deficiētes. Ergo dum tēpus habemus: opemur bonū ad omnes: maxime autem ad domesticos fidei.

Considerans te ipsum ne & tu tenteris. Alter alterius onera portate: & sic adimplebitis legē christi. Nā si quis existimat se aliqd esse cū nihil sit: ipse se seducit. Opus autē suū p[ro]bet vnusquisq[ue]: & sic in semetipso tantū gloriā habebit: & nō in altero. Vnusquisq[ue] enim onus suū portabit. Cōmunicet autē his qui cathetizatur verbo ei qui se cathetizat in omnib[us] bonis. Nolite errare: deus nō irridetur. Quē enim seminauerit homo: hec & metet. Quoniam qui seminat in carne sua: de carne & metet corruptionem. Qui autem seminat in spiritu: de spiritu & metet vitam eternam. Bonum autem facientes non deficiamus: tempore enim suo metemus: non deficiētes. Ergo dum tēpus habemus: opemur bonū ad omnes: maxime autem ad domesticos fidei.

Nihil intulimus in hñc. Ex eadē epistola ⁊ capite. et cōtinuatur lectio superior
epistolē nā dixit cū sufficientia. quasi dicat: nihil aliud curātes. et tunc inferunt:
hñc intulimus ⁊c. Quib⁹ regamur. i. vestes. Diuites fieri. ex officio predicationis.
In tērationē. qd diuitie pleriq⁹ sunt instrumēta peccādi. Cupiditas. in greco nō est
simpliciter cupiditas: sed pecunie siue argenti amor: hoc est philagysia. Dolorib⁹: qd
ob diuitias multi perie-
runt. Homo dei. pri-
usq⁹ hortatur Timo-
theum ad hęc fugienda.

Coram multis testi-
quod fecit in predicatione sua sepe et quādo est
ad pontificatum assum-
ptus. Aiuificat. id est
in quouiuunt. Sub pō-
tio pilato. quando dixit
christus. Ego ad hoc ve-
ni in mundum vt testi-
monium perhibeam ve-
ritati. Bonam confes-
sionem. scilicet p̄ceptio.
Mādatum. scilicet p̄-
dicationis euangelice.
In aduētum. scilicet in
articulo mortis tue.
Suis temporib⁹ in die
iudicii. Cetera patent.

Dominica. xvi. post
trinitatem.

Obscuro vos ne defi-
ciatis. Ex ep̄la pau-
li ad Ephesios cap. iij.
vbi in originali habetur
ppter qd peto ne defici-
tis. i. qd cōfidētiā habeo
p christū exaudiri oro.
In tribulationib⁹ meis.
quas sustinco p vobis.
Deficiatis. scz territi.
Gloria vestra. si nō defi-
ciatis. Huius rei. i. ne
deficiatis. Omnis pa-
ternitas. qd ē p̄ma qua
pater per naturā genuit
filiū. Virtutē. i. patētiē.
Corroborari. i. vt corro-
boremur. Xpm habi-
tare. i. vt xpus habiteat.

Dñica. xvi. Beati Pauli ad Ephesios. Ca. iij.
Ratres. Obscuro vos ne deficiatis in tribu-
lationib⁹ meis p vobis: q̄ est gloria v̄sa.
Hui⁹ rei gr̄a: flecto gēua mea ad patrē dñi n̄rī
iesu christi: ex quo oīs paternitas in celis & in
terra nōiatur: vt det vobis secū dñi diuitias glo-
rie sue: virtutē corroborari p sp̄ritū ei⁹ in inte-
riori hōie: habitare xpm p fidē in cordib⁹ v̄ris

In charitate. q̄ est propria christianoū virtus. Cōprehēdere. i. cognoscere. Lōgi-
tudo latitudo sublimitas ⁊ profundū. oēs dimensiones numerat p quas intelligit deū
oīa cōtinentē: qui tamē nō cōprehēditur. Scire etiā. i. vt sciatis. Supeminētē. i. q̄
vincit cognitionē. Hoc negaret Thomas qd charitas dei vincit sciētiā. Plenitudinē.
i. donis qd datur cū charitate. Et alit. repete ab inferiorib⁹ sit gloria. Supabūdāter.
id est abundantius.

Cetera quarta sequit̄.
Fidete ne qd vos
decipiat. Ex epi-
stola ad Colossē. cap.
ii. In quo apostol⁹ hor-
tatur illos ne decipiantur
a pseudoaplis. Per
philosophiā. qd ratiōes
physice repugnāt fidei.
Inanē fallaciā. i. so-
phistica argumenta ab
hominib⁹ inuēta ex prin-
cipis naturalibus et nō
ex fide. Corporaliter.
qd verbū assumpsit na-
turā humanā hoc est cor-
pus et animā. In illo.
id est per illū. Repleti.
scz gratia. In expoli-
atione carnis. i. p̄putij
ablatione. In circunci-
sione christi. i. per baptis-
mū qd successit circūci-
sioni. Surrexistis ad vi-
tā gr̄e. Opationis dei.
id est quā de⁹ operatur.
Et vos cū mortui. ordo
est ⁊ conuulsificauit vos
cū illo. i. a peccatis vos
erexit ⁊ resurgēs quem
admodum ⁊ ille resurre-
xit: qd resurrectio xpi fu-
it n̄re resurrectōis causā.

Feria. vi. Beati Pauli ad Colossē. Ca. iij. & iij.
Ratres. Videte ne quis vos decipiat p phi-
losophiā: & inanem fallaciā secundū tra-
ditiones hominū secundū elementa mundi: &
non secundū christum: quia in ipso inhabitat
oīs plenitudo diuinitatis corporaliter: & estis
in illo repleti qui est caput omnis principatus
& potestatis. In quo & circūcisi estis: circūci-
sione non manufacta in expoliatione corporis
carnis: sed in circūcissione xpi: cōsepulti & in ba-
ptismo: in quo & surrexistis per fidem opera-
tionis dei: qui suscitauit illū a mortuis. Et vos
cum mortui essetis in delictis: & p̄putio car-
nis vestre: conuulsificauit cum illo donā vobis
omnia delicta. Per iesum christū dñm nostrū.

Feria. vi. Beati Pauli ad Colossē. Ca. iij. & iij.
Ratres. Quicumq⁹ iniuriā facit: recipiet id
qd inique gessit. Et nō est personarū acce-
ptio apud deū. Dñi qd iustum est & equū seruis
p̄stare: scientes quoniam & vos dñm habetis

nam in fine capitis terij verba sunt. qui iniuriā facit ⁊c. nam quia supra dixerat:
quomodo se mutem debent habere diuersē hominum conditiones: tunc infer qd
quisq⁹ sui operis mercedē accipiet. Domini quod iustum est. iniū est quarti capi-
tis: ⁊ quia dixit in capite superior de seruīs in dominos: nunc de dominis in seruos.

Cetera. vi. sequenti.
Quicumq⁹ iniuriā fa-
cit. Ex epistola ad
Colossē. partim. iij.
partim. iij. capitibus.

EPISTOLAE

In celo. cui daturū estis rationē. Orōni. hoc ad orōnes p̄tinet. Oīstī sermonis. i. liberatē ad predīcādū euāgelīū. Alitius sum. i. in carcere ne predīcē verbū dei. qđ fa-
ctū est ephesi vnde scribit. Et manifestē illud. i. ſcge et qđ dixit aperiat nobis oīstī.
Qui foris sunt. i. extra ecclesiā. Tēpus redimētes. i. oportunitatē hoc faciendi capī-
tes. Sale cōditus. i. grātus audīentibus nō molestus ē est cōditus penultimā lōga a
conditio. i. Et sciatis.
quā cūctisq; perſone in-
ſpiciendū est conditio.

Dominica. xvij. post trinitatem.

Obscuro vos ego vī-
ctus in dño. Ex epi-
stola Pauli ad ephesios
cap. iij. In quo Ephesi-
os apostolus inſtituit in
moribus chriſtianis.
Cunctus. nā quo tēpore
hāc ſcribit epiſtolā in vin-
culis erat. In domino.
ideſt propter dñi obſe-
quū. Vocatio. qua
vocati eſtis. i. pie et iuſte
ut fideles decet. Sup-
portātes inuicem. i. mu-
tuos defectus tolerātes.
Unitatē ſpiritus. i. ec-
cleſie quā facit ſpiritus
ſanctus. Unū corpus. i.
myſticū ſub. ſitis. Vocā-
tionis veſtre ad fidē chri-
ſti. In vna ſpe. ſc. vite
eternē. Unus dñs. ſub.
eſt cui omnes ſeruītis.
Un⁹ deus et pater. ſ. per
creationē. Sup omēs
per excellētiā. Et per
omnia. per gubernatio-
nem. Cetera patent.

Dñica. xvij. Beati Pauli ad Ephesios. Ca. iiii.

Ratres. Obsecro vos ego vinctus in dño
ut digne ambuletis vocatione qua vocati
eſtis: cum omni humilitate & mansuetudine:
cum patientia ſupportantes inuicem in charita-
te. Solliciti ſeruare vnitatem ſpiritus in vincu-
lo pacis. Vnum corpus: & vnus ſpiritus: ſicut
vocati eſtis in vna ſpe vocationis veſtre. Vnus
dñs: vna fides: vnū baptiſma: vn⁹ de⁹: & pater
omniū qui ſup omēs eſt: & per omīa: & in oīb⁹
nobis: qui eſt benedictus in ſecula ſeculorū.

Feria quarta quatuor temporū. Le-
ctio Amos prophete. Cap. ix.

Naec dicit dñs. Ecce dies veniunt: & com-
prehendet arator meſſorē: & calcator vī-
mittentem ſemen. Et ſtillabunt montes dulce-
dinem: & omnes colles culti erunt. Et conuer-
tent captiuitatē populi mei iſrael: & edificabūt

Feria quarta qua-
tuor temporū.

Ecce dies veniunt.
Ex Amos prophete
capitulum. ix. In quo ad
literam ponitur templi reedificatio: per quam intelligimus euangelij predicationē.
Dicit igitur ecce dies veniunt. ideſt euangelij diuulgatio. Arator: meſſorem. et cal-
cator: que mittentē ſemen. per quod ſignificatur acceleratio publicationis euangelij
que propagabitur in dies. Dulcedinem. ſeu angelice doctrine. et per montes intelli-
git apoſtolos. per colles doctores. Captiuitatē. liberando eos a poteſtate diaboli.

BEATI PAULI.

ciuitates desertas: & habitabunt in eis. Et plan-
tabunt vineas & bibent vinum earum: & faciet
hortos: & comedent fructus eorum. Et planta-
bo eos super humū suā: & non euellā eos ultra
de terra sua quā dedi eis: Dicit dñs omnipotēs.

Lectio libri Neemię. Cap. viii.

IN diebus illis. Congregatus est omnis
populus quasi vtr vnus ad plateam quæ
est ante portam aquarum. Et dixerunt Esdræ
scribę: vt afferret librum legis Moyſi quē pre-
cepit dominus iſraeli. Attulit ergo Esdras ſa-
cerdos librum coram multitudine virorum ac
mulierum: cūctisq; qui poterant intelligere in
die prima menſis ſeptimi. Et legit in eo in pla-
tea quę erat ante portam aquarum: a mane ſq;
ad medium diem: in conſpectu virorum & mu-
lierum & ſapientium. Et aures omnis populi
erant erectę ad librum. Stetit autem Esdras ſcri-
ba ſuper gradum ligneum quem fecerat ad lo-
quendum. Et aperuit Esdras librum corā om-
ni populo: & benedixit Esdras domino deo
magno. Et reſpondit omnis populus. Amen
amen. Eleuantes autem manus ſuas incuruati
ſunt: & adouerunt deum proni in terra. Porro
leuite ſilentium faciebant in populo ad audiē-
dam legem. Populus autē ſtabat in gradu ſuo:
& legerunt in libro legis dei diſtincte: & aperte
ad intelligendum. Dixit autem Neemiſas ſacer-
dos & Esdras ſcriba: & leuite interpretantes vni-
uerſo populo. Dies ſanctificat⁹ eſt domino deo
noſtro: nolite lugere: & nolite flere. Et dixit
eis. Ite & comedite pinguiā & bibite mulſum:
& mittite partes eis qui non preparauerunt ſi-
bi: quia ſanctus dies dñi eſt: & nolite cōtriftari.
Gaudium etenim domini eſt fortitudo noſtra.

Feria ſexta. Lectio Oſeę pro-
phete. Capitulum. xlii.

Ciuitates desertas. cul-
tu diuino deſtitutas. et
ita expone que ſequun-
tur de diſti cultu.

Alia lectio.

Congregat⁹ eſt om-
nis ppls. Ex iſe-
mia capitu. viij. In quo
poſteaquam in ſuperio-
ribus poſuit ciuitatis ie-
ruſalem inſtaurationē:
hic deſcribitur populi cō-
gregatio: vt precaretur
domini ne propter pec-
cata populi iterum euer-
teretur. Quasi vir
vnus. ideſt vnanimiter.

Porta aquarum. que
alio nomine vocatur por-
ta fontis. librum legis de
quo Esdræ. viij. Men-
ſis ſeptimi. in quo erat
feſtum tubarum. vt ha-
betur Leuitici. xxij. Et
legit. obſcuriora declarā-
do. Erecte. vt atten-
tius audierant. Gra-
dum ligneum. quasi ca-
thedram ſive ſedem: ſed
hic non ſedebat: ſed ſta-
bat pedibus inſiſtens: et
interponuntur hic qui-
dā aſſeſſores: quos pre-
termiſit: quia non ſa-
ciunt ad rem. In gra-
du ſuo. ideſt in cunctis
inferioribus q̄ Esdras.

Nolite lugere. luge-
bant et flebant cum au-
dirent verba legis. Bi-
bite mulſum. ideſt vini
melle conditum. Gau-
dium domini. ideſt gau-
dentes ſpiritualiter.
In domino eſt fortitudo
noſtra. ideſt confortatio.

Feria ſexta ſequenti.

EPISTOLAE

Conuertere israel ad dominum. Ex Osee propheta cap. xiii. In quo premissa decem tribus punitione subdit diuine misericordie promulgationem. Quoniam corruisti. i. a statu gratie cecidisti. Verba. scz duplicia in peccatoris confessione. Accipe bonum. i. sacrificium de bonis et facultatibus nostris. Altulos laborum. i. sacrificia laudis ex ore nostro. Assur. i. rex Assyriorum. quasi dicat: non confugiemus alio peturi salutem.

Super equum. quasi dicit: non aliunde petem? auxilium quod a te. Pupilli. i. eius qui non habet patrem: cuius modi erat israel ante christi aduentum.

Sanabo hoc dicit propheta in persona christi. Spontaneae. id est antequam ipsi diligant me.

Quasi ros. unde Esaie. lv. Rorate celi desuper et nubes pluant iustum. Radix eius. id est ecclesie qui est christus.

Ut libani. siue thuris siue motis phenices: nam utrumque significat. In umbra eius. scilicet christi. Alient tritico. id est eucharistie sacramento.

Quasi vinea. unde saluator. Ioan. xv. Ego sum vitis. Vinum libani. quod generosum est prope motum illum.

Exaudiam. orationes eius. Dirigam. in viam salutis. Ego ut abiecerem. subaudi faciam eum.

Fructus tuus. Ex terra ad secundam personam facit transitum.

Quis sapiens. paucitatem credentium admiratur propheta. Quia recte. et vide raritatem credentium.

Locutus est dominus ad Moysen. Ex Leuitico cap. xxiii. vbi agitur de festo expiationis: quo tempore descendit Moyses de monte portans secundas tabulas. Affligetis animas. scz ieiuniis et vigiliis. Offeretis holocaustum. de quo in libro Numerorum cap. xix. Die nono mensis septimi. hoc est post diei qui est expiationis.

Haec dicit dominus deus. Conuertere israel ad dominum deum tuum: quoniam corruisti in iniquitate tua. Tollite vobiscum verba: et conuertimini ad dominum: et dicite ei. Omnem aufer iniquitatem: et accipe bonum: et reddemus vitulos laborum nostrorum. Assur non saluabit nos. Super equum non ascendemus: nec dicemus ultra dei nostri opera manuum nostrarum: quia eius qui in te est misereberis pupilli. Sanabo contritiones eorum: diligam eos spontaneae: quia aduersus est furor meus ab eis. Ero quasi ros israel: germinabit quasi lilium: et erumpet radix eius ut libani. Ibunt rami eius: et erit quasi oliua gloria eius: et odor eius ut libani. Conuertentur sedentes in umbra eius: viuent tritico et germinabunt quasi vinea. Memoriale eius sicut vinum libani. Effraim quid mihi ultra idola? Ego exaudiam et dirigam eum: ego ut abiecerem virentem ex me fructus tuus inuetus est. Quis sapiens et intelliget ista: intelligens et sciet haec? Quia recte videtur dominus: et iusti ambulabunt in eis.

Sabbato. Lectio libri Leuitici. Cap. xxiii. **I**n diebus illis. Locutus est dominus ad Moysen: dicens. Decimo die mensis huius septimi: dies expiationum erit celeberrimus: et vocabitur sanctus. affligetisque animas vestras in eo: et offeretis holocaustum domino. Omne opus seruile non facietis in tempore diei huius: quia dies propiciationis est: ut propicietur vobis dominus.

BEATI PAULI.

et hoc quia festa hebreorum frequenter incipiebant a vespere diei precedentis. Lectura usque ad finem epistole per se manifesta sunt.

Quintodecimo die mensis. Ex Leuitico cap. xxiii. vbi agitur de festo tabernaculo: quod referebat tempus illud quo filii israel vagabantur in deserto in desertis habitantes. Celebrabitis ferias. i. dies festos religiose obseruandos. Fructus arboris pulcherrime. non

deus noster. Omnis anima que afflicta non fuerit die hac: peribit de populis suis. et que operis quippiam fecerit: delebo eam de populo suo. Nihil ergo operis facietis in eo. Legitimum semper erit vobis in cunctis generationibus et habitaculis vestris. Sabbatum requiescit: affligetisque animas vestras. Die nono mensis a vespere usque ad vespem celebrabitis sabbata vestra. Dicit dominus omnipotens.

Lectio libri Leuitici. Capitul. xxiii.

In diebus illis. Locutus est dominus ad Moysen: dicens. Quintodecimo die mensis septimi: quando congregaueritis omnes fructus terrae vestrae celebrabitis ferias domini septem diebus. Die primo et die octauo erit sabbatum. id est requies. Sumetisque vobis die primo fructus arboris pulcherrime: spathulasque palmarum: et ramos ligni densarum frondium: et salices de torrente: et letabimini coram domino deo vestro. Celebrabitisque solemnitatem eius septem diebus per annum. Legitimum semper erit in generationibus vestris. Mense septimo festa celebrabitis: et habitabitis in umbraculis septem diebus. Omnis qui de genere est israel manebit in tabernaculis: ut discant posterius vestri quod in tabernaculis habitare fecerim filios israel cum educerem eos de terra egypti: ego dominus deus vester.

Lectio Michee prophete. Cap. vii.

Omnis deus noster: Pasce populum tuum in arga tua: gregem hereditatis tue habitantes solos in sal tu iuxta dies antiquos. Videbunt gentes et confundentur super omnem fortitudinem suam. Quoniam quod deus filius tui qui auferit iniquitatem: et transers reliquas hereditates tue:

costat que sit arbor hec. sunt qui dicant esse citruum: sed neque adhuc que sit cotrus inter viros doctos constar satis cum in eo genere sint copulatae species. Spathulas palmarum. has greci vocant spadices. et sunt filique ille in quibus nascuntur palmule siue vaticyli. Ligni densarum frondium. neque arbor hec que sit manifestum est: nisi ad quancunque referatur que modo sit frondosa. Umbraculis. id est scemis. unde et scenopegia dicuntur. id est tabernaculorum fixationes.

Lectio lectio.

Domine deus noster. Ex Michee propheta capitulo. vii. Ubi denunciat populo consolationem post reditum captiuitatis ex Babilonia. In virga. sicut pastores virga siue baculo vitatur. Solos in saltu. id est in solitudine saluosa. Iuxta dies antiquos. i. sicut fecisti in exitu israel de egypto.

Videbunt gentes. id est finitimi perturbabuntur de nostra prosperitate. Surde erunt. id est audire nolent. Similis tui. quasi dicat: nemo. Auferis iniquitatem per pene medicinam.

Nō immittet ex se da
personā trāst ad terriā.
Idcirco i pfundū. i.
faciet eas non apparere
ad punitiōem. Dabis
x̄mē. iterū reuertit ad
secūdā personā. Verita
te Jacob. i. pmissiōes
factas patrib⁹ nostris.

Alia lectio.

Actū est x̄bū dñi.
Ex Zacharia pro
pheta. in quo agitur de
pmissiōe reedificatio
nis ierusalē et qd de⁹ mi
serebitur israel. Sicut
cogitauit. q̄a tunc erat il
lis iratus: nūc vero pla
catus respicit ad tēpus
messie potius quā ad ie
rusalem restitutionem.

Verba. i. opa ex x̄bis
meis. Judicat. sine pfo
narū acceptione. In
portis v̄tis. q̄a in portis
ciuitatū reddebat ius.

Unusquisq; ne cogite
tis. soloecism⁹ est in se
mone latino. Ieiunū
quartū. i. mensis in quo
capta fuit ierusalē. Ie
iunū quintū. in quo tē
plum et ciuitas cōbusta
sunt. Ieiunū septimū.
in die expiatiōis. Ieiū
nū decimū. q̄n rumor co
pūitatis iudeorū pue
nit ad eos q̄ erāt Baby
lone. Erit in gaudiū. i.
cōuertē in p̄p̄ritatē.

Alia lectio.

Angel⁹ dñi descendit
cū azaria. ex dante
le cap. iij. sed iā expōita
est supra in sabbato post
dñicā in. xl. et meminit
iterū i vigilia trinitatis.
Exepla pauli alia lectio.

Nō immittet vltra furorē suū: quoniam volēs mi
sericordiā est. & reuertetur & miserebit⁹ nostri.
Deponet iniquitates n̄ras: & proiciet in pro
fundū maris omnia peccata nostra. Dabis veri
tatē Jacob: misericordiā Abraā: quē iurasti pa
trib⁹ n̄ris a diebus antiquis: Dñe deus noster.

LECTIO Zacharie prophete. Cap. vii.

In diebus illis. Factū est verbū dñi ad me:
dicens. Hec dicit domin⁹ exercitūū. Sicut
cogitauit: vt affligerē vos cum ad iracundiā me
prouocassent patres vestri: & nō sum misertus:
sic conuersus cogitauit in diebus istis: vt benefa
ciam ierusalem & domui iuda. Nolite timere.
Hec ergo sunt x̄ba quē facietis. Loquimini ve
ritatem vnusquisq; cum proximo suo. Veritas
tem & iudiciū pacis iudicate in portis vestris.
Et vnusquisq; malum contra amicum suum ne
cogitetis in cordibus vestris: & iuramētum mē
dax ne diligitis. Omnia em̄ hec sunt quē odī:
dicit domin⁹. Et factum est verbum dñi exerci
tuum ad me: dicēs. Hec dicit dñs exercituum: ie
iunium quartū: & ieiunium quintū: & ieiunium
septimū: & ieiunium decimū erit domui iude in
gaudium & leticiam: & in solemnitates precla
ras. Veritatem tantum & pacem diligite. Hec
dicit domin⁹ exercituum.

LECTIO Danielis prophete. Cap. iii.

In diebus illis. Angelus dñi descendit cū
Azaria & sociis eius in fornacem: & excu
sit flammā ignis de fornace: & fecit mediū for
naci quasi ventum roris flantē. Flāma autem
diffusa est super fornacem cubitis quadraginta
nouem: & incendit quos reperit iuxta fornacē
de chaldeis ministros regis qui eam incēdebāt.
Et non tetigit eos omnino ignis: nec contrista
uit: nec quicquā molestiē intulit &c. vt supra.

Exepla beati Pauli ad Hebrēos. Cap. ix.

Tabernaculum factum est. Ex epistola ad Hebrēos capitul. ix. In quo taberna
culum et sacerdotium veteris legis comparat christo: in cuius figura fiebat il
la. Tabernaculum primum erat illa pars vnde ingrediebantur in templum. Can
delabra. immo vnum erat candelabrum habens septem lucernas ex oleo ardentis.
Et mensa et propositio. idest septem panes in mensa propositi. Dicitur sancta.

Ratres. Tabernaculum factum est primū
in quo erant candelabra: & mensa: & pro
positio panum: quē dicitur sancta. Post vela
mentū autem: erat secūdū tabernaculū qd dicit
tur sanctorum: aureum habens thuribulum:
& arcam testamenti circumtectam ex omni par
te auro: in qua erat vrna aurea habens man
na: & v̄rga Aaron: quē fronduerat: & tabulē
testamenti. Supra quē erant cherubim gloriē
obumbrantia propitiatorum: de quibus non
est modo dicendum per singula. His vero ita
compositis: in priori quidem tabernaculo sem
per introibant sacerdotes sacrificiorum officia
cōsummantes. In secundo vero semel in anno
solus pontifex: non sine sanguine: quem offer
ret pro sua: & populi ignorantia. Hoc signifi
cante spiritu sancto nondum propalata esse
sanctorum viam: adhuc priorī tabernaculo ha
bente statum. Quē parabola est temporis in
stātis. Iuxta quam munera & hostiē offerun
tur: quē non possunt iuxta conscientiam per
fectum facere seruientem solummodo in ci
bis: & in potibus: & in variis baptismatibus:
& iusticiis carnis: vsq; ad tempus correctionis
impositis. Christus autem assistens pontifex
futurorum bonorū per amplius: & perfectus
tabernaculum non manufactum. idest non hu
tus creationis: neq; per sanguinem hircorum
aut vitulorū: sed per propriū sanguinē introi
uit semel in sancta: eterna redēptione inuēta.

**DOMINICA. xviii. Beati Pauli ad
Corinthios prima. Cap. i.**

quoniam interior diceba
tur sancta sanctorum.
Post velamentū. i. cor
tinam intermediā. Au
reum thuribulū. Exo.
xv. Habens manna.
Exo. xvi. V̄rga Aa
ron. Numeri. xvi. Su
per q̄. supradicta. Che
rubim gloriē. scz dei cui
angeli seruiūt. Obum
brantia. scz suis. In
priori tabernaculo. que
pars dicebatur sancta.

Semper introbant.
i. cotidie. Cōsummā
tes. scz per incendium.
In secundo. i. intra san
cta sanctorum. Nō sine
sanguine. scz in anno se
mel. alias autē sine san
guine introbat. Signi
ficante spiritu sancto. scz
qd via perueniēdi ad ce
lestia: nondum erat pa
refacta. Priori taber
naculo. idest veteri legi
manēte. Que parabo
la. i. figura. Temporis
institū. i. presentis hoc
est noue legis. Iuxta
quam. scz parabolam.

Perfectum facere. scz
licet a peccatis mundan
do. Seruientē in cibis
& potibus. in lege iussis.

Et baptismatibus. i.
ablutionibus a lepra.
Christus autē. hec clau
sula iam fuit enarrata
dominica in passione.

**DOMINICA. xvii. post
trinitatem.**

idel peccato mortali.
Biblioteca
Certa.iii.sequenti.

ad Corinthios epistola
cap. iii. 13. 14. postea quā dī

in maius crimen incurrit quâ si templi mate-

quo de^o spiritualiter ha-
bitat. Tempus violens

Disperdet illi in eternum. Et seducat erro-

id est sapiētia humanit⁹
adjuvata. Et sit sapiē

In astutia. Id est i sophis
matica arguta excogita-

cōclusio est principaliter
intenta, sed in omnibus

¶ Feria. vj. sequenti.

fine prioris capitis apud
notandum inflati formae

vos acriter increpando,
sit increpaturus ostendit.

100

Ad omnia. qd nōdū adhuc oēs gētes per me crediderūt. Fidelis de⁹. in suis pmiis adimplēdis. Custodiet a malo. i. a psecutione ob acceptā fidē. De vobis. i. de vestra obedientia nobis exhibita. Dñs autē dirigat. ad implēdū sua mādāta. In charitate dei. scilicet erga proximos. Et in patientia chulsi. erga persecutores vestros.

¶ Feria sexta sequenti.

Omnis anima potestatis. Ex epistola ad Romanos ca. xii. in quo apłus instituit: primo quomodo se debeat habere minores erga maiores. Pōtestatibus. i. prelatis: quoniam prelatus illa est a deo.

Boni operis sed mali: qd sicut per illorū officia reprimētur mali: ita etiā promouētur boni. Pōtestatē. i. iusticie presidē.

Time. i. iudicem illū. Gladū portat. quo puniat criminosos. In irā. i. in punitionem et vindictā ex eo qui malū agit.

¶ Dominica. xx. post trinitatem.

Videte quoniam caute ambuletis. Ex epistola ad Ephesios ca. v. in quo inducit illos ad imitandū christi sapiētiā.

Caute ambuletis. malorū cōmercia fugiētes.

Redimētes tēp⁹. i. habita opportunitate bonis operib⁹ insisterēdo. Mali sunt. i. bene agēdi facultatē impediētes. Fieri imprudētes. i. de futuris iprouidi.

Volūtas dei. qd vult oēs hoīes saluos fieri ex illorū bonis operib⁹. Inebriari vino. quod rationem execat.

Spiritu sancto. qui non habitat nisi in sobrijs. Loquentes vobis inmetipsis. id est inuicem. et quid loqui debeant exprimit. scilicet psalmos. hymnos et cantica spiritualia. In timore christi. qui timor est charitatis annexus.

¶ Feria quarta sequenti.

Non enim omniū est fides. Fidelis autē deus est qui cōfirmabit vos: & custodiet a malo. Cōfideamus autē fratres: de vobis in dño quēcūq; pēctis pīm⁹ & facitis & facietis. Dñs autē dirigat corda & corpora v̄ra in charitate dei & patientia xp̄i.

¶ Feria. vi. Ad Romanos. Capitū. xii.

Fratres. Omnis anima potestatis sublimioribus subdita sit. Non enim potestas nisi a deo. Quę autem: sunt a deo ordinatae sunt. Itaq; qui resistit potestati: dei ordinationi resistit. Qui autē resistit: ipsi sibi damnationē acquirunt. Nam principes nō sunt timori boni operis sed mali. Vis autem non timere potestatem: bonū fac: & habebis laudē ex illa. Dei enim minister est tibi in bonū. Si autē malefeceris: time me. Non enim sine causa gladium portat. Dei enim minister est: vindex in irā ei qui malū agit.

¶ Dominica. xx. Beati Pauli ad Ephesios. Ca. v.

Fratres. Videte quomodo caute ambuletis: nō quasi insipientes sed vt sapientes: redimētes tēpus quoniam dies mali sūt. Propterea nolite fieri imprudētes sed intelligentes quę sit volūtas dei. Et nolite inebriari vino in quo est luxuria: sed implemini spiritu sancto: loquētes vobis inmetipsis in psalmis: hymnis: & canticis spiritualibus: cantātes & psallētes in cordibus vestris domino. Gratias agentes semper pro omnibus in nomine domini nostri iesu christi deo & patri: subiecti inuicem in timore christi.

¶ Dominica. xxi. Beati Pauli ad Thessalō. ii. Cap. iii.

Feria. iiii. Bti Pauli ad Thessalō. ii. Cap. iii.

¶ Feria. iiii. Bti Pauli ad Thessalō. ii. Cap. iii.

¶ Feria. iiii. Bti Pauli ad Thessalō. ii. Cap. iii.

¶ Feria. iiii. Bti Pauli ad Thessalō. ii. Cap. iii.

Denunciamus vobis. Ex epistola Pauli secunda ad Thessalonicenses capitū. ii. Et continuatur lectio epistole superioris que legebatur feria quarta post dominicam. xix. itaq; nunc instituit Ephesios ad mali euitationem. Subtrahatis vos euitando illius consortium. Juxta illud psalinographi. cum peruerso peruerteris. Quam acceperunt. verbo scilicet & opere. Imitari nos. et in quo debeant imitari ostēdit. Inquieti. i. ociosi sed laborantes. Laborantes. vt ex labore nostro victum quererem⁹. Habuerimus potestatem. i. accipiēdi a vobis necessaria. Formā dārem⁹. i. exemplū qd vos imitarentur. Inquieti. i. negociose: sed in rebus qd nō ad rem sed ad curiositatē pertinent. Cum silentio operātes. i. quieti & pacifici. Pānem suū. i. suo labore acquisitū. Desicere. i. destruerē. nam actiū est.

¶ Feria. vi. sequenti.

Recipe diuitibus huius seculi. Ex epistola Pauli ad Timotheū cap. vi. Et est clausula totius epistole: in qua Timotheum docet quomodo instituere debeat diuites. Sublime sapere. id est in superbiā erigi. In incerto. quia sūt imperio fortune subiecte. P̄stet absque. tam in presenti temporaliā qd in futuro eterna.

Bene agere. repete a superioribus precipe. In bonis operib⁹. que sunt vere diuitie. Tribuere & communicare. bona sua temporalia. Theaurizare. quod in euangelio saluator precipit.

¶ Dominica. xxi. post trinitatem.

¶ Dominica. xxi. post trinitatem.

¶ Dominica. xxi. post trinitatem.

¶ Dominica. xxi. post trinitatem.

¶ Dominica. xxi. post trinitatem.

¶ Dominica. xxi. post trinitatem.

¶ Dominica. xxi. post trinitatem.

Fratres. Denunciamus vobis in nomine domini nostri iesu christi: vt subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate: & non secundum traditionem quam acceperunt a nobis. Ipsi enim scitis quemadmodum oporteat imitari nos. Quoniam non inquieti fuimus inter vos: neq; gratis panem manducauimus ab aliquo: sed in labore & fatigatione nocte ac die operantes: ne quem vestrum grauaremus. Non quasi non habuerimus potestatem: sed vt nosmetipsos formam daremus vobis ad imitandum nos. Nā & cum essemus apud vos: hęc denūciabamus vobis quoniam si quis nō vult operari: nec manducet. Audiuimus enim inter vos quosdam ambulantes inquiete: nihil operantes: sed curiose agentes. His autem qui eiusmodi sunt: denunciamus & obsecramus in domino iesu christo: vt cum silentio operantes suum panem māducent. Vos autem fratres nolite deficere benefaciētes. In xp̄o iesu dño n̄ro.

¶ Feria. vi. Beati Pauli ad Timotheum prima. Capi. vi.

Harissime. Precipe diuitibus huius seculi non sublime sapere: neq; sperare in incerto diuitiarum: sed in deo viuo qui prestat nobis omnia abunde ad fruendum: bene agere: diuites fieri in omnibus operibus bonis. Facile tribuere: cōmunicare: thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum: vt apprehendant vitam eternam.

¶ Dominica. xxi. Beati Pauli ad Ephesios. Capitū. vi.

¶ Dominica. xxi. Beati Pauli ad Ephesios. Capitū. vi.

¶ Dominica. xxi. Beati Pauli ad Ephesios. Capitū. vi.

¶ Dominica. xxi. Beati Pauli ad Ephesios. Capitū. vi.

¶ Dominica. xxi. Beati Pauli ad Ephesios. Capitū. vi.

¶ Dominica. xxi. Beati Pauli ad Ephesios. Capitū. vi.

¶ Dominica. xxi. Beati Pauli ad Ephesios. Capitū. vi.

Confortamini in domino. Ex epistola ad Ephesios capit. vi. In quo apostolus in spiritu Ephesios in moribus: exhortando illos exspe et confidentia quam habere debent post fidem acceptam. Armatura dei. quia arma militie nostre sunt carnalia ideo spiritualia hoc est virtutibus. Adversus carnem et sanguinem. idest homines mortales. Principes. potestates. rectores. idest demones nobis insidiantes.

Spiritualia nequitie. idest malos spiritus.

In celestibus. i. in hoc aere caliginoso. In die malo. idest in presenti vita. ubi est tentationis pugna. In omnibus. scilicet prosperis et adversis.

Succincti lumbos. scilicet cingulo castitatis.

In veritate. idest non hypocriti. Louca iusticie. idest omni virtute que est propria armatura. In preparatione euangelii. idest ad predicandum christi euangelium.

Ceria. iiii. sequenti.

Finis precepti est charitas. Ex prima epistola Pauli ad Timotheum capit. i. In quo apostolus precipit non esse intendendum legalibus observantiis et genealogiis indeterminatis: que nihil conferunt ad divine legis complementum: sed magis impediunt: dicit igitur quod finis precepti est charitas. De corde puro. quantum ad appetitum.

Conscientia. quantum ad intellectum. Fide non ficta. i. vera et non simulata. quia oris confessio fit ad salutem. Cœuersi sunt in vaniloquium. al

ferendo quod necesse est legalia observari. Legis doctores. cum non fuerint discipuli. Legitime vitatur. puta moralibus semper ceremonialibus usque ad christum. Lex non est posita iusto. quia iustus non cohibetur timore pene. Non subditis. idest rebellibus. Plagiariis. idest qui vendunt liberos pro suis quod capitale crimine est.

Ratres. Confortamini in domino: & in potentia virtutis eius. Induite vos armaturam dei: ut possitis stare adversus insidias diaboli: quia non est nobis colluctatio adversus carnem & sanguinem: sed adversus principes & potestates: adversus mundi rectores tenebrarum harum: contra spiritualia nequitie in celestibus. Propterea accipite armaturam dei: ut possitis resistere in die malo: & in omnibus perfecti stare. State ergo succincti lumbos vestros in veritate: & induti lorica iusticie: & calciati pedes in preparatione euangelii pacis. In omnibus sumentes scutum fidei: in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Et gladium salutis assumite: & gladium spiritus quod est verbum dei.

Ceria. iiii. ad Timotheum prima. Capit. i.

Charissime. Finis precepti est charitas de corde puro: & conscientia bona: & fide non ficta. A quibus quidam aberrantes: conversi sunt in vaniloquium: volentes esse legis doctores non intelligentes: neque que loquuntur: neque de quibus affirmant. Scimus autem quia bona est lex: si quis ea legitime vitatur. Scientes hoc quia iusto lex non est posita: sed iniustis & non subditis: impiis & peccatoribus: sceleratis & contaminatis: patricidis: matricidis: homicidis: & fornicariis: masculorum concubitoribus: plagariis: medicis: perjuris.

Sane doctrine. et que sit doctrina sana subdit: que est secundum euangelium: cui concordat omnis veritas. quod euangelium creditum est mihi subaudi predicandum iudeis et gentilibus. Gratias ago ex hoc. idest quod mihi credita est euangelii predicatio. **C**eria. vi. sequenti.

Veritatem dico. Ex prima ad Timotheum epistola capit. ii. In quo dicit se predicatorum et apostolorum hoc est a deo missum: quod sibi non arrogasse nunc dicit: sed reuera de eo gloriatur.

Et si quid aliud sane doctrine adversatur: que est secundum euangelium glorie beati dei quod creditum est mihi. Gratias ago ei qui me confortavit: in christo iesu domino nostro.

Ceria. vi. Beati Pauli ad Timotheum. i. Ca. ii.

Charissime. Veritatem dico non mentior: doctor gentium in fide & veritate. Volo ergo viros orare in omni loco: levantes puras manus sine ira & disceptatione. Similiter & mulieres in habitu ornato cum verecundia & sobrietate: ornantes se non in tortis crinibus aut auro: aut margaritis vel veste preciosa: sed quod decet mulieres promittentes pietatem per opera bona. Mulier in silentio discat cum omni subiectione. Docere autem mulieri non permitto: neque dominari in virum: sed esse in silentio. Adam enim primus formatus est: deinde Eva: & Adam non est seductus: mulier autem seducta in prevaricatione fuit. Salvabitur autem per generationem filiorum: si permanserit in fide: & dilectione: & sanctificatione cum sobrietate.

Ceria. xxi. Beati Pauli ad Philippum. Ca. i.

Ratres. Confidimus in domino iesu: quia qui cepit in vobis opus bonum: perficiet usque in diem christi iesu. Sicut est mihi iustum hoc sentire pro omnibus vobis: eo quod habeam vos in corde & in vinculis meis: & in defensione & confirmatione euangelii: socios gaudii mei omnes vos esse. Testis enim mihi est deus: quo cupiam omnes vos esse in visceribus christi iesu. Et hoc oro ut charitas vestra magis ac magis abundet in omni scientia & in omni sensu:

nam sperare: cum presertim vos diligam. Socios. quia gaudetis de victoria mea in euangelii predicatione. In omni scientia. nam crescente charitate crescit scientia.

Et probetis. id est eligatis et approbetis meliora. Synceri. i. mundi in vobis. Sine offensa. in primis. Fructu iusticie. i. bonis operibus. **C** FERIA. IIJ. sequenti. Manifeste est magnum pietatis. Ex epistola ad Timotheum prima. partim ex calce capitis tertij partim ex capite. IIJ. ubi agitur de Timothei institutione ad ecclesiam pertinente. Pietatis sacramentum. scilicet de verbi incarnatione.

Iustificatum in spiritu. scilicet sancto iusticiam Christi iustificante. Apparuit angelis. quod ante per experientiam non cognoverant. Assumptum in gloria. cum resurrexit a mortuis. Spiritus. scilicet sanctus. Nouissimis temporibus. scilicet ante Christi. Spiritibus erroris. i. ducentibus in errorem. In hypocrisis. i. sanctitate simulata. Cauteriatam conscientiam. i. diaboli cauterio iniunctam. Prohibentium nubere. quasi hoc sit malum. Abstinere a cibis. quasi illicitis. Sanctificatur enim. ratio cur est bona. Nec preponens. quod nuptie non sunt male nec cibi illiciti. Deuita. quia talia non faciunt ad nostram fidem. Ad pietatem. id est ad religionem.

Exercitatio corporis. per ieiunium et vigilias. Ad modicum. scilicet ad subiacendum menti carnem. **C** FERIA. sexta sequenti. Fidelis sermo. Ex prima epistola ad Timotheum. partim cap. IIJ. partim. v. et continua tur epistola superiori. ubi inducitur Timotheus ad virtutis exercitum dicit. Fidelis sermo. id est verus et dignus acceptione: quia utilis capiatur. Speramus in deum. qui est saluator omnium hominum: maxime fidelium. Precipe hec & doce.

ut probetis potiora: & sitis synceri & sine offensa in diem christi: repleti fructu iusticie per iesum christum in gloriam & laudem dei.

C FERIA. IIIJ. Beati Pauli ad Timotheum. Ca. IIIJ. et. IIIJ. **C** Harissime. Manifeste est magnum pietatis sacramentum quod manifestum est in carne: iustificatum est in spiritu: apparuit angelis: predicatum est gentibus: creditum est in mundo: assumptum est in gloria. Spiritus autem manifeste dicit: quia in nouissimis temporibus discedent quidam a fide: attendentes spiritibus erroris & doctrinis demoniorum in hypocrisis: loquentium mendacium & cauteriatam habentium suam conscientiam: prohibentium nubere: abstinere a cibis quos deus creauit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus: & sitis qui cognouerunt veritatem. Quia omnis creatura dei bona est: & nihil reiciendum: quod cum gratiarum actione percipitur. Sanctificatur autem per verbum dei & orationem. Hec proponens fratribus bonus eris minister christi si fueris nutritus verbis fidei: & bonae doctrine quam assecutus es. Ineptas autem aut inanes fabulas deuita. Exerce autem te ipsum ad pietatem. Nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est: pietas autem ad omnia utilis est: promissionem habens vite que nunc est & future.

C FERIA. VI. Beati Pauli ad Timotheum. Ca. IIIJ. et. V. **C** Harissime. Fidelis sermo & omni acceptione dignus. In hoc enim laboramus maledicimur & disudicamur: quia speramus in deum viuum qui est saluator omnium hominum: maxime fidelium. Precipe hec & doce.

Adolescentiam contemnat. erat enim in ea etate sed hortatur illum ut opera senis faciat. In verbo. id est doctrina. In conuersatione. id est vite sanctimoniam. Attende lectioni. sacre scilicet scripture: ut possis alios exhortari et docere. Data est per prophetiam. nam paulo reuelatum est hunc utilem futurum ecclesie atque ideo ordinandum. Presbyterij. id est episcopatus. Nec meditare. id est doctrinam.

In his esto. scilicet opere exequendo. Sententiam. posuit modum dicendi generalem: nunc personas diuersarum conditionum in specie. Ne re videat. quoniam que fornicatur non est in hoc ordine. Filios aut nepotes. qui indigent illius educatione. Parentibus. si parentes habet.

C DOMINICA. XIIJ. post trinitatem.

Imitatores mei esto. Ex epistola ad philippenses cap. III. In quo postea quam apostolus posuit se in exemplum philippensibus: nunc inducit illos ad se imitandum. For mam nostram. i. precepta que illis tradidi. Multi ambulant. scilicet viam peruersam. Fides dico. subaudi esse. Interitus. i. mors eterna. Et gloria. quoniam in eo glorietur. In celis est. per spem et fidem. Expectamus venturum. scilicet ad iudicium.

C DOMINICA. XXXIIJ. Beati Pauli ad philippenses. Cap. III.

E Ratres. Imitatores mei estote: & obseruate eos qui ita ambulant: sicut habetis formam nostram. Multi enim ambulant quos sepe dicebam vobis. Nunc autem & fletus dico inimicos crucis christi: quorum finis interitus: quorum deus venter est: & gloria in confusione ipsorum qui terrena sapiunt. Nostra autem conuersatio in celis est. Vnde etiam saluatorem expectamus dominum nostrum iesum christum qui reformabit corpus humilitatis nostre: configuratum corpori claritatis sue: secundum operationem virtutis sue qua possit etiam subiacere sibi omnia: in christo iesu domino nostro.

C FERIA. IIIJ. ad Timotheum. II. Cap. II.

Reformabit. scilicet in resurrectione. Humilitatis nostre. i. corruptionis. Corpori claritatis sue. scilicet ipse cum glorioso corpore resurrexit. Secundum operationem. id est virtutem operandi. Subiacere sibi. etiam ad nihilum redigendo.

C FERIA. quarta sequenti.

Fidelis sermo. nam si cōmōrtui. Ex epistola ad Timotheū scilicet secunda cap. ij. In quo loco veris predicatorib⁹ gloria promittitur. Fidelis sermo. i. verus est quē dōcō. Cōmōrtui. propter euāgeliū predicationē. Conuincimus. scilicet cum eo. Si sustinebimus. scilicet labores. Si negauerimus. scilicet illū. Si nō credimus. scilicet ab illo puniēdos nos esse. Fidelis in veritate iusticie. Scilicet ipsum. i. iusticiā suā: et est idem. Te

Quāritissime. Fidelis sermo. Nā si cōmōrtui sumus: & cōuincem⁹. Si sustinebim⁹: & cōregnabim⁹. Si negauerim⁹: & ille negabit nos. Si nō credimus: ille fidelis permanet: negare se ipsum nō potest. Hęc cōmōne testificans corā deo. Nōi verbis cōtendere. Ad nihil enim vtile est nisi ad subuersionē audiētium. Solicite cura autē te ipsum probabilem exhibere deo: opera rium incōfufibile: recte tractantē verbum veritatis. Profana autē & vaniloquia deuota. multū em̄ pficiūt ad impietate: et sermo eorū vt cācer serpet. Ex quib⁹ est Hymeneus & Philetus: qui a veritate exciderūt dicētes: resurrectionē iam factā: & subuerterūt quorūdā fidē. Sed firmū fundamentū dei stat: habēs signaculū hoc. Cognouit dñs qui sunt eius. Et discedat ab iniquitate om̄s qui inuocat nomē dñi. In magna autē domo non solum sunt vasa aurea & argentea: sed etiam lignea & fictilia. Et quēdā quidem in honorem: quēdā in contumeliā. Si quis ergo mūdauit se ab istis: erit vas in honorē sanctificatum: & vtile dño ad om̄e opus bonū paratū.

¶ Feria. vi. Bti Pauli. ad Philippenses. Ca. iij.

Ratres. Imitatores mei estote & obseruate eos qui ita ambulant &c. vt supra.

¶ Dñica. xxiiii. Beati Pauli. ad Colossē. Ca. i.

Ratres. Non cessamus pro vobis orantes & postulantes: vt impleamini agnitione voluntatis dei omni sapientia & intellectu spiritali: vt ambuletis digne deo per om̄ia placētes. In om̄i opere bono fructificātes & crescētes

¶ Dominica. xxiij. post trinitatem.

Non cessamus pro vobis orantes. Ex epistola ad colossē. ca. i. In quo apostolus ostendit se beniuolū colossēnsib⁹: dñi orat p illos felici cōsumatione. Agnitionē voluntatis eius. i. diuinā voluntatē cognoscatis. Ambuletis digne. tendētes in patriā.

In scientia dei. per contemplationem. In omni virtute. scilicet morali quantum ad appetitum. Confortati. scilicet per gratiam. Longanimitate. idest tolerantia mala ex spe certa.

¶ Feria sexta sequenti.

Videte. itaq; ex epistola ad Hebrēos partim. iij. partim. iij. capitibus: et quia ex psalmo Paulus adduxerat illud. Quadraginta annis proximis fui generationi huic re. nunc subdit. Videte fratres ne sit in vobis cor malum. idest voluntas mala. Adhortamini vosmet ipsos. conscientias vras examinando. Donec hodie cognominetur. in greco pro donec est dñi. et hodie dicitur toris tempus ab aduentu christi primo ad secundū. Et nō obduretis. alludit ad illud qd in eodem psalmo dicitur: Nolite obdurare corda vestra. In istum substantie. idest fidei que est substantia rerum sperandarū. infra. ca. xj. ideo subdit hodie. vt supra expositum est. idest tempore gratie.

¶ Capitul. iij. et. iij.

Ratres. Videte itaq; ne forte sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis discendū a deo viuo: sed adhortamini vosmet ipsos per singulos dies: donec hodie cognominetur: vt non obduretur quis ex vobis fallacia peccati. Participes enim christi effecti sumus: si tamen initium substantie eius vsq; ad finem firmum retineamus: dum dicitur. Hodie si vocem eius audieritis: nolite obdurare corda vestra: quemadmodum in illa exacerbatione. Quidam enim audientes exacerbauerunt: sed non vniuersi qui profecti sunt ab egypto per Moysen. Quibus autem in sensu est quadraginta annis: Nonne illis qui peccauerunt quorū cadauera prostrata sunt in deserto? Quibus autem iurauit non introire in requiē ipsius nisi illis qui increduli fuerunt: & videmus quia non potuerunt introire propter incredulitatē. Timeamus ergo ne forte relicta pollicitatione introeūdi in requiē eius existimetur aliquis ex vobis deesse. Etenim & nobis nunciatum est quemadmodum & illis: sed non profuit illis sermo auditus non admixtis fidei ex his que audierunt. Ingrediemur enim in requiē qui credidimus in dominum iesum christum.

¶ Dñica. xxv. Lectio Hier. pphe. Ca. xxiiij.

scilicet de requiē eterna: sicut illis de temporalī. Non admiratus fidei. quia non crediderūt: quemadmodū dixit. cōtrario si introibūt. ¶ Dñica. xxv. post trinitatē.

Ecce dies veniunt dicit dñs. Et suscitabo David rē. Ex Jeremia propheta capit. **E**rit. In quo describitur coniunctio dei veri et hominis: cuius vera humanitas ostēditur cum dicit. David germen iustū. i. propagatum ex illius semine. Regnabit regno nō de hoc mūdo sed de quo Mathēi vlti. Data est mihi potestas in celo et in terra. Saluabitur iuda. i. omnis qui deum cōfiteatur. nam iuda cōfessio interpretatur.

Israel qđ interpretatur visio dei. qđ potius ad ecclesiam triumphantem pertinet. Iustus noster. idest iustificans noster. quia dei propriū est iustificare. Qui eduxit filios israel. quasi dicat: beneficiū illuz antiquū de liberatione ex egypto obliterabitur et frequenter tabitur memoria recentioris beneficii. hoc est de restitutione regni israel. de quo dicitur in psalmo dispersionis israelis congregabis. De terra aquilonis. i. a septentrione et ab omnibus alijs mundi partib⁹: quia gentiū vocatio ad oēs pertinet.

In terra sua. i. in ecclesia militante pūmā. et posita in triumphante.

Ceria. iiii. sequenti.

Gratias agere debemus deo semp. Ex epistola ad Thessalonicenses secūda cap. i. in quo loco reddit illos beniuolos: cum dicit se deo gratias agere qđ illorū fides crescat. Itavt dignū est subaudi fieri. In vos gloriemur. i. de vobis.

In ecclesijs dei. proponendos alijs in exemplum. In exemplis iusti iudicij dei. i. per hoc sensibilib⁹ apparebit iudiciū dei esse iusti patientiā vestrā premiādo. Retribuere. i. rependere malū pro malo. In reuelatione. i. quādo veniet ad iudiciū. in quo omnia reuelabuntur hominū opera. Cū angelis. executorib⁹ diuini iudicij. Dantis vindictā. i. faciēns vltionē.

Ecce dies veniunt dicit dominus: & suscita bo David germen iustum: & regnabit rex & sapiēs erit: & faciet iudiciū & iusticiā in terra. In diebus illis saluabitur iuda: & israel habitabit confidenter. Et hoc est nomen quod vocabunt eum dominus: qui eduxit filios israel de terra egypti: sed viuit dominus qui eduxit & adduxit semen domus israel de terra aquilonis: & de cunctis terris: ad quas eieceram eos illuc. Et habitabunt in terra sua dicit dominus omnipotēs.

Ceria. iiii. Beati Pauli ad Thessalo. ii. Cap. i.

Ratres. Gratias agere debemus deo semp pro vobis ita vt dignum est. Quoniam supercrescit fides vestra & abundat charitas: vnusquisq; omnium vestrum in inuicē: ita vt & nos ipsi in vobis gloriemur in ecclesijs dei pro patientia vestra & fide: in omnibus persecutionibus & tribulationibus vestris: quas sustinetis in exemplum iusti iudicij dei: vt digni habeamini in regno dei: pro quo & patimini. Si tamen iustum est apud deum retribuere retributionem his qui vos tribulant: & vobis qui tribulamini requiem nobiscum: in reuelatione domini nostri iesu christi: de celo cum angelis virtutis eius: in flamma ignis dantis vindictam his qui non nouerunt deum: & qui non obediunt euangelio domini nostri Iesu christi. Qui penas dabunt in interitu eternas:

A facie domini. idest ex sententia egrediente ex eius ore. **C**eria. vii. sequenti. **N**on lateat vos qđ vn⁹ dies. Ex Petri apostoli secūda epistola cap. iii. quia in superiorib⁹ mentionē fecit de die iudicij: nūc de ipse tollit dubitationē. Sicut mille anni. scz apud nos. Et est sumpt⁹ ex psalmo. lxxxix. Mille inquit anni ante oculos tuos quasi dies hesterni. Nō tardat promissum. i. promissi retributionem. Qui

a facie dñi & gloria virtutis eius: cū venerit glorificari in sanctis suis: & admirabilis fieri in omnibus qui crediderūt iesum christū dñm nrm.

Ceria. vi. Beati Petri apostoli. ii. Cap. iiii.

Charissimi. Non lateat vos quia vnus dies apud dominum sicut mille anni: & mille anni sicut dies vnus. Non tardat dominus promissa: sicut quidam existimant: sed patienter agit propter vos: nolens aliquos perire: sed omnes ad poenitentiam reuertī. Adueniet autem dies domini vt fur: in quo celi magno impetu transigent. Elementa vero calore soluentur: terra autem & ea quę in ipsa sunt opera exurentur. Cum hæc igitur omnia dissoluenda sint quales oportet vos esse in sanctis conuersatis omnibus & pietatibus: expectantes & properantes in aduentum diei domini. Per quem celi ardentes soluentur: & elementa ignis ardore tabescent. Nouos vero celos: & nouam terram: & promissa ipsius expectamus in quibus iusticia habitat. Propter quod charissimi hæc expectantes: satagite immaculati & inuolati apud eum inueniri in pace. Et domini nostri iesu christi lōganimitatē salutem arbitramini.

C In dedicatione Ecclesie. Lectio libri Apoca. Capitulum. xxi.

In diebus illis. Vidi ciuitatē sanctā ierusalem nouā descēdentē de celo a deo paratā sicut sponsam ornatā viro suo: & audiuī vocē magnā de throno dicentē. Ecce tabernaculum

dam existimant. negantes futurū iudiciū. Patienter agit. iudiciū differēdo. Propter vos vt iusti merēdo proficiāt & mali per poenitentiam redeant. Dies domini. idest iudicij vltimi. Et fur. idest repente. Celi transigent. per ignis cōflagitationem. Calore. i. eodē igni. Et igitur. ex dictis infert qđ solliciti es se debem⁹ de illa die tremenda. Quales. quasi dicat: sollicitos & paratos. Nouos celos. non alios s⁹ hos renouatos. Esaiē. lxi. Ecce ego creo celos nouos: & terrā nouam. Iusticia habitat. i. habitabit. Decerpentes. i. iustam retributionem. In pace. i. cōscientie. Longanimitatem. i. dilationē. Arbitramini salutem. idest augmentum premiij et meriti vestri reputate.

C In dedicatione ecclesie. Vidi ciuitatē sanctā ierusalem. Ex apocalypsi Joānis cap. xxi. Et notādum quod dedicatio ecclesie celebratur in die qua qlibet viuēscens ecclesia cōsecrata est. celebratur quoq; metropolitanę ecclesie cōsecrationis dies. Et quib⁹dam quoq; sancti Petri in vrbē Roma dedicatio. et comparatur ecclesia hæc militans illi ierusalem celesti. ideo dicit Joannes. Audi ierusalem nouā. idest societate sanctorum gloriofam. Sponsam ornatam dotibus. que comitatur corpora glorificata.

EPISTOLAE

Dei diabolus. p. nuptias
spirituales. Que p. ma
abierit. q. a. oia q. sunt p.
p. in ecclesia militare:
cessabit in triumphanti.
Qui sedebat. deus tri
nus. v. n. Noua facio
oia. celos. terra. c. alijs
elementis. atq. p. de ele
ctos meos.

dei cum hominibus: & habitabit cum eis: & ipsi populus eius erunt: & ipse deus cum eis erit eorum deus. Et absterget omnem lachrymam ab oculis eorum: & mors ultra non erit: neq. clamor: neq. dolor erit ultra: quia prima abierunt. Et dixit qui sedebat in throno. Ecce noua facio omnia.

¶ FINIS.

¶ Epistole sanctorum proprie incipiuntur.

¶ In vigilia sancti Andree.

Benedictio dñi super caput. Ex ecclesiastico partim. xliij. partim. xlv. capitibus. sed paucis verbis immutatis. nam in originali est. Benedictionem omni genitum dedit illi dominus: & testamentum suum confirmavit super caput Jacob. et sic au

¶ Incipiunt epistole proprie sanctorum.

¶ In vigilia sancti Andree. Lectio libri sapientie. Eccle. Ca. xliij. et. xlv.

Benedictio domini super caput iusti. Ideo dedit illi hereditatem: & diuisit illi partem in tribus duodecim: & inuenit gratiam in conspectu omnis carnis. Magnificauit eum in timore inimicorum: & in verbis suis monstra placuit. Glorificauit illum in conspectu regum: & ostendit illi gloriam suam. In fide & lenitate ipsius sanctum fecit illum: & elegit eum ex omni carne. Et dedit illi cor ad precepta: & legem vi tē & disciplinē. & excelsum fecit illum. Statuit ei testamentum eternum: & circumcinxit eum zona iusticie: & induit eum dñs stola glorie.

¶ In die sancti Andree. Beati Pauli ad Romanos. Capitulum. x.

¶ In festo sancti Andree. **B**enedictio dñi super caput iusti. Ideo dedit illi hereditatem: & diuisit illi partem in tribus duodecim: & inuenit gratiam in conspectu omnis carnis. Magnificauit eum in timore inimicorum: & in verbis suis monstra placuit. Glorificauit illum in conspectu regum: & ostendit illi gloriam suam. In fide & lenitate ipsius sanctum fecit illum: & elegit eum ex omni carne. Et dedit illi cor ad precepta: & legem vi tē & disciplinē. & excelsum fecit illum. Statuit ei testamentum eternum: & circumcinxit eum zona iusticie: & induit eum dñs stola glorie.

BEATI PAULI.

Quod creditur ad iusticiam. Ex epistola ad Romanos cap. x. Et quia paulo an te dixit. si confitearis ore tuo & corde credideris saluus eris: nunc infer. Corde creditur ad iusticiam. Scriptura. Esai. xxvij. Non est distinctio. quantum ad iusticiam: ad quam omnes tenentur. Diues in omnes. vt omnes saluos esse velint. Omnis qui. ex Joelle cap. ij. Et tunc procedit gradatim per colores qui dicitur

Ratres. Corde enim creditur ad iusticiam: ore autem confessio fit ad salutem. Dicit enim scriptura. Omnis qui credit in illum: non confundetur. Non enim est distinctio iudei & greci. Nam idem dñs omnium: diues in omnibus qui inuocant illum. Omnis enim quicumque inuocauerit nomen domini saluus erit. Quomodo ergo inuocabunt: in quem non crediderunt? Aut quomodo credent ei: quem non audierunt? Quomodo autē audient sine predicante? Quomodo vero predicabunt: nisi mittantur? Sicut scriptum est. Quam speciosi pedes euangelizantium pacē: euangelizantium bona. Sed non omnes obediunt euangelio. Esaias autē dicit. Domine quis credidit auditui nostro? ergo fides ex auditu: auditus autē per verbū christi. Sed dico: Nūquid non audierunt? Et quidē in oēm terrā exiuit sonus eorum: & in fines orbis terre verba eorum.

¶ In festo sancte Barbare virginis. Eccle. Ca. li.

Confitebor tibi domine rex: & collaudabo te deum saluatorem meum. Confitebor nominis tuo: quoniam adiutor & protector factus es mihi: & liberaisti corpus meum a perditione: a laqueo lingue inique: & a labijs operantium mendacium. Et in conspectu astantium factus es mihi adiutor. Et liberaisti me secundum multitudinem misericordie nominis tui: a rugientibus preparatis ad escam: de manibus querentium animam meam: & de potius tribulationum quae circumdederunt me:

¶ Adiutor. in bonis. A perditione: quā eram subitura sine tua gratia. Lingue inique. qui me criminabatur falso. Astantium. cum plecteret propter tuā fidē. A rugientibus. i. fremētibz in me preparatis. Ad escam. i. carnes meas ad deuorandū.

grecis dima: latinis gradatio. Non crediderunt: quia fides supponenda est christiano.

Non audierunt. quia si des supponit auditum.

Sine predicante. quia auditus discipline sensus est. vt ait Aristoteles doctore indiget.

Nisi mittantur. ab eo scilicet qui habet auctoritatem

& potest tam grande mysterium reuelare. Sicut scriptum est. Esai.

liij. Euangelizantium. id est predicatorum. Esai.

tas dicit. in eodem capite. Ergo fides. ex su-

perioribus colligitur.

per verbum christi qui hoc mortalibus reuelauit.

Non audierunt. quasi dicat: non possunt excusare se.

In omnē terram. ex psalmo. xviij. q. de andrea dici possit.

¶ In festo sancte Barbare virginis.

¶ Confitebor tibi domine. Ex ecclesiastico capitulum. li.

In quo autor operis deum laudat agitque illi gratias p beneficiis ab illo acceptis: que omnia possunt accommodari huic virgini in martyrio posite.

¶ Confitebor tibi. pro laudabo te. Protector in ma-

lis. Adiutor. in bonis. A perditione: quā eram subitura sine tua gratia. Lingue inique. qui me criminabatur falso. Astantium. cum plecteret propter tuā fidē. A rugientibus. i. fremētibz in me preparatis. Ad escam. i. carnes meas ad deuorandū.

EPISTOLAE

A pressura flammæ quam mihi parabant ut exurerent. Estuata. ab estuo. as. ex absoluto fecit participium quasi ab actiuo. Ventrīs inferi. i. eorum qui descendunt ad inferos. Lingua iniusta repetere a superiouribus liberaſti me. Aliq̃ ad mortem. idest per omnem vitam meam. Appropinquans erat. nisi me liberaſſes. Qui ad iuuaret. scilicet ex hominibus. Non erat. subaudi qui adiuuaret. Memorata sum. ex actiuo fecit deponens

verbum pro memini tue misericordie. De manu angustie. p. eo qd est angētiū me. in originali est de manibus gentiū.

In festo ſai Nicolai.

Pures facti sunt sacerdotes. Ex epistola ad Hebræos cap. vii. In quo sacerdotiū Aaron sacerdotio christi comparauit. sed illius fuit sacerdotium temporalis: christi autem eternum.

Ex quo inferit qd post Aaron successores alij sacerdotes fuerunt. Mor-

te permanere. quia mortales erāt. Hic autem. idest christus post resurrectionem. Sempiternum. ad illud quod dicitur psal. cix. tu es sacerdos in eternum. Accedens per semetipsum. ex eo quod homo coniunctus est nature diuine.

Interpellādi p nobis. nostrā humanitatē patri representās. Pōtīſſe sanctus. ab instāti conceptionis sine peccato.

Segregatus a peccatoribus. quantum ad cōtagionem: alioqui cum peccatoribus mīſabatur.

Excelsior celis. quantum ad naturam diuinam. Pro suis delictis. quia sine peccato quod faciebat Aaron et illius successores. Pro populi. scilicet delictis. et quia Nicolaus fuit sacerdos secundum hunc ordinem iuste de illo legitur: quod de christo dictum est.

a pressura flammæ quæ circūdedit me: & in medio ignis nō sum estuata. De altitudine ventris inferni: & a lingua coinquinata: & a verbo mē dacti: a rege iniquo: & a lingua iniusta. Laudaui vsq̃ ad mortem anima mea dominum: & vita mea appropinquās erat in inferno deorsum. Circūderunt me vndiq̃ & non erat qui adiuuaret. Respiciens eram in adiutorium hominum: & non erat. Memorata sum misericordie tue domine: & cooperationis tue quæ a seculo sunt: quoniā eruiſ sustinentes te dñe: & liberaſ eos de manu angustie domine deus noster.

Sai Nicolai episcopi. Ad Hebræos. Ca. vii.

Ratres. Plures facti sunt sacerdotes secundum legem. Idcirco q̃ morte prohiberetur permanere: hic autem eo q̃ maneat in eternum: sempiternum habet sacerdotium. Vnde & saluare in perpetuum potest: accedens per semetipsum ad deum semper viuens ad interpellandum pro nobis. Talis enim decebat ut nobis esset pontifex: sanctus: innocens & impolutus: segregatus a peccatoribus: & excelsior celis factus. Qui non habet necessitatem cotidie quemadmodum sacerdotes: prius pro suis delictis hostias offerre: deinde pro populi. Hoc enim fecit semel se offerendo: dominus noster iesus christus.

In conceptione beate Marię. Pro uerbiorum. Capitulum. viii.

In conceptione virginis Marię. Pro populi. scilicet delictis. et quia Nicolaus fuit sacerdos secundum hunc ordinem iuste de illo legitur: quod de christo dictum est.

EPISTOLAE

Dominus possedit me. Ex libro Proverbiorum salomonis cap. viii. In quo Salomon inducit loquentem sapientiā increatā: hoc est verbum diuinū. in quo & per qd omnia fecit: que omnia possunt de virgine deipara dici: & illi accommodari. Gloriarum suarū. idest operū suorū: q̃a ut diximus per eam cuncta operatus est. Quicq̃ faceret. i. produceret. Concepta. i. intra genita in mente diuina. Eruperat. i. de ca-

Dominus possedit me in initio viarū suarū antequā quicquā faceret a principio. Ab eterno ordinata sum: & ex antiquis anteq̃ terra fieret. Nondum erant abyssi: & ego iam concepta eram. Necdum fontes aquarum eruperant: necdum montes graui mole constiterant. Ante omnes colles ego parturiebar. Adhuc terram non fecerat & flumina: & cardines orbis terre. Quando preparabat celos aderat: quando cetera firmabat sursum: & liberabat fontes aquarum. Quando circūdabat mari terminum suum: & legem ponebat aquis: ne transirent fines suos. Quando appendebat fundamenta terre: cum eo eram cuncta componens. Et delectabar per singulos dies. Ludens coram eo omni tempore: ludens in orbe terrarum: & delectiō meq̃ esse cum filiis hominum. Nunc ergo filii audite me. Beati qui custodiūt vias meas. Audite disciplinam & estote sapientes: & nolite abiicere eam. Beatus homo qui audit me: & qui vigilat ad fores meas cotidie: & obseruat ad postes ostiū mei. Qui me inuenierit: inueniet vitam: & hauriet salutē a domino.

Leo cadię virginis. Beati Pauli ad Corinthios. ii. Cap. x.

Ratres. Qui gloriatur in dño gloriatur. Non enim qui seipsum comēdat: ille probatus est: sed quē deus comēdat. Utinā sustineretis modicū quid inspiētię meę: sed & supportate me

In festo sancte Leocadie virginis. **Q**ui gloriatur in domino. Ex. ii. ad corinthios epistola cap. x. et. xi. atq̃ oia in deū esse referēda ostēdit: neq̃ aliū de gloriā esse petendā. Comēdat. i. laudat gloriando de bonis. Comēdat. comēdabile facit per miracula. Sustineretis. i. dissimularetis si in aliquo vobis video: inspiēs.

EPISTOLAE

Emulor vos quia est ambigui ad bonum et malum. Ideo subdit de emulatione. Respondi vos. In quo tempore nuptias vestras cum christo per fidem et baptismum conciliauit. Exhibere. i. exhibendum christo. Virgine castam. i. vos quasi virginem integram et virtutibus ornata. et hoc facit ad festum huius virginis. In festo sancte Eulalie virginis.

Sapientia vincit maliciam. Ex libro Sapientie capitulo. viij. sed premititur ex

fine capitis septimi clausula paucis verbis innotatis. nam pro eo quod est in originali sapientiam non vincit malicia: concinnator inuertit verba dicens: sapientia vincit maliciam. Attingit fortiter. acrimonia sua omnia penetrando. Suauiter. i. cum modestia et moderacione. Hanc amauit. Verba sunt auctoris siue sit Salomon siue philosophus. et possunt esse huius virginis verba mutatis mutandis. Generositate. ordo est et sedita homo habens cotubernium dei. i. familiaritatem. Glorificat. i. laudat. Generositate illius. scilicet sapientie. Diligit illam. quia facit deo amabiles.

In festo Damasi papae.

Ecclesie sacerdos magnus.

Ex libro Ecclesiastici capitulo. xliij. et. xlv. sed clausula prima

aliqua de siue a concinnatore adiecta: quoniam sub his

verbis non est in tota scriptura sacra. Sacerdos

magnus. i. pontifex siue papa

ut fuit Damasus.

Reconciliatio. quia deus iratum nobis conciliauit. aut

fuit ierarcha. i. pacificator inter iratos. Iure

iurando. ad illud videtur

alludere quod est in psalmo. cix. Iurauit dominus tuis sacerdos etc. Benedictionem omnium gentium.

hoc de Isaac legit in sensu literalis. Omnis gentium. quia omnes benedixit illi. Super caput eius.

in originali super caput Jacob. Testamentum. i. pactum quod pepigit cum Abraham. Magnificauit illi. hoc idem de Moise loquitur auctor Ecclesiastici. sed omnia haec in superioribus exposita sunt.

Aemulor enim vos de emulatione. Despondi enim vos uni viro: virginem castam exhibere christo.

Eulalie virginis. Lectio libri

Sapientie. Cap. viij.

Sapientia vincit maliciam. Attingit ergo a fine usque ad finem fortiter: et disponit omnia suauiter. Hanc amauit et exquisitui a suauitate mea. Et quiescit in sponsam mihi eam assumere: et amator factus sum forme illius. Generositate illius glorificat: contubernium habens dei: sed et dominus omnium dilexit eam. Doctrina enim est disciplina dei.

Damasi pape. Ecclesiast. Cap. xliij. et. xlv.

Ecclesie sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo: et inuentus est iustus: et in tempore iracundie factus est reconciliatio. Non est inuentus similis illi qui conseruaret legem excelsi. Ideo iure iurando fecit illum dominus crescere in plebem suam. Benedictionem omnium gentium dedit illi: et testamentum suum confirmauit super caput eius. Cognouit eum in benedictionibus suis: conseruauit illi misericordiam suam: et inuenit gratiam coram oculis domini. Magnificauit illum in conspectu regum: et dedit illi coronam glorie. Statuit illi testamentum sempiternum: et dedit illi sacerdotium magnum: et beatificauit illum in gloria. Fungi sacerdotio: et habere laudem in nomine ipsius et offerre illi incensum dignum in odorem suauitatis.

Iurauit dominus tuis sacerdos etc. Benedictionem omnium gentium. hoc de Isaac legit in sensu literalis. Omnis gentium. quia omnes benedixit illi. Super caput eius. in originali super caput Jacob. Testamentum. i. pactum quod pepigit cum Abraham. Magnificauit illi. hoc idem de Moise loquitur auctor Ecclesiastici. sed omnia haec in superioribus exposita sunt.

BEATI PAULI.

In festo sancte Lucie virginis.

Constitutebor tibi domine rex: et collaudabo te etc. In festo Barbare virginis iam

exposita est hec epistola. In annunciatione beate Marie virginis.

Orutus est dominus ad Achaz. In feria quarta post dominicam tertiam ad

uentus: hec prophetia exposita est. In festo Domini abbatis.

Lucie virginis. Ecclesiast. Cap. li.

Constitutebor tibi domine rex: et collaudabo te saluatorem meum etc. ut supra.

Comemoratio annunciationis beate Marie virginis. Esate prophetie. Ca. vii.

Indiebus illis. Locutus est dominus ad Achaz:

dicens. Pete tibi signum a domino etc. ut supra.

Dominici abbatis et confessoris. Lectio

libri Sapientie. Eccle. Cap. xxxix.

Vstus cor suum tradidit ad vigilandum

diluculo ad dominum qui fecit illum: et

in conspectu altissimi deprecabitur. Aperiet os

suum in oratione: et pro delictis suis deprecabitur.

Si enim dominus magnus voluerit: spiritum

intelligentie replebit illum. et ipse tanquam

imbres mittet eloquia sapientie sue: et in oratione

confitebitur domino. Et ipse diriget consilium eius et disciplinam: et in absconditis suis

consiliabitur. Et ipse palam faciet disciplinam doctrinae sue: et in lege testamenti domini gloriabitur.

Collaudabunt multi sapientiam eius: et usque in seculum

non delebitur. Non recedet memoria eius: et non

men eius requiescat a generatione in generationem.

Thome apostoli. Lectio beati Pauli

ad Ephesios. Capitulum. ii.

Ratres. Iam non estis hospites et aduene:

sed estis ciues sanctorum: et domestici dei.

Superedificati supra fundamentum apostolorum: et

prophetarum. Ipso summo angulari lapide christo iesu

prae. i. in superiori parte apertus egit de vocatione gentium nunc ex eo inferet. Ergo non estis

hospites. i. extranei: sed in numerum sanctorum recepti. Domestici dei. i. familiares.

Superedificati. i. fundamento ecclesie impositi. Angulari lapide. de illo intelligit quod

in edificando templo Salomonis cum non conueniret in alijs locis: tandem ad duos parietes

L ii

Iustus cor suum tra-

didit. Ex ecclesiast.

cap. xxxix. ubi legitur

non iustus sed sapiens.

Diluculo. id est iam

inde ab adolescentia.

Deprecabitur. pro sapie-

tie acquisitione. Pro

delictis. id est delictorum

venia. Si voluerit. im-

mo vult. quia petitio est

iusta. Et ipse recipies.

Spiritum sapientie.

Mittet eloquia. docens

ignorantes. Confite-

bitur domino. ad ipsum

quicquid boni est referen-

do. Et ipse. scilicet do-

minus. Consiliabitur.

scilicet obscura clari? si-

bi reuelando. Ipse. scilicet

sapiens a deo illu-

minatus. Doctrinae

sue. id est sibi a domino

reuelate. Multi. non

vixit omnes: quia sapie-

tia plerisque est odiosa.

Non delebitur. quia ve-

ritas in eternum manet.

Non recedet. inter ho-

mines in hoc seculo du-

rabit. et apud deum in

altero seculo premijs ac-

ceptis.

In festo Thome

apostoli.

Iam non estis ho-

spites. Ex epistola

Pauli ad Ephesios ca-

connectendos mirum in modum congruit, per quod significabatur christus qui fecit
vtriusque unum, id est iudeos et gentiles, de hoc lapide legitur in psalmo. cxvii. Lapidem
quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli, constructa scilicet ex iu-
deis et gentilibus. **Coedificamini cum alijs fidelibus.** **In festo sancti Isidori.**

Oportuit et datus est mihi sensus. Ex libro sapientie cap. vii. In quo posteaquam
habet per naturam, nunc
iussit quid habuit ex sa-
pientia sibi diuinitus in-
fusa, dicitur igitur. Pro-
pter quod optaui, scilicet do-
num sapientie. Sensus
id est ut bene de omni re
sentire. Regnis et sedi-
bus, scilicet regalibus, di-
uitias, lapidem precio-
sum aurum, argentum, que
omnia fortune bona sunt;
neque animi bonis compa-
randa. Super salutem et
speciem, id est pulchritudinem; que
sunt nature bona, neque
comparanda sapientie. Pro
luce, que sic dirigit in spi-
ritualibus sicut lux in cor-
poralibus. Inextinguibili,
id est eterna et incor-
ruptibilis est sapientia que
est de rebus diuinis. In
numerabilis honestas,
id est nimis honoris est
virtutis premii quod sequi-
tur illam: quasi umbra cor-
pus sequitur. Letatus
sum, quia ista sa-
pientia antecedeat me
ideo letatus sum. Igno-
rabam, scilicet antea quam
ipsam haberem. Sine
fictione, id est via recta qui
a deo optimo doctore.

In festo Stephani
protomartyris.
Stephanus plenus gratia.
Ex actibus apostolorum cap. vi. et vii. ubi Lucas persequitur historiam de beato primo christi te-
ste. Prodigia, id est miracula contra naturam. Libertinorum, glossa dicit a regione hos fuisse
dictos, quod si ita est ab Eleutheropoli urbe iudee dictos esse oportet: que interpretatur
ciuitas liberorum. Cyrenensium, a cyrenis urbe Aegyptie nobili. Asia, scilicet proprie dicta.

in quo omnis edificatio constructa crescit in te-
plum sanctum in domino. In quo et vos coedifi-
caminus in habitaculum dei in spiritu sancto.

Sancti Isidori. Lectio libri sapientie. Ca. vii.
Oportuit et datus est mihi sensus. Et inuoca-
ui: et venit in me spiritus sapientie. et pre-
posui illam regnis et sedibus: et diuitias nihil ef-
se dixi in comparationem illius. Non comparavi il-
li omnem lapidem preciosum: quoniam omne au-
rum in comparatione illius arena est exigua. Et
tanquam lutum estimabitur argentum in conspectu
illius. Super salutem et speciem dilexi illam: et
proposui pro luce habere illam: quoniam inextin-
guibile est lumen illius. Venerunt autem mihi
omnia bona pariter cum illa: et innumerabilis ho-
nestas per manus illius. Et letatus sum in omni-
bus: quoniam antecedeat me ista sapientia: et
ignorabam quoniam omnium bonorum mater est.
Quam sine fictione didici: et sine inuidia comuni-
co. Et honestatem illius non abscondo.

Stephani protomartyris. Lectio
Actuum apostolorum. Cap. vi.
In diebus illis. Stephanus plenus gratia:
et fortitudine faciebat prodigia et signa
magna in populo. Surrexerunt autem quidam
de synagoga que appellatur Libertinorum
et Cyrenensium et Alexandrinorum: et eorum
qui erant a Cilicia et Asia disputantes cum Ste-
phano: et non poterant resistere sapientie et spiritui

qui loquebatur. subaudi in eo. Audientes hec. Ex capite septimo, quod po-
steaquam audierunt Stephanum longa oratione perorantem. Disscabantur,
id est rumpebantur nimia ira. Voce magna, ne verba Stephani audirentur. Co-
tinuerunt aures, ne talia audirent. Testes qui lapidabant illum. Qui vocaba-
tur Saulus, qui postea ex persecutore factus est apostolus. **In festo Joannis euangeliste.**

Benedictus deus et
pater. Ex episto-
la ad Ephesios capitulum
primo. In quo illos ad
gratiarum actionem in-
ducit ex beneficijs que
a deo acceperunt. De-
us et pater, duas expri-
mit personas, et tertiam
cum dicit qui benedixit
nos, nam benedictio spi-
ritus sancti donum est.
In christo, id est per
christum: quia per ipsum
quasi per mediatorem pro-
ueniunt nobis dona.
Elegit nos in ipso, id est
in filio qui est patrie sa-
pientia per quam nos
elegit. Ante mundi
constitutionem, id est ab
eterno, cuius effectus fa-
cta est hoc tempore.
In conspectu eius, nam
in conspectu hominum
possunt videri tales et
non esse: cuiusmodi sunt
hypocrite. In chari-
tate, sine qua nullus est
meritum. Per Iesum
christum, cuius fratres
nos sumus per adoptio-
nem in ipsum patrem re-
lati. Voluntatis sue, a
qua dependet electio et
predestinatio. Gratifi-
cauit nos, id est gratos
sibi fecit. In filio, id est
per filium suum. Re-
demptionem et remissi-
onem peccatorum, et hoc
per eius passionem.

In natali sancti Joannis euangeliste. Lectio
pistole beati Pauli apostoli.
Ad Ephesios. Cap. i.
Ratres. Benedictus deus et pater domini nostri
Iesu christi: qui benedixit nos in omni be-
nedictione spirituali in celestibus in christo: sicut
elegit nos in ipso ante mundi constitutionem ut ef-
semus sancti et immaculati in conspectu eius in cha-
ritate. Qui predestinavit nos in adoptionem fi-
liorum per Iesum christum in ipsum secundum pro-
positum voluntatis sue in laudem glorie et gratie
sue: in qua gratificauit nos in dilecto filio suo
in quo habemus redemptionem per sanguinem
eius remissionem peccatorum: secundum diui-
tias gratie eius quae superabundauit in nobis
per Iesum christum dominum nostrum.

Ad missam maiorem. Ecclesiastic. Cap. xv.
Ad missam maiorem.
L iii

EPISTOLAE

Qui timet deum faciet bona. Ex Ecclesiastico cap. xv. In quo ponitur acquisitio sapientie fructus et primo quibus conceditur hoc est deum timentibus. Contemnit iustitiam, id est iustitiam tenens. Apprehendet illam, scilicet sapientiam. Obuiabit, id est inueniet illam sibi se offerentem. Honorificata: et ipsa honesta et honeste faciens. A virginitate, id est tanquam sponsa sponsum. Pane vite, de quo saluator non in solo pane uiuit homo. In illo, scilicet deo firmiter inherendo. Continet illum, scilicet ne cadat. Os eius, ad docendum populum. Stola glorie, uel sit sacerdotali apud Romanos, stola uel sit erat matronarum in signe castitatis. Cetera patent.

Qui timet deum faciet bona: & qui continens est iusticie apprehendet illam: & obuiabit illi quasi mater honorificata. Cibauit illum pane uite & intellectus: & aqua sapientie salutaris potauit illum. Et firmabitur in illo: & non flectetur: & continebit illum & non confundetur: & exaltabit illum apud proximos suos. In medio ecclesie aperuit os eius: & impleuit eum dominus spiritu sapientie & intellectus: & stolam glorie induit eum. Et nomine eterno hereditabit illum dominus deus noster.

Sanctorum innocentium. Lectio Apocalypsis beati Ioannis apostoli. Cap. xiiii.

In diebus illis. Vidi supra montem sion agnum stantem: & cum eo centum quadraginta quatuor milia habentes nomen eius: & nomen patris eius scriptum in frontibus suis. Et audiui vocem de celo tanquam aquarum multarum: & tanquam vocem tonitruum magni. Et vocem quam audiui sicut cythararum cytharizantium in cytharis suis. Et cantabant quasi cantum nouum ante sedem: & ante quatuor angelos & seniores. Et nemo poterat dicere cantum: nisi illa centum quadraginta quatuor milia: qui empti sunt de terra. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati: uirgines enim sunt. Hi sequuntur agnum quocumque ierit. Hi empti sunt ex omnibus primitiis deo & agno: & in ore ipsorum non est inuentum mendacium.

Canticum nouum, quasi ex nouo testamento concinnatum. Ante sedem, scilicet maiestatis dei. Quatuor animalia et seniores, de quibus supra dictum est.

Empti sunt de terra, scilicet de sanguine christi et suo. Virgines, non solum integritate corporis sed etiam continentibus hoc nomine censentur. Primitie deo, id est primi qui pro nomine dei et christi sanguinem fuderunt atque ideo gratiores.

BEATI PAULI.

In festo Thome archiepiscopi Cantuariensis.

Iustus si morte preoccupatus. Ex libro Sapientie capitulum iij. In quo ponitur preeminencia iustorum qui morte immatura sunt rapti. Preoccupatus, ante quam ad senectam perueniat. In refrigerio, id est in quiete a presentibus malis. Senectus, quasi dicat: satis diu vixit: qui pie sancteque vixit.

Sine macula enim sunt ante thronum dei.

Thome archiepiscopi. Lectio libri Sapientie. Cap. iij.

Iustus si morte preoccupatus fuerit: in refrigerio erit. Senectus enim venerabilis est non diuturna: neque numero annorum computata. Cani sunt autem sensus hominis: & etas senectutis vita immaculata. Placens deo: factus dilectus: & viuens inter peccatores translatus est. Raptus est ne malicia mutaret intellectum illius: aut fictio deciperet animam illius. Consummatus in breui: expleuit tempora multa. Placita enim deo erat anima illius. Propter hoc properauit educere illum de medio iniquitatum: quoniam gratia dei: & misericordia est in sanctos illius: & respectus in electos illius.

Translatio sancti Iacobi. Ecclesiasticus. Cap. xliiij. et. xlv.

Benedictio domini super caput iusti. Ideo dedit illi hereditatem: & dimisit ei partem in tribubus duodecim: & inuenit gratiam &c. ut supra.

Siluestri pape. Beati Pauli ad Hebræos. Cap. vii.

Ratres. Plures facti sunt sacerdotes secundum legem. Idcirco quod morte prohibetur permanere. Iesus autem eo quod maneat &c. ut supra.

Hilariis episcopi et doctoris. Lectio libri Sapientie. Cap. vii.

Optauit & datus est mihi sensus. Et inuocauit & venit in me spiritus sapientie &c. ut supra.

Mauri abbatis. Ecclesiasticus. Capitulum xliiij. et. xv.

id est sapientia illius. Vita immaculata, siue illa sit brevis siue longa.

Placens deo, unde subdit placita erat deo anima illius. Translatus est, de miseris mundi ad requiem ut dixit.

Malicia, id est tormenta et aduersitas que contingunt homines aliquando degenerare. Fictio, id est simulatio putans esse bonum quod est malum. In breui, subaudi tempore.

Tempora multa, id est opera multorum temporum. De medio iniquitatum, in quas viuendo poterat incidere.

Gratia dei in presenti vita et futura.

In translatione beati Iacobi apostoli.

Benedictio domini super caput iusti. Exposita est supra in uigilia beati Andree apostoli.

In festo Siluestri pape.

Plures facti sunt sacerdotes. Exposita est supra in festo beati Nicolai episcopi.

In festo sancti Hilariis episcopi.

Optauit et datus est mihi sensus. Exposita est supra in festo sancti Ildon episcopi.

In festo Mauri abbatis.

EPISTOLAE

Beatus vir qui in sapientia. Ex Ecclesiastico capit. xlii. et. xv. In quo agitur de virtutum exercitio in ordine ad deum. In sapientia. que est rerum diuinarum contemplatio. Meditabitur. id est exercebit se. In sensu. id est sentate. Circumspectionem dei. id est quod deus omnia circumspectit. Cibauit illi. hoc interpositis multis verbis inferitur capitul. xv. sed iam expositum est in festo sancti Joannis apostoli ad missam maiorem.

In festo Marcelli pappe & martyris.

Ecc sacerdos magnus. que exposita est supra in festo Damiani pappe.

In festo Antonii abbatis.

Dilectus deo et hominibus. Ex Ecclesiastico capitul. xlv. et loquitur de laudibus suis: que possunt accomodari diuo Antonio.

In benedictione. id est in omni bono. In gloria sanctorum. scilicet videndo diuinam essentiam. Glorificauit illi. hec iam exposita sunt in vigilia sancti Andree.

In festo Pulce virginis & martyris.

Sapietia vincit maliciam. Idem iam exposita est supra in vigilia Eulalie virginis martyris.

Fabiani & Sebastiani martyrum.

Sincti per fidem vicerunt regna. Ex Ecclesiastico capitul. xl. in superiori parte enumerauit complures viros ex iudicibus regibus et prophetis. tunc inferit.

Qui per fidem. quod est opus fortitudinis.

Iusticiam. cui relique omnes virtutes conne-

sunt. Repromissiones. scilicet factas patriarchis.

Beatus vir qui in sapientia morabitur: & qui in iusticia meditabitur: & in sensu cogitabit circumspectionem dei. Cibauit illum pane vite & intellectus: & aqua sapientie salutaris potauit illum: & firmabitur in illo & non flectetur: & continebit illum & non confundetur: & exaltabit illum apud proximos suos: & nomine eterno hereditabit illi dominus deus noster.

Marcelli pappe & martyris.

Ecclesiastici. Cap. xliii.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo: & inuentus est iustus &c. vt supra.

Antonii abbatis. Ecclesiastici. Cap. xlv.

Dilectus deo & hominibus: cuius memoria in benedictione est. Similem fecit illum in gloria sanctorum: & magnificauit eum in timore inimicorum: & in verbis suis monstra placuit. Glorificauit eum in conspectu regum: & iussit illi stare coram populo suo: & ostendit illi gloriam suam. In fide & lenitate ipsius sanctum fecit illum: & elegit eum ex omni carne. Audiuit enim vocem ipsius: & induxit illum in nube: & dedit illi cor ad precepta: & legem vite & discipline.

Prisce virginis & martyris. Lectio libri Sapientie. Cap. viii.

Sapientia vincit maliciam: attigit ergo a fine usque ad finem fortiter &c. vt supra.

Fabiani & Sebastiani martyrum. Lectio epistolae beati Pauli ad Hebræos. Ca. xi.

Eratres. Sancti per fidem vicerunt regna: operati sunt iusticiam: adepti sunt repromissiones.

BEATI PAULI.

Ora leonum. quod de Daniele scribitur Danielis. vi. Impetum ignis. vt in tribus pueris Danielis. iij. Acciem gladii. quod sepe fecerunt duces: iudices: & reges israel & iuda. De infirmitate. vt in Ezechia rege. Esai. xxxviii. Castra exteriorum. id est alienigenarum. vt Josue & Dauid. Mortuos suos. vt mulier Sareptana per orationem idolie. et sumamitis per Deluseum. Dissenti sunt. in tormentis positi.

Obturerunt ora leonum: extinxerunt impetum ignis: effugauerunt aciem gladii. Conualuerunt de infirmitate: fortes facti sunt in bello: castra verterunt exteriorum: acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos. Alii autem dissenti sunt: non suscipientes redemptionem: vt meliorem inuenirent resurrectionem. Alii vero ludibria & verbera experti: insuper & vincula & carceres. Lapidati sunt: secti sunt: tentati sunt: in occasione gladii mortui sunt: circumciserunt in melotis: & in pellibus caprinis. Egentes: angustati: afflicti. quibus dignus non erat mundus. In solitudinibus errantes: & in montibus: & in speluncis: & in cauernis terre. Et hi omnes testimonio fidei probati inuenti sunt. In christo iesu domino nostro.

Agnetis virginis & martyris. Beati Pauli ad Corinthios. ii. Ca. x.

Eratres. Qui gloriatur in domino gloriatur. Non qui enim seipsum comedit &c. vt supra.

Vincetis mar. Pauli ad Timotheum. ii. Cap. ii. et. iii.

Quoniam. Memor esto dominum nostrum iesum christum resurrexisse a mortuis ex semine Dauid secundum euangelium meum: in quo laboro usque ad vincula quasi male operas. Sed verbum dei non est alligatum. Ideo omnia sustineo propter electos: vt & ipsi salutem consequantur: que est in christo iesu cum gloria coelestis. Tu autem affecutus es meam doctrinam: institutionem: propositum: fidem: longanimitatem:

Fidelis seruus. i. verus est. Tu autem. Timothei hortatur: vt firmiter persistet in euangelij veritate. Meam doctrinam. scilicet intelligendo. Institutionem. i. mores quos instituit. Propositum. de fidei predicatione. Fidem. scilicet articulos. Longanimitatem. i. premij spem.

Redemptionem. scilicet a pena. Resurrectionem. in futura gloria. Lapidati sunt. vt Naboth. iij. Regum. xxi. Secti sunt. vt Elias propheta serua lignea. Tentati sunt. ad idolatriam. In melotis. id est vestibus ex pelle meliis. aut forte ouium. Non erat mundus. quem odio habebant & fugiebant. Cetera patent.

In festo Agnetis virginis & martyris.

Al gloriatur in domino gloriatur.

In festo Vincetis virginis & martyris.

Memor esto dominum nostrum. Ex epistola scilicet ad Timotheum capit. partim. ii. partim. iij. Imprimis itaque gloria celestis predicationibus promittitur per christum resurgentem: qui est causa nostre resurrectionis. Euangelium meum. id est quod ego predicavi vobis. Ad vincula. i. carcerem in quo nunc sum. Male operas. i. nocens et criminolus. Non est alligatus. quia etiam in carcere docebat. Propter electos. i. electorum salutem.

EPISTOLAE

Dilectionem. s. dei & proximi. Patientiam. in aduersis & persecutionibus tolerandis. Antiochie. q. est p. sidie ciuitas. na. alia est ad D. i. e. q. magna cognominatur Ico-
nio & stris. de q. in actib. ap. l. cap. xiiij. ¶ In festo Iulianus archiepiscopi.
Paulus et datus est mihi sensus. Jam exposita est supra in festo sancti Iuliani
¶ In festo Balbile et trium puerorum.

Illorum anime in manu dei sunt. Ex libro Sapientie cap. iij. In quo ostenditur quod mors iustorum: & si vulgo putatur ignominiosa: apud deum est gloria. In manu dei. in cuius manus commenda-
mus spiritum nostrum. Tormentum malicie. In originali tormentum est mortis. hoc est pene-
qua mali patitur apud inferos. Mort. i. anima cum corpore illorum extin-
gui. Exitus illorum. i. mors esse misera. Ab-
stinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum op-
nitione illorum. Illi autem. qui sic putantur exter-
minati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt
multa huius vite mala illorum bonorum que ex-
pectantur comparatio-
ne. Tentauit eos. id est experti voluit an essent ipso digni. Durum in fornace. quod ita purius euadit. Holocausti. cuius ordo ad deum erigitur. In tempore. quo-
nam resurgent & fulgebunt nationes cum apostolis ut saluator dicit.
¶ In conuersione sancti pauli.

Saulus adhuc spirans. Ex actib. ap. l. cap. ix. In quo agit de conuersione pauli ex-
psecutore in christi apostoli. Spirans minas. i. minas. Et cedis. a. cedet & est
constructio greca in huiusmodi verbis cu. genitiuo. Accessit. no. prouocat sed vitro.

dilectionem: patientiam: persecutiones: passio-
nes qualia mihi facta sunt antiochie: Iconij Li-
stris. Quales persecutiones sustinui: & ex omni-
bus eripuit me dñs. Et omnes qui volunt pie vi-
uere in christo iesu persecutionem patientur.

¶ Iulianus epi. Lectio libri Sapientie. Ca. vii.
Optauit: & datus est mihi sensus. Et inuocauit
& venit in me spiritus sapientie &c. vt supra.

¶ Balbile & trium puerorum. Lectio
libri Sapientie. Cap. iij.

Iustorum anime in manu dei sunt: & non tan-
get illos tormentum malicie. Visi sunt ocu-
lis insipientium mori: & extimata est afflictio ex-
tus illorum. Et ab itinere iusto abierunt in exter-
minum. Et quod a nobis est iter exterminum: illi
autem sunt in pace. Et si coram hominibus tormen-
ta passi sunt spes illorum immortalitate plena est.
In paucis vexati: in multis bene disponentur.
Quoniam deus tentauit eos: & inuenit illos di-
gnos se. Tanquam aurum in fornace probauit il-
los: quasi holocausti hostiam accepit eos: & in te-
pore erit respectus illorum. Fulgebunt iusti: &
tanquam scintille in arundinetis discurrent. In-
dicabunt nationes: & dominabuntur populis.
& regnabit dominus illorum in perpetuum.

¶ Conuersi sancti Pauli. Actuum ap. l. Ca. ix.

In diebus illis. Saulus adhuc spirans mi-
narum & cedis in discipulos dominus: ac-
cessit ad principem sacerdotum: & petiit ab eo

BEATI PAULI.

Epistolas. ex quarum auctoritate posset questionem exercere. In Damasco. Syrie ci-
uitate nobili. Huius vic. i. doctrine christiane. Saule saule. in greco Sauli saul. quo
nomine fuit hebreorum rex
primus. sed postea for-
matione latina factus
est saulus. deinde Iuda-
lus. Quem persequeris.
ris. scilicet in membris meis.
Contra stimulum. Ex
proverbio dictum est etiam
apud Terentium celebra-
to contra stimulum calces.
Comitabantur cum eo.
ego dicerem comitaban-
tur eum. Trahentes.
scilicet qui eum comita-
bantur. Homine Ana-
nias. q. ex iudeo factus
erat christianus. de quo
Actuum. xxiij. In visu.
in somno. Rectus quia
sunt vici i. vici obli-
ti.

epistolas in Damasco ad synagogas: vt si quos
inuenisset huius vic viros ac mulieres victos
perduceret ierusalem. Et cum iter faceret: contigit
vt appropinquaret Damasco. Et subito circū-
fulsit eum lux de celo: & cadens in terrā audiuit
vocem dicentem sibi. Saule saule quid me per-
sequeris. Qui dixit. Quis es domine? Et ille.
Ego sum iesus quem tu persequeris. Durum est
tibi contra stimulum calcitrare. Et tremens ac
stupens dixit. Domine quid me vis facere. Et
dominus ad eum. Surge & ingredere ciuitatem:
& dicetur tibi quid te oporteat facere. Viri au-
tem illi qui comitabantur cum eo stabant stu-
pefacti: audientes quidem vocem: neminem
autem videntes. Surrexit autem saulus de ter-
ra: apertisq. oculis nihil videbat. Ad manus
autem illum trahentes: introduxerunt Dama-
scum. Erat ibi tribus diebus non videns: &
non manducauit: neq. bibit. Erat autem qui-
dam discipulus Damasci nomine Ananias. Et
dixit ad illum in visu dominus. Anania. At il-
le ait. Ecce ego domine. Et dominus ad illum.
Surge & vade in vicum qui vocatur rectus: &
quere in domum iudei saulum nomine Thar-
senem. Ecce enim orat. Et vidit virum Anania
nomine introeuntem: & imponentem sibi ma-
nus vt visum recipiat. Respondit autem Ananias.
Dñe audiui a multis de viro hoc: quanta mala
sanctis tuis fecerit in ierusalē. Et hic habet pote-
statē a principibus sacerdotum alligandi oēs qui in-
uocant nomē tuū. Dixit autem ad eū dñs. Vade quoniam
vas electiois mihi est iste: vt portet nomē meū corā gentibus & regibus
& filiis israel. Ego enim ostendam illi quanta oporteat eū pro noīe meo pati.
Et abiit Ananias: & introiit in domū: & ipones ei manus dixit. Sau-
le frater: dñs misit me iesus: qui apparuit tibi in via qua veniebas:

EPISTOLAE

Implearis spiritu sancto, per baptismum. Tanquam squame, scilicet piscium. hoc est pusille siue schare. Huc, id est antiochiam. In festo Vigilie virginis.

Domine deus meus?

Dexaltasti. Ex Ecclie fasso capitulum. In quo laus et gloria cum gratiarum actione deo datur conferendo mihi vi te prosperitatem. Deffluenti. in quam defluimus: aut illa in nos. Deprecatus sum. ut habeam finem bonum.

Patrem domini mei. id est messie venturi. Tribulationis. id est mortis. Superborum. demones intelligit eo tempore superbientes et criminantes. Assidue. id est horis congruentibus. Exaudita est. id est sic faciendo exaudietur.

De perditione. scilicet gehena. De tempore iniquo. de hac vita iniquitatibus obnoxia.

In festo beati Ignacii epi et martyris.

Beatus vir qui inuentus est. Ex Ecclie. cap. xxxi. ubi legitur beatus diues. ubi auctor diuitem immaculatam comendat quod rarum est et difficile. unde in euangelio saluator facilius inquit est camelum per foramen acus intrare: quam diuitem in regnum celorum. Post aurum. per auariciam. Sperauit. constituendo in ea finem suum. Quis est hic? quasi dicat: rarum est inuentum. Mirabilia. quia nihil aliud est mirabile nisi quod raro contingit. Probat in illo. scilicet auro,

ut videas & implearis spiritu sancto. Et confestim ceciderunt ab oculis eius tanquam squame: & visum recepit. Et surgens baptizatus est. Et cum accepisset cibum: confortatus est. Fuit autem cum discipulis qui erant Damasci per dies aliquot. Et continuo ingressus in synagogas: predicabat Iesum: quoniam hic est filius dei. Stupebant autem omnes qui eum audiebant: & dicebant. Nonne hic est qui expugnabat in iherusalem eos qui inuocabant nomen istud? Et nunc ad hoc venit: ut vindictos illos duceret ad principes sacerdotum. Saulus autem multo magis conualescebat: & confundebat iudeos qui habitabant Damasci: affirmans quoniam hic est christus.

Brigide virginis. Ecclesiastici. Cap. li.

Domine deus meus: exaltasti super terram habitationem meam: & pro morte defluentis deprecata sum. Inuocaui dominum patrem domini mei: ut non derelinquat me in die tribulationis mee: & in tempore superborum sine adiutorio. Laudabo nomen tuum assidue: & collaudabo illud in confessione: & exaudita est oratio mea. Liberaisti me de perditione: & eripuisti me de tempore iniquo. Propterea confitebor: & laudem dicam nomini tuo domine deus noster.

Ignacii episcopi & martyris. Ecclesiastici. Capitulum. xxxi.

Beatus vir qui inuentus est sine macula: & qui post aurum non abiit: nec sperauit in pecunie thesauris. Quis est hic & laudabimus eum. Fecit enim mirabilia in vita sua. Qui probatus est in illo: & perfectus inuenit: & erit illi gloria eterna.

BEATI PAULI.

potuit transgredi. quia diuitie sunt instrumenta ad male agendum. Bona illius. nam pro temporalibus accipit eterna. Ecclesia sanctorum. quia misericordia illius ab omnibus laudabitur. In festo purificationis beate Marie virginis.

Ecce ego mitto angelum meum. Ex Malachia propheta capitulum. In quo precipue agitur de christi aduentu atque eius precursore Ioanne baptista et de presentatione in templo quod

Qui potuit transgredi & non est transgressus: & facere mala: & non fecit. Ideo stabilita sunt bona ipsius in domino: & eleemosynas illius enarrabit omnis ecclesia sanctorum.

Purificatio beate Marie virginis. Lectio Malachie prophete. Cap. iii.

Naec dicit dominus deus. Ecce ego mitto angelum meum: et preparabit viam ante faciem tuam. Et statim veniet ad templum sanctum suum dominator quem vos queritis: & angelus testamenti quem vos vultis. Ecce venit: dicit dominus exercituum. Et quis poterit cogitare diem aduentus eius? Et quis stabit ad videndum eum? Ipse enim quasi ignis conflans: & quasi herba fullonum. Et sedebit conflans: & emundans argentum: & purgabit filios leui. & colabit eos quasi aurum: & quasi argentum: & erunt domino offerentes sacrificia in iusticia. Et placebit domino sacrificium iuda & iherusalem: sicut dies seculi & sicut anni antiqui. Dicit dominus omnipotens.

Cathedra sancti Petri. Lectio beati Petri apostoli prima. Cap. primo.

Petrus apostolus Iesu christi electis adueniens dispersionis Pontis: Galatie: Capadocie: Asie & Bithynie secundum prescientiam dei patris in sanctificationem spiritus: in obedientiam & asperersionem sanguinis Iesu christi: gratia vobis & pax multiplicetur.

sunt Asie maioris ad quas nunc Iulianus proficiscebatur. Secundum prescientiam. hoc refertur ad illud quod dixit electis. Spiritus. scilicet sancti: cui attribuitur sanctificatio. In obedientia. quia fuit obediens patri usque ad mortem. Et asperersionem. unde omnia sacramenta efficaciam habent. Gratia vobis. quia sunt saluationis in epistolarum principijs.

festum dicitur purificationis. Mitto angelum meum. id est Ioannem nuncium siue precursorem. Ante faciem tuam. ad christum dirigitur sermo. Siue meam. quia eadem est diuinitas patris et filij. Veniet ad templum. hoc facit ad festum. Testamenti. scilicet noui. Ecce venit. pro veniet ad iudicium finale. Stabit. id est stare poteris pre fulgore. Verba fullonum. que in Jeremia dicitur Bouth. Iherusalem. Emundans argentum. id est animas quasi argentum. Filios leui. id est sacerdotes. Colabit eos. id est mundabit quasi per colam. Dies seculi. id est sacrificium antiquum abel iusti. Cetera patent.

In cathedra sancti Petri

Petrus apostolus Iesu christi. Ex prima Petri epistola cap. i. nam duas scripsit epistolas: quarum hanc primam scribit ad eos qui de gentilitate fuerant conuersi. Ideo dicit adueniens potest fieri ut fuerint hebrei tam peregrini. quia dicit dispersionis. Proti Galatic. omnes he regiones

EPISTOLAE

Benedictus deus. prosequitur epistolā. Regeneravit nos. per baptismū. In spem vitam. id est certā & solidā. Per resurrectionē. unde habemus spem resurgendi. In hereditatem incorrupti. i. que nūquā terminatur. In vobis. i. pro vobis. Custodimini per fidem. perseverantes in bono. In tempore nouissimo. i. in finali iudicio. in quo omnia occulta reuelabuntur. In quo exultabitis. eternaliter. Modici nunc. id est temporaliter.

Probatio fidei. in tribulationibus. Quod per ignem probatur. sicut vos probamini per tentationes. Inuentur. id est cedit vobis in laudem. In reuelatione iesu christi. id est in die iudicii ut diximus.

In festo sancte Helene.

Mulier forte quis inueniet? Ex libro Proverbiorū Salomonis cap. xxi. quæstio hec mulier fortis inter expositores nō satis constat: sed prima frōte videtur Salomon intelligere. p. bam matronā atq. rei familiaris prouidam gubernatricē. Quis inueniet. quasi dicat: tantum bonū raro potest inueniri. Precium eius. qd huiusmodi mere preciosa est. Non indigebit. quia donū habebit supellectili cuncta ornata.

Et bonum. scilicet sponso suo. Lana & linū. id est materiā unde faciat vestes & supellectilia. Cōsilio. i. arte nēdi & texendi. Huius institoris. id est mercatoris a longe portanti merces suas.

Surrexit. id est summo mane: ut comparat cibos familie. Predam. in hebreo habetur annonam. Agrum aptum plantationi. Manuum suarum: quem aliunde lucrata est. Lumina. id est libidinem repressit. Brachium suum. ad fortiter agendum. Regio. in ipe que supra memorauit. In nocte per quam potest intelligi mores.

Benedictus deus: & pater domini nostri Iesu christi: qui secundum magnam misericordiam suam regeneravit nos in spem vitę eterne per resurrectionem Iesu christi ex mortuis: in hereditatem incorruptibilem & incontaminatam: & immarcescibilem: conseruatam in cœlis: in vobis qui in virtute dei custodimini per fidem: in salutem paratam reuelari in tempore nouissimo. In quo exultabitis modicum nunc si oportet contristari in variis tentationibus: ut probatio vestre fidei multo preciosior sit auro qd per ignem probatur. ut inuentatur in laude & gloriam & honorem & reuelationem Iesu christi domini nostri.

Lectio sanctę Helene. Prouerborum. Capitulum. xxxi.

Mulier fortem quis inueniet: procul & de ultimis finibus precium eius. Confidit in ea cor viri sui: & spoliis non indigebit. Reddet ei bonū & nō malum: omnibus diebus vitę sue. Quæsiuit lanam & linū: & operata est consilio manuum suarū. Facta est quasi nauis institoris de lōge portans panem suū. De nocte surrexit: deditq. prædā domesticis suis: & cibaria acillis suis. Considerauit agrū & emit eū: de fructu manuum suarum plantauit vineā. Accinxit fortitudine lumbos suos: & roborauit brachium suū. Gustauit & vidit quoniam bona est negotiatio eius: nō extinguetur in nocte lucerna eius. Manū suam misit

BEATI PAULI.

Ad fortia. in hebreo est ad veritulum hoc est circulum qui fuso appenditur. Ad frigoris nūis. id est ab hyeme. Duplicibus. indumentis duplicatis. Stragulatam vestem. id est que sterni possit in lecto aut in solo aut mensa. Byssus. genus lini. Purpura. qua byssus inficitur. Nobilis. quia ex vxore honor illi accedit.

ad fortia: & digiti eius apprehenderunt fufum. Manum suam aperuit inopi: & palmas suas extendit ad pauperem. Nō timebit domui sue a frigoris nūis: omnes enim domestici eius vestiti sunt duplicibus. Stragulatam vestem fecit sibi: byssus & purpura indumentum eius. Nobilis in portis vir eius: quando federit cum senatoribus terre. Sindonem fecit & vendidit: & cingulū tradidit chananeo. Fortitudo & decus indumentum eius: & ridebit in nouissimo. Os suum aperuit sapientię: & lex clementię in lingua eius. Considerauit semitas domus sue: & panem ociosa non comedit. Surrexerunt filii eius: & beatissimam predicauerunt: & vir eius laudauit eam. Multę filię congregauerunt diuitias: tu supergressa es vnīuersas. Fallax gratia & vana est pulchritudo: mulier timens deū ipsa laudabitur. Date ei de fructu manuum suarum: & laudent eam in portis opera eius.

Gregorii pappę. Ecclesiastici. Cap. xlvii.

Dedit dominus confessionem sancto suo: & excelso in verbo glorię. De omni corde suo laudauit dominum: & dilexit deum qui fecit illum: & dedit illi contra inimicos potentiam. Et stare fecit cantores contra altare: & in sono eorum dulces fecit modos. Et dedit in celebrationibus deus: & orauit tempora vsq. ad consummationē vitę. Christus purgauit peccata ipsius: & exaltauit in eternum cornu ipsius. Sapientia laudabit animam suam: & in domino honorificabitur: & in medio populi sui glorabitur: & in plenitudine sancta admirabitur. Et in multitudine electorum habebit laudem: & inter benedictos benedicetur.

Chananeo. hic p. merca toze ponitur: alioqui nomen est parie. In die nouissimo. id est iudicii. Gratia & pulchritudo. que dotes in muliere erate sunt. Laudabitur. scilicet sine fine. In portis. ubi est hominum cōcurfus frequēs.

In festo Gregorij pappę.

Confessionem sancto suo ex excelso. Ex Ecclesiastico cap. xlvii. in quo loco autor laudes David regis p. sequitur. que possunt ac comodari pontifici Gregorio dicens. In omni opere dedit confessionē sancto. id est deo qui sanctus sanctorum est. In verbo glorie. id est gloriā de omnibus attribuentis. Dedit potentiam. scilicet deus ipsi David. aut quod David ipsum deum dixit potentē et sibi adiutorē. Cantores. quos David instituit cū holocaustum & res diuina peragebatur. Modos. id est modulationes psalmorū. Dedit deus. id est honores. Dedit tempora. i. festa per annū digesta. Christus. i. deus homo. Peccata ipsius. scilicet David adulteria & homicidia. Cornu ipsius. i. regni potētia & dignitas. Que sequitur aliunde sunt & patent.

BEATI PAVLI.

In festo Gabrielis archangeli.

Ecce vir Gabriel. Ex Daniele propheta cap. ix. In quo post orationem Danielis ponitur reuelatio illi facta per Gabrielem. Vir Gabriel. angelus in specie viri. A principio. scilicet in capite precedenti. Tetigit me. idest excitauit. Sacrificij vesper tui. nam per totam diem orauerat vsq; ad vesperam. Egressus sum. scilicet a deo et veni ad te. Egressus est sermo. idest sententia de futuris. Vir desideriorum. idest desideras scire futura. Animaduerte. illi facit beniuolus et amicus.

Septuaginta hebdomade. est hebdomada septem dierum. septem mensium. septem annorum. septuaginta annorum sicut hoc in loco. ubi per septuaginta hebdomadas intelliguntur quadringenti nonaginta anni: vsq; ad christi aduentum. Abbreviate sunt. i. registrate in dei prescientia. Sine accipiat peccatum. per christi passionem. Prophetia. scilicet de christo predicta. Tangatur sanctus. vide messias interpretatur victus.

Georgij martyris.

Expectatio iustorum leticia. Ex libro Prouerbiorum cap. x. In quo Salomon filius institutus conuincit peccata et admonitiones suas. Leticia. quoniam beatitudinem sequitur voluntas. ut Aristoteles lib. x. Ethicorum scribit. Vita dei. i. eius iusticia simplices premiando. Quos commouebit. a stabilitate virtutis. Quos iusti. alios docendo. Placita deo. et virtus bonis. Diriget eos. scilicet in beatitudinem. Supplantio. qua decipiunt simplices. Iusticia rectorum. subaudi iudicium. Iustus de angustia. sicut Dauid: et alij sancti. Impius. sicut Absalom propter impietatem in patrem. Simulator ore decipit amicum suum: iusti liberant

Gabrielis archangeli. Lectio Danielis prophetę. Cap. ix.

Ecce vir Gabriel: quem videram in visione tempore sacrificij vesperini docuit me: & locutus est mihi: dixitq; Danieli. Nunc egressus sum vt docerem te: & intelligeres. Ab exordio precum tuarum egressus est sermo. Ego autem veni vt iudicarem tibi: quia vir desideriorum es. Tu vero animaduerte sermonem: & intellige visionem. Septuaginta hebdomade abbreviate sunt super populum tuum: & super urbem sanctam tuam vt consumetur preuaricatio: & finem accipiat peccatum: & deleatur iniquitas: & adducatur iusticia sempiterna: & impleatur visio & prophetia: & vngatur sanctus sanctorum.

Georgij martyris. Lectio libri Sapientie. Prouerbiorum Cap. x. et. xi.

Expectatio iustorum leticia: spes autem impiorum peribit. Fortitudo simplicis via domini: & pauor his qui operantur malum. Iustus in eternum non commouebitur: impij autem non habitabunt in terra. Os iusti parturit sapientiam: & lingua prauorum peribit. Labia iustorum considerant placita: os autem impiorum peruersa. Simplicitas iustorum dirigit eos: & supplatio peruersorum vastabit illos. Iusticia rectorum liberabit illos: & in insidijs suis capietur iniquus. Iustus de angustia liberatus est: & tradetur impijs pro eo. Simulator ore decipit amicum suum: iusti liberant

eam. Supplantio. qua decipiunt simplices. Iusticia rectorum. subaudi iudicium. Iustus de angustia. sicut Dauid: et alij sancti. Impius. sicut Absalom propter impietatem in patrem. Simulator ore. i. hypocrita adulator.

BEATI PAVLI.

Scientia. per quam sciunt distinguere inter amicum et adulatorem. In bonis iustorum. i. qui procurant reipublice vilitate. Erunt laudatio. quia laudabitur qui perdit impios. Benedictione iustorum. idest oratione. In festo Marci euangeliste. Similitudo vultus quatuor animalium. Ex Ezechie propheta cap. i. In quo Sponitur visio presidentis et quatuor animalium: per quos intelligimus quatuor euangelistas: quorum vnus est Marcus qui vitulo assimilatur. A dextris. a parte dextra. respectu prophete visio nem videntis. Facies aquile. que erat desuper in parte posteriori. Extente desuper. quia videbantur respicere superiorem. Iungebantur in extremitatibus. Duc. que non erant extente ad volandum. Ambulabant. non circū agendo corpus. Quasi carbonum ignis. idest fulgentia quasi ignis ex carbonibus. Lampadarum. idest facium ardentium. Hec erat visio discurrens in medio animalium. Splendor ignis: & de igne fulgur egrediens. Et animalia ibant & reuertebantur in similitudinem fulguris coruscantis.

Marci euangeliste. Lectio Ezechie. pphe. Ca. i.

Similitudo vultus quatuor animalium: facies hominis & facies leonis a dextris ipsorum quatuor. Facies autem bouis a sinistris ipsorum quatuor. Et facies aquile desuper ipsorum quatuor. Et facies eorum & penne eorum extente desuper. Duce penne singulorum iungebantur: & duce tegebant corpora eorum. Et vnus quodque eorum coram facie sua ambulabat. Vbi erat impetus spiritus: illuc gradebantur: neque reuertebantur cum ambularent. Et si similitudo animalium & aspectus eorum: quasi carbonum ignis ardentium: & quasi aspectus lampadarum. Hec erat visio discurrens in medio animalium. Splendor ignis: & de igne fulgur egrediens. Et animalia ibant & reuertebantur in similitudinem fulguris coruscantis.

Petri martyris. Bti Pauli ad Timo. ii. Ca. ii.

Nemo militans deo: implicat se negotijs secularibus vt ei placeat cui se probauit. Nam & qui certat in agone: non coronabitur: nisi legitime certauerit. Laborantem agricolam oportet primum de fructibus accipere. Intellige que dico: Dabit enim tibi deus in omnibus intellectum. Memor esto dominum Iesum Christum resurrexisse a mortuis ex semine David secundum euangelium meum in quo laboro

dicit predicatorum: ubi laborat inde debere victum accipere. Intellige que dico. quia loquor tibi in figuris et exemplis. Memor esto. premium laborantibus proponit. Secundum euangelium meum. quod accepi a christo predicandum.

EPISTOLAE

Ad vincula videtur Paulus esse in carcere quo ipse hac epistolam scribit. Quasi male operans. i. facinorosus. Alia exposita sunt. In festo Philippi et Jacobi.

Tabuit iusti in magna constantia. Ex libro Sapientie cap. v. in fine capitis superioris dixit in die iudicii quales erunt mali. Hic vero quales iusti. In magna constantia. cum christo iudicantes. Qui se angustia nocendo illis. Labores eorum. i. bona quae la-

usque ad vincula: quasi male operans verbum dei non est alligatum. Ideo omnia sustineo propter electos: ut & ipsi salutem consequantur: quae est in christo iesu cum gloria coelesti.

Philippi & Iacobi. Lectio libri Sapientie. Capitulum v.

Tabunt iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustianerunt: & qui abstulerunt labores eorum. Videntes turbabuntur in timore horribili: & mirabuntur in subitane insperata salutis: dicentes intra se: poenitentia agentes: & pro angustia spiritus gemetes. Hi sunt quos aliquando habuimus in derisum: & in similitudinem improprie. Nos insensati vitam illorum extimabimus insaniam: & finem illorum sine honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios dei: & inter sanctos fors illorum est.

Inuentio sancte crucis. Beati Pauli ad Galatas. Capitulum v. & vi.

Ratres. Confido de vobis in domino: quod nihil aliud sapietis. Qui autem conturbat vos: portabit iudicium: quicumque est ille. Ego autem si circumcisionem adhuc praedico: quid adhuc persecutionem patior. Ergo euacuatum est scandalum crucis. Vtinam & abscondantur qui vos conturbant. Quicumque enim volunt placere in carne: hi cogunt vos circumcidi:

Ad vincula videtur Paulus esse in carcere quo ipse hac epistolam scribit. Quasi male operans. i. facinorosus. Alia exposita sunt. In festo Philippi et Jacobi. Tabuit iusti in magna constantia. Ex libro Sapientie cap. v. in fine capitis superioris dixit in die iudicii quales erunt mali. Hic vero quales iusti. In magna constantia. cum christo iudicantes. Qui se angustia nocendo illis. Labores eorum. i. bona quae la-

BEATI PAULI.

Tanti. i. hoc faciunt ne iudeos offendat timores illorum persecutionem propter christi Legem custodiunt. quia in plerisque preuaricantur. In carne vestra. i. quod fecerint vos. per circumcisionem sue opinionis. Alia patent. In festo Gordiani et Epimachi.

Eddet deus mercedem laborum. Ex libro Sapientie cap. x. In originali est red didit iustus. scilicet iudeis exeuntibus ex egypti quibus precepit ut spoliarent egyptios quasi iuste id face-

tantum ut crucis christi persecutionem non patiantur. neque enim qui circumciduntur: legem custodiunt. sed volunt vos circumcidi: ut in carne vestra glorietur. Mihi autem absit gloriar: nisi in cruce domini nostri iesu christi. Per quem mundus crucifixus est: & ego mundo.

Gordiani & epimachi. Lectio Sapientie. Cap. x.

Eddet deus mercedem laborum sanctorum suorum: & deducet illos in via mirabili: & fuit illis in velamento diei: & in luce stellarum per noctem. Transulit illos per mare rubrum: & transiit eos per aquam nimiam. Inimicos autem illorum demersit in mare: & ab altitudine inferorum deduxit illos. Ideo iusti tulerunt spolia impiorum: & decantauerunt domini nomen sanctum tuum. Et victicem manum tuam laudauerunt pariter domine deus noster.

Sancti Iuonis. Lectio libri Sapientie. Cap. x.

Iustum deduxit dominus per vias rectas: & ostendit illi regnum dei: & dedit illi scientiam sanctorum. Honestauit illum in laboribus: & compleuit labores illius. In fraude circumuentum illum affuit illi: & honestum fecit illum. Custodiuit eum ab inimicis: & a seductoribus tutauit eum: & certamen forte dedit illi ut vinceret: & sciret quoniam omnium potentior est sapientia. Hec venditum iustum non dereliquit: sed a peccatoribus liberauit eum. Descenditque cum illo in foueam: & in vinculis non dereliquit eum: donec afferret illi regni

rent pro mercede suorum laborum. In via mirabili. id est per sicum in medio mari. In velamento diei. per nubem. In luce stellarum. per ignem. Inferorum. id est a profunditate maris. Tulerunt spolia. egyptiorum in mari extinctorum. Decantauerunt. i. cantum illud quod scriptum est Exod. xv. hoc est ceterum domino. Sed officij huius cōtinuator mutauit tempora ex preterito in futurum.

In festo sancti Iuonis.

Iustum deduxit dominus per vias rectas: & ostendit illi regnum dei: & dedit illi scientiam sanctorum. Honestauit illum in laboribus: & compleuit labores illius. In fraude circumuentum illum affuit illi: & honestum fecit illum. Custodiuit eum ab inimicis: & a seductoribus tutauit eum: & certamen forte dedit illi ut vinceret: & sciret quoniam omnium potentior est sapientia. Hec venditum iustum non dereliquit: sed a peccatoribus liberauit eum. Descenditque cum illo in foueam: & in vinculis non dereliquit eum: donec afferret illi regni

Sanctorum. scilicet angelorum ascendentium et descendendum. In laboribus. i. certamen forte dedit illi ut vinceret. Laboribus illius. accipietis loco mercedis uxores duas. Ab inimicis. a Laban et filiis illius ex Gen. cap. xxxi.

Certamen forte. quia lucatus est cum angelo

Genesis. xxi. Ut vinceret. scilicet Esau fratrem suum. Aditum iustum. id est Joseph quem vendiderunt filii israelitis. A peccatoribus. i. a fratribus in eum peccantibus. Descendit in foueam. i. carcerem in quem missus est ob simularum stuprum.

EPISTOLAE

Septuaginta et potentiam. que illi Pharaon communicant. Depriuebant. erimantes illum apud regem.

Spectaculum facti sumus. Ex prima ad Corinthios epistola caput. lviij. In quo apostolus assignat causam quare contemnebatur omnibus. Spectaculum. idest monstrum ad quod videndum omnes concurrebant admirantes illorum patiam.

Angelis. quia angeli etiam stupebant. Stulti opinione male de nobis sentientium.

Usque in hanc horam. scilicet a tempore quo fidei recepistis. Instabiles sumus. idest non habemus domicilium stabile. Manibus nostris. quod apostolus faciebat ne alios grauaret. Maledicimur. quod iubet christiana religio. Blasphemamur. et oramus pro blasphemantibus. Purgamenta. idest immundicie. Omnia peripsa. id est putamus sine ramentis a peripsa quod est radoradis.

In festo Marcellini et Petri.

Respondens vnus de senioribus. Ex libro. Apocalypsis caput. viij. In quo Joanes instruitur de predictis martyribus nomine. Qui sunt? seniores ille Joanes interrogat. Sed Joanes dicit se nescire. atque a seniore doceri petit. Tu scis. scilicet cum illis agis. De tribulatione. scilicet martyribus.

In sanguine agni. que et ipsi pro eius nomine fuderunt. Ante thronum dei. videntes eum facie ad faciem. Habebat. quia non possunt ab eo auelli. Non esurient. id est nulla calamitate patientur.

Sceptum & potentiam aduersus eos qui eum depriuebant: & medaces ostendit qui maculauerunt illum: & dedit illi claritatem eternam dominus deus noster.

In festo Nicomedis & Reueriani. Lectio ad Corinthios. i. Cap. lviij.

Ratres. Spectaculum facti sumus mundo & angelis & hominibus. Nos stulti propter christum: vos autem prudentes in christo. Nos infirmi: vos autem fortes. Vos nobiles: nos autem ignobiles. Usque in hanc horam: & esurimus & sitimus: & nudi sumus & colaphis cedimus: & instabiles sumus: & laboramus operantes manibus nostris. Maledicimur & benedicimur. Persecutionem patimur: & sustinemus. Blasphemamur & obsecramus. Tanquam purgamenta huius mundi facti sumus omnia peripsa usque adhuc. Non ut confundam vos hec scribo: sed ut filios meos charissimos monito: in christo iesu domino nostro.

In festo Marcellini & Petri martyrum. Apoca. Ca. viij.

In diebus illis. Respondens vnus de senioribus dixit mihi. Beati qui amicti sunt stolis albis. Qui sunt & unde venerunt? Et dixit illi. Domine mi tu scis. Et dixit mihi. Hi sunt qui venerunt de magna tribulatione: & lauerunt stolas suas: & dealbauerunt eas in sanguine agni. Ideo sunt ante thronum dei: & seruiunt ei die ac nocte in templo eius. Et qui sedet in throno: habitabit super eos. Non esurient neque sitient amplius: neque cadet super eos sol neque vllus estus. Quoniam agnus qui in medio throni est reget eos: & deducet eos

BEATI PAULI.

92

Ad fontes aquarum. quia dixit de sole et de estu: in quibus homines sitire consueuerunt. Omnia lachrymam. quia non habebunt materiam. unde possint ille lachrymare.

In festo Quirici et Iulite. Quia asit in perpetuum viuat. Ex libro Sapientie cap. v. In quo ponit autor stabilitatem iustorum. Quia. id est vita gloriosam. Merces eorum. non in hac vita sed in futura.

Ad vite fontes aquarum. Et absterget deus omnem lachrymam ab oculis eorum.

In festo Quirici & Iulite. Lectio libri Sapientie. Ca. v.

Iusti autem in perpetuum viuunt: & apud dominum est merces eorum: & cogitatio illorum apud altissimum. Ideo accipiet regnum decoris: & diadema speciei de manu domini: quoniam dextera sua reget eos: & brachio sancto suo defendet illos. Accipient armaturam zeli illius: & armabit creaturam: ad ultionem inimicorum. Induent pro thorace iusticiam: & accipient pro galea iudicium certum. Sumet autem scutum inexpugnabile equitatem: ibunt directe promissiones. Et ad certum locum deducet illos dominus deus noster.

In festo Geruasii & Protasii. Lectio ad Romanos. Capitul. viij.

Ratres. Scimus quoniam diligetibus deum: omnia cooperantur in bonum: his qui secundum propositum vocati sunt sancti. Nam quos presciuit & predestinauit conformes fieri imaginis filii sui: ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem predestinauit: hos & vocauit. Et quos vocauit: hos & iustificauit: quos autem iustificauit: illos & magnificauit. Quid ergo dicemus ad hec? Si deus pro nobis: quis contra nos? Qui etiam proprio filio suo non pepercit: sed pro nobis omnibus

Imaginem filii eius. quia in hoc sumus similes: quoniam heredes dissimiles. quia adoptiuus illi autem per naturam. Ipse primogenitus. nos autem post illi adoptiuus. Quos predestinauit. ex quo infertur quod nemo venit ad illi nisi sit a deo tractus. Quid dicemus ad hec? quasi dicat: heremus? & nescimus quid dicamus. Si deus pro nobis. subaudi stat ille pugnabit. Quis contra nos? subaudi erit. quasi dicat: nullus. Pro populo filio. id est naturali.

Tradidit illum. scilicet morti. Cum illo. nam non solum filium nobis donauit: sed etiam cum illo omnia alia. Quis accusabit. scilicet in die iudicii. quasi dicat: ne mo. Qui iustificat. et feret pro electis sententiam. Quis est qui condemnet. ne-

mo quocumque quoniam habemus iudicem fauorem. Interpellat pro nobis. et ita tollit omnia causa. condemnatio. Quis ergo. cōdu- dit ex superioribus ad hēdum esse christo. Si- cut scriptum est. psalmo xliij. Mortificamur. i. ad mortem per tormēta ducimur. Propter est qui dilexit nos. scilicet propter christum. Que sequuntur dara sunt.

In vigilia sancti Ioannis.

Factum est verbum domini ad me. Ex Jeremia propheta cap. i. que de Jeremia hoc in loco dicitur accommodan- tur iōāni baptiste. Qui usquā te formarem. ver- ba sunt dei ad Jeremiā.

Mouit. scz. noticia pre- destinationis. Sancti- ficauit te purgādo ab ori- ginali peccato. Pro- phetā. idest officii. pphē- tādi dedi. A. a. a. verba sunt ieremie excusantis se ab eo munere et est in- terfectio recusantis apud hebreos duarū syllaba- rū. Puer sum. infans nō potens loqui. Misit manū suā. hoc visum est prophete visione imagi- naria. Sup gentes nō solū sup hebreos sed etiā sup gentiles. Euellas dispēdas rē. i. denuncies euellēda et dispēdenda. et eodē modo q̄ sequitur.

tradidit illum. Quomodo non etiam cum illo omnia nobis donauit? Quis accusabit aduer- sus electos dei? De? qui iustificat. Quis est qui condemnet? Christus iesus qui mortu? est: im- mo & qui resurrexit qui est ad dexterā dei: qui etiā interpellat pro nobis. Quis ergo nos sepa- rābit a charitate xpī? Tribulatio: an angustia: an psecutio: an fames: an nuditas: an periculū: an gladius. Sicut scriptum est. Quia propter te mortificamur tota die: extimati sum? sicut oues occisionis. Sed in his omnib? superam? ppter eum qui dilexit nos. Cert? sum enim: quia neq; mors: neq; vita: neq; angeli: neq; principatus: neq; potestates: neq; virtutes: neq; insūtia: neq; futura: neq; fortitudo: neq; altitudo: neq; pro- fundū: neq; creatura alia poterit nos separare a charitate dei: quē est in christo iesu dño nostro.

Vigilia sancti Ioannis baptiste.

Ieremie prophete. Cap. i.

In diebus illis. Factum est verbum domi- ni ad me: dicens. Priusquā te formarem in- vtero noui te: & antequā exires de vulua sancti- ficauit te: & prophetam in gentibus dedi te: & dixi. a. a. a. domine de? Ecce nescio loqui: quia puer ego sum. Et dixit dominus ad me. Noli dicere quia puer ego sum: quoniam ad omnia quē mittam te ibis: & vniuersa quē mādauero tibi loqueris. Ne timeas a facie eorū: quia ego tecum sum: & eruam te dicit dñs. Et misit do- minus manum suam: & tetigit os meum. Et di- xit dominus ad me. Ecce dedi verba mea in ore tuo. Ecce constitui te hodie super gentes: & re- gna: vt euellas & destruas: & disperdas: & dissi- pes: & edifices: & plantes. Dicit dñs omīpotēs.

In die festo sancti Ioannis.

Primus ad sion dicit. Ex Esaiā propheta partim. xij. et partim. xlii. et ad litterā exponitur deliberatione populi israelitici de captiuitate Babylonis. Prim? idest deus qui est primus et nouissimus. Ad sion. ad habitatores ierusalem. Ad- sum. vt vos liberem. Euangelistam. idest bonum annunciantem. hoc est prophē- tiam. Ecce seruus me- us. hoc ex capitulo. xlii. de christo cōmodius in- telligitur quem seruum vocat: quia homo est. Spiritum meum. plen- tudinem gratie spiritus sancti. Non clamabit contentiose. Vos fo- ris. quia non predicauit nisi iudeis quia missus est ad oues que perie- runt de israel. Calamū quassatum. idest populum gentilem. Lignum fumigans. idest populum iudaicum. Eductet iudaicum. idest iudicabit. Insule. ha- bitatores insularum. vt Cyprus. Sicilia. Rhod- us. Creans celos. quia sicut celum creauit ita et hominem salua- bit. Flatum. idest spiri- tum vitalem. Vocat- ut te in iusticia. quia chri- stus satisfecit pro pecca- to Adā: quod fuit opus iusticie. In sedus po- puli. quia eius sangui- ne firmatum est testa- mētum et pactum homi- nis cum deo. Lucem gentium. de qua Lucas Lumen ad revelationē gentium. Contabue- runt hoc ex. xlvj. capite

In die sancti Ioannis baptiste.

Esaię pphete. Ca. xli. et. xlii.

Haec dicit dominus deus. Primus ad sion dicit: ecce adsum: & ierusalem euangeli- stam dabo. Ecce seruus meus suscipiam eum: electus meus cōplacuit sibi in illo anima mea. Dedi spiritum meum super eum iudicium gen- tibus proferet. Non clamabit nec accipiet per- sonam: neq; audietur foris vos eius. Calamū quassatum non conteret: & lignum fumigans non extinget. In veritate educet iudicium. Nō erit tristis nec turbulētus: donec ponat in terra iudiciū: & legē ei? insule expectabūt. Hec dicit dñs deus creans celos & extendēs eos: firmās terram: & quē germinant ex ea: dans flatum populo qui est super eam: & spiritum calcanti- bus eam. Ego dominus vocauit te in iusticia: & apprehendi manum tuam: et seruaui te. Et dedi te in sedus populi in lucē gentiū. Simula- chra eorū cōtabuerunt & contrita sunt: nō po- tuerunt saluare portantem. Audite me qui por- tamini a meo vtero: qui gestamini a mea vulua. vsq; ad senectam ego ipse: & vsq; ad canos ego portabo & saluabo. Qui assimilastis me & ade- quastis: & comparastis me: & fecistis similem? Redemptor noster nomen illius sanctus israel.

Ad missam maiorem. Esaię pro- phete. Capitulum. xlii.

Capitulum est. Contrita sunt. scilicet idola. Anima eorum. idest sacerdotum qui in captiuitatem sunt ducti. Qui portamini a meo vtero. idest qui vobis afflicti vo- bis quasi filijs quos genui. vsq; ad canos. idest vsq; ad senectutem. Assimila- stis me. fabricando idola. Redemptor noster. hoc aliunde sumptum est.

In eodem festo Ad missam maiorem.

Audite insule & attēdite. Ex Esaiā ppheta ca. xlii. Idec ppheta de xpo etiā in sen-
sibili. attēdite. exponit. possunt tamē hec vba quodā modo de Joāne dici. Audite
in persona christi dicitur: de quo existenti in vtero dixit angelus vocabis nomen eius
iesum. Quasi gladium. vehēmentiam christi sermonis exprimit. In vmbra ma-
nus sue. i. sub potestate.

Sicut sagitta. ad trans-
figendum eos qui repre-
hēdebāt. In pharetra
sua. i. maiestatis sue pro-
vidētia. Servus me-
ratione humanitatis.
Tu israel. sic appellatur
christus: qd ex femine is-
rael: aut a nominis cry-
mologia quasi videns
deum. In te gloriabor.
per miracula. Formās
ex vtero. qd ab instanti
cōceptionis corpus chri-
sti fuit formatum et ani-
matum. Et reducē ia-
cob. i. populi israel per
doctrinam meā. Non
cōgregabitur. quia ex in-
deus pauci credēt. In
lucem gentiū. que succe-
dēt in hereditatē Jacob.
Sal? mea. i. quā ego
mitto. Reges videbūt.
scilicet xpi miracula. Qui
te elegit. subaudi o xpe.
C In festo Joā. & Pau-
lis nos separabit
a charitate. i. ex-
posita ē supra i festo ger-
uasii & protasii martyriū.
C In vigilia Petri &
Pauli apostolorū.
Petrus & Joannes
ascēdebāt. Ex acti-
bus apostolorū cap. iij.
In quo ponitur miracu-
lum de claudō sanitati a
petro restituto. Oratio
nis novā. hoc est tertiā post meridiā. Bañlabatur. qd nō poterat pedib? insistere.
Eleemosynā. i. mīam. & scribitur p duplex. e. Eleemosynā acciperet. i. ab illis erogāti-
bus. Respice i nos. i. attēde ad ea qd dicim? tibi. At ille intēdebat. i. attēde aspiciēbat.

Naec dicit domin? Audite insule: & attēdi-
te populi de longe. Dñs ab vtero vocavit
me: de ventre matris meę recordatus est nomi-
nis mei. Et posuit os meū quasi gladiū acutū:
in vmbra manus sue protexit me. Et posuit me
sicut sagittam electam. In pharetra sua abscon-
dit me: & dixit mihi. Servus meus es tu israel:
quia in te gloriabor. Et nunc hec dicit domi-
nus. Formans me ex vtero servum sibi. Dedit
te in lucem gentium: ut sis salus mea vsq; ad ex-
tremum terre. Reges videbunt & consurgent
principes: & adorabūt dominum deum tuum:
quia fidelis est: & sanctum israel qui te elegit.

C Ioannis & Pauli. Lectio beati Pauli.

Ad Romanos. Capitulum viii.

Ratres. Quis nos separabit a charitate dei.
Tribulatio: an angustia: an p̄se &c. ut sup.
C In vigilia Petri & Pauli. Lectio Actuum. Cap. iij.
In diebus illis. Petrus & Ioannes ascende-
bant in templū ad horam orationis no-
nam. Et quidam vir quierat claudus ex vtero
matris sue bañlabatur: quē ponebant cotidie
ad portam templi quę dicitur speciosa: ut pete-
ret eleemosynā ab introeuntibus in templū. Is
cum vidisset Petrum & Ioannem incipiente
introire in templum: rogabat ut eleemosynam
acciperet. Intuens autem in eum Petrus cum
Ioanne dixit. Respice in nos. At ille intende-
bat in eos: sperans se aliquid accepturū ab eis.
Petrus autē dixit. Argentū & aurū nō est mihi:

Barulabatur. qd nō poterat pedib? insistere.
Eleemosynā. i. mīam. & scribitur p duplex. e. Eleemosynā acciperet. i. ab illis erogāti-
bus. Respice i nos. i. attēde ad ea qd dicim? tibi. At ille intēdebat. i. attēde aspiciēbat.

Quod habeo. a deo mihi traditū. scilicet curādi potestātē. Surge & ambula. qd antea
neutrum poterat facere. Bases cōsolidate. id est crura que sunt fulcimenta sustinen-
di corporis molem. Stetit. pedibus insistens. Stupore stupebant. de tam presen-
ti miraculo. Et cecidisti.
quod autē habeo hoc tibi do. In noīe iesu chri-
sti nazareni surge & ambula. Et apprehēsa ma-
nu ei? dextra alleuauit eū: & protin? cōsolidatę
sunt bases ei? & plātę: & exiliēs stetit & ambula-
bat. Et intrauit cū illis in tēplū ambulās & exi-
liens: & laudans deū. Et vidit omnis populus eū
ambulantē & laudantē deū. Cognoscebāt autē
illū: quoniā ipse erat qui ad eleemosynam sede-
bat ad speciosam portā tēpli. Et impleti sunt
oēs stupore & ecstasi: in eo quod cōtingerat illi.

C In die Petri & Pauli. Actuum
apostolorū. Cap. xli.

In diebus illis. Misit herodes rex man? ut
affligeret quosdā de ecclesia. Occidit autē
Iacobū fratrē Ioānis gladio: vidēs autē qd place-
ret iudeis apposuit apphēdere & petrū. Erant
autē dies azymorū. Quē cū apprehēdisset misit
in carcerē: tradēsque quatuor quaternionib? mi-
litū ad custodiēdū eū: volēs post pascha pduce-
re eū populo. Et petrus quidē seruabāt in carce-
re. Oratio autē fiebat sine intermissione ab eccle-
sia ad deū pro eo. Cū autē pducturus esset eū He-
rodes in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter
duos milites vincit? catenis duab?. Et custodes
ante ostiū custodiebāt carcerē. Et ecce angelus
dñi affuit: & lumē refulsit i habitaculo carceris.
Percussioq; latere petri: excitauit eū dicens. Surge
velociter. Et cōtinuo ceciderūt catenę de mani-
bus eius. Dixit autē angelus ad eū. Precingere
& calcia te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi.
Circunda tibi vestimentū tuū: & seqre me. Et
extens seqbatur eū. Et nesciebat quia verū esset
q̄ fiebat p angelū. Extimabat autē se visum vi-
dere. Transientes autem primam & secundam

grech est: scribiturq; nō
per. x. et. i. sed per. es. sed
si quispiam dixerit tan-
tum valere. x. quantum
es. ergo potest poni alte-
rum pro altero. Ad hoc
respōdetur qd versū est si
es. pertineant ad eandē
syllabam. tamen in extra
si. x. pertineret ad voca-
lem precedentem tota.
in ecstasi vero. c. perti-
net ad. e. precedentem. &
s. ad a sequentem. nam
componitur ab. ec. par-
ticula grece et stasis. ut
sit. ec. ex stasis statio. la-
tine excessus.

C In festo Petri &
Pauli apostolorū.

Misit herodes rex
manus. Ex actib?
apostolorum capitu. xli.
In quo ponitur Iacobi
zebedei cedes. et Petri
incarceratio. Herodes
rex. qui agrippa cogno-
minat? est. Frater Joā-
nis. scilicet euangeliste.

Dies azymorū. in qui-
bus non licebat quen-
quam occidere. ideo pe-
tri cedes est dilata.

Producere. id est morti
tradere. Productu-
rus. scilicet die insequen-
ti post festum azymorū.

In ipsa nocte. scilicet
que precedebat diē pro-
ductionis. Caligas
tuas. genus calciamen-
ti fecit sic. ut angelus di-
xit. Visum videre. id est
in somnium in somno.

EPISTOLAE

Custodiam scilicet militum custodietum carcerem. Portam ferream. que erat ultima creuntibus carcerem. Alcum vnum. post exitum carceris. Ad se reuersus. idest vigilans: quia antea putabat se esse in somnis. De omni expectatione. quia expectabant illum cedem.

In festo Pauli apostoli.

Quum vobis facio euangelium. Ex epistola Pauli ad Galatas capitulum primo.

In quo apostulus ostendit doctrinam quam predicat esse ab autoritate dei profectam. Secundum hominem. idest ab humana inuentione. Ab homine. idest ab aliquo ex discipulis domini. Audistis. narrat quomodo ad apostolum venierit. Expugnabam illam. pro oppugnabam et persequebar. Emulator. zelator quia zelo quodam legis mee omnia illa faciebam.

Placuit ei. scilicet deo. Ex vtero matris. idest synagoga que me nutrebat. Filium suum in me. idest per me. In gentibus. unde gentium doctor est cognominatus. Carni et sanguini. id est deis ex quorum eram sanguine: sed totum me tradidi christo. Neque veni hierosolimam. ut audirem christi doctrinam ab apostolis: discipulis christi.

In arabiam. non dicit quam: cum sint arabie tres. Damascum. scilicet urbem Syrie. Post annos tres. et ita non predicabat antea quam didicit ab apostolis: sed quam per reuelationem est doctus. Diebus quindecim in quibus quedam de sacris litteris cum eo egit: non de nouo didicit. Iacobus fratrem domini. Que scribo vobis. subaudi vera sunt hoc est quod non didicit euangelium ab aliquo apostolorum idque iureiurando confirmat. Syrie et Cilicie. ut predicaretur euangelium.

custodiam venerunt ad portam ferream que dicitur ad ciuitatem: que vltro aperta est eis. Et exeat vntes processerunt vicum vnum: & continuo discessit angelus ab eo. Et Petrus ad se reuersus dixit. Nunc scio vere: quia misit dominus angelum suum: & eripuit me de manu Herodis & de omni expectatione plebis iudeorum.

Pauli apostoli. Lectio Pauli ad Galatas. Cap. i. Ratres. Notum vobis facio euangelium quod euangelizatum est a me: quia non est secundum hominem. neque enim ego ab homine accepi illud: neque didici: sed per reuelationem in christo. Audistis enim conuersationem meam aliquando in iudaismo: quoniam supra modum persequebar ecclesiam dei: & expugnabam illam: & proficiebam in iudaismo supra multos coetaneos meos in genere meo: abundantius emulator existens paternarum mearum traditionum. Cum autem placuit ei qui me segregauit ex vtero matris mee: & vocauit per gratiam suam: ut reuelaret filium suum in me: ut euangelizarem illum in gentibus: continuo non acquisiui carni & sanguini: neque veni hierosolimam ad antecessores meos apostolos: sed abi in Arabiam: & iterum reuersus sum Damascum.

Deinde post annos tres veni hierosolimam videre petrum: & mansi apud eum diebus quindecim. Alium autem apostolorum vidi neminem: nisi Iacobum fratrem domini. Que autem scribo vobis: ecce coram deo quod non mentor. Deinde veni in partes Syrie & Cilicie.

BEATI PAULI.

Ignotus facie. quia illos non videram neque illi me: nisi per famam tantum. In me clarificabat deum. idest per me. In octava sancti Iohannis. Aliter nostrum data est gratia. Jam exposita est supra in vigilia ascensionis domini. In festo visitationis beate Marie virginis. Benedixerunt illam omnes. Ex libro Iudith vidue cap. xv. que verba de Iudith

eram autem ignotus facie ecclesiis iudee que erat in christo. Tantum autem auditum habebat: quoniam qui persequebatur nos aliquando nunc euangelizat fidem: quam aliquando expugnabat. Et in me clarificabat dominum Iesum Christum.

In octauo die sancti Iohannis. Pauli ad Ephesios. Cap. iiii.

Ratres. Vnicuique nostrum data est gratia secundum mensuram donationis christi &c. ut supra.

In die visitationis beate Marie virginis. Lectio libro Iudith. Cap. xv.

Benedixerunt illam omnes vna voce dicentes: tu gloria iherusalem: tu leticia israel: tu honorificentia populi nostri: quia fecisti viriliter: & confortatum est cor tuum: eo quod castitatem amaueris. Ideoque manus domini confortauit te: & eris benedicta in eternum.

In octauo die Petri & Pauli. Eccl. Cap. xliiii.

Huiusmodi sunt viri misericordie: quorum iusticie oblivionem non acceperunt. Cum semine eorum permanent bona: hereditas sancta nepotes eorum. Et in testamentis stetit semen eorum: & filii eorum propter eos usque in eternum manent. Generatio eorum & gloria eorum non derelinquetur. Corpora eorum in pace sepulta sunt: & nomina eorum viuent in secula. Sapientiam eorum narrent populi: & laudem eorum pronunciet omnis ecclesia sanctorum.

Capollinaris martyris. Ad Timotheum theu secunda. Cap. ii. et. iiii.

Charissime. Memor esto dominum nostrum Iesum Christum resurrexisse &c. ut supra.

Germani episcopi. Ad Timotheum. ii. Ca. iiii.

sunt dicta & possunt virgini deiparare accomodari. Omnes qui exierant in occursum Iudith redeuntis ex victoria de Holopherne. Gloria. ornamentum & decus. Aliter hostem nostrum occidendo. Confortauit te. idest dedit tibi fortitudinem & robur. Benedicta in eternum. per famam & gloriam.

In octa. petri & pauli. Sunt viri misericordie. Ex libro Ecclesiastici cap. xliiii. quibusdam tamen immutatis. Viri misericordie. subaudi digni. aut quod in altis misericordes fuerunt. Perseuerat bonum. id est hereditas. In terra promissionis. hoc est gloria seiperna. Propter illos. id est propter meritum patris. Non derelinquitur. quia manebit apud posteros illorum memoria.

In pace sepulta sunt. est spe resurrectionis. Viuent in secula. per illorum memoriam in hac vita. et in futuro seculo.

In festo Apollinaris martyris.

Emor esto dominus nostrum. Ex epistola ad Timotheum secundam cap. ii. et. iiii. que tam exposita est supra in epistola Petri martyris.

In festo germani episcopi.

EPISTOLAE

Testificor coram deo. Ex epistola. ij. ad Timotheum cap. iij. hortatur apostolus Timotheum: ut doceat populum sibi commissum instando illorum doctrine. et primo adiuvat illi dei testem inuocando. Verbum. scilicet euangelicum. Opporune. audire cupientibus. Importune. abnegantes audire. Argue. peccantes ex ignorantia. Obsecra. peccantes ex infirmitate. Increpa. verbis duris peccantes ex malicia. Erit tempus. ideo instandum esse dicit: an

tem quam veniat tempus quo non libenter audiet verbum domini. Prurientes auribus. i. audire cupientes. Jam delibor. i. paulatim consumor. Resolutionis. scilicet anime a corpore. Certamen certauit. predicationis officium exercendo. In reliquo. idest in futuro. Corona iusticie. quam nemo auferet a me.

In festo Stephani protomartyris.

Doctrinis variis et peregrinis. Ex epistola ad Hebræos cap. xij. In quo ostendit: quo modo hebrei habere se debent erga prelatos non bene de fide sentientes. Doctrinis variis. scilicet speciosis et hereticis. Abduci. i. a recta fide duci.

Gratia. i. lege gratie. hoc est euangelio. Non escis. i. cibis qui precipiuntur in lege veteri manducari siue non manducari. Habemus altare. i. crucem in qua oblatus est christus. Qui tabernaculo deseruiuit. i. veteris legis ministri.

Quorum animalium. scilicet vituli et hirci: qui immolabantur in die expiationis. Cremantur. quia pro peccatis immolatio illa fiebat. Propter quod. id est quia extra castra cremabatur. Extra portam. scilicet in loco caluarie extra urbem iherusalem. Exeamus extra castra. i. extra legis obseruationes. Improperium. nam christo exprobatur quod non obseruaret legem.

Charissime. Testificor coram deo: & christo iesu qui iudicaturus est viuos & mortuos: & per aduentum ipsius: & regnum eius. Pre dica verbum: in sta opportune: importune argue: obsecra: increpa in omni patientia & doctrina. Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt: sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus: & a veritate quidem auditum auerent: ad fabulas autem conuertentur. Tu vero vigila: in omnibus labora: opus fac euangeliste: ministerium tuum imple: sobrius esto. Ego enim iam delibor: & tempus meae resolutionis instat. Bonum certamen certauit: cursum consummaui: fidem seruaui. In reliquo reposita est mihi corona iusticie: quam reddet mihi dominus in illa die situs iudex. Non solum autem mihi: sed & his qui diligunt aduentum eius.

In festo Stephani protomartyris. L. ad Hebræos. Ca. xij.

Ratres. Doctrinis variis & peregrinis nolite abduci. Optimum est enim gratia stabilis cor: non escis quæ non profuerunt ambulatibus in eis. Habemus altare de quo edere non habent potestatem qui tabernaculo deseruiuit.

Quorum enim animalium infertur sanguis pro peccato in sancta per pontificem: horum corpora cremantur extra castra: propter quod & iesus ut sanctificaret per suum sanguinem populum: extra portam passus est. Exeamus igitur ad eum extra castra: improprium eius portantes.

Propter quod. id est quia extra castra cremabatur. Extra portam. scilicet in loco caluarie extra urbem iherusalem. Exeamus extra castra. i. extra legis obseruationes. Improperium. nam christo exprobatur quod non obseruaret legem.

BEATI PAULI.

Eunitate manere. i. in qua manere semper debemus ut in lege veteri. Futura inquirimus. quæ per nouam legem accipitur. Per ipsum. i. christum. Hostia laudis. i. sacrificium subaudi dei. Beneficentie & communionis. i. beneficii & bonarum communicandi. Promeretur. i. illi nobis demeremur ut nobis beneficiat. In festo Mariæ de natiuitate.

Ab initio & ante secula creata sum. Ex libro Ecclesiastici cap. xxiij. In quo autor loquitur de sapientia increata: hoc est de christo qui patris sapientia dicitur.

Non enim habemus hic manentem ciuitatem sed futuram inquirimus. Per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper deo. idest fructum laborum confitentium nomini eius. Beneficentie autem & communionis nolite obliuisci. Talibus enim hostiis promeretur deus.

In festo Mariæ de natiuitate. Ecclesiastici. Capitulum. xxiij.

Ab initio & ante secula creata sum: & usque ad futurum seculum non desinam: & in habitatione sancta coram ipso ministraui. Et sic in sion firmata sum: & in ciuitate sanctificata similiter requieui: & in ierusalem potestas mea. Et radicaui in populo honorificato: & in partes dei mei hereditas illius. Et in plenitudine sanctorum detentio mea.

In transfiguratione domini. Lectio beati Petri apostoli. ii. Cap. i.

Ratres. Dabo autem operam & frequenter habere vos post obitum meum: ut horum omnium memoriam faciatis. Non enim indoctas fabulas secuti notam fecimus vobis domini nostri iesu christi virtutem & presentiam: sed speculatores facti sumus illius magnitudinis. Accipiens enim a deo patre honorem & gloriam: voce delapsa ad eum huiusmodi a magnifica gloria. Hic est filius meus dilectus: in quo mihi complacuit: ipsum audite. Et hanc vocem nos audiui de celo allatam: cum essem cum ipso in monte sancto. Et habemus firmiterem

nis. scilicet in transfiguratione. Accipiens honorem. i. testimonium honoris & glorie. Voce delapsa. descendente. Magnifica gloria. i. a deo patre. Huiusmodi. i. qui sequitur. hic est filius etc. In monte sancto. qui cognominatur taboz. Matthei. xviij.

Prophecticum sermonem. Ex psalmo. ij. scilicet dominus dixit ad me filius meus es tu. Ascendentes. idest consentientes prophetic. In caliginoso loco. idest in hoc mundo in quo videmus omnia per speculum in enigmate. Et lucifer. idest christus qui est lucifer et sol et lux.

In festo Cyriaci Largi et Smaragdi.

Rememoramini pristinos dies. Ex epistola Pauli ad hebreos capit. x. In quo ostendit apostolus adherendum esse deo per rationes demulcentes et mitigantes medicorum more qui post sectionem carnis inducunt leuia fomenta. Pristinos dies. qui bus estis ad fidem conuersi et illuminati. Sustinuistis. et hoc dupliciter. vno modo facti speculati opprobriis in propria persona. Altero modo in quantum amici vestri talia sustineret. Vincitis. id est in carcere possitis. et hoc in amici. Honoris vestrosi. et hoc in vestra persona et familia. Melioris substantia. id est iustitias celestios.

Confidentia vestram. idest firmam perseverantiam.

Patientia. id est aduersitatum tolerantia. Voluntas dei. obediens illi voluntati. Modicum aliquid tantulumque. id est breue tempus restat. Qui venturus est. scilicet ad iudicium.

Sed iusti in iudicio finali viuent. id est saluabuntur. et sumptum est ex propheta Aggeo capit. ij.

In festo sancti Laurentii.

Qui parce seminat parce et metet. Ex secunda epistola ad Corinthios capit. ix.

Qui parce seminat. atque ita qui parum dat: parum premium consequetur: atque contrario. Anusquisque subaudi det. Prout destinavit. idest decreuit dare. Inextincta. scilicet dolens quia dat: aut ex necessitate quia coactus. Omnem creaturam. idest voluntate faciendi elemosinam. Abundare facere. ut condoleant de beneficio.

propheticum sermonem: cui benefactis attendentes: quasi lucerne lucenti in caliginoso loco donec dies illucescat: & lucifer oriatur in cordibus vestris.

Cyriaci Largi Smaragdi. Pauli ad heb. Ca. x.

Ratres. Rememoramini pristinos dies: in quibus illuminati magnum certamen sustinuistis passionum. Et in altero quidem opprobriis & tribulationibus spectaculum facti: in altero autem socii taliter conuersantium effecti. nam & vinctis compassi estis: & rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis: cognoscentes vos habere meliorem & manentem substantiam. Nolite itaque amittere confidentiam vestram quae magnam habet remunerationem. Patientia enim vobis necessaria est: ut voluntatem dei facientes: reportetis promissionem. Adhuc enim modicum aliquantulumque qui venturus est veniet: & non tradabit. Iustus autem meus ex fide viuet.

Sancti Laurentii. Ad Corinthios. ii. Cap. ix.

Ratres. Qui parce seminat parce & metet: & qui seminat in benedictionibus: de benedictionibus & metet. Vnusquisque prout destinavit in corde suo: non ex tristitia aut ex necessitate. Hilarem autem datorem diligit deus. Potens est enim deus omnem gratiam abundare facere in vobis: ut in omnibus semper omnem sufficientiam habentes abundetis in omni opus bonum.

Qui parce seminat. atque ita qui parum dat: parum premium consequetur: atque contrario. Anusquisque subaudi det. Prout destinavit. idest decreuit dare. Inextincta. scilicet dolens quia dat: aut ex necessitate quia coactus. Omnem creaturam. idest voluntate faciendi elemosinam. Abundare facere. ut condoleant de beneficio.

Abundare facere. ut condoleant de beneficio.

Abundare facere. ut condoleant de beneficio.

Abundare facere. ut condoleant de beneficio.

Abundare facere. ut condoleant de beneficio.

Abundare facere. ut condoleant de beneficio.

Abundare facere. ut condoleant de beneficio.

Abundare facere. ut condoleant de beneficio.

Abundare facere. ut condoleant de beneficio.

Sicut scriptum est. Psalmo. cxj. Iusticia eius. scilicet qui sic largitur. Qui administrat semen. idest deus qui dat voluntatem benefaciendi. Et panem praestabit. quia danti dabitur a deo. Multiplicabit. adhuc in similitudine seminandi et metendi perstat. In vigilia assumptionis beate Marie virginis.

Ego quasi vitis fructificavi. Ex libro Ecclesiastici cap. xxiij. Sapientia loquitur hoc in loco. sed verba

sicut scriptum est. Dispersit dedit pauperibus iusticia eius manet in seculum seculi. Qui autem administrat semen seminanti: & panem ad manducandum praestabit: & multiplicabit semen vestrum: & augebit incrementa frugum iusticie vestre.

Vigilia assumptionis beate Marie virginis. Ecclesiastici. Cap. xxiii.

Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris: & flores mei fructus honoris & honestatis. Ego mater pulchre dilectionis & timoris: & magnitudinis: & sancte spei. In me omnis gratia vite & veritatis: in me omnis spes vite & virtutis. Transite ad me omnes qui concupiscitis me: & a generationibus meis adimplemini. Spiritus enim meus super mel dulcis: & hereditas mea super mel & favum. Memoria mea in generatione seculorum. Qui edunt me adhuc esurient: & qui bibunt me adhuc sitient. Qui audit me non confundetur: qui operantur in me non peccabunt. Qui elucidant me: vitam eternam habebunt.

In die assumptionis. Ecclesiastici. Ca. xxiii.

In omnibus requie questui & in hereditate domini morabor. Tunc precepit: & dixit mihi creator omnium: & qui creavit me: requieuit in

Esurient. scilicet in celo saturari. Non confundetur. scilicet in summi iudicii conspectu. Qui operantur in me. idest secundum regulam doctrine mee. Qui elucidant me. sacram scripturam alijs exponendo.

In die assumptionis.

In omnibus requie questui. Ex libro ecclesiastici cap. xxiij. ubi legitur. In his omnibus requie questui. in hominibus. quia dixit alibi: deliciae mee esse cum filiis hominum.

Requie questui habitatio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in qui bus habitat deus et quos possidet. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generare. nam hic creavit pro genitum positi est.

Requie questui habitatio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in qui bus habitat deus et quos possidet. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generare. nam hic creavit pro genitum positi est.

Requie questui habitatio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in qui bus habitat deus et quos possidet. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generare. nam hic creavit pro genitum positi est.

Requie questui habitatio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in qui bus habitat deus et quos possidet. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generare. nam hic creavit pro genitum positi est.

Requie questui habitatio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in qui bus habitat deus et quos possidet. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generare. nam hic creavit pro genitum positi est.

Requie questui habitatio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in qui bus habitat deus et quos possidet. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generare. nam hic creavit pro genitum positi est.

Requie questui habitatio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in qui bus habitat deus et quos possidet. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generare. nam hic creavit pro genitum positi est.

Requie questui habitatio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in qui bus habitat deus et quos possidet. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generare. nam hic creavit pro genitum positi est.

Requie questui habitatio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in qui bus habitat deus et quos possidet. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generare. nam hic creavit pro genitum positi est.

Requie questui habitatio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in qui bus habitat deus et quos possidet. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generare. nam hic creavit pro genitum positi est.

Requie questui habitatio cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in qui bus habitat deus et quos possidet. Dixit mihi. id est quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est patris sapientia dicit de patre generare. nam hic creavit pro genitum positi est.

EPISTOLAE

Tabernaculo meo. q̄a pater requiescit ⁊ cōplacet sibi in filio. Et dixit mihi. pater dicit filio. In iacob inhabitabit. i. in populo christiano. Hereditare. i. hereditatē tuā si ge. Mitte radices. i. fere ⁊ plāta. Ab initio ⁊ ante secula. hoc celsum. expositū est in festo Marie de natiuitate. vsq; ad locū illū quasi cedrus. vbi sapiētia cōparat se reb; pulcherrimis. Cedrus arbor. cui; materia est odorata. Libano. q̄ est mōs inter palestinā ⁊ phoenicem. Cy

pressus in sion. monte quod est hierosolyme cōstitus. Lades. nō illa q̄ est in deserto cognominata barue. sed alta q̄ cecidit in sorte trib; iuda.

In hierico. vbi non longe ab hierosolymis.

Quasi platanus. arbor dicta a folio. i. latitudine nobis tamē ignota. In plateis. vbi hmoi odoramenta puta balsamū ⁊ myrrhā venduntur.

In festo decollatiōis. Joānis baptiste.

Suncti ludibria ⁊ verbera. Ex epistola ad hebreos capitul. xj. iam exposita est in festo sabiani et sebastiani.

In natiuitate beate Marie virginis.

Domine. iā exposita ē in festo cōceptionis eiusdē deipare virginis.

In festo exaltationis sancte crucis.

Quid sit factus est p nobis obediēs. Ex epistola ad philippenses. cap. ij. sed iā exposita est supra in ostia q̄ inscribitur in ramis palmarū.

In festo scti Martini.

Similitudo vultus quatuor animalū. iā exposita est in festo sancti Marci euangeliste.

In festo sancti Michaelis archangeli.

tabernaculo meo. Et dixit mihi. In iacob inhabitabit: ⁊ in israel hereditare: ⁊ i electis meis mitte radices. Ab initio ⁊ ante secula creata sum: ⁊ vsq; ad futurum seculum non desinam: ⁊ in habitatione sancta corā ipso ministrāui. Et sic in sion firmata sum: ⁊ in ciuitate sanctificata similiter requieui: ⁊ in ierusalem potestas mea. Et radicaui in populo honorificato: ⁊ in patres dei mei hereditas illi;: ⁊ in plenitudine sanctorū detentio mea. Quasi cedrus exaltata sum in libano: ⁊ quasi cypressus in monte sion. Quasi palma exaltata sum in cades: ⁊ quasi plantatio rose in hierico. Quasi oliua speciosa in campis: ⁊ quasi platanus exaltata sum iuxta aquas. In plateis sicut cynamomum ⁊ balsamū aromatizans: odorem dedi. Quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris.

Decollatio sancti Ioannis.

Ad hebreos. Cap. xi.

Patres. Sancti ludibria ⁊ verbera experti: in super ⁊ vincula ⁊ carceres ⁊ c. vt supra.

Natiuitas Marie. Prouerbiorū. Cap. viii.

Domine possedit me in initio viarū suarū: antequā quicq; faceret. ⁊ c. vt supra.

Exaltatio sancte crucis. Beati Pauli ad philippenses. Cap. ii.

Christus factus est p nobis obediēs vsq; ad mortē: mortē autem crucis. ⁊ c. vt supra.

Sancti matthei. Ezechielis pphete. Cap. i.

Similitudo vultus quatuor animalū: facies hoīs ⁊ facies leonis a dextris. ⁊ c. vt sup.

Michaelis archangeli. Lectio libri Apocalyp. Ioannis ap̄li. Cap. i.

BEATI PAULI.

Significauit deus que oportet. Ex apocalypsi Ioannis cap. i. nam sic incipitur li. Ver ille. Apocalypsis iesu christi: quam dedit illi deus palam facere seruis suis: que oportet fieri cito: ⁊ significauit mittēs per angelum suū seruo suo Ioāni. Sed concionator: siue cōcinnator mutauit ordinem: ⁊ pauca verba dicens. Significauit deus, id est per quedam signa ostēdit. Que oportet fieri. de ijs que ad statum ecclesie futurum pertinet. Iper angelū suū. scilicet Michaele vt sentit officii huius cōcinnator. Testimoniū phibuit. i. in principio sui euangelij. Quēcūq; vidit. nam pro familiaritate omnibus interfuit. Prope est. vt omnia cōplectatur que hic sunt scripta. Gratia ⁊ pax. salutaris epistolae verba sunt. Ab eo q̄. a quo mittitur salus. Qui erat ⁊ venturus est. per hoc dei eternitas designatur. A septē spiritibus. id est ab vniuersitate angelorum. Paternae glorie. vt patet in toto euangelij discursu. Primo genitus mortuorū. qui ab apostolo paulo dicitur primicie dormientiū. Princeps regum terre. quia illi est data omnis potestas in celo ⁊ in terra. Mathei ultimo.

In diebus illis. Significauit de; que oportet fieri cito: loquens per angelum suū seruo suo Ioāni: qui testimoniū phibuit. i. in principio sui euangelij. Quēcūq; vidit. Beatus qui legit ⁊ audit verba prophetie huius: ⁊ seruate ea que in ea scripta sunt. Tempus enim prope est. Ioannes septem ecclesiis: que sunt in Asia. gratia vobis ⁊ pax ab eo qui est: qui erat: ⁊ qui venturus est. Et a septem spiritibus: qui in conspectu throni eius sunt: ⁊ a iesu christo qui est testis fidelis primogenitus mortuorū: ⁊ princeps regum terre: qui dilexit nos: ⁊ lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo.

In vigilia omnium sanctorum. Apocalypsis Ioannis apostoli. Capitulum v.

Ecce ego Ioānes vidi in medio throni ⁊ quatuor animalū: ⁊ in medio seniorum agnū stantē tanq; occisum habentē cornua septem ⁊ oculos septē: qui sunt septē spiritus dei missi in oēm terrā. Et venit ⁊ accepit de dextra sedētis in throno librū. Et cū aperuisset librū: quatuor animalia: ⁊ viginti quatuor seniores ceciderūt corā agno habentes singuli citharas ⁊ phylalas aureas plenas odoramentorū que sunt orationes sanctorū: ⁊ cantabāt canticū nouū: dicētes. Dignus es dñe deus accipere librum: ⁊ aperire signacula eius: quoniam occisus es: ⁊ redemisti nos deo in sanguine tuo ex omni tribu: ⁊ lingua: ⁊ populo: ⁊ natione: ⁊ fecisti nos

septē. i. septē potestates quas etiā spiritus septē dixit ppter septē dona. Missi in oēm terrā. i. in omnes hoies. Et venit. scz agnus. Cū aperuisset librū. ad reuelandū futurum ecclesie statū. Ceciderūt. adorātes agnū. Citharas ⁊ phylalas. per quas vt ipse exponit significatur orationes sanctorū. Canticū nouū. i. ad testamētū nouū ptinens.

Deo nostro regnum. id est regni participes. Sacerdotes. scilicet hostias laudis deo offerentes. Super terram. id est in celo. Milia milium. id est decies centum milia. sic in Daniele. milia milium ministrabant ei. Virtutem et civitatem etc.

omnia ista Christus habuit ante passionem propter corporis glorificationem.

In die omni sanctorum.

Es: ego Ioannes vidi alterum angelum. Ex apocalypsi Ioannis capitulum vii. per hunc angelum intelligitur constitutus imperator.

Signum dei viui. id est crucem. in qua marex-tium imperij emulū superavit. nam anteq̃ cū hoste cōficeret: vidit in celo crucem atq̃ angelū dicentem sibi. Constantinē in hoc signo vinces. Mōcere terre et mari. i. christiani habitantibus orbem terre: et insulis adiacentibus. Et audiui numerū signatorū centū quatuordecim milia signatorū. Ex vna quaq̃ tribu hoc est filiorum Iacob erant duodecim milia signatorū: et quia duodecim erant filij: excrevit summa centum quadraginta quatuor milium. nam duodecies duodecim mille eandem summā reddit.

Ex tribu iuda. qui et si quartus fuit in ordine nascendi: primus ponitur hoc in loco: quia et hoc pendet christi genealogia. Cetera patet vsq̃ ad locum illum. Audi turbā magnā. scilicet martyrum. Amici stolis albis. propter anime gloriam. Palme in manibus. que sunt insignia victorie. Alia patent.

deo nro regnū & sacerdotes: & regnabim⁹ sup̃ terrā. Et vidi & audiui vocē angelorū multorū in circuitu throni: & quatuor aialū & seniorū: & erat numerus eorū milia milia dicentū voce magna. Dign⁹ est agn⁹ qui occisus est accipere ṽtutē & diuinitatē & sapiētia & fortitudinē & honorē & gloriā & bñdictionē ī secula seculorū. Amē.

In die. L. cō Apoca. Ioānis ap̃li. Cap. vii. Cce ego Ioānes vidi alterū angelū ascendentē ab ortu solis. habentē signū dei ṽtutis: & clamauit voce magna quatuor angelis: quibus datum est nocere terrē & mari: dicens. Nolite nocere terrē & mari: neq̃ arborib⁹: quoadusq̃ signemus seruos dei nostri in frontibus eorū. Et audiui numerū signatorū centū quatuordecim milia signati: ex omni tribu filiorū israel. Ex tribu iuda: duodecim milia signati. Ex tribu ruben: duodecim milia signati. Ex tribu gad: duodecim milia signati. Ex tribu asser: duodecim milia signati. Ex tribu neptalim: duodecim milia signati. Ex tribu manasse: duodecim milia signati. Ex tribu simeon: duodecim milia signati. Ex tribu leui: duodecim milia signati. Ex tribu isachar: duodecim milia signati. Ex tribu zabulon: duodecim milia signati. Ex tribu ioseph: duodecim milia signati. Ex tribu beniamin: duodecim milia signati. Post hęc vidi turbam magnā: quā dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus & tribubus & populis & linguis: stantes ante thronū: & in cōspectu agni amicti stolis albis: & palmē in manibus eorū. Et clamabāt voce magā: dicentes. Salus deo nostro qui sedet super thronum & agno. Et omnes angelī stabant

In festo Facundi & Primitiui.

Benedictus deus & pater domini. Ex epistola secunda ad Corinthios capitulum f. Et est initium epistolę post salutationem positam. Benedictus deus. modus est agendi gratias deo. Pater miseri. id est auferens a nobis omnem miseriam. Possimus ipsi consolari. scilicet verbo & exemplo. Ider exhortationem. proponendo eis premium eternū.

in circuitu throni & seniorū & quatuor animas. Ider. Et ceciderūt in cōspectu throni i facies suas: & adorauerūt dñm: dicētes amē. Benedictio & claritas & sapientia & gratiarū actio: honor ṽtus & fortitudo deo nro in secula seculorū. Amē.

Facundi & Primitiui. L. cō ad Corin. ii. Ca. i.

Ratres. Benedictus deus & pater domini nostri iesu christi: pater misericordiarum & deus totius consolationis: qui consolatur nos in omni tribulatione nostra: vt possim⁹ & ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt per exhortationem qua exhortamur: & ipsi a deo. Quoniam sicut abundant passionēs christi in nobis: & per christum abundat consolatio nostra. Siue autem tribulamur pro vestra exhortatione & salute: siue consolamur pro vestra consolatione: siue exhortamur pro vestra exhortatione & salute: quę operatur tolerantiam earundem passionum quas & nos patimur: vt spes nostra firma sit pro vobis. Scientes quoniam sicut socii passionum estis: sic eritis & consolationis. In christo iesu domino nostro.

In natali plurimarum virginum

Ad Corinthios. i. Cap. vii.

Ratres. De virginibus preceptum domini non habeo: consilium autem do: tantquam misericordiam consecutus a domino: vt sim fidelis. Existimo enim hoc bonū esse propter instantem necessitatem: quoniam bonum est homini sic esse. Alligat⁹ es vxori: nolī quęrere solutionē. Solutus es ab vxore: nolī quęrere vxorem. Si autem acceperis vxorem: non peccasti. Et si nupserit virgo: non peccauit.

Exhortamur. ex deponenti verbo fecit cōmunē. Passiones christi. id est tribulationes que in christo capite inceperunt. In nobis. scilicet apostolis ad quos quasi a capite sunt deriuatę. Pro vestra exhortatione & salute. totū hoc cedit ad vtilitatē vestrā.

Siue consolamur. scilicet a deo. et hoc quoq̃ cedit ad consolationem vestram.

In festo plurimarum virginum.

De virginibus preceptum nō habeo. Ex prima ad corinthios epistola cap. vii. vbi postea q̃ agit de matrimonio: dat consilium de virginibus. dicens quod nō habet a deo preceptū qđ de necessitate salutis sit virginitas. Consilium do. quia virginitas preponitur nuptijs: et semper meliora sunt appetenda. Misericordiam cōsecutus. vnde habeo cōsiliū dandi auctoritatē. Hoc bonum esse. scilicet virginitatē. et posuit bonum pro optimū. Propter necessitatē. que manet ducentibus vxorem.

Noli querere. scilicet vxorē. si modo potes continere: quod est meli⁹ q̃ matrimonium: sicut virginitas quam continentia.

EPISTOLAE

Tribulatione carnis. quia sunt in anxietate matrimonio coniuncti. Vobis parco. i. permitto vobis ut possitis ducere uxores. Tanq̃ nō habētes. id est nō intenti sint rebus inūdi: sed spiritualiter viuunt. Qui sicut in onere matrimonij. Nō fientes. i. patientes s. rēdo. et sic de alijs. Diuisus est. seruans mīdo r. deo. Innupta. id est continens vidua. Virgo que non nuplit.

In festo trinitatis.

In dñō gaudete. Ex

Epistola ad Corinthios. ii. cap. xii. in originali habet. de cetero fratres gaudete. et est dāula eius dē epistole. i. qua cōsolatur p̃sistētes in doctrina fidei. Gaudete. qđ est propriū illorū qui bene agūt. Exhortamini. i. inuicē vos ad bene agendū excitare. Idē sapite. i. de dñō sentite. Pacē habete. quā dñs nos habere precipit. Osculo sancto. qđ est signum vnionis siue vna nimitatis. Omnes sancti. scz qui sunt mecum.

Gratia dñi. de qua Joānis primo. plen⁹ gratia et veritate. Charitas dei. scz patris. qđ est p̃ncipiū amoris. Cōmunicatio sancti spiritus. qđ per ipsum fit omniū bonorum cōmunicatio.

De angelis.

Dixit mihi angelus. Scribe. Ex apostoli Joānis Apocalypsi cap. xix. Scribe. subaudi ad futurā rei memoriā nota. Vocati sunt. per fidē charitate informata. Vera sunt. quia nō hīl falsum a deo p̃cedit.

Vide ne feceris. non p̃mittit angelus se adorari ab hominē. cui⁹ naturam verbum diuinū assumpsit. Deum adorā. non angelū. scilicet.

Tribulationem tamen carnis habebunt huiusmodi. Ego autem vobis parco. Hec itaq; dico fratres: tempus breue est. Reliquum est: ut qui habent uxores: tanquam non habentes sint. Et qui fient: tanquam non fientes. Et qui gaudent: tanquam non gaudentes. Et qui emunt: tanquam non possidentes. Et qui vultuntur hoc modo: tanq̃ nō vtātur. Preterit enim figura huius mundi. Volo autem vos sine sollicitudine esse. Qui sine uxore est: sollicitus est que domini sunt: quomodo placeat deo. Qui autem cum uxore est: sollicitus est que sunt mundi: quomodo placeat vxori: & diuisus est. Et mulier innupta & virgo: cogitat que domini sunt: ut sit sancta corpore & spiritu.

De trinitate. Ad Corinthios. ii. Cap. xiii.

Fratres. In domino gaudete: perfecti estote: exhortamini: idē sapite: pacem habete: & deus pacis & dilectionis erit vobiscum. Salutate inuicem in osculo sancto. Salutant vos omnes sancti. Gratia domini nostri iesu christi: & charitas dei: & cōmunicatio sancti spiritus sit cū oībus vobis amen. In xpo iesu dñō nro.

De angelis. Lectio libri Apocalyp.

Ioannis apostoli. Cap. xix.

In diebus illis. Dixit mihi angelus. Scribe. Beati qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt. Et dixit mihi. Hec verba dei vera sunt. Et cecidi ad pedes eius: ut adorarem eum. Et dixit mihi. Vide ne feceris. Conferuus enim tuus sum: & fratrum tuorum: habentium testimonium iesu. Deum adora.

BEATI PAVLI

100

In festo sancti spiritus.

Am audissent apostoli qui erant hierosolymis. tam supra expōita est sēria terra post festum pentecostes.

In festo sancte crucis.

Austus factus est pro nobis obediens. Jam expōita est supra Dominica in ramis palmarum.

In pro postulanda pace.

Sancti spiritus. Actū apostolorū. Ca. viii.

In diebus illis. Cū audissent apostoli qui erant in hierosolymis: quia rece. &c. vt sup.

Sancti crucis. L. cō Pauli ad Philippē. Cap. ii.

Fratres. Christi fact⁹ est p nobis obediēs vsq; ad mortē: mortē aut crucis &c. vt sup.

Pro postulanda pace. L. cō ad Roma. Cap. xii.

Fratres. Nolite esse prudētes apud vosmet ipsos. Nulli malum pro malo reddentes: prouidentes bona non tantum coram deo: sed etiam coram omnibus hominibus. Si fieri potest q ex vobis est: cum omnibus hominibus pacem habentes. Non vosmet ipsos defendentes charissimi: sed date locum irā. Scriptum est enim. Mihi vindictam & ego retribuam: dicit domin⁹. Sed & si esurierit inimicus tu⁹: ciba illum: si sitit potum da illi. Hoc enim faciens: carbones ignis congeres super caput eius. Non li vinci a malo: sed vince in bono malum.

Pro congregatione. Lectio beati Petri apostoli prima. Cap. i.

Charissimi. Succincti lumbos mentis vestre: sobrii: perfecti sperate in eam que offertur vobis gratiā in reuelationē iesu christi quasi filii obedientie: non configurati prioribus ignorantie desiderijs: sed secundū eum qui vocauit vos sanctū: vt & ipsi sancti in omni cōuersatione sitis. Quoniam scriptū est. Sancti eritis: quoniam ego sanctus sum: dominus deus vester.

Pro familiarib⁹. L. cō Pauli ad Gala. Ca. vi.

Uelationē. id est per reuelationem. Obedientie. in obseruatione legis. Non configurati. id est conformati. Sanctum. scilicet deum. Sancti sitis. id est sanctitatis illius imitatores. Scriptum est. Leuitici. xix.

Pro familiaribus.

Nolite esse prudētes apud vosmet ipsos. Ex epistola ad romanos cap. xii. In quo Romani. monet ne sint imprudētes arrogādo sibi virtutes quas nō habent. Apud vosmet ipsos. id est non reuera: sed opinione vestra. Non malum pro malo. hoc inbet christiana religio. Defendētes. id est resistētes volentibus vos offendere. Scriptū est. Deuter. xxxij. Mihi vindictam. subaudi relinquitte. Ego retribuā. id est vltiscar quod in vos fuerit commissum. Carbones ignis. quoniam ex inimico facies illi tibi amicum. Vinci a malo. id est incidere in illius odium. Sed vince in bono malum. i. tentationes impellente ad iram q est vindicta appetitus.

Pro congregatione.

Succincti lumbos mentis vestre. Ex prima Petri epistola cap. i. In quo ap̃lus regeneratos inducit ad castitatem et mundiciam. Succincti lumbos. i. casti corpore & mente. Sobrii. victi et vestiti. Perfecti i omni virtute. Gratia. per quā speratis gloriā. In re

Pro familiaribus.

Uelationē. id est per reuelationem. Obedientie. in obseruatione legis. Non configurati. id est conformati. Sanctum. scilicet deum. Sancti sitis. id est sanctitatis illius imitatores. Scriptum est. Leuitici. xix.

Pro familiaribus.

Uelationē. id est per reuelationem. Obedientie. in obseruatione legis. Non configurati. id est conformati. Sanctum. scilicet deum. Sancti sitis. id est sanctitatis illius imitatores. Scriptum est. Leuitici. xix.

Pro familiaribus.

Uelationē. id est per reuelationem. Obedientie. in obseruatione legis. Non configurati. id est conformati. Sanctum. scilicet deum. Sancti sitis. id est sanctitatis illius imitatores. Scriptum est. Leuitici. xix.

Pro familiaribus.

Uelationē. id est per reuelationem. Obedientie. in obseruatione legis. Non configurati. id est conformati. Sanctum. scilicet deum. Sancti sitis. id est sanctitatis illius imitatores. Scriptum est. Leuitici. xix.

Pro familiaribus.

Uelationē. id est per reuelationem. Obedientie. in obseruatione legis. Non configurati. id est conformati. Sanctum. scilicet deum. Sancti sitis. id est sanctitatis illius imitatores. Scriptum est. Leuitici. xix.

Pro familiaribus.

Uelationē. id est per reuelationem. Obedientie. in obseruatione legis. Non configurati. id est conformati. Sanctum. scilicet deum. Sancti sitis. id est sanctitatis illius imitatores. Scriptum est. Leuitici. xix.

Pro familiaribus.

Uelationē. id est per reuelationem. Obedientie. in obseruatione legis. Non configurati. id est conformati. Sanctum. scilicet deum. Sancti sitis. id est sanctitatis illius imitatores. Scriptum est. Leuitici. xix.

EPISTOLAE

Si preoccupatus fuerit homo. Ex epistola ad Galatas cap. vi. In quo inducit illos ad patientiam & mutuam tolerantiam. Preoccupatus, aliqua perturbatio animi. Qui spirituales, idest sapientiores. Spiritu lenitatis, reducendo ad mansuetudinem. Considerans te, idest propriam fragilitatem. Tu tenteris, idest in similem perturbationem incidas. Alter alterius onera, idest infirmitates tuas suffere.

Pro tribulatione quacunque.

Si iniquitates nostrae contenderint. Ex Jeremia propheta cap. xlii. de peccato est propheta populo condolentis. Contenderint, idest fuerint contra nos. Fac propter nomen tuum, idest secundum tuam misericordiam. Quersio, scilicet a te sine via recta sicut conuersio est ad deum & viam rectam.

Expectatio israel, idest in quo solo habemus omnem spem nostram, et paucis verbis interpositus subdit. Tu autem in nobis es domine: hoc dicit: quia in templo erat propitiatoris quasi dei sedes.

Pro pluuia.

Dixit dominus ad Moysen. Si in preceptis meis. Ex Leuitico cap. xvi. Nam exposita est i. vigilia trinitatis.

Pro sacerdote.

Fidelis sermo omni acceptione prima ad Timotheum capituli. Fidelis sermo, idest verus & dignus. Acceptione, idest qui ab audientibus accipitur.

et subdit sermonem. Ego primus, ex persecutore factus apostolus. Ostenderet patientiam, reuocando me ab actu persequendi. Qui credituri sunt, ut nemo desperet ex peccatis reduci posse ad gratiam. Propter quod agens, gratias concludit Regi seculorum etc.

Ratres. Si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto: vos qui spirituales estis huiusmodi instruere in spiritu lenitatis: considerans te ipsum: ne & tu teneris. Alter alterius onera portate: & sic adimplebitis legem christi.

Pro quacunque tribulatione. Lectio

Jeremie propheta. Cap. xlii.

Si iniquitates nostrae contenderint contra nos domine: libera nos quæsumus: fac propter nomen tuum: quoniam multae sunt auersiones nostrae. Tibi peccauimus expectatio israel: saluator noster in tempore tribulationis. Tu autem in nobis es domine: & nomen sanctum tuum inuocatum est super nos: ne derelinquas nos domine deus noster.

Pro pluuia. Lectio libri Leuitici. Cap. xvi.

In diebus illis. Dixit dominus ad Moysen. Si in preceptis meis ambulaueritis &c. ut super

Pro sacerdote. Beati Pauli ad Timotheum prima. Cap. i.

Quare dignus: quia christus iesus venit in hunc mundum peccatores saluos facere: quorum primus ego sum. Sed ideo misericordiam consecutus sum: ut in me primum ostenderet omnem patientiam: ad informationem eorum qui credituri sunt illi in vitam æternam. Regi autem seculorum immortalis inuisibili: soli deo honor & gloria in secula seculorum. Amen.

BEATI PAULI.

Pro auertenda pestilentia.

Immisit dominus pestilentiam. Ex secundo Regum capitulo, xlii. In quo ponitur pestilentia quam immisit dominus in israel: propter peccatum David: quod iussit populum numerari. Ad tempus constitutum a deo. a dan vsq; ad Bersabee, qui erant termini longitudinis iudee. Aream areuna Iebusei, quia hic arena non erat iudens: sed Iebuseus, idest ex illorum genere qui ante regnum David habitabant ierusalem: qui alio nomine vocabatur ornan. Gad propheta, quia tempore regni David prophetauit.

Pro auertenda epidemia. I. ad Romanos. Cap. xlii.

In diebus illis. Immisit dominus pestilentiam in israel de mane vsq; ad tempus constitutum: & mortui sunt a dan vsq; ad Bersabee septuaginta milia virorum. Cuius extendisset manum suam angelus domini super ierusalem ut disperderet eam: misertus est dominus super afflictionem eorum. Et dixit angelus percutienti populum: sufficit nunc: contine manum tuam. Erat autem angelus domini stans super aream areuna Iebusei. Dixitque David ad dominum: cum vidisset angelum percutientem populum. Ego sum qui peccaui: & qui inique egi: isti qui oues sunt quid fecerunt? Obsecro te domine ut auertatur manus tua contra me: & contra domum patris mei. Venit autem Gad propheta domini ad David in die illa. Et dixit ei. Ascende & construe altare domini in area areuna Iebusei. Et ascendit David iuxta sermonem Gad: quem preceperat ei dominus omnipotens.

Contra persecutores ecclesie. Ecclesiastici. Capitulum xxxvi.

Miserere deus omnium: & respice nos: & ostende nobis lucem miserationum tuarum: & immitte timorem tuum super gentes quæ non exquisierunt te: ut cognoscant quia non es deus nisi tu: ut enarraret magnalia tua. Alleuia manum tuam super gentes alienas: ut videant potentiam tuam. Sicut enim in conspectu eorum sanctificatus es in nobis: sic in conspectu nostro magnificaberis in illis: ut cognoscant te sicut & nos cognouimus: quoniam non est deus præter te domine.

Contra ecclesie persecutores.

Miserere nostri deus omnium. Ex Ecclesiastici libro capitulo xxxvi. In quo ponitur oratio auctoris huius operis, et potest esse oratio prelati cuiuscuque spectat: dicens. Miserere nostri deus omnium, per creationem. Respice nos, qui sumus populus tuus peculiaris.

Lucem, idest consolationem in tenebris nostrarum tribulationum. Immitte timorem tuum, actiue pro terrorem.

Magnalia tua, quæ fecisti pro nobis contra illos. Alleuia manum, pro graui, nam qui iacet relam ut fertur: manum leuat deinde grauiat. Sanctificatus in nobis, contentibus te: quem illi blasphemant.

Magnificaberis in eis, idest laudaberis: quia illos nobis subicies. Et cognoscant te, ostendendo fauorem tuum pro nobis contra illos.

In noua signa. s. q. fecisti pro nobis contra egyptios. Immuta mirabilia. vni post aliud signu faciendo. Magnifica manu. i. iram tua in illos mostra. Extolle aduersa riu. i. extra fines nostros pone. Festina tempus illoru punitionis: et nostre liberationis. Finis. s. q. te constitui et promissi de aduentu messie.

Tristatur aliquis vestru. Ex epistola Iacobi capitul. v. Tristatur. idest est in

tristitia aut in morbo. Oret equo animo idest tranquillo et hilarit. Psallat. cantet et non solum oret. Infirmatur. morbo in quo dubitatur de vita. Angentes. hinc potissimum habet originem vncionis sacramentum. Alleuiabit. nisi aliud expediret potius infirmo quod solus deus scit. In peccatis. scilicet venialibus. Confitemini. hinc quoq. institutum est confessionis et penitentie sacramentum.

Pro defunctis.

Adiuu vocem de celo. Ex Apocalypsi Iohannis capit. xiiii. In quo agitur de premio illorum qui in martyrio aut confessione domini moriuntur. Scribe. de re notabili et diu perimatura hoc dici solet. A modo. idest iam siue cito vt sit amodo quasi ad modicum. Spiritus sanctus. cum patre et filio quorum est nexus.

Et laboribus. et fruuntur eterna quiete. Opera illorum. idest merces suorum operum. quemadmodum et malorum operum suos autores. Vergilius. quisq. suos patitur inanes.

Vir fortissimus Iudas collatione facta. Ex secundo Maccabeorum capitulo. xii. In quo manifeste ostenditur resurrectionis spes: et quod elemosyna facta pro mortuis mirum in modum illis prodest. Iudas. cognomento Maccabeus quod interpretatur pugator. hebraice asinonal. Collatione facta. ex ea pecunia que quisq. contulit. Drachmas argenti. drachma genus monete quod appendit sextadecimam partem vncie hoc est dimidium nostri nummi argentei.

In noua signa: & immuta mirabilia. Glorifica manum & brachium dextru. Excita furorem: & effunde iram. Extolle aduersarium: & afflige inimicum. Festina tempus: & memento finis: vt enarrent mirabilia tua domine deus noster.

Pro infirmis. Lectio Iacobi apoli. Cap. v. Harissimi. Tristatur aliquis vestrum: oret equo animo & psallat. Infirmatur quis in vobis: inducat presbyteros ecclesie & orent super eum: vngentes eum oleo in nomine domini. Et oratio fidei saluabit infirmum: & alleuiabit eum dominus. Et si in peccatis sit: dimittentur ei. Confitemini ergo alterutrum peccata vestra: & orate pro inuicem vt saluemini.

Pro defunctis. Lectio libri Apocaly.

Iohannis apostoli. Cap. xiiii.

In diebus illis. Audiu vocem de celo dicentem mihi. Scribe: beati mortui qui in domino moriuntur. A modo enim iam dicit spiritus: vt requiescant a laboribus suis. Opera enim illorum sequuntur illos.

Lectio libri Maccabeoru. ii. Cap. xii.

In diebus illis. Vir fortissimus Iudas collatione facta: duodecim milia drachmas argenti misit hierosolyma: offerri eas sibi pro peccatis

Pro defunctis.

Mortuorum. qui in bello ceciderant quod gestum est cum ducibus antiochi. Cui pietate. idest pro religione. Optimam gratiam. idest mercedem.

Alia pro defunctis.

Nolumus vos ignorare de dormientibus. Ex epistola ad Thessalonicenses pri. ma capitulo. iij. In quo eos reprehendit: qui mortuos nimis lugent: cum sit

mortuorum: iuste & religiose de resurrectione cogitans. Nisi enim eos qui ceciderant resurrekturos speraret: superfluum videretur & vanu orare pro mortuis. Sed quia considerabat q. hi qui cum pietate dormitionem acceperant: optimam haberent repositam gratiam. Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare: vt a peccatis soluantur.

Lectio beati Pauli ad Thessalonicenses. i. Ca. iiii.

Ratres. Nolumus vos ignorare de dormientibus: vt non conturbemini sicut & ceteri qui spem non habent. Si enim credimus q. iesus mortuus est & resurrexit: ita & deus eos qui dormierunt per iesum adducet cum eo. Hoc enim dicimus in verbo domini: quia nos qui viuimus: qui residui sumus in aduentu domini non preueniemus eos qui dormierunt. Quoniam ipse dominus in iussu: & in voce archangeli: & in tuba dei descendet de celo. & mortui qui in christo sunt: resurgent primi. Deinde nos qui viuimus qui relinquimur: simul rapiemur cum illis in nubibus obuiam christo in aera: & sic semper cum domino erimus. Itaq. consolamini inuicem in verbis istis.

Beati Pauli ad Corinthios. i. Cap. xv.

Ratres. Christus resurrexit a mortuis primus dormientium. Quoniam quidem & c. vi supra.

Beati Pauli ad Corinthios. i. Cap. xv.

Obuia christo veniente ad iudiciu. Consolamini. i. in hac sollicitudine mortuorum consolamini vos inuicem cum spe resurrectionis. Alia pro defunctis.

Christus resurrexit a mortuis. Ex prima ad Corinthios epistola cap. xv. Exposita est feria quarta post dominicam in albis. Alia pro defunctis.

In nouissima tuba. i.
ecc. qua dicit christus

Absopta est mors in victoria. in hebreo ero mors tua o mors. Ubi est mors victoria tua. qua prosternebas omnes. quasi dicat: nusquam erit. Stimulus tuus. idest peccati quod erat mortis causa. Virtus peccati lex. quia peccatum magis vigila. ex lege. dando scilicet peccandi occasionem. Deo autem gratias scilicet agamus.

C Impresſum eſt nunc ſecundo hoc epiſtolare : in offi-
cina Michaelis de Eguia impreſſorum ſollertiſſi-
mi : in quo ſunt q̄ plurima recognita & ac-
curatiſſime caſtigata : quę in priori ex-
cuſſione corrigentis oculos fuge-
rant. Abſolutum octauo ca-
lendas Februarii.
M.D.XXV.

Lector habes Pauli subtilia dogmata sancti:
 Qui vas electum religionis fuit.
 Numina trina dei qui raptus in æthera vidit:
 Sustinet ecclesie culmina fortis Atlas.
 Pagina sacra licet antiqua volumina sacret:
 Hoc velut in cunctis lucida gemma nitet.
 Fundamenta facit fidei certissima: summum
 Prebet ei christi bibliotheca locum.

Ad Lectorem

[Faint, mostly illegible handwritten text in brown ink on aged, stained paper. The text appears to be a list or inventory, with some words like "materia" and "parasc" visible.]

109

[Faint, mostly illegible handwritten text in brown ink on aged, stained paper. The text appears to be a list or inventory, with some words like "materia" and "parasc" visible.]

64

